

**เครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของ
การเปิดบ่อนคาสิโนตามชายแดนไทย-พม่า
: กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก**

วศิน ปัญญาอุดรระกูล

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสิโนตามชายแดนไทย – พม่า :

กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

วสิน ปัญญาบุตรตระกูล

สนับสนุนโดย

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน

2560

สารบัญ

หน้า

สารบัญ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	4
1.3 ขอบเขตการศึกษา	4
1.4 นิยามคำศัพท์	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย	6
2.2 แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในเศรษฐกิจไม่เป็นทางการ	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการพนัน.....	19
2.4 ชายแดนและองค์ความรู้เกี่ยวกับเมืองแม่สอด.....	22
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	32
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	33
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย	33
3.2 พื้นที่ ประชากร ขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง	33
3.3 เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล	35
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	36
3.6 แผนการดำเนินงาน.....	36

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 เครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนกาสิโนตามแนวชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก.....	39
4.1.เครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนกาสิโน	40
4.1.1 เครือข่ายธุรกิจและการบริหารบ่อนกาสิโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ	40
4.1.1.1 เครือข่ายธุรกิจบ่อนกาสิโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด.....	41
4.1.1.2 การบริหารบ่อนกาสิโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด.....	61
4.1.2 เครือข่ายธุรกิจและการบริหารบ่อนกาสิโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบทางการ.....	69
4.1.2.1 เครือข่ายธุรกิจบ่อนกาสิโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด	71
4.1.2.2 การบริหารบ่อนกาสิโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด.....	95
4.2 ศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนกาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก.....	110
4.3 ผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนกาสิโนตามชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก.....	130
บทที่ 5 บทสรุป.....	142
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	142
5.2 อภิปรายผล.....	157
บรรณานุกรม	162

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพแผนที่จุดตั้งศาลิโนริมแม่น้ำเมย อ.แม่สอด จ.ตาก	40
ภาพที่ 2 ภาพป้ายหน้าทางเข้าลานจอดรถ	50
ภาพที่ 3 ภาพบริเวณลานจอดรถ	51
ภาพที่ 4 ภาพบริเวณลานจอดรถ	51
ภาพที่ 5 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	52
ภาพที่ 6 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	53
ภาพที่ 7 ภาพภายนอกของกาแล็กซี่	53
ภาพที่ 8 บรรยากาศภายในกาแล็กซี่	54
ภาพที่ 9 บรรยากาศภายในกาแล็กซี่	54
ภาพที่ 10 บรรยากาศภายในกาแล็กซี่	55
ภาพที่ 11 บรรยากาศภายในกาแล็กซี่	55
ภาพที่ 12 ภาพแผนผังภายในกาแล็กซี่	56
ภาพที่ 13 ภาพด้านหน้าวินน์	57
ภาพที่ 14 ภาพบริเวณลานจอดรถของวินน์	58
ภาพที่ 15 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	58
ภาพที่ 16 ภาพการขนส่งสินค้าบริเวณท่าข้ามเรือของวินน์	59
ภาพที่ 17 ภาพจุดรอเรือทางฝั่งศาลิโนวินน์	59
ภาพที่ 18 ภาพจุดพักผ่อนภายนอก	60
ภาพที่ 19 ภาพบ้านเรือนในบริเวณศาลิโนวินน์	60
ภาพที่ 20 ภาพแผนผังภายในของวินน์	61
ภาพที่ 21 ภาพโมเดลต้นแบบของเมียวดี คอมเพล็กซ์	75
ภาพที่ 22 ภาพป้ายบอกทางไปเมียวดีคอมเพล็กซ์	76
ภาพที่ 23 ภาพป้ายบอกทางก่อนถึงด่านตรวจ	76
ภาพที่ 24 ภาพป้ายเตือนบริเวณท่าข้ามเรือ	77

สารบัญภาพ(ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 25 ภาพป้ายบริการรถรับส่งของเมียวดีคอมเพล็กซ์	77
ภาพที่ 26 ภาพบริเวณลานจอดรถของเมียวดี คอมเพล็กซ์	78
ภาพที่ 27 ภาพบริเวณลานจอดรถของเมียวดี คอมเพล็กซ์	78
ภาพที่ 28 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	79
ภาพที่ 29 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	79
ภาพที่ 30 ภาพบริเวณด้านหน้าของเมียวดีคอมเพล็กซ์	80
ภาพที่ 31 ภาพการขยายพื้นที่ของบ่อนคาสีโนมายังห้องพัก.....	81
ภาพที่ 32 ภาพแผนผังเมียวดี คอมเพล็กซ์	81
ภาพที่ 33 ภาพแผนผังภายในเมียวดีคอมเพล็กซ์.....	82
ภาพที่ 34 ภาพป้ายโปรโมชันของไลออน คอมเพล็กซ์.....	83
ภาพที่ 35 ภาพป้ายโปรโมชันของไลออน คอมเพล็กซ์.....	83
ภาพที่ 36 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือและด้านหน้าของไลออนคอมเพล็กซ์	84
ภาพที่ 37 ภาพแผนผังภายในไลออน คอมเพล็กซ์.....	85
ภาพที่ 38 ภาพป้ายบอกทางก่อนถึงด่านตรวจ	86
ภาพที่ 39 ภาพด้านหน้าบริเวณลานจอดรถ	86
ภาพที่ 40 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	87
ภาพที่ 41 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ	87
ภาพที่ 42 ภาพแผนผังภายในสตาร์คอมเพล็กซ์.....	88
ภาพที่ 43 ภาพลานจอดรถ	89
ภาพที่ 44 ภาพภายนอกคาสีโนชั้นซิติ์	90
ภาพที่ 45 ภาพแผนผังคาสีโนชั้น ซิติ์.....	91
ภาพที่ 46 ภาพทางเข้าไปยังลานจอดรถของคาสีโน Jack Dragon Night.....	92
ภาพที่ 47 ภาพลานจอดรถของคาสีโน Jack Dragon Night.....	93
ภาพที่ 48 ภาพบรรยากาศภายนอกของคาสีโน Jack Dragon Night	93

สารบัญภาพ(ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 49 ภาพแผนผังคาสิโน Jack Dragon Night	94
ภาพที่ 50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่ทำธุรกิจบ่อนคาสิโนช่วงก่อนกฎหมายและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเครือข่ายธุรกิจสถานบริการครบวงจรหรือคอมเพล็กซ์	128
ภาพที่ 51 ภาพแสดงรายละเอียดเครือข่ายบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า	143
ภาพที่ 52 แสดงรายละเอียดการบริหารบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด..	146
ภาพที่ 53 แสดงผลการศึกษาเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดและผลกระทบของการเล่นพนันในบ่อนคาสิโน.....	156

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงเครือข่ายผลประโยชน์ธุรกิจของบ่อนคาสิโน ชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก.....	149
ตารางที่ 2 แสดงผลกระทบอันเนื่องมาจากการเล่นพนันในบ่อนคาสิโนชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก.....	153

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง โครงการเครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสิโนตามชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาเครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหาร บ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก 2. ศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่ สอด จังหวัดตาก 3. ศึกษาผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสิโนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่มีผลต่อ ชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

พบว่าเครือข่ายเศรษฐกิจมีด้วยกัน 2 ระยะ ระยะที่ 1 ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและ เขตเศรษฐกิจแม่สอด มีลักษณะของเครือข่ายในการบริหารงาน ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระจายผลประโยชน์และ ความสัมพันธ์ในลักษณะเฉพาะตัว ยังไม่มีรูปแบบลักษณะเครือข่ายทางธุรกิจ ยังเป็นรูปแบบความสัมพันธ์นายทุน กับกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (BGF) ระยะที่ 2 หลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจ พิเศษแม่สอด มีลักษณะของธุรกิจที่ต้องตามกฎหมาย และลักษณะของเครือข่ายในการบริหารธุรกิจในรูปแบบ ของเครือข่ายที่เชื่อมโยงกัน มากกว่าความสัมพันธ์ในรูปแบบของผลประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดผลประโยชน์อยู่ทั้งสิ้น 4 แบบ ได้แก่

1. ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ
2. ผลประโยชน์ด้านการบริหารจัดการ
3. ผลประโยชน์ด้านความร่วมมือและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน
4. ผลประโยชน์ด้านกฎหมาย

ถึงอย่างไรก็ตาม ปัญหาและผลกระทบไม่ขยายตัวมากทั้งยังการเข้ามาของบ่อนคาสิโนก่อให้เกิดผลกระทบ ด้านบวกและลบในด้านต่างๆ ซึ่งจำแนกผลกระทบออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านสังคม การเข้ามาของบ่อนคาสิโนทำ ให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในพื้นที่ แต่บ่อนคาสิโนก็ส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่อง นักเรียน นักศึกษา โดเรียนเข้าไป

เล่นการพนันเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงปัญหายาเสพติด และปัญหาการขายบริการทางเพศ เป็นต้น 2) ด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับคนในพื้นที่ ธุรกิจต่างๆก็มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น แต่การพนันก็ทำให้เกิดปัญหานี้ขึ้นจากการเล่นการพนันจนถึงขั้นหมดเนื้อหมดตัว 3) ด้านครอบครัว การมีบ่อนกาสิโนทำให้คนในพื้นที่ได้มีงานทำใกล้บ้าน แต่การพนันก็ทำให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวจากการที่คนในครอบครัวติดการพนันจนนำไปสู่การทะเลาะภายในครอบครัว จนนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้าง 4) ด้านสิ่งแวดล้อม การเข้ามาของผู้คนจำนวนมากทำให้เกิดฝุ่นควันและมลภาวะทางเสียงจากการที่มีรถเข้า-ออก จำนวนมากตลอดทั้งวัน และปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย ที่มีการทิ้งไม่เป็นที่เป็นทางจนส่งผลให้เกิดกลิ่นเน่าเหม็น กระทั่งกับชาวบ้านในพื้นที่

บทที่ 1

บทนำ

1.1ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพนันเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์มาอย่างยาวนาน โดยมีรูปแบบการพนันที่หลากหลายและแพร่กระจายเป็นจำนวนมาก ท่ามกลางธุรกิจไร้พรมแดนในยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบการพนัน เช่น บ่อนการพนัน ได้รับการพัฒนา และจัดการอย่างเป็นระบบ และได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการในหลายประเทศ ที่รู้จักกันในชื่อที่เป็นทางการว่า บ่อนคาสีโน (Casino) ซึ่งการพนันดังกล่าวอาจเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้บริโภคได้ และเป็นกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคมได้ค่อนข้างมาก ดังนั้นการพนันจึงมักจะถูกควบคุมอย่างใกล้ชิดทั้งด้านการควบคุมรูปแบบ วิธีการ และราคาในหลายประเทศจะมีการออกกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับเอาไว้อย่างชัดเจน รวมถึงการขออนุญาตให้เล่นอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, สังคีต พิริยะรังสรรค์ และ นวลน้อย ตรีรัตน์. 2543 : 183) โดยมีรูปแบบการเล่นหลายประเภทและเปิดบริการอย่างกว้างขวาง ผนวกการเพิ่มขึ้นของธุรกิจคาสีโนตามชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านได้ส่งผลให้ประเด็นการพนันกลายเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันมากขึ้นในปัจจุบันระหว่างภาคส่วนต่างๆ เช่น ภาครัฐก็ประสบปัญหาปราบปรามคาสีโนหรือบ่อนที่ผิดกฎหมายในประเทศที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ กลุ่มธุรกิจบางกลุ่มก็อยากผลักดันให้มีคาสีโนที่ถูกกฎหมาย ขณะเดียวกันภาคประชาสังคมก็ยังไม่เห็นด้วยกับการมีคาสีโนที่ถูกกฎหมาย (ผาสุก พงษ์ไพจิตร. 2556 : 28)

ประเทศไทย การพนันหลายประเภทเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เนื่องจากรัฐบาลพิจารณาว่าเป็นสิ่งเลวร้าย และส่งผลทางด้านลบต่อสังคม แต่จุดยืนของรัฐบาลไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคม ประชาชนจำนวนมากให้ความร่วมมือกับกิจกรรมหลายอย่างที่ผิดกฎหมาย โดยมีได้ตระหนักว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ผิดและไม่พึงกระทำ (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, สังคีต พิริยะรังสรรค์ และ นวลน้อย ตรีรัตน์. 2543 : 89) เนื่องจากการพนัน เป็นกิจกรรมที่คนไทยจำนวนมากนิยมชมชอบ จึงทำให้มีการตั้งบ่อนการพนันแบบครบวงจร หรือที่เรียกกันว่า “บ่อนคาสีโน” ตามบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางของประเทศไทยให้การสนับสนุนการดำเนินการในรูปแบบของการให้สัมปทาน เนื่องจากมีเป้าหมายที่จะใช้บ่อนการพนันเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวและนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศที่ใช้หมุนเวียนภายในประเทศ ทั้งนี้จากการ

สำรวจของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการได้ประมาณการว่า บ่อนการพนันบริเวณชายแดนสามารถดึงเงินจากนักพนันชาวไทยที่ไปเล่นการพนันได้ถึงประมาณวันละ 100 ล้านบาท หรือประมาณปีละ 40,000 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นด้านพม่าวันละประมาณ 50 ล้านบาท ด้านลาววันละประมาณ 10 ล้านบาท และด้านกัมพูชาวันละประมาณ 40 ล้านบาท เนื่องจากบ่อนการพนันแต่ละแห่งจะตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนทางการค้า ซึ่ง จะ สะ ด ว ก ส า ห ร ั บ นั ก พ นั น ที่ จะ เติ น ท ำ ง เ ข ำ ป ใ แ ส ว ง โ ช ค (<https://mgronline.com/specialscoop/detail/9540000011917> สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2560)

หลังปีพ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ประเทศพม่าได้มีนโยบายเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ส่งผลทำให้เกิดการตั้งบ่อนคาสิโนขึ้นในเมืองเมียวดี โดยเป็นการดำเนินธุรกิจของรัฐเพื่อแสวงหาผลกำไรจากการให้เข้าพื้นที่ ดังนั้นการลงทุนธุรกิจบ่อนคาสิโนจึงเกิดขึ้นบนเครือข่ายของกลุ่มธุรกิจต่างๆ ที่เห็นโอกาสทางธุรกิจ โดยมีกลุ่มนักธุรกิจระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ตลอดจนนักธุรกิจข้ามชาติ ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อการลงทุนธุรกิจในอดีต เช่น ธุรกิจพลอย ค้าไม้ และสินค้าหนีภาษี จนเกิดเป็นความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น ก่อนที่จะมาลงทุนบ่อนคาสิโนร่วมกัน ดังนั้นรูปแบบของธุรกิจจึงมีความหลากหลายครอบคลุมทั้งแหล่งบันเทิง สถานที่พักผ่อน และร้านอาหารของปลอดภาษี ส่งผลให้การดำเนินงานธุรกิจคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า กรณีบ่อนคาสิโนเมืองเมียวดี ที่รู้จักกันในชื่อบ่อนเมียวดี ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ท เริ่มเปิดดำเนินการในปีพ.ศ. 2543 โดยเป็นโครงการลงทุนระหว่างนักธุรกิจพม่า - ไทยใหญ่ (กลุ่มขุนล่า) ร่วมทุนกับกลุ่มนักธุรกิจชาวมาเลเซียและนายยง ยะค่านะ ประธานบริษัท bcy intertrade 1991 (จำกัด) โดยได้ร่วมลงทุนเริ่มต้นเป็นจำนวน 150 ล้านบาท และขยายธุรกิจเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าวันละ 500 คน และจะพัฒนาขึ้นเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ สนามกอล์ฟ ศูนย์การค้าปลอดภาษี และคาสิโน ด้วยเงินลงทุนไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท นอกจากนั้นคาสิโนในเมืองเมียวดีได้เปิดในอาคารอื่นๆอีก เช่น happy valley club ซึ่งเป็นคาสิโนที่ลงทุนโดยเจ้าของจากกรุงเทพฯ โดยมีการโฆษณาอย่างกว้างขวางในเมืองแม่สอด โดยเฉพาะช่วงบอลโลก ในปี พ.ศ. 2553 โดยมีการจูงใจรับนักพนันจากฝั่งไทย มีรถรับส่งจากเชิงสะพานไทยมิตรภาพพม่าไปยังบ่อนคาสิโนฟรี พร้อมทั้งเปิดโรงแรมในเมืองแม่สอดให้นักพนันรวมทั้งคนขับรถได้พักผ่อนฟรี

จากการสัมภาษณ์แหล่งข่าวบริเวณชายแดนริมแม่น้ำเมย มีเรือรับส่งที่รู้จักกันในนามโกดัง ซึ่งเป็นจุดรับซื้อสินค้ามือสอง มีบ่อนคาสิโนอยู่ที่เมืองเมียวดี 2 แห่ง โดยรูปแบบการเข้าไปเล่นการพนัน มีทั้งแบบถูกกฎหมายและลักลอบเข้าเมือง ความว่า “คนไทยที่ข้ามไปเล่นพนันในฝั่งพม่า บางกลุ่มเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวที่อำเภอแม่สอด แล้วต้องการข้ามไปเสี่ยงโชค แต่บางรายก็เป็นนักพนันที่ข้ามไปใช้บริการเป็นประจำ หากต้องการข้ามไปโดยไม่ผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองจะเป็นนักเสี่ยงโชคที่เข้าไปเล่นในช่วงกลางคืน และ

กลับออกมาในช่วงเช้า โดยบ่อนที่ให้บริการเป็นบ่อนเปิดใหม่ มีทหารชนกลุ่มน้อยของพม่าดูแล”
(นายอ่ำ สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

ในการเปิดบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก ถึงแม้ว่าจะได้ดำเนินการมาเป็นระยะหนึ่งแล้วแต่ก็ยังไม่มีการศึกษาประสบการณ์จากการเปิดบ่อนชายแดนดังกล่าวในประเด็นที่มีการถกเถียงในวงทางวิชาการ ซึ่ง ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2556 : 28) ได้เสนอประเด็นไว้ว่า

1. บ่อนคาสีโนก่อให้เกิดปัญหาโรคติดการพนันและนำผลกระทบมาสู่ครอบครัวหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
2. บ่อนคาสีโนสร้างผลกระทบแตกต่างกันตามชนชั้นในสังคมหรือไม่ เช่น คนที่มีฐานะเล่นการพนันเพื่อความบันเทิง แม้จะเสียการพนันก็ไม่ถือว่าเป็นผลกระทบเชิงลบ แต่ถ้าคนยากจนมาเล่นการพนันก็จะเกิดกระทบเชิงลบได้ง่าย
3. บ่อนคาสีโนก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมโดยผู้เล่นเกิดภาวะหนี้สินจนต้องไปประกอบอาชญากรรมต่างๆ เช่น การคอร์รัปชันในหน้าที่การงาน หรือการลักเล็กขโมยน้อย
4. บ่อนคาสีโน กระทบต่อปัญหาศีลธรรมหรือไม่เนื่องจากบ่อนคาสีโน จะมีผลกระทบทางศีลธรรมได้ก็ต่อเมื่อประชาชนในสังคมมีความเชื่อในศาสนาอยู่ ดังนั้นในกรณีที่คนไม่นับถือศาสนาในใจแล้วการเล่นการพนันก็ไม่มีผลกระทบ
5. สถานที่ตั้งบ่อนคาสีโนในประเทศควรอยู่ในพื้นที่ใดระหว่าง คาสีโนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน คาสีโนที่อยู่ในย่านชุมชน หรือ คาสีโนตู้เกมส์ที่กระจายอยู่ตามชุมชนในเมืองและชนบท
6. การอนุญาตให้ประชาชนเข้าไปเล่นในบ่อนคาสีโนจะต้องมีเงื่อนไขหรือไม่เพื่อเป็นการจัดระเบียบบ่อนคาสีโนให้อยู่เป็นที่เป็นทางโดยไม่เป็นการทำร้ายประชาชนทั่วไป เช่น อายุของผู้เล่น ระดับรายได้ สถานภาพการเป็นคนในประเทศหรือต่างประเทศ ระยะเวลาที่เปิดให้เล่น

ดังนั้นการศึกษานี้จึงสนใจศึกษาการลงทุนในบ่อนชายแดน เครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก และการจัดสรรผลประโยชน์จากบ่อนเป็นอย่างไร อีกทั้งการตั้งบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า และผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ตอบประเด็นทางวิชาการข้างต้นอย่างไรและมีกระบวนการเกิดผลกระทบขึ้นมาได้อย่างไรในบริบทของสังคมไทยในการนี้จึงจำเป็นต้องดำเนินการวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลกระทบดังกล่าวเพื่อให้ได้คำตอบที่สามารถอธิบายได้ในรายละเอียดต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “เครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก”

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาเครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก
2. ศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก
3. ศึกษาผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสิโนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่มีผลต่อชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ทำการศึกษาในประเด็นต่างๆดังนี้

ขอบเขตการวิจัย ศึกษาเครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสิโนของนักธุรกิจตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก และ ศึกษากระบวนการเล่นการพนันบ่อนคาสิโนของชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก ตลอดจนศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายและผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสิโนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่มีผลต่อชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตประชากร ได้แก่กลุ่มเป้าหมาย 6 กลุ่ม

กลุ่มที่1 กลุ่มนักธุรกิจ หรือผู้จัดการและพนักงานในบ่อนคาสิโนทั้งคนไทยและพม่า จำนวน 5 ท่าน

กลุ่มที่2 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่พัฒนาชุมชน ปลัดอำเภอ ปลัดอบต และเจ้าหน้าที่ด่านศุลกากร เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 5 ท่าน

กลุ่มที่ 3 นักธุรกิจในพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 5 ท่าน

กลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 5 ท่าน

กลุ่มที่ 5 ประชาชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 20ท่าน

กลุ่มที่ 6 นักพนัน จำนวน 30ท่าน

ขอบเขตพื้นที่ ชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

1.4 นิยามคำศัพท์

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เบื้องต้นไว้ดังนี้

1. เครือข่ายทางธุรกิจ หมายถึง แบบแผนของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Pattern of Social Interaction) ของปัจเจกบุคคล (Individual) กลุ่ม (Group) และองค์กร (Organization) ในลักษณะคล้ายใยแมงมุมโดยการเชื่อมร้อยกันด้วยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Interdependency) ตั้งแต่ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชน ไปจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศใช้รูปแบบความสัมพันธ์ต่างๆ เช่น ความเป็นเพื่อน ความเป็นญาติ กลุ่มผลประโยชน์ ความเชื่อร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางธุรกิจ

2. ธุรกิจคาสีโน หมายถึง ระบบการพนันถูกกฎหมายที่มีการเล่นหลากหลายรูปแบบในสถานที่เดียวกัน เช่น การเล่นไพ่ การเล่นบาคาร่า การเล่นสล็อต เป็นต้น

3. ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการภายนอกกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมโดยรวมถึงผลในเชิงบวก เชิงลบ และผลทางตรงและทางอ้อม

4. ชุมชนชายแดน หมายถึง ชุมชนทางการปกครองที่รวมถึงตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล ที่มีพื้นที่ติด หรือ อยู่ใกล้บ่อนคาสีโนชายแดนมากที่สุด

5. เขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง เขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การบริการ หรือกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงเครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

2. ทราบผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายในบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

3. ทราบถึงผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่มีผลต่อชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย
- 2.2 แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในเศรษฐกิจไม่เป็นทางการ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการพนัน
- 2.4 ชายแดนและองค์ความรู้เกี่ยวกับเมืองแม่สอด
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

คำว่า “เครือข่าย” มีความสำคัญมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ผู้คนพูดถึงเครือข่ายของหน่วยงานการพัฒนา วิจัย ธุรกิจ และในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ คนบางกลุ่มมอง “เครือข่าย” ว่าเป็นเพียงคำที่รู้จักกันเฉพาะในวงการหนึ่ง ปัจจุบันมีองค์กรจำนวนมากตระหนักว่า “เครือข่าย” เป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าในการพัฒนา แต่เครือข่ายคืออะไร เครือข่ายทำงานอย่างไร ทำไมบางเครือข่ายประสบความสำเร็จ บางเครือข่ายไม่ประสบความสำเร็จ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ คนในชุมชน และองค์กรชุมชนจะร่วมกันสร้างและพัฒนาเครือข่ายได้อย่างไร การจัดการภายในของเครือข่ายองค์กรชุมชนควรเป็นอย่างไร เครือข่ายเมื่อสร้างขึ้นมาแล้วจะทำหน้าที่อย่างไร ชุมชนจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง ล้วนแต่เป็นคำถามที่ยังต้องการกระบวนการศึกษาวิจัยอีกมากนัก

เครือข่าย คือ การเชื่อมโยงร้อยรัดเอาความพยายามและการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันโดยที่แต่ละฝ่ายยังคงปฏิบัติการกิจหลักของตนต่อไปอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์ และปรัชญาของตนเอง การเชื่อมโยงนี้อาจเป็นรูปของการรวมตัวกันแบบหลวมๆ เฉพาะกิจตามความจำเป็น หรืออาจอยู่ในรูปของการจัดองค์กรที่เป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

“เครือข่าย” ในปัจจุบันมีความหมายประการหนึ่ง คือ ขบวนการทางสังคม อันเกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และความต้องการบางอย่างร่วมกัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรมบางอย่าง โดยที่สมาชิกของเครือข่ายยังคงความเป็นเอกเทศไม่ขึ้นต่อกันอีกประการหนึ่ง หมายถึงวัฒนธรรมองค์กร เป็นกระบวนการที่ใหม่ที่ทำให้มีการจัดความสัมพันธ์ภายในองค์กรหนึ่ง ระหว่างคนในองค์กร และระหว่างองค์กรนั้นกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการเปลี่ยนจากการจัดการแบบลำดับชั้น (hierarchical) มาเป็นการสร้างเครือข่าย (networking)

กิจกรรมสำคัญที่สุดที่เครือข่ายทุกเครือข่ายทำร่วมกัน คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารประสบการณ์ แล้วพัฒนาไปสู่การวางแผนร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน ทำให้ด้านหนึ่งหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน อีกด้านหนึ่งทำให้กิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะเป็นการประสานพลัง (synergy) เป็นการใช้ทรัพยากร ใช้พลังงาน อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการรณรงค์เรื่องต่างๆ ถ้าทำเป็นเครือข่ายจะได้ผลมากกว่า เงื่อนไขสำคัญของเครือข่าย คือ ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์สื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างสมาชิก อาจมีผู้ประสาน ซึ่งเป็นบุคคลหรือกลุ่มประสาน ซึ่งดำเนินกิจกรรมการประสานแต่ไม่ใช่เป็นผู้ดำเนินการแทนสมาชิกเครือข่ายในทุกเรื่อง

เครือข่ายอาจเป็นเครือข่ายแบบผสมผสานระหว่างสมาชิกที่แตกต่างกันในสถานภาพ เช่น เป็นผู้นำ ชุมชน ข้าราชการ นักธุรกิจ นักวิชาการ แต่เมื่อทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันก็สามารถเป็นเครือข่ายได้ อีกแบบหนึ่งคือ เครือข่ายขององค์กรหรือคนที่มีสถานภาพเดียวกัน อาชีพเดียวกัน ระดับเดียวกัน เช่น เกษตรกร นักวิจัย องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันวิจัย เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายในทางสังคมวิทยา เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก ใครไม่ใช่สมาชิก มีความเป็นรูปธรรม มองเห็นได้ มีโครงสร้างทางสังคมในระดับหนึ่ง แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขตการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอาจจะมองเห็นและมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ สารของการเชื่อมโยงระหว่างกันที่จะช่วยให้มองเห็นรูปธรรมของเครือข่ายมี 3 ลักษณะ คือ เครือข่ายการแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน เครือข่ายไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว อาจมีการออกแบบโครงสร้างขึ้นมาทำหน้าที่สานความสัมพันธ์ระหว่างคน/กลุ่มองค์กรให้ต่อเนื่อง แต่ในเครือข่ายไม่มีใครบังคับให้ใครทำอะไรได้ แต่ละคน/กลุ่มองค์กรต่างก็เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายได้พอ ๆ กัน ดังนั้นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่ายจึงมีความซับซ้อนกว่ากลุ่ม/องค์กรมากนัก (Boissevain and Mitchell, 1973)

Paul Starkey (1997) ให้ความหมายของ “เครือข่าย” ว่า คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจ แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน การสร้างเครือข่ายเป็นการทำให้บุคคลและองค์กรที่กระจัดกระจายได้ ติดต่อกันและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ อีกทั้งให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อนที่ต่างก็มีความเป็นอิสระ มากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพิง

ทิมวิจัยสนามในโครงการสนับสนุนเครือข่ายองค์กรชุมชนช่วยกันนิยามความหมายของคำว่า “เครือข่าย” สรุปได้ว่า เครือข่าย คือ กลุ่ม/องค์กรหลาย ๆ กลุ่มมารวมตัวกัน ประสานเชื่อมโยง สร้างความสัมพันธ์ ถักทอ สร้างสรรค์กิจกรรมบนพื้นฐานของความเอื้ออาทร เกิดพลังในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายทุกองค์กร และชุมชนเข้มแข็ง หัวใจของเครือข่าย คือ การเชื่อมความสัมพันธ์ พลังของเครือข่าย คือ เป้าหมายและความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมาย คำว่า องค์กรเครือข่าย กับเครือข่ายองค์กร มีความหมายต่างกัน องค์กรเครือข่าย คือ องค์กร ในขณะที่เครือข่ายองค์กร คือ เครือข่าย

องค์กรเครือข่าย อาจหมายถึงองค์กรบริหารเครือข่าย องค์กรสมาชิกของเครือข่าย หรือภาพรวมขององค์กรที่มีความสัมพันธ์กันในแวดวงอะไรสักอย่างหนึ่งแต่เครือข่ายองค์กรไม่ได้เน้นที่รูปลักษณะขององค์กร แต่เน้นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร

จากการสังเคราะห์เครือข่ายในหลายประเทศ Starkey พบว่า เครือข่ายอาจจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการจากหน่วยราชการหรือหน่วยงานพัฒนาเอกชน หรืออาจเกิดขึ้นแบบไม่เป็นทางการ ด้วยการวางแผนและการทำกิจกรรมร่วมกันของบุคคลหรือองค์กรที่สมัครใจ โครงสร้างของเครือข่ายมีได้หลายรูปแบบ แต่ก็มีความสำคัญน้อยกว่ากระบวนการติดต่อกันหลายทิศทางของสมาชิกภายในเครือข่าย เครือข่ายไม่ใช่การส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อเท่านั้น แต่ต้องมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน ช่องทางการแลกเปลี่ยนและร่วมมือภายในเครือข่ายสามารถจัดขึ้นในลักษณะการประชุม การประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการทดลอง การสัมมนา การเผยแพร่เอกสาร และการทำกิจกรรมร่วมกัน

Adam Burke (1999: 76-79) กล่าวว่า การที่เครือข่ายดำรงอยู่ได้ก็ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นศูนย์รวมของการสนับสนุนเพื่อให้เกิดประโยชน์จากการมีประสบการณ์แตกต่างกัน เพื่อเป็นช่องทางสำหรับแหล่งทุน เครือข่ายเป็นเวทีในการเจรจาต่อรองกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ หน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายด้วยเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสนับสนุนการเสริมสร้างอำนาจแก่ประชาชน 2. เพื่อเป็นช่องทางสำหรับการให้บริการแก่ประชาชน

Burke อธิบายว่า เครือข่ายกับการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ที่ระดับชุมชน การติดต่อสื่อสารทำได้อย่างรวดเร็วแบบปากต่อปากในกลุ่มคนรู้จักมักคุ้น โครงการพัฒนามีส่วนควบคุมกระบวนการดังกล่าวผ่านการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรชุมชน หรือประชาชนกลุ่มเป้าหมายของโครงการ วิธีการแบบปากต่อปากในกลุ่มคนรู้จักมักคุ้นถูกนำมาใช้และค่อนข้างประสบความสำเร็จ รูปแบบนี้เป็นลักษณะที่สำคัญของวิธีการติดต่อสื่อสารแบบมีส่วนร่วม บางทีปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องคือความสมดุลระหว่างเครือข่ายหลวม ๆ ที่มีอยู่ของชุมชนกับโครงสร้างแบบทางการที่ทำให้ข้อมูลข่าวสารไหลเวียนได้ดีขึ้นที่นักพัฒนานำเข้ามา เช่น เครือข่ายระดับหมู่บ้านใน Bangladesh, and “Naam” เครือข่ายใน Burkina Faso. การศึกษาของ UNICEF ใน West Africa ชี้ให้เห็นว่า โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวต้องมุ่งวางเงื่อนไขพื้นฐานเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อกับการทำกิจกรรมขั้นต่อไป ซึ่งรวมถึงการสร้างศักยภาพของประชาชน และกลุ่มองค์กร เพื่อให้โครงสร้างหรือองค์กรในท้องถิ่นสามารถดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ในการสร้างเครือข่ายตั้งแต่การจูงใจเพื่อนมาร่วมเครือข่ายจนถึงการเกลี้ยกล่อมระดับนโยบายให้สนับสนุนกิจกรรมของ เครือข่าย การทำให้เกิดเครือข่ายระดับชุมชน กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพนั้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละ พื้นที่ การศึกษาของ UNICEF สรุปว่า เครือข่ายองค์กรเป็นช่องทางที่มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับการดำเนิน กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพภาคประชาชน

ความหมายของกลุ่มและเครือข่าย

กลุ่ม หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกันหรือมาปรึกษาหารือกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อที่จะแก้ไขหรือจัดข้อขัดข้องในเรื่องนั้นๆ หรือปัญหานั้นๆ ให้หมดไป หรือให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของตนเองที่มีจุดหมายเอาไว้ เครือข่าย (Network) หรือเครือข่ายทางสังคม (Social Network) หมายถึง

1. ตาข่าย (Net) ที่โยงใยถึงกันและพร้อมที่จะ “Work” เมื่อต้องการใช้งาน
2. รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรหลายองค์กร ที่ต่างก็มีทรัพยากรของตัวเอง มีเป้าหมาย มีวิธีการทำงาน และมีกลุ่มเป้าหมายของตัวเอง บุคคล กลุ่มหรือองค์กรเหล่านี้ได้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลานานพอสมควร แม้อาจจะไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็จะมีการวางรากฐานเอาไว้ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือ หรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาที่สามารถติดต่อไปได้

3. การเชื่อมโยงร้อยรัดเอาความพยายามและการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันโดยที่แต่ละฝ่ายยังคงปฏิบัติการกิจหลักของตน

ต่อไปอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์ และปรัชญาของตนเอง การเชื่อมโยงนี้อาจเป็นรูปของการรวมตัวกันแบบหลวมๆ เฉพาะกิจตามความจำเป็น หรืออาจอยู่ในรูปของการจัดองค์กรที่เป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

4. สายใยของความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆ อีกหลายๆ คน

5. ระบบความสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ที่ว่าด้วยความสัมพันธ์เชิงวัฒนธรรมความสัมพันธ์เชิงอำนาจและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6. ความสัมพันธ์ที่อิงอาศัยที่เป็นไปตามกฎของการไหลเลื่อนไปมาระหว่าง ความไร้ระเบียบกับการจัดระเบียบ และระหว่างการแตกดับกับการเกิดขึ้นใหม่ที่พร้อม จะสานต่อกับสิ่งต่างๆ โดยมุ่งเน้นการสานต่อกับปัจเจกบุคคล กลุ่มและองค์กรเครือข่าย เพื่อเข้ามาสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ ความรู้ใหม่ หรือสังคมใหม่อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักของความไว้วางใจที่มีต่อกัน ในฐานะที่ทุกกระบวนการเป็นระบบเปิดที่มีการเชื่อมโยงต่อกัน และเพื่อให้เกิดการกระทำตามภารกิจนั้นๆ จนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. สายใย (Web) ของความสัมพันธ์ทางสังคม มีความเป็นเอกภาพ มีพลังความยึดโยง (cohesive) และการสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

8. การที่คนมาพบปะกัน มาประชุมกัน และทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อกัน เพราะ มีสิ่งที่ยึดโยงใจระหว่างสมาชิกเข้าด้วยกัน คือ สัมพันธภาพของสมาชิกในเครือข่าย โดยบุคคลจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านโอกาสในการสื่อสาร การเข้าถึงแหล่งข้อมูล ข่าวสาร และการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ร่วมกัน

9. การเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ แล้วขยายผลออกไปเป็นวงกว้าง เพื่อให้สังคมเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น และในการเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์นั้นจะเป็นความสัมพันธ์กลับในเชิงบวก ที่จะส่งผลให้เกิดพลังทวีคูณ (reinforcing) เกิดการขยายผลแบบก้าวกระโดด (quantum leap) เป็นพลังสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนคุณภาพอย่างฉับพลัน (emergence) โดยเป้าหมายที่ปรารถนาในการสร้างเครือข่าย คือ การนำเอาจิตวิญญาณที่สร้างสรรค์ของมนุษย์มาถักทอเชื่อมโยงกัน ซึ่งการสร้างเครือข่ายนั้นสามารถพิจารณาได้จากระบบสิ่งมีชีวิต ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนั้นจะต้องสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงเครือข่ายและมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา (ลองผิด-ลองถูก) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการสื่อสารจะต้องเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการสร้างเครือข่าย

10. ความร่วมมือที่เป็นไปได้ทั้งในระบบบุคคล องค์กรและสถาบันอาจมีขอบข่ายและขนาดตั้งแต่เล็กๆ ภายในชุมชนไปจนถึงระดับจังหวัด ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศ เป็นสายใยของความสัมพันธ์ทั้งทางตรง

และทางอ้อม ระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆ และอีกหลายๆ คน ซึ่งเป็นการมองในมิติของการจัดโครงสร้างทางสังคมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มคนในสังคมที่มีต่อกัน

11. ชุมชนแห่งสำนึก (conscious community) ที่สมาชิกต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น อาจจะด้วยพื้นฐานของระบบคุณค่าเก่าหรือ เป้าประสงค์ใหม่ของการเข้ามาทำงานร่วมกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัตที่บุคคลและกลุ่มคนต่างมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน มีความสัมพันธ์และการตัดสินใจร่วมกัน โดยมีพันธะเชื่อมโยงระบบใหญ่บนพื้นฐานแห่งความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกัน และมีการติดต่อสื่อสารด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลุ่มหรือเครือข่ายมีความยั่งยืน (communication and network)

12. เครื่องมือทางสังคมในรูปแบบของประชาสังคม ที่ผู้คนในสังคมเห็นวิกฤตการณ์หรือสภาพปัญหาในสังคมที่สลับซับซ้อนที่ยากแก่การแก้ไข มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มารวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร (civic group/organization) ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคสังคม (ประชาชน) ในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน (partnership) เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือกระทำการบางอย่างให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ด้วยความรัก ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทรต่อกันภายใต้ระบบการจัดการ โดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายและประชาคมที่รวมกลุ่มขององค์กรอิสระ สาธารณประโยชน์ ปังเจกชนและสาธารณชนเข้าด้วยกัน โดยในเครือข่ายประชาคมนั้น กระบวนการเชื่อมประสาน การถ่ายทอดความคิดเห็น ทักษะคติ และประสบการณ์ทางการเมืองจะยกระดับ จิตสำนึกของปัจเจกบุคคล จากการเป็นฝ่ายถูกกระทำมาเป็นฝ่ายกระทำต่อสังคม

13. การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใด ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์ หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดหมายเพื่อกิจกรรมต่างๆ เช่น การปฏิรูปการศึกษา โดยกลุ่มเครือข่ายนี้ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำการกิจกรรมร่วมกัน

14. รูปแบบการประสานงานกลุ่มของคนหรือองค์กร ที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน หรือกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือกัน โดยการติดต่อสื่อสารอาจทำได้ทั้งการผ่านศูนย์กลางหรือแม่ข่าย และการติดต่อโดยตรงระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีการจัดรูปแบบหรือจัดระเบียบที่ยังคงความอิสระ โดยมีรูปแบบการรวมตัวแบบหลวมๆ ตามความจำเป็น หรือเป็นโครงสร้างที่มีความชัดเจน

15. ความร่วมมือและการเปิดรับของฝ่ายต่างๆ ที่จะมีข้อตกลงร่วมกันในการ ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อกำหนดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความพยายามที่จะระดมทรัพยากร กระบวนการ ความรู้และวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จจากการร่วมมือและการเปิดรับในสิ่งใหม่นั้นเสมอ

16. การสร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคมในการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อยกระดับแนวคิดและกิจกรรมที่ทำร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ โดยเป็นการเชื่อมโยงสายสัมพันธ์อย่างหลวมๆ ของปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กรและสถาบัน ซึ่งสมาชิกในเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม ภายใต้กฎเกณฑ์หรือเป้าหมายร่วมและมีการปฏิบัติอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์และปรัชญาของตน รวมทั้งมีการทำงานร่วมกันทั้งในงานเฉพาะหน้า และการประสานผลประโยชน์ที่ขยายวงกว้างออกไป

17. สังคมแห่งกัลยาณมิตร หรือเครือข่ายสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning social networks) โดยเครือข่ายสังคม จะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง หรือมี การขยายแนวคิดกระบวนการออกไป จึงจะสามารถปรับตัวให้อยู่ในดุลยภาพได้

18. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนที่กว้างขวาง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ยุติธรรม และกาสร้างเครือข่ายที่กว้างขวางมากกว่าในอดีต เพื่อสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และเครือข่ายหรือเพื่อรู้เท่าทันการเชื่อมโยงเครือข่ายของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ไร้พรมแดน

ดังนั้น เครือข่าย คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปหรือจัดระเบียบโครงสร้างที่คนหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระ ในความหมายนี้ สำคัญคือ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในเครือข่ายต้องเป็นไปโดยสมัครใจ กิจกรรมที่ทำในเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และการเป็นสมาชิกเครือข่ายไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้น ๆ

ประเภทและรูปแบบของเครือข่าย

1. เครือข่ายเชิงพื้นที่ (area)
2. เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม (issue)
3. เครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่

1. เครือข่ายเชิงพื้นที่ (area network) หมายถึง การรวมตัวของกลุ่ม องค์กร เครือข่าย ที่อาศัยพื้นที่ดำเนินการเป็นปัจจัยหลักในการทำงานร่วมกันเป็นกระบวนการพัฒนาที่อาศัยกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นเป้าหมายนำทางและเป็นการพัฒนาแบบบูรณาการที่ไม่แยกส่วนต่างๆ ออกจากกัน โดยยึดเอาพื้นที่เป็นที่ตั้งแห่งความสำเร็จในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายลักษณะและโครงสร้างของเครือข่ายเชิงพื้นที่ สามารถจัดได้หลายระดับตามพื้นที่และกิจกรรมที่เกิดขึ้น อาทิ

- 1) การแบ่งเครือข่ายตามระบบการปกครองของภาครัฐ เช่น
 - เครือข่ายระดับหมู่บ้าน ตำบลและอำเภอ เช่น เครือข่ายประชาคม อ.แม่สอด จ.ตาก

- เครือข่ายระดับจังหวัด เช่น เครือข่ายประชาคม จ.น่าน
- เครือข่ายระดับภูมิภาค เช่น เครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ
- เครือข่ายระดับประเทศ เช่น เครือข่ายสมาพันธ์เกษตรกรแห่งประเทศไทย
- เครือข่ายองค์กรระหว่างประเทศ เช่น เครือข่ายการพัฒนาของ UNDP เป็นต้น

2) การแบ่งพื้นที่ตามความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น

- เครือข่ายลุ่มน้ำปิง
- เครือข่ายอ่าวปัตตานี ฯลฯ

2. เครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม (issue network) หมายถึง เครือข่ายที่ใช้ประเด็นกิจกรรม หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยหลักในการรวมกลุ่มองค์กร โดยมองข้ามมิติในเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการจัดการในประเด็นกิจกรรมนั้นๆ อย่างจริงจัง และพัฒนาให้เกิดความร่วมมือกับภาคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องลักษณะและโครงสร้างของเครือข่ายเชิงประเด็นกิจกรรม สามารถแบ่งได้ตามประเด็นกิจกรรม และความสนใจที่เกิดขึ้นของฝ่ายต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน โดยไม่ ยึดติดกับพื้นที่ดำเนินการ แต่ใช้หลักของกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นตัวกำหนดความเป็นเครือข่าย เช่น

- เครือข่ายป่าชุมชน
- เครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน
- เครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน
- เครือข่ายผู้สูงอายุ
- เครือข่ายด้านคุ้มครองผู้บริโภค
- เครือข่ายสิ่งแวดล้อม
- เครือข่ายปฏิรูปการศึกษา
- เครือข่ายสิทธิมนุษยชน
- เครือข่ายสุขภาพ ฯลฯ

3. เครือข่ายแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ หมายถึง เครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยอาศัยภารกิจ/กิจกรรม และการก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมเป็นแนวทางในการแบ่งเครือข่าย ซึ่งอาจแบ่งเป็นเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจเอกชน และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน โดยเครือข่ายต่างๆ ดังกล่าวมุ่งเน้น การดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของหน่วยงาน หรือโครงสร้างหลักของกลุ่ม

ผลประโยชน์ นั้นๆ ลักษณะและโครงสร้างของเครือข่ายประเภทนี้ สำหรับสังคมไทยอาจแบ่งกลุ่มผลประโยชน์ได้ 4 ภาคส่วนใหญ่ๆ ได้แก่

- 1) เครือข่ายภาครัฐ เช่น เครือข่ายสถาบันการศึกษา เครือข่ายกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เครือข่ายองค์กรอิสระของภาครัฐ เช่น สถาบันพระปกเกล้า สถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น
- 2) เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน เช่น สภาหอการค้า สมาอุตสาหกรรม สมาคมผู้ส่งออก เครือข่าย SME
- 3) เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น เครือข่ายเพื่อนตะวันออก เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ เครือข่ายด้านแรงงานสวัสดิการสังคม เครือข่ายมูลนิธิ YMCA ฯลฯ
- 4) เครือข่ายภาคประชาชน เช่น เครือข่ายปราชญ์อีสาน เครือข่ายประมงพื้นบ้าน เครือข่ายสมัชชา

เครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน

ภาคธุรกิจเอกชน เป็นที่ยอมรับกันว่า การประสานผลประโยชน์เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลตอบแทน เป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจเอกชนได้ดำเนินการอยู่เสมอ ภายใต้ความร่วมมือในฐานะความเป็นหุ้นส่วนต่อกัน โดยความเป็นหุ้นส่วนนั้นเป็นทั้งในรูปแบบของความร่วมมือในการผลิตการค้าขาย การประสานผลประโยชน์ และการรวมพลังเพื่อพัฒนาสังคม โดยเครือข่ายในภาคธุรกิจนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการรวมตัวของผู้ทำงานในธุรกิจประเภทเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่กลุ่มองค์กรในภาคธุรกิจต่างๆ มารวมตัวกันเป็นเครือข่ายภาคธุรกิจ เช่น สภาหอการค้า สมาอุตสาหกรรมและเครือข่ายองค์กรธุรกิจเอกชนอื่นๆ ที่ภาครัฐส่งเสริม เช่น สมาคมผู้ส่งออก สมาคมผู้ประกอบการค้า เป็นต้น โดยเครือข่ายภาคธุรกิจเหล่านี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประสานผลประโยชน์ และสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของการดำเนินการทางธุรกิจ และการคืนกำไรให้กับสังคม กระบวนการเกิดเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนดังกล่าว เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีที่จะประสานและร่วมกันรักษาผลประโยชน์ในทางธุรกิจ และนำไปสู่การพัฒนาสังคมในด้านอื่นๆ โดยในช่วงที่ผ่านมาวงการธุรกิจถูกมองว่าฉกฉวยผลประโยชน์จากภาคประชาชน และใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง มีการผูกขาดทางการค้า ฯลฯ ซึ่งจากการมองดังกล่าวและก่อกวนการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้ภาคธุรกิจเอกชนมีการปรับตัวเป็นธุรกิจเพื่อสังคม และมีแนวโน้มในการทำธุรกิจที่สามารถรับใช้และคืนประโยชน์ให้กับสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ ดังนั้นเครือข่ายในภาคธุรกิจจึงมีการพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชน

ในลักษณะของการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เช่น เครือข่าย SME เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เครือข่ายธุรกิจเพื่อปฏิรูปการศึกษา เครือข่ายภาคธุรกิจเพื่อการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

จุดแข็งของเครือข่ายภาคธุรกิจ คือ มีกระบวนการทำงานที่รวดเร็ว มีความสามารถในการระดมทุนเพื่อการจัดการ และมีความสามารถในการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัด คือ คำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถทำการลงทุนในการเพื่อพัฒนาสังคมได้ อย่างไรก็ตาม กระบวนการพัฒนาความเป็นเครือข่ายของภาคธุรกิจเอกชน มีความน่าสนใจตรงที่การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพขององค์กร และการรักษามูลประโยชน์ของเครือข่าย รวมทั้งมีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหนึ่งที่แตกต่างไปจากกลุ่ม โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจน รู้ว่าใครเป็นสมาชิก ใครไม่ใช่สมาชิก ความเป็นรูปธรรม มองเห็นได้ มีโครงสร้างทางสังคมในระดับหนึ่ง แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขต การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอาจจะมองเห็นและมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ สาระของการเชื่อมโยงระหว่างกันที่จะช่วยให้มองเห็นรูปธรรมของเครือข่ายมี 3 ลักษณะคือ เครือข่ายการแลกเปลี่ยน เครือข่ายการติดต่อสื่อสาร และเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน เครือข่ายไม่มีโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว อาจมีการออกแบบโครงสร้างขึ้นมาทำหน้าที่สานความสัมพันธ์ระหว่างคน/กลุ่มองค์กรให้ต่อเนื่อง แต่ในเครือข่ายไม่มีใครบังคับให้ใครทำอะไรได้ แต่ละคน/กลุ่มองค์กรต่างก็เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายได้พอ ๆ กัน ดังนั้นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่ายจึงมีความซับซ้อนกว่ากลุ่ม/องค์กรมากนัก

ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันและกันของบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในเครือข่ายสังคมนั้น เป็นความสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้านที่บุคคลทั้งหมดในเครือข่ายสังคมมีต่อกัน ทั้งระบบเศรษฐกิจ การแต่งงาน เครือญาติ การเมือง และอื่น ๆ ส่วนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมขึ้นได้แก่การไปมาหาสู่ การเยี่ยมเยียน การปรึกษาหารือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เครือข่ายสังคมของบุคคลหนึ่ง ๆ จึงเปรียบเสมือนสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ขณะเดียวกันบุคคลนั้น ๆ ก็เปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมทางสังคมของบุคคลอื่น ๆ ในเครือข่ายสังคม ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้อื่นด้วยเช่นกัน

ความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลมีต่อกันและกันภายในเครือข่าย เมื่อเริ่มจากบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลาง ก็จะขยายวงกว้างออกไปได้หลายปริมาตรตามขั้นตอนของวงจรชีวิต สถานภาพและบทบาทของบุคคลผู้นั้น เกิดเป็นเครือข่ายรวมและเครือข่ายย่อย

เครือข่ายย่อยก็คือความสัมพันธ์ส่วนหนึ่งในหลาย ๆ ส่วนของเครือข่ายรวม ตั้งอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ เครือญาติ การเมือง หรือระบบย่อยอื่น ๆ ของสังคม เครือข่ายรวมเปรียบเสมือนระบบสังคมใหญ่ และเครือข่ายย่อยเปรียบเสมือนระบบสังคมย่อย ในการค้นหาหรือแม้แต่ส่งเสริมพัฒนาเครือข่าย เราอาจเริ่มจากเครือข่ายย่อยได้

โครงสร้างของเครือข่ายที่ซับซ้อนขึ้นไปอีก เราเรียกว่า โครงข่าย (NET) โครงข่าย ประกอบด้วย เครือข่ายหลายเครือข่าย (networks) การทำงานของเครือข่ายต่าง ๆ ในโครงข่ายหนึ่งหรือหลายโครงข่าย เป็นการทำงานแบบจัดการตนเอง จัดระเบียบกันเอง เครือข่ายในโครงข่ายจะสลับซับซ้อนเพียงใด มีที่ประเภท และสัมพันธ์กันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับความเป็นมาของสังคมแต่ละแห่ง ซึ่งโครงข่ายมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่รัฐยอมรับ มีสถานภาพตามกฎหมายและที่อยู่นอกกฎหมาย

ภายในโครงข่ายมีแนวความคิดสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างหน่วยและเครือข่ายที่อยู่ในโครงข่ายนั้น แนวความคิดดังกล่าวคือ แนวความคิดที่ว่าด้วยอำนาจและศูนย์กลาง (Power and centrality) คนที่มีตำแหน่งเป็นศูนย์กลางเป็นตำแหน่งที่มีเอกสิทธิ์เหนือคนที่ยอมลดชั้นในวงนั้น คนศูนย์กลางนี้ เราเรียกว่า hub ซึ่งสามารถหวังได้ว่าจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษกับเรื่องของอำนาจ งานวิจัยจำนวนมากได้ข้อสรุปว่า คนศูนย์กลางได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้มีอำนาจ ทั้งในองค์กรและในเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการ อีกทั้งยังพบอีกว่า ความสัมพันธ์ไม่เป็นไปอย่างตรงไปตรงมาและไม่เป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันด้วย และแม้ว่าเรื่องของคนศูนย์กลางเป็นคุณลักษณะทางโครงสร้างที่สำคัญ แต่ก็เป็นเรื่องลำบากที่จะค้นหาคุณสมบัติให้ชัดเจน คนศูนย์กลางในเครือข่ายดำเนินการบางอย่างที่ไม่เท่าเทียมในการจัดแบ่งชั้นทางสังคม Linton Freeman (1979) จำแนกรูปแบบของคนศูนย์กลางออกเป็น 3 รูปแบบ

1. ระดับของการเป็นศูนย์กลาง (Degree Centrality) การวัดความเป็นศูนย์กลางของบุคคลสามารถวัดได้จากจำนวนของการติดต่อกับคนอื่น คนที่เป็นศูนย์กลางจะมีการติดต่ออย่างเข้มข้นกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในเครือข่าย ในขณะที่คนที่อยู่ขอบ ๆ เครือข่ายจะไม่มี การติดต่อกับคนอื่นบ่อยครั้งนัก การวัดสามารถวัดจากการติดต่อทั้งทางอ้อมผ่านคนที่เป็นสื่อ และการติดต่อโดยตรง

2. ความใกล้ชิดของการเป็นศูนย์กลาง (Closeness centrality) วัดจากผลรวมของระยะทางระหว่างคนศูนย์กลางกับคนที่ติดต่อดังทั้งหมด การวิจัยของนักวิชาการหลายท่านชี้ว่า ความใกล้ชิดของบุคคลที่มีต่อคนอื่นที่เพิ่มขึ้น ทำให้เขาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อำนาจ เกียรติ อิทธิพล และมีสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น

3.การคั่นกลางของคนที่เป็นศูนย์กลาง (Between's centrality) การคั่นกลางแสดงถึงความสำคัญของคนศูนย์กลาง ยังมีศักยภาพในการเป็นคนกลางได้มากเท่าไร ก็สามารถควบคุมการ flow ของการติดต่อสื่อสาร และความเป็นอิสระของคนในเครือข่ายที่จะติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ๆ ได้มากเท่านั้น

2.2 แนวคิดเครือข่ายทางสังคมในเศรษฐกิจไม่เป็นทางการ (Social network of an informal economy)

ทำให้เห็นว่า การพนันเป็นรูปแบบหนึ่งเศรษฐกิจไม่เป็นทางการหรือเศรษฐกิจนอกระบบ (สังคิต พิริยะรังสรรค์ และคณะ, 2546) Granovetter (1985: 481-482) ได้วิเคราะห์บทบาทของปัจเจกบุคคลในโครงสร้างสังคมที่ดำเนินการทางเศรษฐกิจจากการเรียนรู้จากเครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนตัว (Network of interpersonal relationships) ที่ฝังตัวในสังคม เขากล่าวว่า ตลาด (ตลาดการพนัน) ด้วยตัวมันเองมีลักษณะทางสังคม (Social entities) เนื่องจากถูกจัดการโดยคนเกี่ยวข้องกับการค้าและตลาด โดยพวกเขาเหล่านี้ได้สร้างเครือข่าย การคาดหวังเรื่องการแลกเปลี่ยนต่างตอบแทน ความเห็นอกเห็นใจ หรือการลดความไม่พอใจการแลกเปลี่ยนขึ้นมาอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อลดภาระหรือต้นทุนของการดำเนินการแลกเปลี่ยนด้านเศรษฐกิจ ซึ่ง Portes (2010: 221) เห็นว่า การฝังแฝงในสังคมตามความเห็นของ Granovetter นั้นหมายถึงเครือข่ายทางสังคม

Granovetter (1985: 493-502) วิเคราะห์ต่อว่า โครงสร้างการประสานกันของเครือข่ายทางเศรษฐกิจเหล่านี้ดำเนินการได้ดีในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ เนื่องจากมีความยืดหยุ่นในการปรับตัว เห็นใจกัน สามารถที่จะยอมรับง่ายมากขึ้นระหว่างกลุ่มผู้เข้ามาค้าหรือแลกเปลี่ยน หรือเลือกที่จะรับหรือไม่รับการแลกเปลี่ยนตามสถานการณ์หรือการตกลงกันภายใต้ความสัมพันธ์กันแบบไม่มีลำดับชั้นหรือสูงต่ำกว่ากันทางสังคม การมีเครือข่ายทางสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัวมากขึ้นในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ย่อมมีส่วนในการลดบทบาทของรัฐหรือระบบอันไม่มีประสิทธิภาพของส่วนราชการเนื่องจากเครือข่ายที่เป็นทางการที่ดำเนินการผ่านรัฐมักมีความยุ่งยาก และเพิ่มต้นทุน ดังนั้นสถาบันทางสังคมอันได้แก่เครือข่ายทางสังคม ดังกล่าวจึงน่าจะเป็นเจ้าภาพสำคัญการดำเนินการทางเศรษฐกิจได้

Portes (2010: 136-137) ให้ความหมายของเศรษฐกิจไม่เป็นทางการ (informal economy) ที่ได้ปรับเปลี่ยนจากเดิม (คือเป็นเศรษฐกิจที่มีลักษณะการใช้ทักษะ ทุนและองค์การจัดการที่ต่ำ เศรษฐกิจขนาดเล็กที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของ และดำเนินการด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีระดับต่ำและใช้แรงงานครัวเรือน ผลผลิตที่ได้มีขนาดเล็กและไม่มีการควบคุมโดยรัฐ หรือตลาดกำหนด) เป็นความหมายในยุคปัจจุบัน ได้แก่ เศรษฐกิจที่ดำเนินการโดยบุคคลที่ไม่ผูกติดกับโครงสร้างทางการเชิงสถาบันและเป็นเศรษฐกิจที่ถูกละเลยการคุ้มครองแบบ

ทางการและทางกฎหมายของรัฐในขณะที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจแบบเดียวกันนั้นได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย (Portes, 2010: 132-133) ส่วน Edgar Feige (อ้างใน Portes, 2010: 133) เห็นว่า เศรษฐกิจแบบไม่เป็นทางการเป็นรูปแบบหนึ่งของเศรษฐกิจใต้ดิน (Underground economy) หมายถึง การดำเนินการทางเศรษฐกิจที่ไม่ผ่านขั้นตอนทางกฎหมายหรือระเบียบทางการ ไม่มีการคุ้มกันโดยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ เช่น สิทธิบัตร ใบอนุญาต สัญญาจ้าง หรือ ระบบประกันสังคม เป็นต้น ส่วนเศรษฐกิจรูปแบบอื่นที่อยู่ในขอบข่ายของเศรษฐกิจใต้ดิน ได้แก่ 1) เศรษฐกิจผิดกฎหมาย (Illegal economy) ที่ดำเนินการซื้อขายสินค้าหรือบริการผิดกฎหมายทุกชนิด เช่น การค้าประเวณี ยาเสพติด และการพนัน เป็นต้น 2) เศรษฐกิจที่ไม่มีการรายงาน (Unreported economy) ต่อทางราชการเพื่อการเสียภาษี หรือเพื่ออุลลงบประมาณ และ 3) เศรษฐกิจที่ไม่มีการบันทึก (unrecorded economy) เพื่อแสดงข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับกิจกรรมการค้าขายอย่างเป็นทางการเพียงแต่คาดคะเนปริมาณการค้าขาย

กล่าวเฉพาะแนวคิด เครือข่ายทางสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange theory) นั้นพบว่า นักวิชาการได้นำไปใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลไปจนถึงระดับโครงสร้างสังคม เครือข่ายทางสังคมสะท้อนโครงสร้างทางสังคมระหว่างคนหรือองค์การ ที่มีการเชื่อมโยงระหว่างกันทั้งแบบหลวมและหรือแบบแน่นแฟ้น ซึ่งความเชื่อมโยงมีหลายแบบ โดยการเชื่อมกันของเครือข่ายทางสังคมจะช่วยบอกว่าเครือข่ายนั้นมีประโยชน์มากน้อยแค่ไหนได้เช่นเครือข่ายที่เล็กและแน่นจะมีประโยชน์น้อยต่อสมาชิกในเครือข่าย ในทางตรงข้ามเครือข่ายที่หลวม (Weak ties) เชื่อมโยงออกนอกสมาชิกมาก เป็นเครือข่ายเปิด มักจะมีประโยชน์ในการได้รับความคิดใหม่ ได้รับโอกาสใหม่แก่สมาชิกในเครือข่าย กรณีกลุ่มคนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน (Social cluster) (Wasserman and Faust, 1994)

Emerson (1976) เสนอแนวคิดความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนในโครงสร้างเครือข่าย (Network Structure) โดยชี้ว่า อำนาจและการพึ่งพา พฤติกรรมนิยม และความสัมพันธ์ทางสังคมคือประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม โดยมีตัวละครสำคัญทั้งปัจเจกบุคคล (Individuals) หรือหมู่คน/กลุ่มคน (Collectivities) ที่พัฒนาความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนและเครือข่าย (Exchange Relationships and Network) ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะของการแลกเปลี่ยนกันภายในเครือข่ายของตนเอง ซึ่งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนมักประกอบด้วย (1) โครงข่ายของความสัมพันธ์ทางสังคม (Web of Social Relation) (2) ตัวแสดงที่หลากหลาย (Various Actors) ซึ่งมีโอกาสในการแลกเปลี่ยน (Exchange Opportunities) รวมถึงมีความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยน (Exchange Relations) ซึ่งกันและกัน และ (3) การแลกเปลี่ยนระดับบุคคลจะเป็นการสร้างเครือข่ายเดี่ยว (Single Network Structure)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการพนัน

ผลกระทบของการพนันนั้น เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดผลกระทบของการพนันก่อน เนื่องจากแนวคิดเรื่องผลกระทบเป็นแนวคิดที่มีความซับซ้อน ดังนั้นจากการสำรวจองค์ความรู้พบว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของผลกระทบไว้ ดังนี้

อนันต์ เกตุวงศ์ ได้ให้ความหมายของผลกระทบว่าหมายถึงผลที่ตามมาจากผลงาน หรือผลผลิตหรือผลประโยชน์ในระดับประถม (Primary Effects) ของแผนหรือโครงการ ผลกระทบอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ และอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้กลุ่มเป้าหมายทั้งในปัจจุบันและอนาคต และได้ให้ความหมายผลกระทบอีกว่า เป็นผลของการเปลี่ยนแปลงระดับประถม เป็นผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของแผนและโครงการ และผลอันนี้จะมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบต่อไปได้อีกระดับหนึ่งหรือหลายระดับเป็นกรณี ๆ ไป

ประสิทธิ์ ตงยงค์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบไว้ ว่า “ผลกระทบ”(Impact) ที่กล่าวถึงนั้น โดยทั่วไปจะหมายถึงผลของการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อม โดยผลกระทบดังกล่าวอาจจำแนกออกตามประเภท ขนาด และระยะเวลา ได้ดังนี้ ประเภทของผลกระทบได้แก่ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความสูญเสียบริการทางสังคมและความสูญเสียเกี่ยวกับวิถีดำเนินชีวิต ขนาดของผลกระทบจะมีตั้งแต่ระดับที่น้อยถึงมากและระยะเวลาของผลกระทบก็มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว

Bryant & White ผลกระทบ หมายถึง ผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นในสภาพแห่งความเป็นจริงในโลก อันได้แก่ ผลกระทบ ที่มีต่อสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมาย, ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ใช้สำหรับทรัพยากรของโครงการ ค่าใช้จ่ายทางอ้อมต่างๆ รวมทั้งค่าเสียโอกาสด้วยนอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายผลกระทบ ว่าผลกระทบของกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่ง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้ผลกระทบในความหมายแคบ ดังกล่าวข้างต้นถ้าพิจารณาความหมายผลกระทบในความหมายที่แคบให้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดการวิเคราะห์ระบบ (System Analyze) มาช่วยนิยามความหมาย ว่าการดำเนินกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นในรูปของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการนั้นจะก่อให้เกิดผลงาน (Result) ใน 3 รูปแบบคือ คือ ระดับผลผลิต (Output) ระดับ ผลลัพธ์ (Outcome) และระดับผลกระทบ (Impact)

ประเภทของผลกระทบ แสง รัตนมงคลมาส ได้แบ่งผลกระทบได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมเนื้อหา (Content of Impact) อาจแบ่งออกได้เป็น ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจสังคมด้านการเมืองด้านการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมและกายภาพเช่น ผลกระทบจากการดำเนินนโยบายสร้างเขื่อนทำให้คนเป็นโรคพยาธิซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อนมากขึ้นหรือ ผลกระทบจากการดำเนินนโยบายโครงการคอกก. ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านและทหารมากขึ้นหรือผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซ

ธรรมชาติบนบกตัดผ่านพื้นที่เกษตรกรรม เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงการย้ายที่อยู่เปลี่ยนแปลงวิธีการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนมากขึ้น

2. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (Reality) เราอาจแบ่งได้ เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือผลกระทบในเชิงภาวะวิสัย (Objective impact) ซึ่งได้แก่ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของคนเช่นการดำเนินนโยบายคุมกำเนิดจะทำให้สัดส่วนของ ผู้สูงอายุสูงขึ้นไม่ว่าใครจะรับรู้หรือไม่เช่นนี้ก็จะเกิดขึ้นประเภทหนึ่งคือผลกระทบเชิงอัตวิสัย (Subjective Impact) ได้แก่ผลกระทบที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของคนเช่นการดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของโสเภณีให้คนไทยเป็นอันมากรู้สึกอับอายต่างชาติ

3. การแบ่งตามแง่มุมของทิศทางที่กระทบ (Direction of Impact) อาจแบ่งออกได้ เป็น ผลกระทบโดยตรง (Direction Impact) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

4. การแบ่งตามแง่มุมของคุณค่าของผลกระทบ (Value of impact) อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบในเชิงบวก (Positive impact) หมายถึงผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและผลกระทบในเชิงลบ (Negative impact) ได้แก่ผลกระทบที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนา

5. การแบ่งผลกระทบตามช่วงเวลา (Time of impact) ที่เกิดขึ้นจะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบในระยะสั้น (Short run impact) ส่วนอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต (future run impact) หรือผลกระทบในระยะยาว (long run impact)

6. การแบ่งผลกระทบตามขอบเขตที่เกิดขึ้น (Scope of impact) สามารถแบ่งออกได้เป็นผลกระทบที่มีผลในวงกว้างและผลกระทบที่มีผลในวงแคบในการวิจัยโครงการนี้จะจำกัดขอบเขตของผลกระทบในแง่ที่เป็นเนื้อหาทางด้านทางเศรษฐกิจ และด้านสังคม โดยครอบคลุมทั้งผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบ และรวมถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้ในการพิจารณาหน่วยในการวิเคราะห์ (Object unit of analysis) จะให้ความสำคัญต่อหน่วยการวิเคราะห์ 3 ระดับด้วยกัน 1. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบ่อน ในฐานะเป็นหน่วยระดับองค์กร เช่น บ่อนคาสิโนที่เปิดใหม่หรือบ่อนการพนันที่มีอยู่เดิม 2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เล่นในฐานะระดับปัจเจกชน 3. ผลกระทบต่อชุมชนชายแดนในฐานะหน่วยระดับชุมชน ในการศึกษาเกี่ยวกับข้อดังกล่าวเป็นการศึกษาผลกระทบเชิงบวกของการพนันและ ผลกระทบเชิงลบของการพนันซึ่งผลกระทบเชิงบวกจากกล่าวถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ และผลกระทบเชิงลบทางด้านสังคม ในการพิจารณาถึงผลกระทบของการพนันโดยพิจารณาในเชิงคุณค่า(Value) เราสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. ผลกระทบเชิงบวกของการพนัน 2. ผลกระทบเชิงลบของการพนัน

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มได้รับการยอมรับคำอธิบายในเชิงบวกยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการพนันว่า เป็นกิจกรรมยามว่างที่ถูกกฎหมาย ในสมัยหลังสงครามโอกาสสำหรับ “ผู้ใช้แรงงานที่มีฐานะ” ที่จะมีส่วนร่วมในการพนันที่ถูกจัดขึ้นได้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในหลายประเทศ พร้อม ๆ กับสถานภาพทางกฎหมายและการยอมรับจากสังคมที่เพิ่มขึ้น การพนันเริ่มไม่ถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมที่ไปสู่ความเสื่อมทางศีลธรรมและอาชญากรรมอีกต่อไป

ในการศึกษาผลกระทบเชิงบวกของการพนันในทางสังคมวิทยาเกิดจากความเห็นที่ว่าการเล่นเปิดโอกาสให้นักเล่นได้แสดงบุคลิกที่แข็งแกร่งและความตั้งใจจะเสี่ยง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สังคมให้การยกย่องเช่นเดียวกับความกล้าหาญหรือความซื่อสัตย์ และการพนันมีข้อดีในการควบคุมศีลธรรมและการเมืองของสังคมเพราะเป็นการตอกย้ำค่านิยมที่มีมาแต่เดิม ในขณะที่การพนันเป็นสิ่งที่ทดแทนความท้าทายที่หมดไปในชีวิต และยังมีหน้าที่ทางสังคมเป็นศูนย์รวมที่เป็นประโยชน์ในการพบปะสังสรรค์และการปฏิบัติตามระเบียบสังคมอีกด้วย และทางสังคมศาสตร์ยังมองผลกระทบเชิงบวกของการพนันคือ การพนันเป็นส่วนหนึ่งของการพักผ่อน (Leisure) จากมุมมองนี้ การพนันเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงและได้รับความนิยมด้วยตัวของมันเอง ดังนั้นการศึกษาจำนวนมากมุ่งสนใจที่จิตวิทยาของการพนัน โดยพยายามศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเล่น จากมุมมองนี้การเล่นการพนันถือว่าเป็นกิจกรรมยามว่างที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งชดเชยมุมที่ล้มเหลว และไม่น่าพึงพอใจของสังคมในปัจจุบัน การพนัน(เหมือนกิจกรรมสันทนาการ) จึงถูกนิยามด้วยคำว่า “เล่น” หรือ “ยามว่าง” ซึ่งอยู่ ถัดจากคำว่า “งาน” หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบทางสังคม ดังนั้นกิจกรรมยามว่างเช่น การพนันจึงถือว่าเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นและรักษาคุณภาพของโครงสร้างสังคมเอาไว้ การพนันกลายเป็นประเด็นสำคัญก็เพราะลักษณะของการทำงานสมัยใหม่ให้คนอ่อนล้าและบั่นทอนความคิดสร้างสรรค์ของคนทั่วไป จากมุมมองนี้การพนันซึ่งแม้จะแตกต่างจากกิจกรรมยามว่างอื่นๆที่เป็นความผิดตามกฎหมายและมีความต่างพร้อยทางสังคมก็จึงกลายเป็นกิจกรรม “ปกติ” และเข้ากันได้ดีกับการกระทำและกับสถาบันอื่น ๆ ทางสังคมจากมุมมองทางทฤษฎีจำนวนมาก นักสังคมวิทยาเสนอว่า การพนันมีบทบาททั้งเป็น “เกมของผู้ใหญ่” และเป็น “ทางระบาย (Safety valve) ของผู้ที่ต้องการหลบเลี่ยงจากภาวะ “การปรับตัวที่เปราะบาง” สิ่งที่ไม่ดี เป็นการสร้างความแปลกใหม่ให้กับตัวเอง เป็นองค์ประกอบที่เชื่อมร้อยวัฒนธรรมของคนทำงานที่ต้องการเอาชนะการไม่มีความสำเร็จและความไม่มั่นคงในอาชีพ เป็นทางออกสำหรับนักพนันในการทดสอบโชคและฝีมือ เป็นโอกาสที่ได้ผลในการแสดงความเป็นตัวของตัวเองและความคิดสร้างสรรค์ซึ่งที่ทำงานไม่สามารถให้ได้

ในช่วงทศวรรษที่ 1970 (พ.ศ.2513) มีการศึกษาเกี่ยวกับการพนันอย่างเป็นทางการ ผลเป็นประโยชน์ต่อนโยบายโดยตรง เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดจากผลกระทบของการพนันที่ถูกกฎหมาย การพนันที่ถูกกฎหมายที่ได้รับอิทธิพลจากสังคมและตัวแปรสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อย่างไรบ้าง หรือการพนันมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร เป็นต้น สิ่งที่สำคัญมากที่สุดก็คือ การยืนยันว่าการพนันมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายการพนันต้องรับรู้ โดยรัฐเองเป็นผู้ให้การสนับสนุนเพราะรัฐย่อมมีความห่วงใยในปัญหาอาชญากรรมและผลกระทบที่อาจมีต่อนโยบายด้านสวัสดิภาพและสังคม แต่รัฐเองเริ่มให้ความสำคัญกับการวิจัยหลังจากที่ปรากฏว่าการพนันที่ผิดกฎหมายได้มีการขยายตัวออกไปเป็นอย่างมาก ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ารัฐมีความห่วงใยต่อปัญหาการพนัน เช่น กรณีที่รัฐเกิดความสงสัยว่ายังควรที่จะห้ามการพนันต่อไปอีกหรือไม่ หรือสงสัยว่าสังคมได้รับอะไรตอบแทนจากใช้เงินจำนวนมากในการปราบปรามการพนันที่ผิดกฎหมาย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพนันที่ถูกกฎหมายมีการจัดรูปแบบคล้ายคลึงกับการทำธุรกิจโดยมีลักษณะองค์กรและเป้าหมายทางการค้าเหมือนกับในอุตสาหกรรมอื่น ๆ การศึกษาส่วนใหญ่พบความจริงที่ว่า การพนันถูกกระตุ้นโดยบริษัทและหน่วยงานรัฐ จนกระทั่งมันกลายเป็นอุตสาหกรรมข้ามชาติที่ดำเนินการภายใต้ระบบที่มีความซับซ้อนระหว่างชาติและวัฒนธรรมโลก และเป็นการผสมผสานคาสีโนที่ถูกกฎหมายเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจฝ่ายที่สนับสนุนให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายได้สรุปถึงผลกระทบเชิงบวกของการพนันดังนี้ คือ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้เข้ารัฐมีบุคคลบางกลุ่มคิดว่าควรจะให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะเมื่อการพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้วการพนันจะมีกฎหมายเข้าคุ้มครอง มีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง และรายได้ที่เกิดจากการเล่นการพนันก็จะตกเป็นของรัฐอย่างมีระเบียบแบบแผน ตัวอย่างเช่น ล็อตเตอรีหรือ คาสิโนอนุญาตเล่นการพนัน ไฟต่าง ๆ สามารถ ทำรายได้เข้ารัฐปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก การเปิดบ่อนให้ถูกกฎหมายทำให้รัฐเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เงินจำนวนนี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม

2.4 ชายแดนและองค์ความรู้เกี่ยวกับเมืองแม่สอด

แนวคิดเกี่ยวกับ “ชายแดน” (Frontiers-Border, Boundary)

งานของ Anderson เรื่อง “Imagined Community” ที่โด่งดังถึงแผนที่ของรัฐในฐานะที่เป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพและถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย ในการสร้างมโนสำนึกของผู้คนในเรื่องอาณาเขตของความเป็นชาติ และเอกลักษณ์ของชาติ นั่นเพราะแผนที่เป็นสื่อที่สามารถผลิตซ้ำแล้วซ้ำเล่าสามารถส่งผ่านหรือประทับตราสัญลักษณ์ของรัฐ และสามารถที่จะตีพิมพ์ในหนังสือเรียน นิตยสาร เอกสาร ต่างๆหรือโปสเตอร์ที่ติดต่อตามอาคาร

บ้านเรือนได้อย่างง่ายดาย การรับรู้เรื่องของความเป็นชาติ และอาณาเขตของรัฐจึงปรากฏอยู่ทุกหนแห่ง ซึ่งรับรู้ได้โดยมิต้องเสียเวลา การคิดอย่างมีสำนึกมากนัก และก่อเกิดเป็นจินตนาการของผู้คนในเรื่องการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่เรียกว่าชาติร่วมกันในที่สุด

งานของ ธงชัย วินิจจะกุล บทความเรื่อง “ประวัติศาสตร์การสร้างตัวตน” ได้อธิบายว่า รัฐสยามพึงรู้จักคำว่า “เส้นเขตแดน” ในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 24 หลังจากที่อังกฤษยึดอำนาจจากพม่าได้แล้ว อังกฤษเรียกร้องให้สยามไปตกลงเรื่องเส้นเขตแดน ในช่วงแรกรัฐสยามไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร เพราะมโนภาพเรื่องของอาณาจักรที่มีขอบเขตชัดเจน เป็นเรื่องแปลกที่นึกไม่ออก และไม่มีการปฏิบัติ ขณะเดียวกันทางฝ่ายอังกฤษรู้สึกแปลกใจและไม่อาจเข้าใจได้ว่าเหตุใดรัฐสยามจึงไม่ให้ความสำคัญกับการกำหนดขอบเขตอาณาจักรของตนเอง อังกฤษก็เรียกร้องให้รัฐสยามส่งคนมากำหนดเส้นเขตแดน เพราะว่ารัฐสยามมองว่าการกำหนดแดนเขตแดนหรือควบคุมการเข้าออกอย่างอังกฤษทำ อาจหมายถึงความไม่ไว้วางใจกันระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน และก่อนหน้านี้สยามรู้จักแต่คำว่าพรมแดน เพราะรัฐสยามไม่เคยกำหนดเขตแดนล้อมรอบ และไม่เคยมีแผนที่อาณาเขตของตนเองที่แน่ชัดมาก่อน

งาน “Siam mapped: A History of the Geo-body of a Nation” ของ ธงชัย วินิจจะกุล ได้แสดงให้เห็นภาพของปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงของการนิยามพรมแดนอย่างเป็นรูปธรรม ธงชัยชี้ว่าการศึกษาแผนที่ของรัชชาติ ต้องทำความเข้าใจการพัฒนาของการสร้าง เผยแพร่ และการนำแผนที่มาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย เพราะว่า แผนที่นั้นย่อมจะหลีกเลี่ยงการตัดทอน ปรับเปลี่ยน ดัดแปลง ซ่อนเร้น หรือปรุงแต่งเนื้อหา หรือความหมายแฝงต่างๆไปได้ แผนที่จึงเปรียบเสมือนเครื่องมือหนึ่งในการก่อสร้างตัวตนของความเป็นรัชชาติ

งานของ Andrew Walker ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้คนในพื้นที่ชายแดนไม่ได้จำนนต่อการถูกนิยาม การควบคุมจากรัฐศูนย์กลางอย่างเฉื่อยชา หากแต่มีบทบาทอย่างกระตือรือร้นในการต่อรองกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่รอยต่อของรัฐในบริบทของสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ โดยศึกษาเส้นทางการค้าของกลุ่มแม่ค้าชาวลาวที่เดินทางมาฝั่งเชียงของเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและนำไปขายฝั่งลาว เขาเสนอว่ากลุ่มคนเหล่านี้สามารถปรับตัวเข้ากับอำนาจรัฐได้ดี รวมทั้งนโยบายสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจยังได้เปิดพื้นที่ให้กับคนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงทางการค้าได้โดยเฉพาะผู้หญิงชาวลาว ซึ่งที่ผ่านมาผู้หญิงถูกมองว่ามีบทบาทเฉพาะการค้าทางไกลเท่านั้น แต่จะไม่มีบทบาทในพื้นที่การค้าทางใกล้ดังนั้นสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจจึงกลายเป็นพื้นที่สำหรับโอกาสในการมีบทบาทของผู้หญิงกลุ่มหนึ่ง

งานของ Walker เรื่อง “Border in Motion on the Upper Mekong” เสนอว่า เมื่อเริ่มมีเขตแดนรัชชาติแบบสมัยใหม่ที่แน่ชัด เจ้าหน้าที่อาณานิคมกลับมิได้ใส่ใจหรือยึดติดกับเส้นเขตแดนนั้นอย่างเอาเป็นเอาตาย

หากแต่เจ้าหน้าที่เหล่านั้นยังมีความคิดที่ยึดหยุ่นและเลือกใช้เกณฑ์ในการควบคุมชายแดนแล้วแต่ว่าเมื่อใดที่รูปแบบความคิดว่าด้วยเขตแดนแบบสมัยใหม่ในการบังคับการใช้กฎหมายและควบคุมคนอย่างเคร่งครัด สุดท้ายแล้วเราจะเห็นว่าพรมแดนนั้นไม่ได้มีลักษณะที่ตายตัวตั้งแต่แรกของการก่อตัวขึ้นอย่าง geo-body แต่อย่างใด หากแต่ยังมีความหละหลวม ผ่อนปรน มีการเลือกใช้ปฏิบัติอย่างหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์และผลประโยชน์ที่จะมีต่อผู้ที่ดูแลจัดการทั้งสองฝากฝั่งของเส้นเขตแดน

วิธีการศึกษาของ Walker น่าสนใจในแง่ของการตั้งต้นการศึกษาจากผู้คนในพื้นที่ชายแดนแทนที่จะทำการศึกษาจากมุมมองของอำนาจรัฐศูนย์กลาง หรือการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจกับพื้นที่ Walker มุ่งวิเคราะห์อำนาจผู้คนในพื้นที่ชายแดนในการตีความการใช้อำนาจควบคุมของรัฐบาล ทำให้ขาดความสนใจในความแตกต่างของกลุ่มคนในท้องถิ่นจนดูราวกับว่าความเป็นท้องถิ่นมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และกลุ่มต่างๆ สามารถเข้าถึงพื้นที่ทางการเมืองได้อย่างเท่าเทียม ทั้งที่สภาพความเป็นจริงการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์การเมือง เศรษฐกิจแต่ละยุคได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมและการเข้าถึงทรัพยากรของผู้คนในพื้นที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเปลี่ยนแปลงและความร่วมมือทางเศรษฐกิจแบบใหม่ภายใต้ยุคโลกาวิวัฒน์ได้นำซึ่งความสัมพันธ์ที่หลากหลายกลุ่มมากขึ้นและมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น หรือในอีกด้านก็คือ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคนำมาสู่เงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการเข้าถึงการเข้าถึงและก่อให้เกิดการกีดกันการเข้าถึงทรัพยากรของกลุ่มคนต่างๆ แตกต่างกันไป ซึ่งผู้คนในท้องถิ่นจำต้องเลือกใช้เลือกใช้อย่างเหมาะสมเพื่อรักษาพื้นที่ของตนไว้

งานวิจัยของ ยศ สันตสมบัติ เรื่อง “อำนาจ พื้นที่ และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์: การเมืองวัฒนธรรมของรัฐบาลในสังคมไทย” ได้ให้ความสนใจประเด็นเกี่ยวกับการเมืองวัฒนธรรม การเปิดพื้นที่ทางสังคม และการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เลือกพื้นที่วิจัยในลักษณะที่เป็นเวทีแบบต่างๆ ซึ่งมีผู้คนหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกันในหลายพื้นที่ เช่น เชียงของ เชียงแสน ท่าสองยาง แม่ฮ่องสอน และปางมะผ้า ซึ่งทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นพื้นที่ชายแดนที่มีการเคลื่อนไหวของผู้คน สินค้า และวัฒนธรรมข้ามพรมแดนของรับชาติมาโดยตลอด ในขณะเดียวกันบางพื้นที่ เช่น ไนท์บาร์ซาร์ และม้งดอยปุย แม้จะมีใช้พื้นที่ชายแดน หากแต่เป็นพื้นที่ซึ่งการเคลื่อนไหวของสินค้า ผู้คนและปฏิสัมพันธ์ข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ในลักษณะเดียวกัน พื้นที่ซึ่งได้รับการเลือกสรรในโครงการวิจัยชิ้นนี้จึงมิใช่หมู่บ้าน หากแต่เป็นพื้นที่ของการปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจซึ่งปรับเปลี่ยนและเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจอาจถูกผลิตซ้ำและสร้างใหม่ในการเจรจาต่อรองระหว่างกลุ่มต่างๆ ซึ่งไปมาหาสู่และการทำการค้าตามแนวชายแดนและข้ามพรมแดนรัฐชาติ ในขณะที่พื้นที่วิจัยแต่ละพื้นที่ก็มีบริบทและเงื่อนไขแตกต่างกันออกไป มีคำถาม

เฉพาะและมีบทเรียนที่จะช่วยให้เราทำความเข้าใจอำนาจพื้นที่และการเมืองวัฒนธรรมจากเงื่อนไขของความแตกต่าง มากกว่าความคล้ายคลึงหรือการมองหาข้อสรุปรวบยอด ในที่นี้ขอยกตัวอย่างงานศึกษาในพื้นที่ชายแดนใต้แก่งานของ โสภิตา วีรกุลเทวัญ, วาสนา ละอองปลิว, อรัญญา ศิริผล, ทวีข จตุวรพฤกษ์ และขวัญชีวัน บัวแดง

องค์ความรู้เกี่ยวกับเมืองแม่สอด

วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ ที่ประยุกต์ใช้การศึกษาวิเคราะห์ประวัติศาสตร์เชิงวิพากษ์ การเมืองเชิงภูมิศาสตร์เรื่องพื้นที่ ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจบริเวณเมืองชายแดน พบว่าความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในบริเวณดังกล่าวมีพื้นฐานมาจากการต่อสู้ ดิ้นรนกับอำนาจทหารพม่าของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆที่อาศัยอยู่ตามชายแดน และการขยายตัวของอุตสาหกรรมส่งออกของรัฐไทยจากกรุงเทพฯ ถึงบริเวณเมืองชายแดนไทย-พม่า การพัฒนาที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดนเป็นการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างไทย-พม่า รัฐไทยได้สร้างระบบการควบคุมจดทะเบียนแรงงานอพยพเข้ามาชั่วคราวจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า กัมพูชา ลาว ที่ลักลอบเข้าเมืองไทยอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งมีผลต่อการสร้างแรงงานราคาถูกจำนวนมาก แรงงานเหล่านี้ถูกทำให้มีวินัยและตกอยู่ในสภาพการชีวิตแบบเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา เป็นแรงงานที่ถูกกดขี่ ไม่มีเสรีภาพในทางเศรษฐกิจ ไม่มีสิทธิในการรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ตนเอง ที่เชื่อมโยงการสะสมทุนแบบบุพกาลเข้ากับระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโลก ผ่านการเคลื่อนย้ายแรงงานมนุษย์ราคาถูกข้ามแดน การค้าพาณิชยกรรมและการผลิตที่เอารัดเอาเปรียบแรงงาน

งานชิ้นนี้ของพิชญ์ ยังได้แสดงถึงประเด็นในการพิจารณาเรื่องพื้นที่ชายแดน ก็คือ เส้นเขตแดนพื้นที่ชายแดน และภาคเหนือ โดยพิชญ์เสนอว่า เส้นเขตแดน ชายแดน ชาติพันธุ์และภาคเหนือมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน เพราะเส้นเขตแดนนั้นไม่ได้มีความสัมพันธ์กับชายแดนอย่างตรงไปตรงมา และชายแดนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงจุดพิกัดอันเนื่องมาจากการพัฒนาการของพื้นที่ เช่น เมื่อมีการสถาปนาเส้นแดนในแผนที่หรือการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในระดับมหภาคเท่านั้น หากแต่กระบวนการดังกล่าวมีมิติในเรื่องของความเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพ ในพื้นที่ที่มีลักษณะผันแปรไปด้วยเหตุปัจจัยในระดับโครงสร้างหลายประการ กล่าวคือ ประการแรก การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายแดนเก่าและกำเนิดของพื้นที่ชายแดนใหม่ เช่น กรณีความเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ศูนย์กลางอนุภูมิภาคจากเชียงใหม่เป็นแม่สาย และการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ศูนย์กลางอนุภูมิภาคจากระแหง (ตาก) สู่แม่สอด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงจากล้านนาเป็นลาวเฉียง พายัพ และภาคเหนือ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายแดนเช่นนี้ ทำให้เห็นว่าพื้นที่แม่สอด และแม่สายมิได้เป็นพื้นที่ชายแดนมาโดยตลอด

ประการที่สอง การพิจารณามิติเรื่องของการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ชายแดนในปัจจุบันโดยเฉพาะจากเมืองชายแดนที่มีความสำคัญ เช่น แม่สาย แม่สอด จะพบว่ามิติเรื่องชาติพันธุ์เชิงวัฒนธรรมนั้นไม่สามารถแยกตัวเองออกมาจากเรื่องของเศรษฐกิจ การเมืองและภูมิรัฐศาสตร์เชิงพื้นที่ได้ พิชญ์ได้ยกตัวอย่างเช่น กรณีแม่สอด ที่มีกลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจำนวนมาก ถึงแม้จะจดทะเบียนเพื่อให้เกิดลักษณะของกรรมาชีพ แต่แรงงานเหล่านี้ก็ไม่ได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจและสวัสดิการเท่าพลเมืองในประเทศ และอยู่ในสภาพที่เปราะบางต่อการถูกกดขี่ คนเหล่านี้ทำหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดความเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชายแดน แต่ทว่าพวกเขาไม่สามารถที่จะเคลื่อนที่ออกจากแม่สอดได้

พิชญ์อธิบายว่า แรงงานต่างด้าวในพื้นที่ชายแดนนี้เองที่เป็นหัวใจสำคัญต่อการเติบโตของเศรษฐกิจชายแดน ทั้งกรณีเกษตรและอุตสาหกรรม และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า พื้นที่ชายแดนนั้น นอกจากเรื่องเส้นเขตแดนและชุมชนกายภาพ ความเป็นชายแดนยังถูกสร้างไว้ในตัวคน คือ เส้นเขตแดนที่เสมือนสักรลงไปในตัวคนผ่านการแจกบัตร และผ่านการตรวจบัตรที่ขอบเมืองชายแดนตรงทางคมนาคมเข้าเมืองหลวงมากกว่าเส้นเขตแดนจริง ซึ่งหมายความว่าในพื้นที่ชายแดนแม่สอดมีข้อยกเว้นที่สามารถปล่อยให้มีไหลผ่านของแรงงานต่างด้าวได้ แต่ไม่สามารถออกจากพื้นที่ตรงนั้นได้ ทำให้เห็นว่าเส้นเขตแดน ชายแดน และพรมแดนนั้นอยู่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรือนร่างของชาติ (geo-body of the nation) เท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการอำนาจทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจที่กระทำต่อเรือนร่างของผู้คนด้วย

วิทยานิพนธ์ของ จักรพันธ์ ชักชุมแสง เรื่อง “ชุมชนมุสลิมในเมืองตลาดชายแดนไทย-พม่า : สัมพันธภาพระหว่าง พหุสังคม วิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ และการอ้างชาติพันธุ์” ได้ชี้ให้เห็นว่า พหุสังคม วิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ การอ้างชาติพันธุ์ ของชุมชนมุสลิมในแม่สอดเป็นประเด็นที่มีการเชื่อมโยงกัน โดยความเป็นพหุสังคมที่ซ้อนกันอยู่สองระดับคือ ระดับชุมชนมุสลิม และระดับชุมชนแม่สอด ในระดับชุมชนมุสลิมประกอบด้วยมุสลิมกลุ่มต่างๆ อย่างน้อยหกกลุ่มซึ่งสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และอำนาจในการต่อรองแตกต่างกัน ในจำนวนนี้มุสลิมเชื้อสายพม่า หรืออารากันเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพต่ำที่สุด และเป็นกลุ่มชายขอบของสังคมในแม่สอด ส่วนในพหุสังคมระดับชุมชนในแม่สอดนั้น พบว่ามีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ ได้แก่ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ พม่า จีน ไทยลัณนา มุสลิม ชีคส์และฮินดู ทั้งทางสังคมร่วมกัน กลุ่มมุสลิมแม่สอดเองมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับบริบททางเศรษฐกิจในพหุสังคมของแม่สอดเป็นอย่างดี ด้วยการเป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็กและกลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของกลุ่มมุสลิมในแม่สอด

นอกจากพฤติกรรมเชิงเศรษฐกิจซึ่งเสนอเป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์มุสลิมแล้ว เอกลักษณ์เด่นอีกประการก็คือการอ้างชาติพันธุ์ กลุ่มมุสลิมแม่สอดมีความอิสระในการแสดงซึ่งความมีตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจาก

ชุมชนแม่สอดเป็นพหุสังคมที่นโยบายของรัฐค่อนข้างผ่อนปรนประนีประนอม ไม่ต้องตกอยู่ในสภาวะถูกบีบบังคับให้ละทิ้งอัตลักษณ์ของตนเองแต่มีโอกาสนำอัตลักษณ์เดิมของกลุ่มด้วยไม่ว่า อัตลักษณ์ทางกายภาพ พิธีกรรม แนวปฏิบัติทางศาสนา และระบบสัญลักษณ์ กลุ่มมุสลิมแม่สอด จึงภาคภูมิใจที่จะแสดงตัวตนในการเป็นมุสลิม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ศาสนา และอีกด้านหนึ่งก็แสดงตัวตนในการเป็นคนไทย ที่มีสิทธิ์เท่าเทียมกับสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆในสังคมไทย ส่วนคำว่ากะลา ก็ได้ถูกผลักดันให้ใช้เรียกกลุ่มมุสลิมที่มาจากพม่าหรืออารากัน ซึ่งกลายเป็นกลุ่มชายขอบที่สุดของเมืองตลาดชายแดนแม่สอด

งานศึกษา “บทบาทของหอการค้าจังหวัดตาก ต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า” ได้ข้อสรุปไว้ว่าหอการค้าจังหวัดตากที่ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2527 เป็นการรวมกลุ่มของนักธุรกิจท้องถิ่นเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน และมีบทบาทในการดำเนินงานสนับสนุนการค้าชายแดนไทย-พม่า โดยการดำเนินงานผ่านองค์กรภาคีรัฐบาล ในรูปแบบของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า กรอ. และภาคเอกชนคือหอการค้าไทย และขณะเดียวกันก็มีการดำเนินงานผ่านทางนักการเมือง ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล โดยที่กลุ่มนักธุรกิจในหอการค้าจังหวัดตากมีความสัมพันธ์กับกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดตาก ในลักษณะความสัมพันธ์ส่วนตัว การดำเนินธุรกิจร่วมกัน ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ การให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อช่วยผลักดันข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า

นอกจากนี้ยังมีงานที่เกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการค้าชายแดนที่แม่สอด คือ “ปัญหาการค้าชายแดนของจังหวัดตาก” โดยศึกษาจากการสังเกตสอบถาม ได้พบว่า การค้าชายแดนของจังหวัดตากซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตอำเภอแม่สอดมีปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนคล้ายกับเมืองชายแดนทั่วไป เช่น ปัญหาการขนส่งและการสื่อสาร ปัญหาทางด้านการคมนาคมไม่สะดวก ปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการนำเข้าสินค้าบางชนิด และปัญหาการเมืองภายในประเทศพม่าได้ส่งผลให้รัฐบาลพม่าสั่งปิดจุดชายแดน จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องทำการค้านอกระบบ ปัญหาทางด้านขั้นตอนพิธีการทางศุลกากรสำหรับสินค้าบางประเภท ปัญหาทางด้านการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังมีปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากเนื่องจากอัตราค่าจ้างของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามสินค้าที่ลักลอบนำเข้ามีไม่เพียงพอ และปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองในการนำเข้าสินค้าและการละเมิดลิขสิทธิ์

งานของ กรรณิการ์ ธรรมรัตน์ เรื่อง “ผลกระทบของการปิดชายแดนต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า กรณีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” ได้อธิบายสาเหตุของการปิดด่านการค้าชายแดนนั้น ส่วนใหญ่จะมาจากคำสั่งของรัฐบาลพม่าโดยสาเหตุหลัก คือ ปัญหาการเมืองภายในประเทศพม่าและปัญหาพิพาททางแม่น้ำเมยระหว่างไทยและพม่า การสั่งปิดด่านมีผลกระทบต่อธุรกิจการค้าชายแดนทำให้สินค้าไม่สามารถนำเข้าและส่งออกได้ตามระบบ

แต่การค้าชายแดนก็ยังคงสามารถดำเนินต่อไปได้ในรูปแบบของการค้านอกระบบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอำนาจรัฐไม่สามารถเข้าไปควบคุมการค้าชายแดนไทย-พม่าได้

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาที่ตั้งค่ายอพยพผู้ลี้ภัยชายกะเหรี่ยงตามแนวชายแดนไทย-พม่า ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” และ “ปัญหาการควบคุมดูแลผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่พักพิงชั่วคราว จังหวัดตาก” ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับค่ายอพยพผู้ลี้ภัยชาวกะเหรี่ยง ซึ่งมีผลของการศึกษาที่คล้ายกันว่า ที่ตั้งค่ายอพยพผู้ลี้ภัยชาวกะเหรี่ยงที่ตั้งอยู่ตามแนวชายแดนไทย-พม่า ไม่ปลอดภัยจากกองกำลังทหารพม่าและกองกำลังทหารกะเหรี่ยง พุทธิที่ลักลอบเข้ามาโจมตีทำให้เกิดความเสียหายต่อสภาพลักษณะประเทศไทย จึงได้ย้ายที่ตั้งค่ายอพยพผู้ลี้ภัยมา รวมกัน และให้ห่างจากชายแดน 10 กิโลเมตร ในปีพ.ศ. 2540 เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว พร้อมกับสร้างความเชื่อมั่นให้กับต่างประเทศว่าประเทศไทยยึดหลักมนุษยธรรมช่วยเหลือดูแลผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบเป็นอย่างดี

งาน “การลักลอบเข้าสู่ประเทศไทยของคนสัญชาติพม่า : กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”, “แรงงานอพยพภาคอุตสาหกรรมในบริเวณชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาแรงงานสัญชาติพม่า ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”, “ปัญหาแรงงานต่างชาติ ในกรณีกะเหรี่ยงหลบหนีเข้าเมือง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”, “การประเมินความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย : ศึกษากรณี อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”, “ผลกระทบจากแรงงานพม่าผิดกฎหมายในประเทศไทย : ศึกษากรณีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”

งานศึกษาเหล่านี้มีอธิบายคล้ายกันเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในพื้นที่อำเภอแม่สอด และเสนอภาพปัญหาของแม่สอดในทิศทางเดียวกัน โดยมีสาระสำคัญคือ ปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างด้าวทะลักเข้าไปในพื้นที่แม่สอดมีอยู่สองปัจจัยหลักคือ ปัจจัยดึงดูดภายในพื้นที่ ได้แก่ สภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการอพยพข้ามเขตแดน การมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งเป็นจำนวนมาก ทำให้ต้องการแรงงานจำนวนมากที่ค่าแรงต่ำ นอกจากโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว แรงงานต่างด้าวยังสามารถเข้ามาทำงานประเภทแรงงานก่อสร้าง แรงงานด้านเกษตร งานบริการตามร้านอาหาร ลูกจ้างตามบ้านเรือนฯ และปัจจัยจากในประเทศพม่าที่ทำให้ แรงงานต่างด้าวทั้งพม่าและกะเหรี่ยงต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทย เพื่อหนีปัญหาทางเศรษฐกิจและความไม่สงบจากการเมืองภายในประเทศ

งานเหล่านี้มีอธิบายถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ว่าเป็นที่มาของอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี ปัญหาสาธารณสุข แรงงานต่างด้าวแย่งงานของคนไทย ทำให้คนไทยตกงานบ้าง ทำให้แม่สอดสูญเสียเงินออกนอกประเทศบ้าง เพราะแรงงานต่างด้าวที่มาทำงานในอำเภอแม่สอดจะนำเงินกลับประเทศไปให้พ่อแม่ญาติพี่น้องที่ประเทศตน และยังพบว่าปัญหาแรงงานต่างด้าวส่วนหนึ่งเกิดจากเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนอาศัยช่องว่างของกฎหมายลักลอบส่งแรงงานต่างด้าวจากชายแดนป้อนโรงงานอุตสาหกรรม

งานอีกหนึ่งชิ้นที่กล่าวถึงนโยบายของภาครัฐที่เข้ามาแก้ปัญหาแรงงานเรื่อง “การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ตามมติคณะรัฐมนตรี 28 สิงหาคม 2544 : ศึกษากรณีพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” ของปริญญา ปิ่นปัก ได้ชี้ให้เห็นว่า นโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2544 ในอำเภอแม่สอด ไม่มีผลทำให้การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายลดน้อยลง เพราะนโยบายนี้ต้องการสำรวจจำนวนแรงงานต่างด้าวไม่ได้มุ่งกดดันให้กลับประเทศ การประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันยังไม่ดีนัก ต่างฝ่ายต่างปฏิบัติ และความร่วมมือจากภาคเอกชนยังไม่ค่อยดี คือขาดความจริงใจในการแก้ปัญหา จึงทำให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ไม่ได้จดทะเบียนอีกเป็นจำนวนมาก

วิทยานิพนธ์ของ รพีพรรณ จักรสาน เรื่อง “ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์จีนและการสร้างอัตลักษณ์ของเมืองแม่สอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 ถึง พ.ศ. 2554” เพื่อแสดงให้เห็นว่ากลุ่มชาติพันธุ์จีนในแม่สอดซึ่งเป็นเมืองชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเมียนมาร์นั้นสามารถสะสมทุนและกลายเป็นผู้มีบทบาทนำทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองท้องถิ่นได้อย่างไร และคนจีนเหล่านี้มีบทบาทอย่างไรในการทำให้เมืองแม่สอดมีอัตลักษณ์เป็น “พื้นที่ทางเศรษฐกิจ” ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงทศวรรษ 2510 ถึงทศวรรษ 2520 เมืองแม่สอดเป็นพื้นที่ “ชายแดนตลาดมืด” กลุ่มคนจีนแม่สอดสะสมทุนจากการค้าในยุคตลาดมืด โดยสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับกะเหรี่ยงที่มีอิทธิพลในแถบชายแดนเพื่อซื้อ-ขายสินค้าในประเทศพม่า

ในทศวรรษ 2530 เป็นต้นมา เมื่อรัฐบาลไทยดำเนินนโยบาย “เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า” คนจีนในแม่สอดก็สามารถทำการค้าข้ามพรมแดนอย่างถูกกฎหมาย แต่ “การค้าในระบบ” ก็ดำเนินควบคู่ไปกับ “การค้านอกระบบ” พร้อมกันนั้นคนจีนแม่สอดก็พยายามปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของเมืองแม่สอดจาก “พื้นที่ด้อยความเจริญและเสี่ยงอันตราย” ให้กลายเป็น “พื้นที่ทางเศรษฐกิจ” เพื่อให้เมืองแม่สอดได้รับการพัฒนาจากรัฐจนสามารถแข่งขันกับเมืองอื่นๆในประเทศพม่า ที่ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศอย่างมากในทศวรรษ 2540 เป็นต้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพนันชายแดนพบว่า มีไม่มากเมื่อเปรียบกับการพนันภายในประเทศและการศึกษาเกี่ยวกับเครือข่ายของผู้เล่นการพนันข้ามชาติยังมีน้อยมากเช่นกัน เพราะส่วนใหญ่ศึกษาด้านเศรษฐกิจและผลกระทบของการพนันทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่า เช่น จากการศึกษาของวิรินดา สุทธิพรหมและคณะ (2553) ศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจจากคาสีโนตามแนวชายแดน กรณีศึกษาด่านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศหญิงและเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพแต่งงานแล้ว ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพหลักเป็นธุรกิจส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน มีภูมิลำเนาที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจจากคาสีโนตามแนวชายแดนด่านช่องจอม ที่เป็นผลกระทบต่อรายได้ ค่าใช้จ่ายและการจ้างงาน อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาคาสีโน โดยรถยนต์ส่วนตัว รู้จักคาสีโน จากการแนะนำผ่านเพื่อนหรือคนรู้จัก เดินทางมาเพื่อการเสี่ยงโชค ประมาณ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ เป็นการเดินทางมาเล่นในช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ผลของการเล่นการพนัน นักท่องเที่ยวไม่สามารถแยกได้ว่าเล่นได้ หรือเล่นเสีย ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเล่นการพนันในแต่ละครั้งคิดเป็นเงินเฉลี่ย 5,000 บาทต่อครั้ง ส่วนค่าใช้จ่ายเมื่อซื้อของที่ระลึก อันดับสาม คือ ซื้อสินค้าตามแนวชายแดน อันดับสี่ คือ ใช้จ่ายสำหรับอาหาร และอันดับห้า คือ ค่าใช้จ่ายในการพักค้างคืน

รัตพงษ์ สอนสุภาพ (2555) ซึ่งศึกษาคาสีโนการพนันตามแนวชายแดนพบว่า การพนันชายแดนมีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายนักธุรกิจหรือนักการเมืองโดยทั้งสองส่วนร่วมกันเป็นเจ้าของคาสีโน (อ้างใน <http://www.komchadluek.net/detail/20120824/138451>) เจ้าของคาสีโนการพนันจำนวนมากมักเป็นนักธุรกิจ นักการเมือง และผู้มีอิทธิพล ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำทางการเมืองทั้งฝั่งไทยและผู้นำของประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้พื้นที่ที่เปิดคาสีโนตามแนวชายแดนกับไทย มักจะเป็นพื้นที่พิเศษที่ต้องใช้อำนาจพิเศษควบคุมโดยตรงจากผู้มีอำนาจทางการเมือง และงานศึกษาการเล่นพนันในพื้นที่พรมแดนส่วนมากพบว่า คนไทยจำนวนมากหลังเลิกชั่วโมงไปเล่นการพนันนอกประเทศที่คาสีโนพนันตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนของประเทศที่การพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมาย (เรณู เขมาปัญญา 2555 พรรณทิพย์ จันท์พวง 2550 และกนกวรรณ มะโนรมย์ 2546) ประชาชาติธุรกิจ (4 มีนาคม 2555) เปิดเผยว่า กลุ่มลูกค้ารายใหญ่ที่สุดของนักพนันที่ไปเล่นที่สะพานเวกส์ในชายแดนลาว (2554) มีมากกว่า 1,500 คนในแต่ละวัน งานของรัตพงษ์ สอนสุภาพ (2555) พบว่าผลกระทบจากคาสีโนการพนันชายแดนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ด้านลบต่อสังคม เชื่อว่าเป็นแหล่งฟอกเงิน แหล่งหลบซ่อนของอาชญากรที่หลบหนีการจับกุม ค้ายาเสพติด และการค้าประเวณี ส่วนด้านบวกนั้นคือ ทำให้คนไทยจำนวนหนึ่งมีงานทำ และสินค้าเพื่อการอุปโภคบริโภคภายในคาสีโน การพนันส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย และเจ้าของคาสีโนการพนันที่เป็นคนไทย นำเงินที่ได้จากธุรกิจการพนันถ่ายเทไปลงทุนในธุรกิจอื่น ซึ่งเป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมายตั้งอยู่ในประเทศ

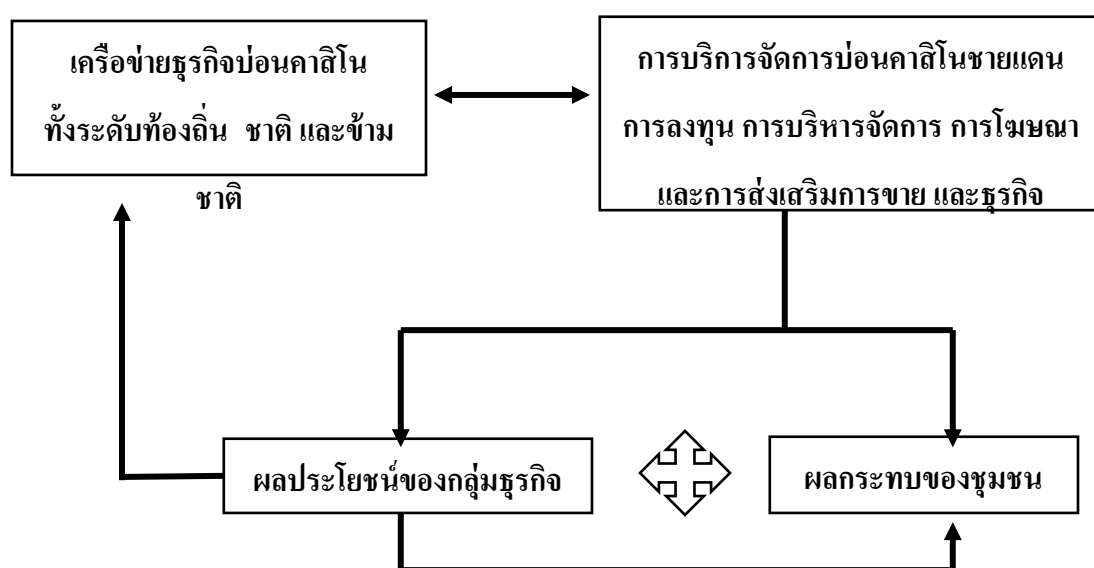
ไทยทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น เช่น การจ้างงาน มีรายได้ และการบริโภค เป็นต้น ส่วนพรรณทิพย์ จันทรพวง (2550) ศึกษาเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้เล่นการพนันตามแนวชายแดน: กรณีศึกษา คาสีโนการพนันที่ปอยเปต อ.โอโฆวโรว จ.บันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา และงานของ ตริ ศักดิ์ สุขสภา (2543) ที่นำเสนอผลกระทบทางเศรษฐกิจจากคาสีโนบ้านแหลม อำเภอบ้านโป่งน้ำร้อน จังหวัด จันทบุรี โดยทั้งสองงานนี้พบว่า การเล่นการพนันชายแดนในปัจจุบันไม่ค่อยมีผลกระทบทางลบต่อผู้เล่นทั้งทาง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งตรงข้ามกับงานศึกษาของสุรัชย์ บุญพลับ (2545) ที่ศึกษาความสูญเสียทางเศรษฐกิจของ ประชาชนในกรณีคาสีโนบ้านผักกาด อำเภอบ้านโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และพรชิตา กฤษฏาวานิช (2545) ที่ศึกษา ผลกระทบจากคาสีโนการพนันเกาะกง ประเทศกัมพูชา รวมทั้ง วิรินดา สุทธิพรหม และคณะ (2553) ที่ศึกษาสภาพ ทางเศรษฐกิจของคาสีโนตามแนวชายแดนด่านช่องจอม ที่พบว่า กลุ่มคนไทยที่เล่นคาสีโนนี้เกิดการสูญเสียทาง เศรษฐกิจและสูญเสียเวลาในการดูแลธุรกิจของตนเอง ส่วนงานวิจัยของกนกวรรณ มะโนรัมย์ (2546) ที่ศึกษาด่าน ช่องจอมเช่นเดียวกันพบว่า คนไทยเข้าไปเล่นการพนันจำนวนมากทั้งเพศหญิงและเพศชาย และส่งผลกระทบ ทางสังคมต่อชุมชนชายแดนและต่อผู้เล่น ขณะเดียวกันการพนันชายแดนทำให้เกิดเครือข่ายทางสังคมระหว่าง กลุ่มผู้เล่นอีกด้วย

ส่วน Thanyathip Sripana ในบทความเรื่อง Casinos in Border Towns in the Mekong Subregion(อ้างใน https://dornsife.usc.edu/assets/sites/329/docs/Indigneous_Religions_.pdf) กล่าวว่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงทั้งเอื้ออำนวยการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าที่ดีให้คนสามารถ เดินทางข้ามประเทศโดยสะดวกโดยเฉพาะการขนส่งนักพนันข้ามชาติ แต่การพนันคือธุรกิจที่ขัดต่อการสร้างรายได้ ให้กับประเทศ เช่น ลาว พม่า และกัมพูชา โดยเฉพาะคาสีโนชายแดนของประเทศกัมพูชาที่กลายเป็นธุรกิจที่ใหญ่ ที่สุดในสามประเทศนี้ สามารถสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำให้กับรัฐบาลผ่านการเสียภาษีของเจ้าของธุรกิจ แต่ในอีก ด้านหนึ่งพบว่า การพนันชายแดนได้สร้างผลกระทบให้เกิดความไม่มั่นคงของมนุษย์และความไม่ปลอดภัย เช่น ภาวะหนี้และการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่นชายแดน

สำหรับการวิจัยการพนันชายแดนในต่างประเทศนั้นมีการศึกษามากพอสมควร ซึ่ง Felsenstein and Freeman (2001) ศึกษาเรื่อง Gambling on the Border: Casinos, Tourism Development and the Prisoner' Dilemma ระหว่างประเทศอิสราเอลและอียิปต์ เขาชี้ให้เห็นว่าการพนันชายแดนถูกสร้างขึ้นในฐานะที่เป็นกลยุทธ์การท่องเที่ยวยชายแดน โดยเฉพาะกรณีที่ประเทศเน้นการแข่งขันทางการค้าแม้ว่าจะส่งผลกระทบทาง สังคมก็ตามซึ่งรัฐบาลต้องหาทางแก้ไข ส่วน Reith (2006) ศึกษาผลกระทบคาสีโนในพื้นที่พรมแดนที่พบว่าคนทั้ง ถิ่นได้รับผลกระทบจากกิจกรรมนี้และมีผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาวทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ จิตใจ และสุข

ภาวะ รวมทั้งการกีดกันจากสังคม Timothy (2000) ในบทความเรื่อง Borderlands: an unlikely tourist destination? พบว่า การพนันชายแดนสามารถกลายเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เพราะมีการพัฒนาการคมนาคมสู่เส้นทางชายแดน และชายแดนในตัวของมันเองมีความเป็นพิเศษที่เหมือนพื้นที่อื่นที่ผู้คนอยากมาเที่ยว เพราะเสมือนกับการเดินทางไปเยือนต่างประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถชมความเป็นไปของอีกประเทศหนึ่ง ในด้านทัศนียภาพสังคม วัฒนธรรมพร้อมๆกับการเล่นการพนันและจับจ่ายซื้อของที่ชายแดน

2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะการใช้การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพใน 2 รูปแบบ คือ การวิจัยเชิงคุณภาพแนวประวัติศาสตร์ (Historical Approach) และการวิจัยเชิงคุณภาพแนวกรณีศึกษา (Case study Approach)

3.2 พื้นที่ ประชากร ขนาดตัวอย่าง และการเลือกตัวอย่าง

พื้นที่ ชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

ประชากรได้จากการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องการท่องเที่ยวในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจออก-ตก (East-Weat Economic Corridor) กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จึงทำให้มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนักธุรกิจท้องถิ่น และนักธุรกิจข้ามชาติ ซึ่งสามารถที่จะนำเสนอข้อมูลในเชิงเครือข่ายธุรกิจและผลกระทบจากการเปิดบ่อนคาสิโน ตามแนวชายแดนไทย-พม่า โดยคำถามวิจัยได้เกิดจากการพูดคุยเกี่ยวกับนโยบายการท่องเที่ยวของประเทศตามแนวชายแดนในก่อนหน้านี้บางส่วน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดบ่อนคาสิโนชายแดน แต่ยังไม่มีการวิจัยอย่างจริงจังเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้เกิดความสนใจในการทำวิจัยดังกล่าว

ได้แก่กลุ่มเป้าหมาย 6 กลุ่ม

กลุ่มที่1 กลุ่มนักธุรกิจหรือผู้จัดการและพนักงานในบ่อนคาสิโนทั้งคนไทยและพม่า จำนวน 5 ท่าน

สัมภาษณ์เพื่อให้เห็นนโยบาย แนวคิด เป้าหมาย การลงทุน เครือข่าย ผลประโยชน์ การเลือกตัดสินใจ ความสัมพันธ์ การจ้างงาน การควบคุม และการดำเนินงานภายในพื้นที่บ่อนคาสิโน พร้อมทั้งเครือข่ายร่วม เช่นพื้นที่ปลอดภาษี ท่าเรือนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น จำนวน 10 ท่า สภาพของพื้นที่และกันชน การลงทุนกับเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น รีสอร์ท ที่พัก สนามกอล์ฟ

กลุ่มที่2 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่พัฒนาชุมชน ปลัดอำเภอ ปลัดอบต. และเจ้าหน้าที่ด้านศุลกากร เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 5 ท่าน

สัมภาษณ์ถึงมาตรการ แนวทางการป้องกัน และปัญหาของการเข้าไปในบ่อนคาสิโนของชุมชน โดยไม่ผ่านด่านสากล และด่านจารีต(ด่านผ่อนปรน) เป็นการข้ามเรือที่จัดโดยเอกชน โดยเจ้าของบ่อนโดยเป็นการเดินทางเข้า-ออก อย่างเสรี บริเวณท่าเรือขนถ่ายสินค้าของเอกชนริมแม่น้ำเมย โดยไม่มีการป้องกัน พร้อมทั้งสถานบันเทิงต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่คาสิโน ส่งผลกระทบต่ออย่างไรกับชุมชน

กลุ่มที่ 3 นักธุรกิจในพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 5 ท่าน

สัมภาษณ์เพื่อให้เห็นนโยบาย แนวคิด เป้าหมาย การลงทุน เครือข่าย ผลประโยชน์ การเลือกตัดสินใจ ความสัมพันธ์ การจ้างงาน การควบคุม และการดำเนินงานภายในพื้นที่บ่อนคาสิโน พร้อมทั้งเครือข่ายร่วม เช่นพื้นที่ปลอดภาษี ท่าเรือนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น จำนวน 10 ท่า สภาพของพื้นที่และกันชน การลงทุนกับเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น รีสอร์ท ที่พัก สนามกอล์ฟ ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

กลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 5 ท่าน

สัมภาษณ์ถึงมาตรการ แนวทางการป้องกัน และปัญหาของการเข้าไปในบ่อนคาสิโนของชุมชน โดยไม่ผ่านด่านสากล และด่านจารีต(ด่านผ่อนปรน) เป็นการข้ามเรือที่จัดโดยเอกชน โดยเจ้าของบ่อนโดยเป็นการเดินทางเข้า-ออก อย่างเสรี บริเวณท่าเรือขนถ่ายสินค้าของเอกชนริมแม่น้ำเมย โดยไม่มีการป้องกัน พร้อมทั้งสถานบันเทิงต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่คาสิโน ส่งผลกระทบต่ออย่างไรกับชุมชน

กลุ่มที่ 5 ประชาชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 20 ท่าน

สัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการเข้าไปเล่นการพนันตามพื้นที่ชายแดนตลอดจนทราบถึงการลงทุน เครือข่าย ผลประโยชน์ การเลือกตัดสินใจในการเล่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่นกับบ่อนคาสิโน การควบคุม บทลงโทษที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่บ่อนคาสิโน พร้อมทั้งเครือข่ายร่วม เช่น พื้นที่ปลอดภาษี ท่าเรือเอกชน สภาพของพื้นที่และกันชน การลงทุนกับเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น รีสอร์ท ที่พัก สนามกอล์ฟ ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ มีผลอย่างไรในการเลือกตัดสินใจเข้าเล่น ผลกระทบ และวงเงิน พร้อมทั้งกระบวนการเข้า-ออก และปัญหาของการเข้าไปในบ่อนคาสิโนของชุมชน โดยไม่ผ่านด่านสากล และด่านจารีต(ด่านผ่อนปรน) เป็นการข้ามเรือที่จัดโดยเอกชน โดยเจ้าของบ่อนโดยเป็นการเดินทางเข้า-ออก อย่างเสรี บริเวณท่าเรือขนถ่ายสินค้าของเอกชนริมแม่น้ำเมย โดยไม่มีการป้องกัน พร้อมทั้งสถานบันเทิงต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่คาสิโน ส่งผลกระทบต่ออย่างไรกับชุมชน ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

กลุ่มที่ 6 นักพนัน จำนวน 30ท่าน

สัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการเข้าไปเล่นการพนันตามพื้นที่ชายแดนตลอดจนทราบถึงการลงทุน เครือข่าย ผลประโยชน์ การเลือกตัดสินใจในการเล่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่นกับบ่อนคาสีโน การควบคุม บทลงโทษที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่บ่อนคาสีโน พร้อมทั้งเครือข่ายร่วม เช่นพื้นที่ปลอดภาษี ท่าเรือเอกชน สภาพของพื้นที่และกันชน การลงทุนกับเครือข่ายการท่องเที่ยว เช่น รีสอร์ท ที่พัก สนามกอล์ฟ ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ มีผลอย่างไรในการเลือกตัดสินใจเข้าเล่น ผลกระทบ และวงเงิน พร้อมทั้งกระบวนการเข้า-ออก และปัญหาของการเข้าไปในบ่อนคาสีโนของชุมชน โดยไม่ผ่านด่านสากล และด่านจารีต(ด่านผ่อนปรน) เป็นการข้ามเรือที่จัดโดยเอกชน โดยเจ้าของบ่อนโดยเป็นการเดินทาง เข้า-ออก อย่างเสรี บริเวณท่าเรือขนถ่ายสินค้าของเอกชนริมแม่น้ำเมย โดยไม่มีการป้องกัน พร้อมทั้งสถานบันเทิงต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่คาสีโน ส่งผลกระทบอย่างไรกับชุมชน ตามความคิดเห็นของนักพนัน

3.3 เครื่องมือ/แบบเก็บข้อมูล

ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมุ่งประเด็นในการสัมภาษณ์ถึงเครือข่าย การค้าการลงทุน ประโยชน์ และผลกระทบที่เกิดจากการเปิดคาสีโน ในแง่ของผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบ ต่อเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สังคม และวัฒนธรรม ของชุมชนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

การสร้างและตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารจากหนังสือ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ
2. ประมวลความรู้ที่ศึกษาเป็นแนวคิด กำหนดขอบเขต และกำหนดเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย
3. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบร่างให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำร่างแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและถูกต้องของเนื้อหา
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

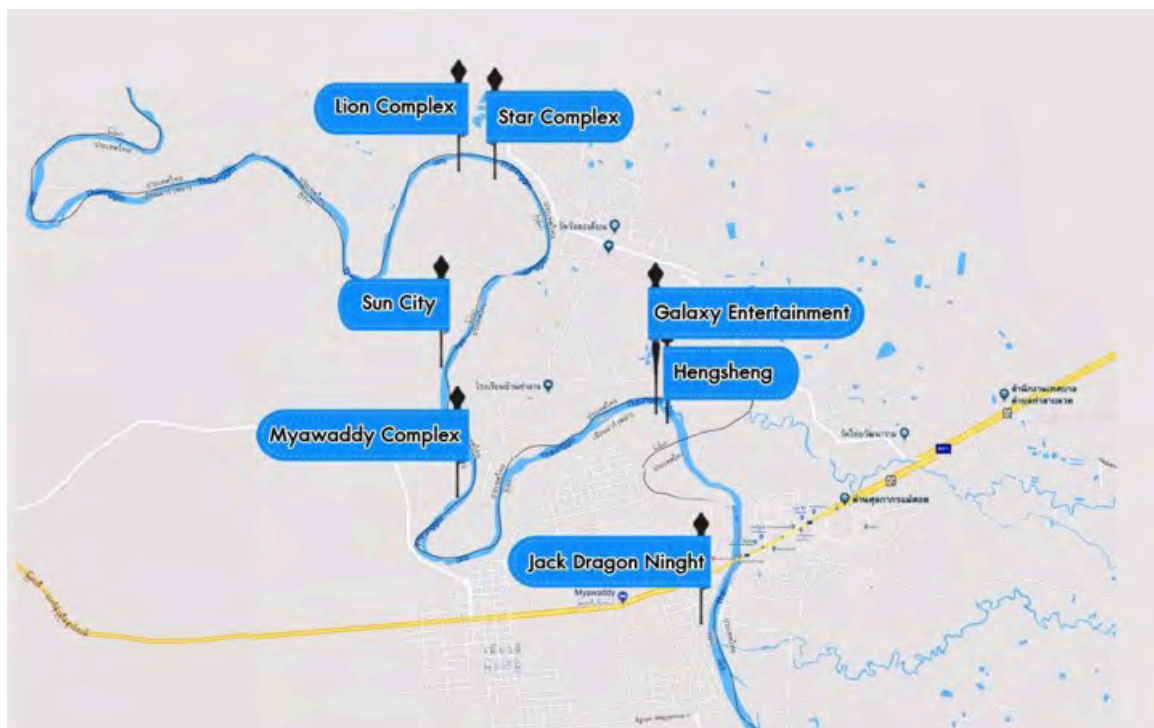
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure Interview) โดยผู้วิจัยได้เตรียมคำถามอย่างกว้างๆ มาล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นแนวในการสัมภาษณ์ ซึ่งในเบื้องต้นผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบ

บทที่ 4

เครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษา เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

การนำเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็น 3 ประเด็น คือ

1. ศึกษาเครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก
2. ศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก
3. ศึกษาผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่มีผลต่อชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

ภาพที่ 1 ภาพแผนที่จุดตั้งคาสีโนริมแม่น้ำเมย อ.แม่สอด จ.ตาก

4.1 เครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสีโน

ในการศึกษาเกี่ยวกับการเกิดธุรกิจบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทยพม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับ“สภาพของพื้นที่ริมแม่น้ำเมย” เป็นเส้นแบ่ง เขตแดนระหว่างไทยกับพม่า ซึ่งมีลักษณะพิเศษ ไม่เหมือนกับชายแดนอื่นๆ เนื่องด้วยพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ปลายสุดแห่งอำนาจรัฐที่มีพัฒนาการในลักษณะของชายแดนตลาดมืด พื้นที่ผ่อนปรน ฝักระวังและพรมั่วในเรื่องอำนาจ โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อันสัมพันธ์อยู่กับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของรัฐบาลพม่าและชนกลุ่มน้อยชาวกะเหรี่ยงในบริเวณชายแดน ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลพม่าและรัฐบาลไทยที่มีต่อพื้นที่ดังกล่าว โดยเฉพาะนโยบายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจ เมียวดีของพม่าและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดของไทย รวมถึงกฎหมายการค้าการลงทุนเพราะจะทำให้เห็นภาพของเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนและหลังการเกิดนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด รวมถึงกฎหมายการค้าการลงทุนได้อย่างชัดเจน

4.1.1 เครือข่ายธุรกิจและการบริหารบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ กาแล็กซี่ และ วินน์

4.1.1.1 เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

การเปลี่ยนแปลงในพม่าที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชายแดนริมแม่น้ำเมยเริ่มปรากฏเด่นชัดเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในพม่า ภายหลังเหตุการณ์ที่นายพลเนวินได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจจากนายพลอูโนในปี พ.ศ.2505 แล้วดำเนินนโยบายที่เรียกว่า“สังคมนิยมวิถิพม่า” (The Burmese Way to Socialist) โดยได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิต คือ การยึดเอาการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมมาขนส่งการสื่อสารการค้าขายกับต่างประเทศและอื่นๆ วิถีทางแห่งการผลิตของชาติทั้งมวล ดังกล่าวนั้น จำเป็นต้องให้รัฐเป็นเจ้าของหรือให้สมาคมสหกรณ์เป็นเจ้าของหรือไม่ก็ต้องให้สหภาพร่วมกันเป็นเจ้าของดำเนินการทั้งสิ้น (พันธุ์สุรย์ ลดาวัลย์ ,2541 : 35) นอกจากนี้นายพลเนวินยังได้ดำเนินนโยบายปิดประเทศพร้อมกับการประกาศปิดพรมแดนห้ามมีการติดต่อซื้อขายบริเวณชายแดนส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางการค้าในระบบกับประเทศไทยหยุดชะงัก ส่งผลให้เกิดความขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภคในประเทศพม่า อันเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การค้านอกระบบขยายตัวแพร่สะพัดมากยิ่งขึ้น การค้านอกระบบดังกล่าวนี้นำผลให้ชาวกะเหรี่ยงหรือสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (Karen National Union : KNU) ซึ่งเป็นกองกำลังที่เป็นปรปักษ์กับรัฐบาลทหารพม่าซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่บริเวณชายแดนริมแม่น้ำเมยได้รับประโยชน์เป็นอย่างมาก โดยสินค้าอุปโภคบริโภคจากไทยกว่าร้อยละ 80 ต้องผ่านเขตแดนในการควบคุมของกะเหรี่ยง KNU และมีการเก็บภาษีย้อยละ 5 ของราคาสินค้า นอกจากรายได้จากภาษีดังกล่าวยังมีรายได้มหาศาลจากการให้สัมปทานตัดไม้กับนายทุนชาวไทยส่งผลให้กองกำลังของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสามารถขยายการปกครองและเขตทหารของตนไปยังหมู่บ้านต่างๆ ที่อยู่ริมแม่น้ำเมย เพื่อเป็นการยึดพื้นที่ของตนไว้และเพื่อทำการควบคุมการค้านอกระบบตามหมู่บ้านต่างๆ เพื่อนำรายได้จากการเก็บภาษีมาซื้ออาวุธเถื่อนจากชาวไทยที่ลักลอบนำเข้ามาจากลาวและกัมพูชาอีกที ในปีพ.ศ.2531 นักเศรษฐกิจของธนาคารโลกประเมินว่าเศรษฐกิจนอกระบบ (Black market) ของพม่ามีมูลค่าสูงถึง 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี (ขวัญชีวัน บัวแดง, 2548 : 30)

ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยมองว่ารัฐกะเหรี่ยงคือรัฐกันชนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า เพื่อป้องกันมิให้กองกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์เข้ามาเคลื่อนไหวในเขตแดนไทย และกันไม่ให้กองกำลังของรัฐบาลพม่าเข้ามาประชิดชายแดน จากแนวความคิดดังกล่าวส่งผลให้เส้นแบ่งเขตแดนเป็นเพียงเส้นที่สร้างขึ้นในอุดมการณ์แต่ไม่มีความหมายในเชิงปฏิบัติที่แท้จริง ด้านความเข้มงวดในการตรวจสอบผู้คนและสินค้าเข้าออกบริเวณพรมแดน จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่าในยุคที่สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง KNU มีอำนาจปกครองพื้นที่ชายแดนดังกล่าวเขตพื้นที่ชายแดนไทยพม่าริมแม่น้ำเมยจึงมีความสำคัญด้านเศรษฐกิจในฐานะที่เป็นเขตพื้นที่พิเศษที่มีการ

เคลื่อนไหวในลักษณะของการค้านอกระบบหรือตลาดมืด พร้อมทั้งมีความสำคัญด้านความมั่นคงในฐานะรัฐกันชนของประเทศไทยและประเทศพม่า

ความขัดแย้งภายในสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง KNU ส่งผลให้เกิดการแยกตัวของทหารกะเหรี่ยงกว่า 400 คน โดยใช้ชื่อว่ากองกำลังกะเหรี่ยงพุทธประชาธิปไตย (Democratic Karen Buddhist Army : DKBA) ในปีพ.ศ. 2537 ซึ่งกองกำลังดังกล่าวมีเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญเนื่องจากได้เข้าร่วมกับรัฐบาลพม่าบุกเข้ายึดฐานที่มั่นและค่ายต่างๆของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง KNU ได้อย่างรวดเร็วในปีพ.ศ.2538 ทำให้พื้นที่ชายแดนริมแม่น้ำเมยฝั่งประเทศพม่า ได้กลายเป็นพื้นที่ใต้การปกครองของ กองกำลังกะเหรี่ยงพุทธประชาธิปไตย (Democratic Karen Buddhist Army : DKBA) ต่อมาในปีพ.ศ.2553 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญอีกครั้งเมื่อมีการก่อตั้งกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) ขึ้นโดยแปรกำลังจากกองกำลังกะเหรี่ยงพุทธประชาธิปไตย (Democratic Karen Buddhist Army : DKBA) เข้าร่วมพัฒนาประเทศกับรัฐบาลพม่า ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบตามแนวชายแดนไทยพม่า โดยกองกำลังของ DKBA ที่เปลี่ยนสถานะเป็นกองกำลังพิทักษ์ชายแดนนี้ได้รวมถึง กองพลน้อย 999 ของ นายพลชิตตู่ ผู้นำของ DKBA ด้วยซึ่งภายหลังได้เป็น ผู้ที่เข้ามามีบทบาทในการควบคุมดูแลพื้นที่ชายแดน ริมแม่น้ำเมย (<http://www.dvb.no/news/dkba-officially-becomes-border-guard-force/11330> สืบค้น เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ.2560)

ภายหลังจากการเข้ามามีบทบาทในการควบคุมดูแลพื้นที่ชายแดนริมแม่น้ำเมยของนายพลชิตตู่ ได้มีการดำเนินธุรกิจใหม่คือการให้ให้เช่าพื้นที่ริมแม่น้ำเมยซึ่งอยู่ในการดูแลของกองกำลังกะเหรี่ยง บริเวณฝั่งตรงข้ามท่าเรือธรรมชาติของฝั่งไทยเพื่อเปิดบ่อนคาสิโน ซึ่งแต่เดิมท่าเรือต่างๆนี้ทั้งฝั่งไทยและฝั่งพม่า เป็นท่าเรือขนถ่ายสินค้าอุปโภคและบริโภคภายใต้ระบบการค้าที่ได้รับอนุญาตตามข้อตกลง (Sale on Consignment License) ตัวอย่างเช่น การค้าตามช่องทางที่รัฐอนุมัติตามช่องทางศุลกากร เช่น ช่องทางที่อนุมัติทางศุลกากรตามมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติศุลกากรที่ 7 พ.ศ.2480 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ผู้นำเข้าและส่งออกสินค้า ซึ่งสามารถนำเข้าและส่งออกสินค้านี้ระหว่างอำเภอแม่สอดและจังหวัดเมียวดีประเทศพม่า ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย จึงเรียกคลังสินค้าว่าท่าข้ามหมายเลขต่างๆ ปัจจุบันมี 23 ท่าข้ามโดยคลังสินค้าต่างๆเหล่านี้ดำเนินการโดยเอกชนทั้งสิ้น โดยผู้ประกอบการสามารถนำสินค้าไปผ่านพิธีศุลกากรได้ตามท่าเรือต่างๆ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรประจำอยู่ โดยสินค้าส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 70 เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่รัฐบาลพม่าไม่อนุญาตให้นำเข้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องขนส่งผ่านคลังสินค้าชั่วคราวเพื่อสะดวกในการส่งมอบสินค้าให้กับพ่อค้าชาวพม่า การขนถ่ายสินค้าดังกล่าวจากฝั่งไทย ไปฝั่งพมานั้นอยู่ในการควบคุมดูแลโดยกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) ภายใต้การนำของนายพลชิตตู่ ดังปรากฏในคำบอกเล่าของพ่อค้ารายหนึ่งว่า

“เรามีหน้าที่แค่ฝั่งเราเท่านั้น เมื่อเราจัดการธุระศุลกากรเสร็จก็จะนัดวันกับพ่อค้าพม่ามารับของ พ่อค้าฝั่งพม่าก็มารอรับที่ท่าเรือ พอสินค้าข้ามไปเป็นเรื่องของเขา สินค้าถูกปล้น โกดังถูกเผา ก็ไม่ใช่ความรับผิดชอบของเราที่นี่ เขาจะผ่านศุลกากรของเขาหรือเปล่า หรือจะส่งต่อไปทางไหนเราจะไม่ยุ่ง มันเป็นระบบของเขา เป็นเขตอิทธิพลของกระเหรี่ยงเลยไปก็เห็นแต่บังเกอร์ต้องผ่านเขตของเขาจนถึงจะเข้าเมืองเมียวดีได้” (นายเกม สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

ขณะเดียวกันจากการสัมภาษณ์พ่อค้าชายแดนฝั่งพม่าเล่าว่า

“ชายแดนฝั่งพม่าเป็นด่านเก็บภาษีของกะเหรี่ยง ดูแลโดยนายพลชิดตู่ เพื่อเป็นรายได้ของทหาร ชาวบ้านตามชายแดนต้องเสียภาษีวัว ภาษีไม้ ภาษีของป่า เมื่อรัฐบาลพม่าสั่งปิดด่าน แต่รัฐบาลไทยไม่ได้สั่ง ปิดด่าน การนำสินค้าออกขายก็ต้องจ่ายภาษีให้กับฝ่ายกะเหรี่ยง โดยภาษีจะจ่ายทั้งหมด 4 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่1 ภาษีที่แหล่งผลิต ครั้งที่2 จ่ายให้กับกะเหรี่ยง DKBA ครั้งที่3 จ่ายค่าข้ามแม่น้ำจากฝั่งพม่ามาไทย ให้นายพล ชิดตู่ ครั้งที่4 จ่ายค่าขึ้นฝั่งไทย ให้ศุลกากรไทย ถึงจะนำสินค้าออกมาขายได้” (นายหนุ่ม สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

คำบอกเล่าของพ่อค้าทั้งสองฝั่งดังกล่าวข้างต้นทำให้เห็นสภาพของพื้นที่บริเวณริมแม่น้ำเมยฝั่งพม่าว่าอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2557 เป็นต้น ยังคงมีรูปแบบการแสวงหารายได้ในการบำรุงกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) โดยการเก็บภาษีจากการค้าชายแดนเป็นรายได้หลัก ภายใต้ความสัมพันธ์ร่วมกันของเครือข่ายชนชั้นนำเศรษฐกิจและการเมือง ภายใต้เครือข่ายธุรกิจการค้าชายแดน โดยมุ่งเน้นการรักษาสมดุลและรักษาความสัมพันธ์กับรัฐบาลพม่าและชนกลุ่มน้อยกระเหรี่ยงบริเวณตะเข็บชายแดน เพราะหากความสัมพันธ์อยู่ในระดับปกติ จะส่งผลให้เศรษฐกิจชายแดนและการค้าระหว่างประเทศพัฒนาโดยไม่ชะงัก (ศุภกาญจน์ พงษ์ยี่หล้า, 2548)

สภาพภาพของพื้นที่ชายแดนแม่สอดยังคงเป็นพื้นที่มาอำนาจการเมืองและอิทธิพลท้องถิ่นสูงมากดังคำบอกเล่าของนายเทิดเกียรติ ชินสรนันท์ อดีตนายกเทศมนตรีนครแม่สอด ได้กล่าวถึงสภาพพื้นที่ว่าพื้นที่ทั้งหมดไม่สามารถขยายตัวได้เท่าที่ควร เช่น

“การขยายสะพานเพื่อขนถ่ายสินค้าได้ไวขึ้น ปัจจุบันใช้เวลา 1 วัน เข้าวันหนึ่ง ออกวันหนึ่ง เรียกว่าไปวันมาวัน มูลค่าสินค้า 6 หมื่นล้านบาทต่อปี ฉะนั้นถ้าขยายสำเร็จมูลค่าการค้าจะเพิ่มขึ้นเท่าตัว แต่ที่ผ่านมายาวไม่ได้ สะพานแห่งที่ 2 ก็สร้างไม่ได้ จึงต้องขนสินค้าโดยไม่ผ่านด่าน

ศุลกากร ใช้ช่องทางพิเศษ ข้ามแพต่างๆ มูลค่าการค้ารวมต่างๆ เพราะในบริเวณแม่น้ำเมยมีท่าเรือ 20 ท่า การขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ที่ขึ้นสะพานไม่ได้ก็ต้องผ่านท่าพวกนี้ ขณะที่ฝั่งพม่าไม่ใช่พื้นที่อิทธิพลของรัฐบาลกลาง แต่อยู่ในความครอบครองของกระเหรี่ยง มีเพียงเมืองเมียวดีที่เป็นของรัฐบาลพม่า ฉะนั้นถ้าสะพานเสร็จ ผู้ได้รับผลประโยชน์อยู่ก็จะเสียผลประโยชน์” (นายเทิดเกียรติ ชินสรนันท์ สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

ภายใต้ความพยายามของรัฐบาลในการผลักดันเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่สองซึ่งมีมูลค่าการลงทุนกว่า 3,900 ล้านบาท เพื่อเป็นเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้าระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลพม่าโดยตรง พร้อมทั้งมีนโยบายในการปิดกั้นบริเวณท่าเรือแม่สอดและให้ส่งออกโดยผ่านทางสะพานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งส่งผลให้ผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้าชายแดนทั้งหมดตกอยู่ภายใต้รัฐบาลกลางพม่า (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้กองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) เริ่มเปิดพื้นที่ชายแดนภายใต้การดูแลบริเวณริมแม่น้ำเมยตั้งแต่บริเวณอำเภอแม่สอดจนถึงอำเภอท่าสองยาง ซึ่งเรียงรายไปด้วยท่าเรือขนส่งสินค้าจำนวนมากถึง 23 ท่า เพื่อให้เข้าพื้นที่ทำธุรกิจต่างๆ เช่น ทำบ่อนคาสิโน ร้านค้า Duty Free ขึ้น โดยเริ่มในพื้นที่ที่รู้จักกันทั้งฝั่งไทยและพม่าว่า ป้อม 99 โดยมีพัฒนาการของการเปิดให้เข้าตั้งแต่ปีพ.ศ. 2557 ในลักษณะบ่อนคาสิโนขนาดเล็กของนาย ปอ และนาย กอ ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่เริ่มเข้ามาลงทุนในพื้นที่ของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) โดยใช้ชื่อว่ากาเล็กซี่ และวินน์ การมาลงทุนของนาย ปอและนาย กอ นั้นอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนายพลชิตตู โดยมีได้รับการรับรองทางกฎหมายโดยรัฐบาลกลางพม่าแต่อย่างใด อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มนักลงทุนกลุ่มแรกที่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสิโนในฝั่งเมียวดีบริเวณริมแม่น้ำเมยซึ่งอยู่ในการดูแลของกองกำลังกะเหรี่ยงนั้น เป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีเครือข่ายระดับชาติและมีประสบการณ์ในการทำบ่อนชายแดนอื่นมาก่อน

การมาทำธุรกิจบ่อนคาสิโนนั้น กลุ่มอิทธิพลดังกล่าวนี้นับได้ว่าเป็นกลุ่มแรกๆ ที่ได้มีการเจรจาเรื่อง ขอเข้าพื้นที่เพื่อเปิดบ่อนคาสิโนกับนายพลชิตตู โดยก่อนที่จะเข้ามาเข้าพื้นที่เพื่อทำธุรกิจคาสิโนนั้นกลุ่มอิทธิพลกลุ่มนี้ทำงานให้กับนักการเมืองระดับชาติโดยทำหน้าที่ดูแลบ่อนคาสิโนชายแดนฝั่งตรงข้ามอำเภอแม่สายมาก่อนดังคำบอกเล่าของนักธุรกิจท้องถิ่นรายหนึ่งซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกับนาย ปอ ที่เล่าว่า

“กลุ่มนายปอ ซึ่งเป็นลูกน้องเก่าของนักการเมืองระดับชาติในภาคกลาง เคยทำหน้าที่เป็นผู้จัดการบ่อนคาสิโนที่แม่สายมาก่อน แต่ภายหลังเมื่อนักการเมืองคนดังกล่าวเกิดกรณีพิพาทกับกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่และกลุ่มอิทธิพลในเขตภาคเหนือตอนบน จนเป็น คดีความ ส่งผลให้นาย ปอ ไม่สามารถอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้จึงย้ายลงมาทำธุรกิจบริเวณชายแดนแม่น้ำเมย” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสิโนกาแล็กซีสัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

เมื่อเข้ามาอยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด กลุ่มอิทธิพลดังกล่าวเริ่มเข้ามาลงทุน ทำธุรกิจการค้าชายแดนทั้งในระบบและนอกระบบ ที่รับรู้กันทั่วไปคือ เครื่องใช้ไฟฟ้าและน้ำมัน จนมีเครือข่ายนักธุรกิจทั้งฝั่งไทยและฝั่งพม่า และค่อยๆ รู้จักคนมากขึ้น ทำให้รู้จักเครือข่ายนักธุรกิจทั้งฝั่งไทยและฝั่งพม่าจึงทำการชักชวนสร้างโกดังในฝั่งพม่าเพื่อขนส่งสินค้าประเภทต่างๆ เช่น น้ำมัน เครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับคำบอกเล่าของกลุ่มพ่อค้าในเมืองแม่สอดซึ่งเล่าว่า

“การจำหน่ายสินค้าประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้า หลอดไฟ เป็นที่ต้องการของคนพม่าเป็นอย่างมาก โดยส่วนใหญ่เป็นค้าขายทางชายแดนริมแม่น้ำเมยผ่านกลุ่มพ่อค้าที่เคย มีความสัมพันธ์กันมาก่อน ซึ่งการค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าและน้ำมันทำกำไรได้ดีมากจึงมีการสร้างโกดังขนถ่ายสินค้าระหว่างไทย – พม่า” (นายอ่ำ สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

สาเหตุและการเข้ามาเช่าพื้นที่เพื่อทำธุรกิจคาสิโน คือจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านการค้าดังกล่าวทำให้นาย ปอ ได้เริ่มรู้จักกับกลุ่มนายทุนระดับล่างในพม่าสู่กลุ่มผู้มีอิทธิพลระดับนายพลฝั่งพม่า ดังคำบอกเล่าของนาย ปอ ที่เล่าว่า

“เมื่อการค้าขายตัวมากขึ้นจากการค้าขายเครื่องใช้ไฟฟ้า ก็ทำให้เริ่มรู้จักนายทุนระดับล่างและนำไปจนรู้จักผู้มีอิทธิพลระดับนายพลฝั่งพม่า นายพลหม่องซิดตู ซึ่งก็คือคนกะเหรี่ยง จึงได้มีการเสนอจัดทำคาสิโนขึ้น โดยทำครั้งแรกในพื้นที่โกดังสินค้าเก่าที่เคยเป็นแหล่งขนถ่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า และค่อยๆ พัฒนาสู่การเช่าอาคารทำคาสิโนร่วมกับพม่า โดยเริ่มจากบ่อนขนาดเล็กเอาอุปกรณ์การเล่นมาติดตั้งให้นักเล่นเข้ามาเล่น บางโต๊ะอาจมีพนักงานคอยเชียร์แขกเข้ามาด้วย คนที่มาเล่นส่วนใหญ่ในช่วงนี้เป็นคนกะเหรี่ยงที่เป็นคนงานในโกดังและบอกเล่าต่อกันไปในชุมชน ซึ่งระยะแรกยังไม่ได้มีการทำสัมปทานเป็นทางการเป็นเพียงการขออนุญาตเปิดบ่อนกับนายพลซิดตูเท่านั้น โดยร่วมบริจาคสร้างวัดในเขตกะเหรี่ยงครึ่งละ 5 แสน รวมแล้วปีพ.ศ.2557 บริจาคไป 2 ล้าน

บาท จนมีความสนิทสนมกับนายพลชิตตู่จึงขอสัมปทานเพื่อทำคาสีโน โดยเน้นแบบลูกทุ่ง ตรงๆ พุดง่าย ๆ เพราะไม่รู้ว่ารัฐกิจการค้าจะไปได้ดีขนาดไหนในอนาคตและการเสียภาษีการค้าให้กับกะเหรี่ยงก็ไม่มีมาตรฐานที่แน่นอนจะมีขอเรื่อยๆ ทั้งปี ทั้งงานประเพณี งานวัดเกิด และงานทำบุญต่างๆ ซึ่งก็ไปบ้างไม่ไปบ้างแต่ต้องบริจาคนะ จริงๆมันก็คือส่วยนั่นแหละ” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาแล็กซี สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า นอกเหนือจากการเสียภาษีการค้าที่ไม่มีมาตรฐานแน่นอนในพื้นที่ดูแลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) และการมีประสบการณ์ในการดูแลบ่อนคาสีโนที่แม่สายมาก่อนแล้ว การที่ทำการค้าจนมีเส้นสายรู้จักกับผู้มีอิทธิพลในฝั่งพม่าก็นับได้ว่าเป็นอีกสาเหตุสำคัญที่ทำให้นาย ปอ ตัดสินใจทำธุรกิจคาสีโน ดังคำบอกเล่าของนาย ปอ ที่ว่า

“ถ้าใครรู้จักผู้มีอิทธิพลก็จะเลือกทำคาสีโนเนื่องจากเป็นช่องทางหาเงินที่ง่ายที่สุดและถูกกฎหมายสำหรับฝั่งพม่า แม้ว่าคนไทยจะไม่ได้มีสิทธิขาดในพื้นที่สัมปทาน ต้องไปร่วมกับทางพม่า เรียกได้ว่าถือหุ้นลม กินหุ้นลม” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาแล็กซีสัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

ภายหลังที่เข้ามาเช่าพื้นที่ทำธุรกิจบ่อนคาสีโน นาย ปอ ได้มีการวางแผนปรับปรุงโกดังในปีพ.ศ.2557 ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาอุปกรณ์เล่นการพนันโดยนำรูปแบบการเล่นพนันสมัยใหม่ ซึ่งได้แก่ตู้สล็อต จำนวน 5 เครื่อง โต๊ะบาคาร่าจำนวน 3 โต๊ะ เข้ามาแทนที่บ่อนคาสีโนแบบดั้งเดิม ที่เล่นกันในหมู่คนงานชาวกะเหรี่ยงและชาวบ้านในพื้นที่กะเหรี่ยง ได้แก่ ไฮโล น้ำเต้าปูปลา ป็อก 8 ป็อก 9 โดยนาย ปอ ได้ทำการจ้างลูกน้องเก่าชาวฟิลิปปินส์ มาทำการฝึกสอนพนักงานชาวกะเหรี่ยงในคาสีโนด้านต่างๆ เช่นการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการเล่นพนัน การแจกไพ่ เป็นต้น

ผลประโยชน์จากการลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสีโนทำให้นาย ปอ ร่ำรวยขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้กลุ่มพันธมิตรเข้ามาร่วมลงทุนในธุรกิจคาสีโนอย่างรวดเร็ว เนื่องจากในช่วงระยะนั้น นาย ปอ เป็นเพียงผู้เดียวที่ได้เปิดบ่อนคาสีโนแล้ว ส่งผลให้กลุ่มเครือญาติ กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มนายทุน ทั้งในฝั่งไทยและพม่าได้เข้ามาจับตลาดในฐานะกลุ่มทุนนำเข้าเครื่องเล่นตู้สล็อตเข้ามาในบ่อนคาสีโน โดยมีตู้สล็อตภายในบ่อนเพิ่มขึ้นมากถึง 120 ตู้ภายในเวลา 2 เดือน โดยมีนักลงทุนชาวออสเตรเลียเป็นกลุ่มใหญ่สุดลงทุนมากถึง 50 ตู้ แยก

โซนด้านตะวันออกของบ่อนคาสีโน การเรียกเก็บผลประโยชน์จากตู้สล็อตนั้น นาย ปอ เรียกเก็บผลประโยชน์ที่อัตราส่วน 70 : 30 คือ นาย ปอ ได้ร้อยละ 70 นักลงทุนได้ร้อยละ 30

ส่วนการลงทุนโต๊ะบาคาร่านี้ นาย ปอ ได้จัดหาโต๊ะมาลงในคาสีโนด้วยตนเอง แล้วปล่อยให้ให้นักลงทุนเข้าโต๊ะแล้วเรียกเก็บค่าเช่าโต๊ะโดยในช่วงระยะแรกที่คนมาเล่นเยอะนั้น มีการเก็บค่าเช่าได้สูงถึงเดือนละ 2 ล้านบาทต่อโต๊ะ โดยผู้เช่าโต๊ะส่วนใหญ่เป็นชาวพม่าและชาวจีนในพม่า

ผลประโยชน์มหาศาลจากการลงทุนธุรกิจบ่อนคาสีโนนี้ทำให้ข้าราชการ และนักการเมืองท้องถิ่นระดับจังหวัดบางกลุ่ม เกิดความสนใจและพยายามเข้ามามีบทบาทในการลงทุนในการขอซื้อหุ้นธุรกิจบ่อนคาสีโน จากนาย ปอ แต่นาย ปอ ไม่ขายหุ้นให้เนื่องจากนาย ปอ เชื่อว่าตนเองได้รับการหนุนหลังจากนักการเมืองระดับประเทศอยู่แล้ว พร้อมทั้งพยายามอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวผ่านเครือข่ายเจ้าหน้าที่ปกครองระดับท้องถิ่นและระดับท้องถิ่นที่เจริญเติบโตภายใต้การโยกย้ายแต่งตั้งที่มีมาก่อนหน้าในสมัยที่พรรคการเมืองดังกล่าวเป็นพรรคร่วมรัฐบาล โดยเห็นได้จากการเจรจาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับฝั่งไทย จะดำเนินการผ่านเครือข่ายนักการเมืองระดับประเทศเป็นกลไกในการเจรจาต่อรองกับกลุ่มข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่นซึ่งนักการเมืองคนดังกล่าวที่มีภาพลักษณ์เป็นนักเล่นการพนัน ซึ่งสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งในปีพ.ศ.2557 ที่ว่า

“ผมไม่ปฏิเสธว่าไม่เล่น และผมไม่ได้ส่งเสริมให้คนเล่น แต่ผมเล่นเองมันเป็นของคู่บ้านคู่เมือง ผมเล่นการพนัน...แต่มันก็ใจรัก แต่สิ่งที่รักบ้านเมืองไม่เสียหายหรอก ผมไปโกงบ้านโกงบึงมาเล่นการพนันไหม ผมเล่นตลอดเวลาไหม ผมเล่นเฉพาะตอนผมมีเงิน หมดผมก็ไม่เล่น ดังนั้นก็ไม่ปฏิเสธว่าผมเล่น ไม่ปฏิเสธเพียงแต่ให้สังคมรับรู้ ว่า ผมไม่ใช่คนประพฤติชั่วร้าย แต่ถามว่าการเล่นพนันเป็นสิ่งที่ดีไหม แนนอนมันไม่ดี ไม่ได้ส่งเสริมให้คนเล่น แต่คนมันรักนะให้ทำไปได้...เวลามีตำแหน่งหน้าที่ ผมเป็นรัฐมนตรีกว่า 40 เดือน ไม่เคยเล่นเลย ไม่เคยเข้าบ่อนเลย”
(<https://www.posttoday.com/politic/report/289279> สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2560)

นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ถูกมองว่าเป็นนักเลง ดังนี้

“ผมไม่ใช่คนแบบเป็นนักเลงหัวไม้แน่ แต่เป็นนักเลงด้านจิตใจ คือ คบคนทั่วไปหมด ดีชั่วคบหมด แยกแยะเอา ถ้าดีเราก็คบสนิท ถ้าชั่วเราก็คบแต่ต้องห่างๆ และผมก็ไม่ทะเลาะกับคน ผมว่าเป็นคนเดียวเลยนะ คนมาไหว้วาน ผมขอร้องเลยว่า เฮ้ย มึงอย่ามาไหว้วาน ตอนผมไปหาเสียง ไอ้โจรห้าร้อย พวกติดยาผมก็คบ แต่มึงไหว้วาน กูเสียคะแนน คนเขาไม่เลือกกูแน่ แต่ก็ไม่มีอะไรกับมึง ไม่เป็นไร

มีมาเป็นลูกน้องกูได้ แต่ว่าเวลาเปิดเผยเจอกูมึงไม่ต้องไหว เพราะไหว้มาเราก็ต้องรับไหว้ และพอคนเขาเห็นก็ ไอ้ลูกน้องแม่งค้ายา อย่างนี้มันเสียคะแนน อย่าไหว้กูขอร้อง แต่เราก็ไม่ทะเลาะกัน”

(<https://www.posttoday.com/politic/report/289279> สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2560)

นอกจากนี้จากเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยได้เข้าไปอยู่ในช่วงที่มีการสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่าง นาย ปอ กับข้าราชการท้องถิ่นถึงปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ นาย ปอ ก็จะอ้างอิงถึงบุญคุณและความสัมพันธ์ ที่มีร่วมกันตั้งแต่ยุคที่นาย (นักการเมืองระดับประเทศคนดังกล่าว) มีอิทธิพล บางช่วงของการสนทนามีการกล่าวอ้างถึงเหรียญที่ห้อยคอว่าได้มาจากใคร ถ้าเข้าใจก็ต้องแก้ปัญหามาให้เสร็จภายในวันหรือสองวัน ซึ่งบทสนทนาดังกล่าวของนาย ปอ ได้สะท้อนให้เห็นถึงว่านาย ปอ เป็นลูกน้องนักการเมืองระดับประเทศ คนดังกล่าวและได้รับการสนับสนุนโดยนักการเมืองคนดังกล่าวนั่นเอง โดยนาย ปอ ได้อาศัยบารมีของนักการเมืองคนดังกล่าวในการเจรจากับข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเปิดท่าข้ามเพื่อข้ามไปยังบ่อนคาสิโนของนาย ปอ โดยจ่ายเงินให้ อบต.ท่าสายลวดเดือนละ 40,000 บาท นอกจากนี้ยังจ่ายค่าเช่าให้กับสำนักสงฆ์เจ้าของพื้นที่เดือนละ 100,000 บาท

ภายหลังจากที่ คสช. มีนโยบายลดบทบาทผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ต่างๆและดำเนินการอย่างจริงจังในปีพ.ศ. 2559 โดยมีสาระสำคัญเรื่องป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดบางประการที่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยหรือบ่อนทำลายเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยระบุว่า ด้วยปรากฏว่ามีบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์กระทำความผิดอาญาบางประการที่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยหรือบ่อนทำลายเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีบุคคลที่ดำรงชีพด้วยการกระทำความผิดกฎหมาย เช่น ค้ายาเสพติด เป็นเจ้ามือพนัน มีพฤติกรรมช่อก่อกวน การดำเนินนโยบายปราบปรามอย่างจริงจังดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้นักการเมืองระดับประเทศคนดังกล่าวลดบทบาทที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการพนันของตนเองลง

เมื่อนักการเมืองระดับประเทศคนดังกล่าวลดบทบาทที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการพนันของตนเองลงรวมถึงเครือข่ายแถบชายแดนแม่สอดส่งผลให้นาย ปอ ประสบวิกฤตในการดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโน ในปีพ.ศ. 2560 ได้มีประกาศปิดท่าข้ามและดำเนินการปิดท่าข้ามของนาย ปอ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ของโบราณสถานคอกช้างเผือก โดยเป็นการรวมกำลังเจ้าหน้าที่ 4 ฝ่าย ประกอบไปด้วย 1. เจ้าหน้าที่ทหารหน่วยเฉพาะกิจ ทหารราบที่ 14 2. เจ้าหน้าที่สมาชิกอาสารักษาดินแดนอำเภอแม่สอด 3. เจ้าหน้าที่ทหารกองร้อยทหารพรานที่ 3505 4. เจ้าหน้าที่กองช่างองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าสายลวด กว่า 50 นาย นำแผงเหล็กกั้นและนำ

ลวดหนามทำรั้วกันพื้นที่จอดรถและพื้นที่ท่าข้ามของนาย ปอ พร้อมทั้งประกาศห้ามผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชน โดยทั่วไปใช้เส้นทางดังกล่าวหากฝ่าฝืนจะดำเนินตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

จากข้อมูลข้างต้นยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของความสัมพันธ์ที่ขาดเสถียรภาพ ไม่มีความมั่นคงของ เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษ แม่สอด เนื่องจากเป็นเครือข่ายที่ตั้งอยู่บนฐานความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎหมายของรัฐบาลกลางพม่ามา รองรับจึงนำมาสู่ปัญหาต่างๆ ได้โดยง่าย

บ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ซึ่ง ได้แก่ กาแล็กซี่ และ วินน์

กาแล็กซี่ (Galaxy Entertainment)

กาแล็กซี่ เอนเตอร์เทนเมนต์หรือกาแล็กซี่ ตั้งอยู่ที่เมืองเมียวดี รัฐคะฉิ่น บริเวณริมแม่น้ำเมย บริเวณตรงข้ามกับหมู่ 4 บ้านวังคะเคียน ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จังหวัดตาก โลออน คอมเพล็กซ์ แบ่งพื้นที่สำหรับให้บริการดังนี้ 1. คาสีโน 2. ดิวิตี้ ฟรี 3. ร้านหมูกระทะ 4. ที่พัก (อยู่ฝั่งไทย)

การเดินทางมายังกาแล็กซี่ เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่อำเภอแม่สอดให้ขับรถตามเส้นทางหมายเลข 12 ผ่านโรบินสัน ผ่านท่าอากาศยานแม่สอด ผ่านสำนักงานเทศบาลท่าสายลวด จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวาเพื่อไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ จากนั้นจะพบสี่แยกไฟแดงให้เลี้ยวขวาเข้าซอยซึ่งเป็นปากทางเข้าจุดสังเกตคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพท่าสายลวดและวัดไทยวัฒนาราม ขับรถต่อไปตามเส้นทางจนถึงด่านตรวจ เมื่อขับมาถึงด่านตรวจถึงด่านตรวจให้เลี้ยวไปทางซ้ายมือ ขับต่อไปตามเส้นทางประมาณ 1 กิโลเมตร จะพบป้าย Galaxy MaeSot จากนั้นจะพบปากทางเข้าลานจอดรถของของกาแล็กซี่

ภาพที่ 2 ภาพป้ายหน้าทางเข้าลานจอดรถ

ลานจอดรถ เป็นลานจอดรถฟรี กว้างขวางเป็นลานปูน แต่ไม่มีหลังคา สามารถรองรับรถ ได้ประมาณ 300 คัน

ภาพที่ 3 ภาพบริเวณลานจอดรถ

ภาพที่ 4 ภาพบริเวณลานจอดรถ

บรรยากาศบริเวณท่าเรือ เป็นบันไดสร้างลงไปตามตลิ่งจนสามารถเดินทางจากบันไดปูน ขึ้นหัวเรือได้เลย แต่บันไดมีร่องรอยการแตกพังเสียหายบ้าง เนื่องจากโดนน้ำเซาะ สำหรับการข้ามจากฝั่งไทย ไปยังกาแล็กซีเมื่อเปรียบเทียบกับคาสีโนอีกแห่งที่อยู่ติดกันที่ชื่อว่า วินน์ จะพบว่ามีการข้ามฝั่งที่ถี่กว่า ในแต่ละรอบที่มีการข้ามไปยังฝั่งกาแล็กซีพบว่าวันธรรมดาข้ามรอบหนึ่งประมาณไม่ถึง 10 คน แต่สำหรับวันเสาร์ – อาทิตย์ข้ามรอบหนึ่งเกือบ 30 คน

ภาพที่ 5 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

บรรยากาศภายนอก สภาพบรรยากาศเมื่อมองจากฝั่งไทยไปนั้นจะพบว่ากาแล็กซี คาสีโนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย มีเนินทรายกั้นกลางอยู่กลางแม่น้ำ มีหุบเขาขึ้นรก ไม่มีคนเดินอยู่ภายนอกอาคาร กาแล็กซี เป็นสถานบันเทิงที่เรียกได้ว่าให้ความรู้สึกว่าเป็นบ่อนค่อนข้างชัดเจน จากลักษณะของพื้นที่ที่ตั้ง สิ่งก่อสร้างต่างๆและบรรยากาศโดยรวม กล่าวคือ เป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย เหมือนกับเมียวดี คอมเพล็กซ์ แต่มีเนินทรายกั้นกลางมีหุบเขาขึ้นรก บดบัง ริมตลิ่งเต็มไปด้วยขยะ มีป้ายร้านหมูกระทะ แต่พบว่ามีอย่างหมีแคเตเดียวขาย อาจเพราะไม่มีลูกค้าเลยไม่มีการขายหมูกระทะ ตัวอาคารค่อนข้างเก่า บรรยากาศรวมๆ ให้ความรู้สึกเหมือนไม่ได้มาสถานที่ท่องเที่ยวเหมือนเวลาไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ ต้องตั้งใจมาเพื่อเข้าคาสีโนโดยเฉพาะ แต่ดิวตี้ฟรีที่กาแล็กซีที่แม้จะดูเหมือนห้องร้านโชห่วยในประเทศไทยแต่กลับมีสินค้ามากกว่าดิวตี้ฟรีที่โลออน คอมเพล็กซ์เสียอีก รวมถึงราคา

ยังถูกกว่าดิวิตี้ฟรีที่เมียวดี คอมเพล็กซ์เล็กน้อย ทำให้เห็นได้ว่ามีคนมาจำนวนหนึ่งมาซื้อเหล้า เบียร์ ไวน์ ซึ่งเป็นสินค้าหลักของดิวิตี้ฟรีแห่งนี้บ้าง แต่ก็ไม่มีใครกรั่นเท่าที่เมียวดี คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 6 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

ภาพที่ 7 ภาพภายนอกของกาแล็กซี

บรรยากาศภายใน เมื่อจะเข้าไปใช้บริการในพื้นที่คาสีโน ก่อนเข้าสู่คาสีโนจะผ่านโถงที่มีทางเข้าดิวิตี้ฟรี โถงนี้จะมีเครื่องเล่นเก๋ๆ อย่างเช่น ตู้ม้า ตู้พินบอลให้เห็นและสามารถเล่นได้ด้วย จากนั้นเมื่อเดินผ่านดิวิตี้ฟรีที่อยู่ทางซ้ายมือจะเจอ ผับกันซึ่งเป็นจุดรับจํานากับจุดรับแทงบอล ซึ่งทางฝั่งซ้ายและขวามือเป็นทางโล่งเดินเข้าไปใช้บริการคาสีโน ได้เลย ภายในเป็นห้องโถงกว้างห้องเดียว แต่แบ่งพื้นที่คร่าวๆ ดังนี้ ครึ่งฝั่งซ้ายเน้นเครื่องเล่น เช่น ตู้สล็อต ตู้รูเล็ต และตู้เกมสยิงปลา ตรงกลางเน้นเป็นโต๊ะไพ่โป๊กเกอร์และไพ่นกยูง ฝั่งขวามือเป็นโต๊ะไพ่สำหรับเล่นเสือมังกรและบาคาร่า มีสิ่งอื่นๆ ที่น่าสนใจคือ โต๊ะไฮโล กับโต๊ะไพ่หวิน ซึ่งไม่เห็นในคาสีโนอื่นๆ (ไพ่หวินไม่มีคนเล่นทั้งวันธรรมดาและวันเสาร์ อาทิตย์) นอกจากนี้ยังไม่มีอีกโต๊ะที่เป็นการนำลูกเต๋าคลายน้ำเต๋าลูกใหญ่ๆ วางไว้บนโต๊ะที่ตั้งเอียงๆ ให้กลิ้งลงมา แต่มีรูปลั๊ตว์มากมายหลายชนิด นอกจากนี้ระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจดบันทึก

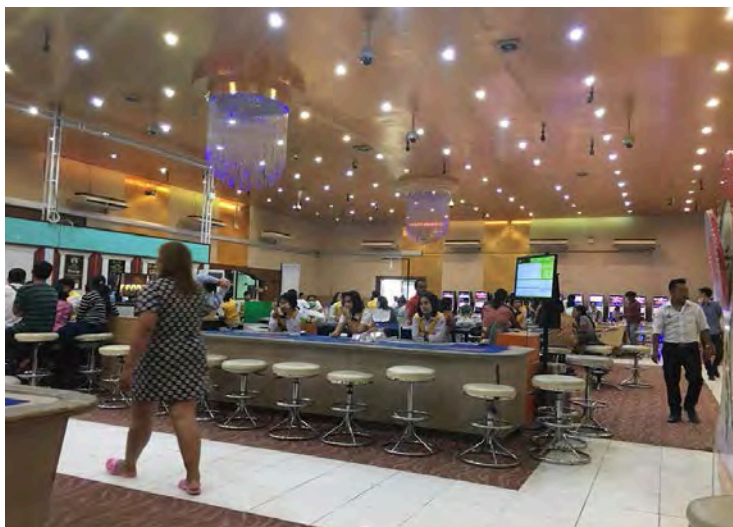
และบอกสถิติการเล่นไพ่ เช่น ไพ่เสื่อมมังกรของทีกาแล็กซียังพบว่าเป็นระบบเก่าเมื่อเปรียบเทียบกับที่อื่นๆ เช่น เมียวดี คอมเพล็กซ์ ไลออน คอมเพล็กซ์ และสตาร์ คอมเพล็กซ์ เป็นต้น

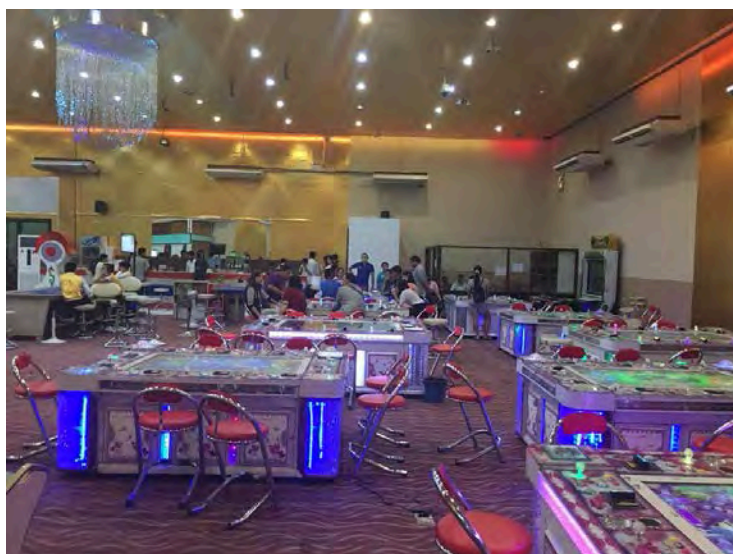
ภาพที่ 8 บรรยากาศภายในกาแล็กซี

ภาพที่ 9 บรรยากาศภายในกาแล็กซี

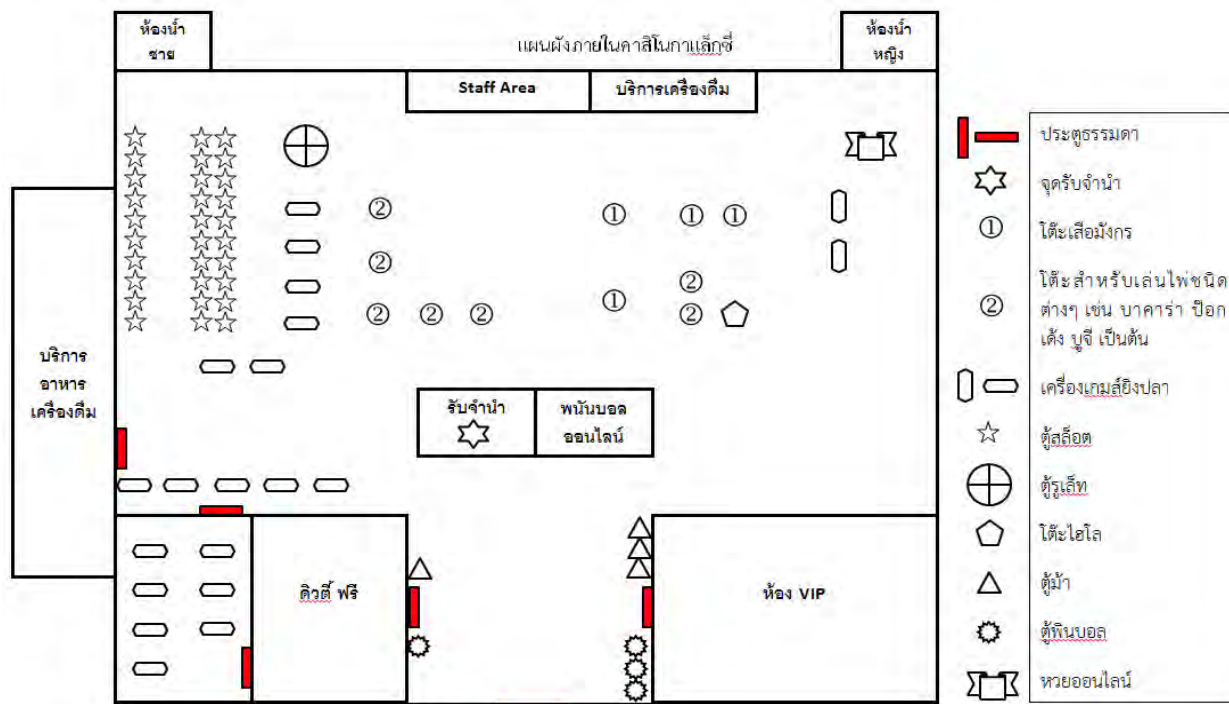

ภาพที่ 10 บรรยากาศภายในกาแล็กซี่

ภาพที่ 11 บรรยากาศภายในกาแล็กซี่

วันธรรมดาจะมีคนเข้ามาใช้บริการไม่มาก แต่ถ้าเป็นวันเสาร์ – อาทิตย์จำนวนผู้เข้ามาใช้บริการจะเพิ่มขึ้นเยอะมาก ยกตัวอย่างเช่น รอบการใช้บริการของวันธรรมดามักจะมีการเข้ามาใช้บริการประมาณไม่ถึง 100 คน ถือได้ว่าค่อนข้างเงียบเหงา แต่เมื่อเป็นวันเสาร์ – อาทิตย์กลับพบว่ามีคนเข้ามาใช้บริการหลายร้อยคน จนทำให้เครื่องเล่นและโต๊ะต่างๆ เต็มไปด้วยผู้คน ดูแล้วคึกคักแต่ไม่ถึงขั้นแออัดเหมือนกับเมียววดี คอมเพล็กซ์ แต่กลับเหม็นกลิ่นบูหรืมากกว่า

ภาพที่ 12 ภาพแผนผังภายในกาแล็กซี่

วินน์ (AGP Wynn) ปัจจุบันได้เปลี่ยนเจ้าของและได้เปลี่ยนชื่อกิจการเป็น HengSheng

คาสิโน วินน์ ตั้งอยู่ที่เมืองเมียวดี รัฐคะฉิ่น บริเวณริมแม่น้ำเมย บริเวณตรงข้ามกับหมู่ 4 บ้านวังตะเคียน ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จังหวัดตาก วินน์เปิดให้บริการคาสิโนเป็นหลัก แม้จะมีป้ายร้านอาหารอีสานบริเวณทำน้าบันไดทางเข้าแต่ก็ไม่ได้เปิดให้บริการ

ภาพที่ 13 ภาพด้านหน้าวินน์

การเดินทางเข้าสู่วินน์ เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่อำเภอแม่สอดให้ขับรถตามเส้นทางหมายเลข 12 ผ่านโรบินสัน ผ่านท่าอากาศยานแม่สอด ผ่านสำนักงานเทศบาลท่าสายลวด จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวาเพื่อไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ จากนั้นจะพบสี่แยกไฟแดงให้เลี้ยวขวาเข้าซอยซึ่งเป็นปากทางเข้าจุดสังเกตคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพท่าสายลวดและวัดไทยพัฒนาราม ขับรถต่อไปตามเส้นทางจนถึงด่านตรวจ เมื่อขับมาถึงด่านตรวจถึงด่านตรวจให้เลี้ยวไปทางซ้ายมือ ขับต่อไปตามเส้นทางประมาณ 1 กิโลเมตร จะพบป้าย Galaxy MaeSot ให้ขับรถต่อไปอีกประมาณ 500 เมตร จากนั้นจะพบทางเข้าลานจอดรถของของวินน์

ลานจอดรถเป็นดินธรรมดาไม่มีหลังคา จอดได้ประมาณ 70 – 80 คัน แม้ว่าพื้นที่จะกว้างแต่เนื่องจากเป็นทางลำเลียงของเก่า ของไร้ไซเคิล มีรถบรรทุกวิ่งขนส่ง จึงต้องเว้นทางสำหรับรถบรรทุกวิ่งทำให้จอดได้น้อยกว่าความเป็นจริง

ภาพที่ 14 ภาพบริเวณลานจอดรถของวินน์

บรรยากาศบริเวณท่าเรือ ผังไทยพบว่าอยู่ติดกับท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้ารีไซเคิล ทำให้บรรยากาศดูเหมือนอยู่ในร้านขายของเก่า ต้องเดินผ่านกองของเก่าก่อนถึงจะเจอท่าเรือข้ามไปยังวินน์ บริเวณท่าเรือเป็นบันไดปูนสร้างลงไปตามตลิ่งจนสามารถเดินทางจากบันไดปูนขึ้นหัวเรือได้เลย แต่ผังวินน์พบว่ามี การสร้างบันไดมาตามตลิ่งจนสามารถขึ้นหัวเรือได้เลย แต่วันที่เดินทางพบว่าบันไดปูนบริเวณฝั่งของวินน์มีร่องรอยการแตกหักบางส่วน และมีการนำกระสอบทรายมาวางจากบันไดขั้นสุดท้ายลงมาในน้ำเพื่อให้เดินจากแนวกระสอบทรายไปยังบันไดเพื่อเดินเข้าไปยังคาสีโน รูปแบบการรับส่งผู้เข้าไปใช้บริการจะแตกต่างจากคาสีโนอื่นๆ คือ จะมีการใช้วิทยุสื่อสารในการแจ้งว่ามีลูกค้าจะเดินทางไปยังคาสีโนจากนั้นคนขับเรือจะขับเรือมารับ เนื่องจากท่าเรือกับคาสีโนอยู่ใกล้กันพอสมควรไม่สามารถมองเห็นกันได้เหมือนคาสีโนอื่นๆ ที่ท่าเรืออยู่ตรงข้ามกับท่าเรือพอดิ

ภาพที่ 15 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

บรรยากาศภายนอก วินน์ เป็นสถานบันเทิงอีกแห่งที่เรียกได้ว่าให้ความรู้สึกรู้ว่าเป็นบ่อนค่อนข้างชัดเจน คล้ายกับกาแล็กซี่ จากลักษณะของพื้นที่ที่ตั้ง สิ่งก่อสร้างต่างๆและบรรยากาศโดยรวม กล่าวคือ เป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย แต่มีเนินทรายกั้นกลางมีห้วยชันรกบดบัง ริมตลิ่งเต็มไปด้วยขยะ มีป้ายร้านอาหารอีสานอยู่บริเวณด้านข้างบันไดทำนํ้าบริเวณด้านหน้าทางเข้าคาสีโน แต่พื้นที่ในร้านกลับพบว่ามิได้ะเก๊าอี้ แต่ฝ้าเพดานยังไม่ มี สายไฟ ห้อยเต็มไปด้วยหมด ไม่พบว่ามีการขายอาหารแต่อย่างใด สรุปได้ว่ากิจกรรมหลักของที่วินน์คือคาสีโน ไม่พบเห็นผู้คนเดินอยู่นอกคาสีโน

ภาพที่ 16 ภาพการขนส่งสินค้าบริเวณท่าข้ามเรือของวินน์

ภาพที่ 17 ภาพจุดรอเรือทางฝั่งคาสีโนวินน์

ภาพที่ 18 ภาพจุดพักผ่อนภายนอก

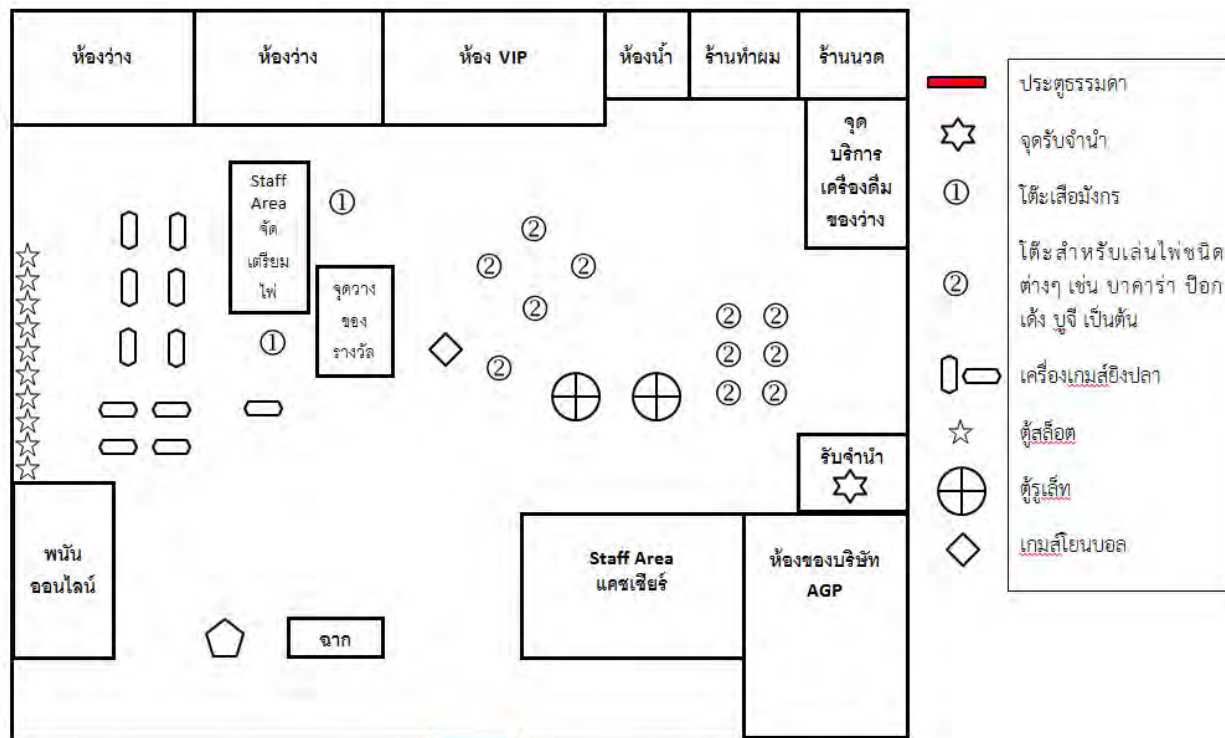

ภาพที่ 19 ภาพบ้านเรือนในบริเวณคาสีโนวินน์

บรรยากาศภายใน เมื่อจะเข้าไปใช้บริการในพื้นที่คาสีโน เมื่อเดินผ่านประตูกระจกติดฟิล์มสีดำด้านหน้าก็มีทางเดินทางเข้าสู่โถงคาสีโนได้เลย ไม่มีเครื่องสแกนและการคัดกรองแต่อย่างใด ภายในเป็นห้องโถงกว้าง ก่อนเข้าถึงโถงกว้าง ผังซ้ายมือจะเป็นโต๊ะไฮโล กับเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเล่นพนันออนไลน์ ผังขวามือเป็นจุดแคชเชียร์ เมื่อผ่านจุดดังกล่าวจะเข้าสู่โถงคาสีโน ภายในโถงคาสีโนจะมีการแบ่งโซนคร่าวๆ ดังนี้ โถงกลางสำหรับผู้เล่นทั่วไป มีการแบ่งพื้นที่สำหรับห้อง VIP ไว้ 1 ห้อง อีก 2 ห้องยังเป็นห้องเปล่า ผังห้องคร่าวๆ จากซ้ายไปขวา ผังซ้ายของโถงกลางเป็นแนวตู้สล็อต และตู้เกมสล็อตปลา ถัดมาเป็นโซนโต๊ะไพ่เสือมังกรและพื้นที่จัดไฟของพนักงาน ถัดมากลางห้องเป็นจุดโชว์รางวัลสำหรับคูปองลุ้นชิงโชค และโต๊ะการเล่นโยนบอล (ลูกปิงปอง) ซึ่งไม่พบในคาสีโนอื่นๆ ถัดมาคือโซน โต๊ะไพ่บูจีและไพ่โป๊กเกอร์ ถัดมาเป็นโต๊ะรูเล็ต และกลุ่มโต๊ะไพ่บาคาร่า ขวาคสุด ติดผนังคือ จุดรับจํานา

สำหรับคาสีโน วินน์นั้นพบว่ามีการเข้าใช้บริการค่อนข้างน้อยทั้งวันธรรมดาและเสาร์ อาทิตย์ เมื่อเทียบกับกาแล็กซี่ที่อยู่ติดกัน ที่แม้จะมีคนใช้บริการน้อยในช่วงวันธรรมดาแต่พอวันเสาร์ อาทิตย์ก็จะมีคนมาใช้บริการเยอะ

แผนผังภายในคาสีโนวินน์

ภาพที่ 20 ภาพแผนผังภายในของวินน์

4.1.1.2 การบริหารบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

บ่อนคาสีโนที่เปิดให้บริการในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดที่เป็นที่รู้จักคือ กาแล็กซี่ กับ วินน์ ซึ่งเป็นบ่อนคาสีโนที่มีรูปแบบการบริหารโดยเจ้าของคาสีโนเพียงคนเดียว ไม่มีหุ้นส่วนนั้น มีรูปแบบการบริหารที่คล้ายคลึงกันดังนี้

1. การบริหารการส่งเสริมการตลาด

1.1 การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

ในส่วนของการอำนวยความสะดวกในการเดินทางนั้นพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่มาเล่นยังบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่นั้น จะนำรถยนต์ส่วนตัวมาเองเป็นส่วนมาก ในส่วนของการอำนวยความสะดวกทางการเดินทางจะเป็นการ

ดูแลในส่วนของลูกค้า VIP เป็นหลัก คือมาการนำรถไปรับ-ส่งยังสนามบิน โรงแรมที่พัก
คำสัมภาษณ์ของผู้บริหารคาสีโนที่เล่าว่า

ดัง

“เรามีการดูแลกลุ่มลูกค้าที่เล่นหนัก ลูกค้า VIP โดยต้องมีการติดต่อมาก่อน เราก็จะเตรียม
รถไปรับ-ส่ง กลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้ทั้งที่สนามบิน โรงแรมที่พัก อาหารการกิน” (นาย ปอ เจ้าของ
บ่อนคาสีโนกาเล็กซ์สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

1.2 การจบบรางวัลการส่งคูโปงชิงโชค

การจบบรางวัลหรือส่งคูโปงชิงโชคนั้นพบว่าทางบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์ นั้นไม่ได้มีการจับฉลากแต่
อย่างไร จะมีก็เพียงบัตรกำนัล (Gift voucher) ที่แจกให้กับนักพนันที่มาเล่นในแต่ละโต๊ะ โดยจะแจกเป็น
ช่วงๆ คือ แจกตอนเปิดโต๊ะหรือการเปิดสำหรับใหม่ และการที่นักพนันลงแทงข้างเจ้ามือหรือคนแจกไพ่แล้ว
เกิดเสียในตานั้นๆ ก็อาจจะมีการให้สินน้ำใจโดยการแจกบัตรกำนัล (Gift voucher) ให้กับนักพนัน
เป็นต้น ดังคำบอกเล่าของนาย จา ที่เล่าว่า

“เวลาเล่นบางครั้งถ้าเราเล่นเสียหลายๆ ตา เขาก็แจกบัตรกำนัลมาให้ ยกตัวอย่างนะพี่ ได้
บัตรกำนัล 100 บาท เราไปแลกเงินสดไม่ได้ แต่เราเอาไปแทงได้ หมายความว่า เราลงเงิน 100
รวมกับ บัตรกำนัล 100 ถ้าได้ เราก็ได้ 200 แค่นี้เรามาเหมือนเป็นของปลอมใจ มันก็รู้สึกดีนะดีกว่า
ไม่ได้อะไรเลย” (นาย จา สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

1.3 การสร้างระบบการให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง

ระบบการให้บริการที่บ่อนคาสีโนนำมาใช้ในตอนดำเนินการเน้นไปที่การให้บริการแบบปกติ
ทั่วไป นั่นคือ มีการให้บริการด้านความปลอดภัย การให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มฟรีสำหรับผู้เข้ามาเล่น
การพนันโดยมีการติดป้ายขนาดใหญ่ที่ทำเรือฝั่งไทยเพื่อให้ทราบถึงเมนูอาหารที่ให้บริการในแต่ละวัน การ
ให้บริการด้านที่พัก (แต่อยู่ในฝั่งไทย) ตลอดจนบริการรถรับส่งจากโรงแรมที่พักหรือสนามบินมายังบ่อนคาสีโนกา
เล็กซ์ ยังไม่ได้มีการสร้างระบบการให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่งเพื่อสร้างแรงดึงดูดแต่อย่างใด เนื่องจากบ่อน
คาสีโนกาเล็กซ์นั้นนับได้ว่าเป็นบ่อนคาสีโนที่เปิดให้บริการเป็นแห่งแรกในฝั่งเมียวดี ริมแม่น้ำเมยของประเทศพม่า
ยังไม่มีคู่แข่งมากนัก แต่กลยุทธ์ที่นาย ปอ ใช้ในการดึงดูดให้คนจำนวนมากเดินทางมายังบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์คือ
การเปิดร้านหมูกระทะร้านราคา 59 บาทต่อหัวและการเปิดสถานบันเทิงยามค่ำคืน ที่ให้บริการถึงเช้า รวมถึงการ
แจกเงินคูโปงเงินสด 300 บาทต่อคนให้กับ 300 คนแรกที่เข้ามาใช้บริการในแต่ละวัน ต่อมาภายหลังบ่อนคาสีโนที่

เปิดให้บริการภายหลังให้บริการเกี่ยวกับร้านค้าปลอดภาษี (Duty Free) จึงสังเกตเห็นว่าบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่ได้แบ่งพื้นที่ส่วนเล็กๆ เพื่อเป็นพื้นที่ขายสินค้าปลอดภาษีบ้าง แต่สินค้าส่วนใหญ่มีแค่สุรา เบียร์และบุหรี่ยี่ห้อต่างๆ

1.4 การบริหารระบบการเล่นการพนันแบบมีได้มีเสีย

เมื่อนาย ปอ ลงทุนเปิดบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่ในช่วงแรกได้นำรูปแบบการเล่นพนันแบบท้องถิ่น เช่น น้ำเต้าปูปลา ไฮโล ไพ่ป๊อก เป็นต้น มาใช้ในบ่อนคาสีโน ต่อมาได้มีการพัฒนาให้เป็นรูปแบบสากลมากขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นบ่อนคาสีโนที่ได้มาตรฐาน โดยนำรูปแบบการเล่นที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้มากขึ้น เช่น ตู้สล็อต บาคาร่า เสือมังกร ที่มีเครื่องอุปกรณ์การเล่นการแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสของฝั่งเจ้ามือ ทำให้ผู้เล่นเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าจะไม่ถูกเอาเปรียบหรือถูกโกง การเล่นการพนันจึงเป็นการเสี่ยงดวงแบบมีได้มีเสีย แต่อย่างไรก็ตามด้วยกฎการเล่น ต่างจะพบว่าโอกาสที่เจ้ามือ จะเป็นฝ่ายชนะจะมีเปอร์เซ็นต์มากกว่าผู้เล่นเป็นฝ่ายชนะทุกประเภทการพนัน ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่นาย ปอ พยายามบอกกับนักวิจัยว่า

“ถ้าเราไม่แสดงความซื่อสัตย์ให้เห็นเด่นชัด ก็จะไม่มีคนมา เพราะสังคมบ่อนเป็นสังคมแคบๆ แต่ถ้าเราดี มีความยุติธรรม คนก็จะมากันเอง” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโน กาแล็กซี่ สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

1.5 การบริหารธุรกิจบนพื้นฐานทางวัฒนธรรม

กลุ่มเป้าหมายของบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่และวินน์ คือ คนในพื้นที่ฝั่งเมียวดี ทั้งชาวพม่าและชาวกะเหรี่ยงที่ทำงานอยู่ในบริเวณโกดังเก่าเป็นหลัก (รูปแบบสนามทราย) ในช่วงดังกล่าวจึงไม่ได้เน้นการอบรมพนักงานเพื่อให้บริการแบบไทย เช่น การต้อนรับด้วยการไหว้ การพูดจาสุภาพ ยิ้มแย้ม รวมถึงการเอาใจลูกค้าด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อสร้างความประทับใจและกลับมาเล่นที่บ่อนคาสีโนอีกครั้ง มากเท่าใดนัก แต่ภายหลังจากที่พัฒนามาเป็นบ่อนคาสีโนที่ได้มาตรฐานจึงเริ่มเชิญชวนคนจากฝั่งไทยให้เข้าใช้บริการมากขึ้น จึงได้เริ่มมีการอบรมพนักงานเพื่อให้บริการแบบไทยดังกล่าวข้างต้นมากขึ้น เพื่อใช้ในการต้อนรับผู้เล่นระดับ VIP จากฝั่งไทยที่เดินทางมาเล่นพนัน จากการพูดคุยกับผู้ที่เคยร่วมบริหารคาสีโน วินน์ว่าทำไมการดำเนินธุรกิจของวินน์ไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาสำคัญคือ จุดเริ่มต้นของการทำบ่อนไม่ได้คิดจะเป็นบ่อนคาสีโนที่ถูกกฎหมายหรือรับนักท่องเที่ยวมาจากรัฐ ดังนั้นจึงปล่อยให้การดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นไปตามพฤติกรรมของคนกะเหรี่ยง ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการบริการในรูปแบบที่นักพนันชาวไทยต้องการมากนัก ทำให้นักท่องเที่ยวฝั่งไทยจำนวนหนึ่งรู้สึกว่าการให้บริการที่ไม่ดีและไม่ดึงดูดใจให้มาเล่นอีก จำนวนนักเล่นพนันจึงลดลง ขณะที่กาแล็กซี่ได้มีการปรับปรุง

และได้ให้คนไทยเข้ามามีส่วนในการปรับปรุงพนักงานให้เข้าใจถึงลักษณะของนักพนันชาวไทย พร้อมทั้งเปิดธุรกิจอื่น ๆ ประกอบ เช่น ร้านอาหาร ร้านหมูกระทะเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าเป็นบ่อน ซึ่งเป็นลักษณะที่นักพนันชาวไทยรู้สึกพึงพอใจ

2. การบริหารบุคคล

แนวคิดหลักในการบริหารบุคคลเพื่อดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโนของนาย ปอ นั่นก็คือ คุณคนได้ มีคนที่ไว้ใจก็พอ จึงส่งผลให้การบริหารงานด้านบุคคลของบ่อนคาสิโนกาแล็กซี่นั้นมีลักษณะในรูปแบบของการจัดการด้วยผู้บริหารเพียงผู้เดียว ตั้งอยู่บนฐานการบริหารงานแบบผู้มีอิทธิพล โดยมีการใช้คนในครอบครัว และเครือญาติช่วยกันควบคุมดูแลกิจการงานต่าง ๆ ในบ่อนคาสิโนตามความสามารถ เช่น บางคนดูแลเรื่องกิจการกรรมการเล่นพนันในบ่อนคาสิโน บางคนดูแลเรื่องการรักษาความปลอดภัย บางคนดูแลเรื่องความสะอาดบางคนดูแลเรื่องร้านอาหารและอาหารที่ให้บริการภายในคาสิโน บางคนดูแลเรื่องกิจการ คาราโอเกะ เป็นต้น ในส่วนของการคัดเลือกพนักงานที่จะเข้ามาทำงานภายในบ่อนคาสิโนนั้น นาย ปอ จะยกการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวให้กับผู้ที่รับผิดชอบดูแลในแต่ละเรื่องเป็นผู้ตัดสินใจเอง ดังเห็นได้จากคำบอกเล่าของนาย ปอที่ว่า

“ก็แบ่งให้แต่ละคนดูแลเป็นเรื่องๆ ไป ตามถนัด แต่ละสายก็ไปจัดการกันเอง จะไปหาคนมาทำงานกันยังงี้แล้วแต่ ส่วนใหญ่ผมไม่รู้จักรอกเพราะเป็นกะเหรี่ยง ปล่อยให้เมียผมที่เป็นคนกะเหรี่ยงจัดการไป ส่วนที่สำคัญคือที่คุมในบ่อนผมจะให้น้องชายกับญาติอีกคนไปคอยดูแลแทน ”

(นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสิโนกาแล็กซี่ สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

3.การบริหารความเสี่ยง

ในกระบวนการบริหารธุรกิจการพนันซึ่งเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงทั้งในแง่ของผู้เล่นและเจ้าของโต๊ะหรือเจ้ามือ ดังนั้นในการบริหารธุรกิจบ่อนคาสิโนกาแล็กซี่ จะพบว่ามีวิธีการควบคุมความเสี่ยงเพื่อป้องกันการเสียประโยชน์ ดังนี้

3.1 การควบคุมดูแลโดยใช้เทคโนโลยี

การประกอบธุรกิจของนักลงทุนในบ่อนคาสิโน กลุ่มที่มีความเสี่ยง คือ กลุ่มเจ้ามือหรือเจ้าของโต๊ะซึ่งอาจรวมถึงนักลงทุนที่เป็นเจ้าของบ่อนด้วยจำเป็นต้องมีวิธีการในการควบคุมความเสี่ยง เพื่อป้องกันการโกงทั้งจากผู้เล่น และ คนแจกไพ่ ในบ่อนคาสิโนส่วนใหญ่จะเป็นการใช้เทคโนโลยีเข้ามาควบคุมใน 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบแรก เป็นการควบคุมด้วยกล้องวงจรปิด (CCTV) ที่จะใช้ติดตามพฤติกรรมของผู้เล่นเพื่อป้องกันการโกง นอกจากนี้ยังเป็นการควบคุมคนแจกไพ่ที่อาจรู้เห็นกับผู้เล่น รูปแบบที่สองเป็นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ควบคุมอุปกรณ์การพนันสมัยใหม่ เช่น รูเล็ต สล็อตแมชชีน พนันบอลออนไลน์ โดยมีการกำหนดสัดส่วนโอกาสชนะของฝั่งเจ้ามือและผู้เล่นอย่างชัดเจน โดยที่ฝั่งเจ้ามือจะมีโอกาสชนะมากกว่าเสมอ

3.2 การควบคุมดูแลด้านบุคลากร

ใช้สำหรับการเล่นการพนันที่ดำเนินการเล่นโดยพนักงานที่เป็นบุคคล โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อเพิ่มโอกาสชนะและลดโอกาสแพ้ให้กับฝั่งเจ้ามือ

1. มีการแบ่งรอบการทำงานของพนักงานเป็นช่วงเวลา เพื่อให้เกิดความพร้อมของสภาพร่างกายในการทำงานสูงสุด

2. มีกฎหมายห้ามพนักงานที่ทำหน้าที่แจกไพ่หรือเจ้ามือหรือ Dealer มิให้ละสายตาจากโต๊ะเด็ดขาด ห้ามเคลื่อนกายออกไป มือต้องอยู่บนโต๊ะเสมอ แม้ว่าท่าของตักก็จะต้องให้พนักงานที่ทำงานร่วมกันทำหน้าที่เก็บของแทน

3. ถ้าพนักงานแจกไพ่คนใดที่เล่นแพ้อยๆ ก็จะมีเปลี่ยนตัวพนักงานแจกไพ่ในทันที

3.3 กลยุทธ์การเพิ่มโอกาสชนะให้กับฝั่งเจ้ามือ

1. การให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับผู้เล่นเพื่อให้ผู้เล่นเกิดความมึนงง ขาดสติยับยั้ง อันนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ง่าย

2. ช่วงเวลาในการออกคู่มือชิงโชคจะอยู่ในช่วงดึกเพื่อให้พนักงานที่เฝ้าอยู่เฝ้าระวังและเกิดความเหนื่อยล้า

4. การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ่อนกาสิโน

ฝั่งพม่า

การประสานงานกับฝ่ายพม่านั้น จะเป็นการประสานงานกับกลุ่มกองกำลังในรัฐกระเหรี่ยง ที่เรียกตัวเองว่ากองกำลังป้องกันชายแดน หรือที่ชื่อย่อ “BGF” โดยมีพล.อ.ชิตตู่เป็นผู้ควบคุมกองกำลังดังกล่าว ซึ่งทางผู้บริหารของทางบ่อนกาสิโนจะเป็นผู้ประสานงานกับกลุ่มกองกำลังด้วยตนเอง มีการร่วมงานต่างๆเป็นประจำ ทำให้ความสัมพันธ์กับทางฝั่งพม่านั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่มีปัญหาใดๆ โดยนาย ปอได้รับเกียรติให้เข้าร่วมงานบุญและงานประเพณีต่างๆ ของคนกะเหรี่ยง โดยได้นั่งเก้าอี้อยู่ในกลุ่มนายพลชิตตู่ทุกงาน นอกจากนั้นยังมี

การบริจาคเงินเพื่อทำอาหารเลี้ยงคนกะเหรี่ยง วันละ 5,000 บาท ทุกวัน ในนามของนายพลชิตตู่ ส่งผลให้คนกะเหรี่ยงส่วนใหญ่เชื่อว่า นาย ปอ กับนายพลชิตตู่ มีสายสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างแน่นแฟ้นทำให้เกิดชาวกะเหรี่ยงและชาวพม่าที่อาศัยอยู่ฝั่งเมียวดี บริเวณริมแม่น้ำเมย เข้าใจว่าบ่อนคาสีโนของนาย ปอนั้น อยู่ในการดูแลของนายพลชิตตู่ ซึ่งหมายถึงว่ามีความปลอดภัยสูงมากนั่นเอง จึงมีความมั่นใจและเข้ามาเล่นการพนันในบ่อนของนาย ปอ เป็นจำนวนมาก

ฝั่งไทย

แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างนาย ปอ กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ่อนคาสีโนในฝั่งพม่านั้นจะมีความแน่นแฟ้นเป็นอย่างมาก แต่ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ่อนคาสีโนฝั่งไทยรวมถึงเครือข่ายต่างๆ กลับมีอยู่น้อยมาก ตลอดจนเครือข่ายที่มีในฝั่งไทยหมดอำนาจลง ส่งผลให้แม้ว่าทางบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่ ได้มีการประสานกับฝ่ายความมั่นคงและเข้าร่วมประชุมอยู่เสมอ ซึ่งในการประชุมครั้งล่าสุดนั้น คาสีโนก็ได้มีการกำหนดข้อห้ามต่างๆ โดยมีการติดป้ายบอกชัดเจนในเรื่องของข้อห้าม รวมถึงการจำกัดอายุในการเข้าบ่อนการพนัน และได้มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในการมาดูแลความสงบเรียบร้อยในช่วงเวลา หลัง 20.30-05.30 น. แต่ก็ยังประสบปัญหาความขัดแย้งเรื่องท่าข้ามเรือซึ่งได้ในอดีตได้รับอนุญาตจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ภายหลังถูกระงับโดยการปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับอำเภอ ซึ่งแต่ละหน่วยงานในฝั่งไทยมีอำนาจควบคุมดูแลเกี่ยวกับท่าข้าม ระยะเวลาการข้ามฝั่งการออกใบอนุญาตและลักษณะรูปแบบท่าข้ามเรือขึ้นกับหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วย ดังนั้น การดำเนินธุรกิจของนาย ปอ จึงประสบปัญหาในการประสานงานกับหน่วยงานฝั่งไทยเป็นอย่างมาก

5. การบริหารงานสนับสนุน (Supporting Agency)

นอกจากระบบการบริหารหลักของธุรกิจบ่อนคาสีโนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการดำเนินกิจการบ่อนยังมีบริการต่างๆ ที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับนักเล่นพนันระหว่างที่อยู่ในบ่อนคาสีโนด้วย เช่น การรับจํานํา การบริการอาหารและเครื่องดื่ม การบริการที่พัก เป็นต้น ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก อาจแบ่งการอธิบายของลักษณะงานในแต่ละฝ่ายดังนี้

5.1 ฝ่ายบริหารธุรกิจรับจํานํา

ในกาแล็กซี่นั้น มีบริการรับจํานําทรัพย์สินของผู้เล่นที่เล่นเสียแล้วต้องการเงินสดไปเล่นการพนันต่อ โดยนาย ปอดำเนินการรับจํานําด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเป็นชาวกะเหรี่ยงจะเน้นรับจํานําทองคำ ถ้าเป็นคนไทยก็

รับทั้งทองคำ จักรยานยนต์ รถยนต์ เมื่อผู้ที่จำนำไม่มีเงินมาไถ่ถอนที่มาร์ทจะตามมายึดรถที่ฝั่งไทยและนำไปขายฝั่งพม่าทันที

5.2 ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

อาหารและเครื่องดื่มที่จัดเลี้ยงภายในบ่อน จะมีโซนในการรับประทานอาหารฟรีอยู่ในตัวบ่อนคาสีโน โดยแยกเป็นอาหารของคนไทยและคนกะเหรี่ยง โดยคนไทยจะมีการแจ้งให้รู้ล่วงหน้าว่าในแต่ละวันมีอาหารอะไรไว้คอยให้บริการ ส่วนของคนกะเหรี่ยงส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของขบเขี้ยว จำพวกกล้วย ขนมหัง ราดนมและกาแฟเย็นแบบกดเอง โดยลูกค้าสามารถกดเครื่องดื่มจากตู้กดได้เอง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของที่นี่ นอกจากนั้นก็ยังสามารถเรียกขอเครื่องดื่มอื่นๆ จากพนักงานได้ และจะมีการให้บริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงเวลาเย็นเป็นต้นไปสำหรับกลุ่มผู้เล่น VIP

5.3 ฝ่ายบริหารที่พัก

จากการสังเกตของและเก็บข้อมูลของผู้วิจัยทำให้พบว่าทั้งกาแล็กซี่และวินนันั้นไม่มีการให้บริการด้านโรงแรมและที่พัก

5.4 กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

เนื่องจากนาย ปอซึ่งเป็นเจ้าของบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่ มีสายสัมพันธ์อันดีกับนายพลชิตตุ่ รวมถึงอาศัยและดำเนินชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในฝั่งพม่า ทำให้มีโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนกะเหรี่ยงในเมืองเมียวดี บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเมยอยู่บ่อยครั้งผ่านการทำบุญรูปแบบต่างๆ รวมถึงการได้รับเกียรติจากนายพลชิตตุ่ตั้งเห็นได้จากการได้รับเชิญไปร่วมงานบุญและได้นั่งเก้าอี้กลุ่มเดียวกันกับนายพลชิตตุ่ ตลอดจนการทำบุญด้วยการเลี้ยงอาหารชาวกะเหรี่ยงวันละ 5,000 บาท ในนามนายพลชิตตุ่ สิ่งเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างนาย ปอ กับชุมชนกะเหรี่ยงฝั่งเมียวดี บริเวณริมแม่น้ำเมย ซึ่งทำให้นาย ปอเป็นที่ยอมรับและนับหน้าถือตาของคนในชุมชนดังกล่าวได้เป็นอย่างดีทั้งในฐานะของผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนายพลชิตตุ่และในฐานะของการที่เป็นผู้ใจบุญ มีน้ำใจ

6.การดูแลรักษาความปลอดภัย

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าระบบการรักษาความปลอดภัยของบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันอย่างแรกคือ ไม่มีการใช้เครื่องสแกนก่อนเข้าไปใช้บริการในบ่อนคาสีโน ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยก็คือลูกน้องของเจ้าของบ่อนซึ่งอาจ

เป็นญาติพี่น้องของเจ้าของบ่อนซึ่งมีเพียงไม่กี่คน ส่งผลให้ลูกค้าชาวจีนที่เข้ามาใช้บริการรู้สึกไม่ค่อยปลอดภัยเพราะเกรงว่าจะดูแลไม่ทั่วถึง

ในส่วนของการดำเนินการกรณีที่เกิดปัญหาต่างๆ ภายในบ่อนคาสีโนนั้น จากคำบอกเล่าของนายโปทำให้ทราบว่า ลูกน้องของนายโป จะทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยให้ในเบื้องต้น แต่ถ้าหากเกิดการโง่งการทะเลาะวิวาท หรือเกิดเหตุร้ายอื่นๆ ลูกน้องของนายโป ที่ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยก็จะมาคุมตัวไว้ จากนั้นจะมีคนของนายพลซิดตู่ เข้ามารับช่วง ควบคุมตัวไปดำเนินการต่อไป ดังความว่า

“มีปัญหาการดักจัดการได้หมด ไม่มีการแสดงตัวมากมาย จะเข้ามาควบคุมเหตุการณ์การดักของบ่อนเราจะเป็นอดีตมือปืนมาก่อนทำให้จริงๆ แล้วเรารับมือได้หมดนั่นแหละ แต่เราจะไม่ทำอะไรรุนแรง เราจะแค่ควบคุมสถานการณ์หรือควบคุมตัวคนก่อเหตุ แล้วเราก็จะแจ้งไปยังฝ่ายทหาร แล้วทหารก็จะมารับตัวไป ” (นาย นอ สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

อาจกล่าวสรุปได้ว่าเครือข่ายการทำธุรกิจบ่อนคาสีโน กลุ่มอิทธิพลที่มีเครือข่ายระดับชาติและมีประสบการณ์ในการทำบ่อนขายแดนอื่นมาก่อน

1.เป้าหมายหลักของการดำเนินธุรกิจคาสีโนของกลุ่มอิทธิพลที่มีเครือข่ายระดับชาติและมีประสบการณ์ในการทำบ่อนขายแดนอื่นมาก่อน คือ การทำธุรกิจคาสีโนเพื่อหากำไร

2.เครือข่ายผู้ลงทุนในคาสีโน คือ เจ้าของคนเดียว ต่อมาภายหลังได้เริ่มชักชวนกลุ่มนายทุนต่างๆ ทั้งชาวพม่า ชาวกะเหรี่ยง ชาวจีน และชาวตะวันตกที่เคยรู้จักในเครือข่ายบ่อนเก่าที่แม่สายและนักธุรกิจในพื้นที่ฝั่งเมียวดี เข้ามาลงทุนเพื่อพัฒนาบ่อนเดิมในโกดังให้กลายเป็นบ่อนคาสีโนที่ทันสมัยและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวรายใหม่ได้มากขึ้น โดยนายโปถือได้ว่าเป็นผู้มีอำนาจเต็มสูงสุดในการบริหาร พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในการดูแลของนายโป ไม่ได้มีการปล่อยให้เช่าพื้นที่ภายในคาสีโน พนักงานทั้งหมดเป็นคนของนายโป

3.เครือข่ายทางธุรกิจ นายโป ลงทุนด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เครือข่ายซึ่งเป็นนักลงทุนชาวต่างชาติ เข้ามาลงทุนในธุรกิจบ่อนคาสีโนในลักษณะผู้ลงทุนเครื่องสล็อตและโต๊ะบาคาร่าโดยแบ่งผลประโยชน์ในอัตรา 70 : 30 โดยนายโปได้ 70 คนลงทุนได้ 30

4.อำนาจในพื้นที่คาสีโน นายโปได้เล่าว่า

“ในส่วนในเรื่องการสัมปทานก็ดำเนินการกันไป การบริหารจัดการทางฝั่งพม่ามีสิทธิ์ขาดในบริเวณโดยรอบอาคารคาสีโน แต่ถ้าเกิดเหตุการณ์ภายในคาสีโนหรือในฮอลล์เจ้าของพื้นที่ที่เช่าสัมปทานก็สามารถจัดการกันเองได้ ซึ่งเรามีอำนาจเต็มในพื้นที่ของเรา จึงได้เปลี่ยนจากเช่าทำโกดัง

เป็นเช่าพื้นที่เพื่อทำคาสีโน ทำธุรกิจอื่นมันเหนื่อย คาสีโนได้เงินง่ายแต่ก็มีความเสี่ยงสูงเพราะไม่รู้ว่าจะมีคนใหญ่คนโตจะหมดอำนาจและยกเลิกเมื่อไหร่ แต่ก็คุ้มสำหรับคนไม่มีอะไร ทุ่มหมดตัวไปกู้เงินมาลงทุนจนวันนี้มีลูกน้องกว่า 300 คน ค่าใช้จ่ายวันๆ นึงเกือบ 3 แสนบาท เฉพาะค่าลูกน้อง” (นายปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาแล็กซี่สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

5. วงเงินหมุนเวียน แรกเริ่มดำเนินธุรกิจมีกำไรวันละหลายสิบล้านบาท ปัจจุบันลดลงเหลือกำไรวันละประมาณ 1 – 2 ล้านบาท

4.1.2 เครือข่ายธุรกิจและการบริหารบ่อนคาสีโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบทางการ (กิจการร่วมลงทุนในรูปแบบเอกชนต่างชาติเป็นผู้รับสัมปทาน) ได้แก่ เมียวดี คอมเพล็กซ์ และ อื่นๆ

รัฐบาลพม่าดำเนินการปฏิรูปประเทศพร้อมทั้งจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีขึ้นในปีพ.ศ.2557 โดยมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุน ส่งผลให้มีการใช้กฎหมายการค้าการลงทุนที่ช่วยเอื้อโอกาสให้กับนักลงทุนในสาขาต่างๆ ที่ต้องการเข้ามาลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี กล่าวคือ การลงทุนในเมียวดีไม่มีกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยเฉพาะ ดังนั้นการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนชาวต่างชาติในเมืองเมียวดี จะต้องดำเนินการภายใต้รูปแบบการลงทุนของรัฐบาลพม่า ซึ่งมีรายละเอียดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจดังนี้

กฎระเบียบการลงทุน กล่าวถึงในกฎหมายการลงทุนต่างชาติฉบับใหม่ (Foreign Investment Law 2012) ของพม่าได้กล่าวถึงรูปแบบการลงทุนของนักลงทุนชาวต่างชาติในเมืองเมียวดีว่ามีรูปแบบเดียวกับการเข้ามาของนักลงทุนชาวต่างชาติในพม่า ซึ่งมีอยู่ 3 รูปแบบ ได้แก่ กิจการที่ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด (Wholly Foreign-Owned Enterprises) กิจการร่วมทุน (Joint Inventure) กับเอกชนชาวพม่า และกิจการร่วมลงทุนในรูปแบบเอกชนชาวต่างชาติเป็นผู้รับสัมปทาน (Build – Operate Transfer : BOT) โดยกิจการร่วมลงทุนในรูปแบบเอกชนชาวต่างชาติเป็นผู้รับสัมปทานมีรายละเอียดดังนี้ คือ เอกชนต่างรับสัมปทานในกิจการขนาดใหญ่ โดยเป็นผู้ลงทุนการออกแบบ ดำเนินการก่อสร้างและการบริหารจัดการ มีการบริหารจัดการภายในระยะเวลาที่ตกลง เมื่อสิ้นสุดสัญญาต้องทำการโอนกิจการทั้งหมดให้กับหน่วยงานของรัฐบาลพม่ารับผิดชอบ

กิจการที่ต่างชาติจะลงทุนได้ภายใต้สัมปทาน หรือกิจการร่วมทุน มี 42 ประเภท คือการผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ผสม (Hybird Seeds) และเมล็ดพันธุ์ท้องถิ่น ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อบกรอบที่ทำจากแป้งสาลี อุตสาหกรรมนมอาหาร บรรจุกระป๋อง ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่ขนม หรือใช้ขนมเป็นวัตถุดิบหลัก ผลิตและจำหน่าย

เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และไม่มีแอลกอฮอล์ ผลิตและจำหน่ายเส้นด้ายสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลิตและจำหน่ายเครื่องเคลือบ สีนํ้าพลาสติกทุกชนิด ธุรกิจฟอกหนังทุกชนิด (ยกเว้นหนังสังเคราะห์) ผลิตและจำหน่ายรองเท้า กระเป๋า ผลิตและจำหน่ายกระดาษกระดาษทุกชนิด ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เคมี ผลิตวัตถุดิบอุตสาหกรรมยา ผลิตวัคซีนโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย ขุดค้นและสำรวจแร่ การทำเหมืองแร่ขนาดใหญ่ โรงงานผลิตชิ้นส่วนคอนกรีตสำเร็จรูป โครงการคมนาคมพื้นฐาน เช่น สะพาน ทางด้วย รถไฟใต้ดิน ผลิตหีวรถจักรและรถไฟบริการคมนาคมทางน้ำ เพื่อการท่องเที่ยวและขนส่งสินค้า โครงการที่อยู่อาศัย ชาย อาคาร สำนักงาน บ้านเอื้ออาทร พัฒนาเมืองใหม่ ธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ พัฒนาสนามกอล์ฟ และรีสอร์ท ธุรกิจการบินในประเทศ ธุรกิจการบินระหว่างประเทศ ธุรกิจต่อเรือ บริการซ่อมบำรุงบริเวณท่าเรือ คลังสินค้าและให้บริการคลังสินค้าบริเวณท่าเรือ โรงพยาบาลเอกชนเฉพาะทางและแพทย์แผนโบราณ

จากรายละเอียดข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนักลงทุนจำนวนมากเห็นโอกาสในการลงทุนในเมียนมาร์ด้วยรูปแบบการทำสัมปทาน จึงรวมทุนและนำเงินทุนมาลงทุนทำสัมปทานกิจการโรงแรมและบริการ ด้วยความรู้สึกรู้สึกเชื่อมั่นและมั่นใจในเสถียรภาพของการลงทุนเนื่องจากการเป็นดำเนินกิจการที่ถูกต้องตามกฎหมายของรัฐบาลกลางพม่า เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนจึงขยายตัวอย่างมากในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด มีการเปิดบ่อนคาสิโนขึ้นหลายแห่งในระยะเวลาไล่เลี่ยกัน โดยเครือข่ายบ่อนคาสิโนต่างๆ นิยมดำเนินการในรูปแบบของสถานบริการครบวงจรหรือที่เรียกว่าคอมเพล็กซ์เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจะมีการให้บริการนอกเหนือจากบ่อนคาสิโน อีก 3 อย่างสำคัญ คือ โรงแรมที่พัก ร้านอาหารและร้านขายสินค้าปลอดภาษี (Duty Free) โดยคาสิโนที่ก่อตั้งขึ้นมาภายหลังก็จะเลือกใช้รูปแบบบ่อนคาสิโนที่มีลักษณะครบวงจรด้วยเช่นกัน

การลงทุนในรูปแบบคอมเพล็กซ์นี้เริ่มเห็นได้ชัดเจนภายหลังในปีพ.ศ.2558 เมื่อนาย ต. ได้ทำการระดมทุนในระดับภูมิภาคเพื่อย้ายบ่อนผิดกฎหมายภายในประเทศมาตั้งกิจการแบบถูกกฎหมายในพื้นที่ดูแลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) โดยมีเงินลงทุนครั้งแรกกว่า 100 ล้านบาทพร้อมเครือข่ายการลงทุนที่จะพัฒนาต่อในลักษณะของสถานบริการครบวงจรหรือที่เรียกว่า คอมเพล็กซ์ ในชื่อ เมียวดี คอมเพล็กซ์ ให้บริการแบบครบวงจรคือ นอกจากมีการให้บริการคาสิโนแล้วนั้น ยังมีโรงแรมที่พักร้านอาหารปลอดภาษี (Duty Free) และร้านอาหาร รวมถึงกิจการสนามกอล์ฟ ต่อมาในต้นปีพ.ศ.2559 มีกลุ่มทุนจากภายนอกที่เคยลงทุนทำบ่อนคาสิโนชายแดนอื่นๆ ได้เข้ามาทดลองเพื่อขยายตลาดในพื้นที่สัมปทานโดยเปิดคาสิโนชื่อ ไลอออน คอมเพล็กซ์ และในปีพ.ศ.2560 ได้เปิดคาสิโนอีก 3 แห่ง ได้แก่ สตาร์ คอมเพล็กซ์ ชัน ซิตีและแจ๊ค ดรา

ก่อน ไนท์ และปีพ.ศ.2561 จะเปิดอีก 2 แห่งซึ่งเป็นการลงทุนจากนายทุนชาวจีน แห่งหนึ่งอยู่บริเวณเขตอำเภอพบพระ และอีกแห่งหนึ่งอยู่ในติดกับคาสีโนชั้น ซิต์ ในบริเวณท่า 26 ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาเรื่องท่าเรือในฝั่งไทย

อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดี บริเวณริมแม่น้ำเมย ในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดนั้น แม้ว่าจะมีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างถูกต้องกับรัฐบาลกลางพม่า แต่ทว่าพื้นที่ที่ตั้งของบ่อนคาสีโนนั้นอยู่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีซึ่งยังคงอยู่ในการดูแลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) ภายใต้การนำของนายพลชิตตู่ จึงมีอาจปฏิเสธได้ว่านายพลชิตตู่ยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อนักธุรกิจและนักลงทุนที่จะเข้ามาดำเนินการกิจการต่างๆ ภายในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี ดังเห็นได้ว่าหากนักธุรกิจ นักลงทุนกลุ่มใดที่ต้องการเข้ามาทำธุรกิจในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี จำเป็นต้องติดต่อประสานงานกับนายพลชิตตู่ก่อนที่จะไปดำเนินการติดต่อกับทางรัฐบาลกลางพม่า ดังคำบอกเล่าของนาง จาก ที่เล่าว่า

“คนที่เข้ามาทำธุรกิจในเมืองเมียวดีนั้น เขาจะรู้กันดีว่า จะต้องผ่านนายพลชิตตู่ก่อน เพราะพื้นที่นั้นเขาดูแลอยู่ ถ้าผ่านเขาเขาก็จะช่วยให้การติดต่อ การดำเนินงานสะดวก เจ้าไหนไม่รู้เรื่องไปติดต่อกับรัฐบาลกลางโดยตรง ไม่ผ่านนายพล แม้ว่าจะถูกตามกฎหมายกลาง แต่ก็ไม่น่าว่าจะได้รับความสะดวกสบายและความปลอดภัยใหม่ในพื้นที่เวลาดำเนินการใหม่” (นางจาก สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

4.1.2.1 เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ประกอบด้วย กลุ่มเครือข่ายข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาค ย้ายฐานจากบ่อนผิดกฎหมายภายในประเทศสู่คาสีโนถูกกฎหมายในเขตสัมปทานและกลุ่มนายทุนที่ประสบความสำเร็จในการลงทุนบ่อนคาสีโนชายแดนอื่นๆ และต้องการขยายตลาด

กลุ่มเครือข่ายข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาค ย้ายฐานจากบ่อนผิดกฎหมายภายในประเทศสู่คาสีโนถูกกฎหมายในเขตสัมปทาน

ก่อนมาทำสัมปทานคาสีโนในพื้นที่สัมปทาน กลุ่มเครือข่ายข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาคที่เคยทำธุรกิจเปิดบ่อนภายในประเทศมาก่อน เมื่อมีโอกาสมาปฏิบัติราชการในพื้นที่ อำเภอแม่สอด ทำให้มีโอกาสในการดูแลควบคุมการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างไทย – พม่าจนก่อให้เกิดสายสัมพันธ์อันดีกับนายทุนท้องถิ่นและผู้มีอิทธิพลฝั่งพม่าผ่านการการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าดังกล่าว

ภายหลังจากที่มีโอกาสได้มาปฏิบัติราชการในพื้นที่อำเภอแม่สอดทำให้มีโอกาสในการดูแลควบคุมการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างไทย – พม่า จนก่อให้เกิดสายสัมพันธ์อันดีกับนายทุนและนักการเมืองท้องถิ่น รวมถึงผู้มีอิทธิพลฝั่งพม่าผ่านการการอำนวยความสะดวก ในการขนส่งสินค้าดังกล่าว จึงอาจกล่าวได้ว่าสายสัมพันธ์อันดีดังกล่าวประกอบกับการมีประสบการณ์ในการเปิดบ่อนภายในประเทศมาก่อน ทำให้เมื่อมีการกวาดล้างบ่อนการพนันตามประกาศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับที่ 24/2557 ห้ามให้มีการเล่นพนันที่ผิดกฎหมายโดยเฉพาะบ่อนพนัน ตู้ม้า สลากกินรวบและอื่นๆ หากพบว่ามีการเล่นปล่อยปละละเลยจากผู้รับผิดชอบจะลงโทษทางวินัยและคดีอาญาจนถึงที่สุด กลุ่มเครือข่ายข้าราชการและนักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาคกลุ่มนี้จึงตัดสินใจเลือกไปลงทุนเปิดบ่อนคาสิโนที่ฝั่ง เมียวดีของประเทศพม่า เนื่องจากในช่วงดังกล่าวทางฝั่งชายแดนพม่ายังมีบ่อนคาสิโนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับชายแดนฝั่งอื่นๆ ของประเทศไทยและเพื่อเป็นการดึงดูดกลุ่มนักพนันที่เคยมาเล่นในบ่อนผิดกฎหมายในประเทศที่ถูกปิดไปให้เดินทางมาเล่นที่บ่อนคาสิโนที่จะเปิดที่ฝั่งเมียวดีดังกล่าว โดยมีแรงจูงใจหลักคือ เป็นการมาเล่นพนันแบบถูกกฎหมายของฝั่งพม่า การเดินทางข้ามไปยังคาสิโนฝั่งพม่ามีความสะดวกเนื่องจากไม่ต้องทำบัตรผ่านแดนเหมือนคาสิโนชายแดนอื่นๆ ดังปรากฏในคำบอกเล่าของผู้จัดการคาสิโนความว่า

“เป็นการลงทุนของนักลงทุนไทย โดยกลุ่มข้าราชการในท้องถิ่น เห็นว่าธุรกิจคาสิโน ในลักษณะครบวงจรน่าจะนำรายได้และผลประโยชน์ที่ดี ประกอบกับช่วงเวลานี้ฝั่งพม่าอยากมีรายได้ที่แน่นอนจากการสัมปทาน การลงทุน และการค้า เพราะเศรษฐกิจของแม่สอดและเมียวดีเฟื่องฟู เพราะลูกค้าก็มีทั้งคนไทยคนพม่าที่เป็นคนชั้นกลางและคนรวยจากการค้าชายแดน และที่สำคัญช่วงเวลานี้สถานการณ์การเมืองไทยทำให้คนอยากเล่นในประเทศต้องหลบๆ ซ่อนๆ ถ้าเปิดเป็นคาสิโนครบวงจรน่าจะรองรับนักเล่นในภูมิภาคนี้ได้ เนื่องจากด้านอื่นมีคาสิโนเต็มไปหมด แต่ฝั่งแม่สอดยังไม่มีคาสิโนที่ครบวงจรและดีที่สุด ทำให้กลุ่มนักลงทุนไทยและข้าราชการร่วมกัน และเจรจาขอเช่าที่ดินบริเวณตรงข้ามกับโกดังที่ 10 ซึ่งบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของบ่อน 99 ซึ่งเป็นหนึ่งในกองกำลังของนายพลหม่องชิตตู คิดว่าน่าจะได้สัมปทานเพราะพื้นที่ใกล้กันก็ให้สัมปทานแล้ว” (สัมภาษณ์นายก อบจ. ผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

ภายหลังจากที่เข้ามาสัมปทานทำธุรกิจคาสิโน คาสิโนได้พยายามนำเสนอการเป็น Landmark แห่งใหม่ด้านการท่องเที่ยวของอำเภอแม่สอดให้โดดเด่นมากกว่าการเป็นบ่อน มุ่งเน้นธุรกิจการให้บริการแบบครบวงจร โดยเห็นได้จากการที่เป็นคาสิโนแรกที่มีผู้จัดการฝ่ายการตลาด มาออกข่าว นำเสนอภาพลักษณ์การเป็น Landmark แห่ง

ใหม่ของแม่สอดมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และขณะเดียวกันก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของพม่าเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากย่างกุ้งที่มาทำธุรกิจในเมืองดี เนื่องจากในช่วงดังกล่าวอำเภอแม่สอดและเมืองเมียวดีขาดสถานที่ที่ดึงดูดใจและมีศักยภาพในการรองรับแขกระดับสูง โดยในพื้นที่มีการให้บริการด้านต่างๆ แบบครบวงจร โดยนอกจากการให้บริการด้านคาสิโนแล้วนั้น ภายในพื้นที่ยังมีการให้บริการด้านร้านอาหาร ซึ่งมีเชฟระดับโรงแรมหรูในกรุงเทพทำหน้าที่คอยปรุงอาหารมีโรงแรมระดับ 5 ดาว มีร้านขายสินค้าปลอดภาษี (Duty Free) ซึ่งนับได้ว่าเป็นคาสิโนแห่งแรกๆ ที่ดำเนินการกิจการในรูปแบบครบวงจรดังกล่าว ซึ่งเป็นแบบอย่างให้คาสิโนที่มาเปิดภายหลังนิยมดำเนินการตาม (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดีคอมเพล็กซ์) ซึ่งสอดคล้องกับการนำเสนอขายสำนักข่าวต่างๆ เกี่ยวกับเมียวดี คอมเพล็กซ์ว่าเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างนักธุรกิจชาวไทยและพม่า ในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวดังกล่าวว่า

“เมียวดี คอมเพล็กซ์เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่สร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวทั้งฝั่งพม่าและไทย เพียงข้ามแม่น้ำเมยเพียงแค่ว่า 10 เมตรก็สามารถข้ามมาท่องเที่ยวได้ทันทีจากฝั่งแม่สอด ซึ่งที่นี่มีทั้งร้านอาหาร ที่พักและแหล่งช้อปปิ้งครบวงจร โดยมีร้านปลอดภาษีและคาสิโนที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเสี่ยงโชค เปิดบริการ 24 ชั่วโมง แม้จะเปิดมาเพียงแค่ว่า 2 – 3 เดือนแต่ก็มีความคึกคักไม่น้อย (<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/727461> สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2560)

นอกจากนี้นายณัฐนันท์ วิญญา ผอ.ฝ่ายการตลาดเมียวดี คอมเพล็กซ์ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“ณ ตอนนี้เป็นคอมเพล็กซ์ที่ใหญ่ที่สุดและเพียงแห่งเดียวในละแวกนี้ อีกทั้งยังอยู่ใกล้สนามบินมากเพียงแค่ว่า 10 – 15 นาทีก็มาถึง คนที่เข้ามาใช้บริการก็พอๆ กันทั้งคนไทยและคนพม่า เพราะว่าคนไทยในแม่สอดเองนั้น สถานที่ท่องเที่ยวไม่มีเลย เพราะผมเองจากการอยู่ที่นี่มา 4 – 5 ปี พอเวลามีแขกผู้ใหญ่ใครมากินข้าวเสร็จปุ๊บก็ไม่มีที่ไป ตั้งแต่มีที่นี่ทุกคนก็มาเรื่อยๆ” (<https://www.youtube.com/watch?v=M22s6ZGwhCQ> สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2560)

นอกจากนี้นายณัฐนันท์ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ในฐานะที่เขาเป็นนักลงทุนเขามองว่าการลงทุนในฝั่งเมียวดีนั้นถูกกว่าฝั่งไทยและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งฝั่งไทยและฝั่งพม่า โดยเฉพาะนักลงทุนฝั่งพม่าที่เข้ามาทำการค้าในเมืองเมียวดีซึ่งเป็นด้านทางธุรกิจสำคัญ สามารถสร้างโอกาสต่างๆ ได้มากกว่าการลงทุนในฝั่งไทย เนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดเน้นอุตสาหกรรมมากกว่าภาคบริการขณะที่กฎหมายการลงทุนฝั่งเมียวดีให้

สัมปทานในธุรกิจด้านบริการ โดยมีระยะเวลาของการสัมปทานยาวนานกว่า 30 ปี ซึ่งคัมภีร์ว่า ตลอดจนระบบการดูแลและคุ้มครองอยู่ภายใต้กองกำลังนายพลชุดเดียวทำให้สะดวกในเชิงธุรกิจ

ขณะเดียวกันขั้นตอนในการขออนุมัติการลงทุนจะต้องการทำขอใบอนุญาตทำการค้า (Permit of Trade) และการจัดตั้งบริษัท โดยการยื่นจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศพม่าโดยสามารถยื่นจดทะเบียนได้ที่สำนักงานจดทะเบียนบริษัท (Ministry of National Planning and Economic Development) โดยที่เมืองเมียวดีได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการผลักดันและส่งเสริมการจัดตั้งบริษัทในรูปแบบ One Stop Service โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี จะอำนวยความสะดวกในการออกไปสำคัญการจดทะเบียนบริษัทซึ่งจะได้สิทธิ์ในการสัมปทานที่ดินจากรัฐ โดยสามารถเช่าเป็นระยะเวลาสูงสุด 50 ปีขึ้นอยู่กับประเภทการลงทุนและสามารถต่อสัญญาได้ครั้งละ 10 ปี จำนวน 2 ครั้ง รวมระยะเวลาเช่าที่ดินได้นานสูงสุด 70 ปี และการดำเนินธุรกิจเป็นไปตามกฎหมายแรงงานของพม่า ดังนั้น การดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องอาศัยนักกฎหมายในการดำเนินธุรกิจซึ่งแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับ การดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดเช่น กาแล็กซี่และวินน์ ดังเห็นได้จากผู้จัดการของเมียวดี คอมเพล็กซ์และสตาร์ คอมเพล็กซ์ ที่ดำเนินธุรกิจโดยมีสำนักงานกฎหมายเข้ามาดูแลในการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบ

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีบ่อนคาสิโนซึ่งมีลักษณะแบบครบวงจรเปิดขึ้นหลายแห่งในบริเวณริมแม่น้ำเมยทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับนโยบายในการปราบปรามบ่อนผิดกฎหมายในกรุงเทพฯ และส่วนต่างๆ ของประเทศทำให้เกิดการขยายตัวการลงทุน เช่นพบว่ามีการเปิดคาสิโนจากเครือข่ายกลุ่มทุนจากกรุงเทพฯ เข้ามายังเขตเมียวดีมากขึ้น ภายในปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนมากกว่า 10 แห่ง ทำให้ธุรกิจคาสิโนยุคแรกๆ เริ่มมีการปรับตัว เช่น เมียวดี คอมเพล็กซ์พยายามสร้างแรงจูงใจใหม่ๆ ที่แตกต่างจากคาสิโนเหล่านั้น โดยแผนที่จะสร้าง Outlet เป็นคลังสินค้าที่มีเกรดมาตรฐานเดียวกับอเมริกาเพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้ากลุ่มใหม่ๆ ให้มาใช้บริการ

บ่อนคาสิโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ซึ่งได้แก่ เมียวดี คอมเพล็กซ์ โลอัน คอมเพล็กซ์ สตาร์คอมเพล็กซ์ ชันซิติ์ และแจ๊คดราگونไนท์

เมียวดี คอมเพล็กซ์ (Myawaddy Complex)

เมียวดี คอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่ที่เมืองเมียวดี รัฐคะฉิ่น บริเวณริมแม่น้ำเมยบริเวณตรงข้ามกับหมู่ 3 บ้านท่าอาจ ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จังหวัดตาก ใกล้กับบริเวณโกดัง 7 และโกดัง 10 ซึ่งเป็นโกดังที่ขายสินค้ามือสองจาก

ประเทศญี่ปุ่นมากมายหลายชนิด เช่น จักรยาน เครื่องถ้วย เสื้อผ้า โต๊ะ ตู้ และของเบ็ดเตล็ดต่างๆ เมียวดี คอมเพล็กซ์ เปิดให้บริการมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2557 แบ่งพื้นที่สำหรับให้บริการดังนี้ 1.คาสิโน 2.ดิวตี้ ฟรี 3.ร้านอาหาร Jasper Bar&Grill 4.ร้านอาหาร The Terrace 5.River Lounge 6.โรงแรม

ภาพที่ 21 ภาพโมเดลต้นแบบของเมียวดี คอมเพล็กซ์

ทางเข้า เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่อำเภอแม่สอดให้ขับรถตามเส้นทางหมายเลข 12 ผ่านโรบินสัน ผ่านท่าอากาศยานแม่สอด ผ่านสำนักงานเทศบาลท่าสายลวด จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวาเพื่อไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ จากนั้นจะพบ สีแยกไฟแดงให้เลี้ยวขวาเข้าซอยซึ่งเป็นปากทางเข้าจุดสังเกตคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพท่าสายลวดและวัดไทยพัฒนาราม ขับรถต่อไปตามเส้นทางจนถึงด่านตรวจ เมื่อขับมาถึงด่านตรวจถึงด่านตรวจให้เลี้ยวไปทางซ้ายมือระหว่างทางจะผ่านท่าเรือเพื่อข้ามไปยังคาสิโน 2 แห่ง คือ กาแล็กซี่และวินน์ จากนั้นขับต่อไปจะผ่านร้านกาแฟสดกาลาโต้ อยู่ติดกับกำแพงโรงเรียนบ้านท่าอาจ จะมีป้ายให้เลี้ยวซ้ายเพื่อไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ จากนั้นขับไปสุดทางให้เลี้ยวซ้ายอีกครั้งเพื่อเข้าสู่เส้นทางเพื่อไปยังลานจอดรถและท่าเรือเพื่อข้ามไปยังเมียวดีคอมเพล็กซ์

ภาพที่ 22 ภาพป้ายบอกทางไปเมียวดีคอมเพล็กซ์

ภาพที่ 23 ภาพป้ายบอกทางก่อนถึงด่านตรวจ

ภาพที่ 24 ภาพป้ายเตือนบริเวณท่าข้ามเรือ

ภาพที่ 25 ภาพป้ายบริการรถรับส่งของเมียวดี

คอมเพล็กซ์

ลานจอดรถ มีให้เลือกใช้บริการทั้งลานจอดรถฟรี (มี 2 จุด) จุดแรกบริเวณตรงข้ามเมียวเมียวดี คอมเพล็กซ์ มีทั้งพื้นที่ที่เป็นพื้นปูน จะมีการสำรวจพื้นที่บางส่วนไว้สำหรับลูกค้าเช่าประจำหรือรู้จักกับเจ้าหน้าที่ให้เมียวดี คอมเพล็กซ์ รองรับได้ประมาณ 80 – 100 คันขึ้นอยู่กับรูปแบบการจอด และพื้นที่ที่เป็นพื้นดินธรรมดา จุดที่สองห่างจากจุดแรกประมาณ 500 เมตร เป็นพื้นดินธรรมดา รองรับได้ประมาณ 50 – 70 คัน ขึ้นอยู่กับประเภทรถที่จอด นอกเหนือจากลานจอดรถฟรีจะเห็นได้ว่ามีบ้านของชาวบ้าน หมู่ 3 บ้านท่าอาจ หลายบ้านเลือกที่จะเปิดพื้นที่ของบ้านเพื่อทำเป็นที่รับจอดรถโดยคิดค่าบริการคันละ 50 บาท แรกเริ่มจะเป็นบ้านที่มีพื้นที่กว้างมากจอดได้เป็นหลัก 50 คันขึ้นไป ภายหลังบางบ้านเห็นว่าก่อให้เกิดรายได้ดีจึงปรับปรุงพื้นที่บ้านทำลานจอดรถขนาดเล็ก รับฝากรถได้ประมาณ 20 คันเกิดขึ้นหลายราย ภาพรวมทั้งลานจอดรถฟรีและลานจอดรถแบบเสียค่าบริการ สามารถรองรับรถได้ประมาณ 500 คัน

ภาพที่ 26 ภาพบริเวณลานจอดรถของเมียวดี คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 27 ภาพบริเวณลานจอดรถของเมียวดี คอมเพล็กซ์

บรรยากาศบริเวณท่าเรือฝั่งไทยก็กว้างขวางดูมันคง เนื่องจากก่อสร้างด้วยปูน ตั้งแต่ลานจอดรถ บันไดลงไปจนถึงบริเวณที่ขึ้นเรือ เมื่อลองสังเกตจะเห็นได้ว่ามีนักท่องเที่ยวใช้บริการเรือข้ามฝากไป – กลับ ระหว่างฝั่งไทย และ เมียวดี คอมเพล็กซ์ เกือบตลอดเวลา โดยทุกๆ 5 นาทีจะเห็นว่ามีนักท่องเที่ยวนั่งเรือจากฝั่งไทยมายังเมียวดี คอมเพล็กซ์ โดยในเรือเขียนระบุว่าห้ามนั่งเกิน 25 คน แต่จากการสังเกต จะพบว่าแต่ละรอบจะอยู่ที่ประมาณ 30 คนขึ้นไปสูงสุดอยู่ที่ประมาณเกือบ 50 คน

ภาพที่ 28 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

ภาพที่ 29 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

บรรยากาศภายนอกเมียวดี คอมเพล็กซ์ สภาพบรรยากาศเมื่อมองจากฝั่งไทยไปนั้นจะพบว่า เมียวดี คอมเพล็กซ์ เป็นคาสิโนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมยเหมือนกับคาสิโนอื่นๆ แต่ให้ความรู้สึกแตกต่างจากคาสิโนอื่นๆ มาก กล่าวคือ บรรยากาศดี ดูสวยงาม น่าถ่ายรูป ริมฝั่งแม่น้ำฝั่งเมียวดี คอมเพล็กซ์ ได้รับการดูแลอย่างดี ปรับปรุงภูมิทัศน์ริมตลิ่งสวยงาม ไม่มีเศษขยะ

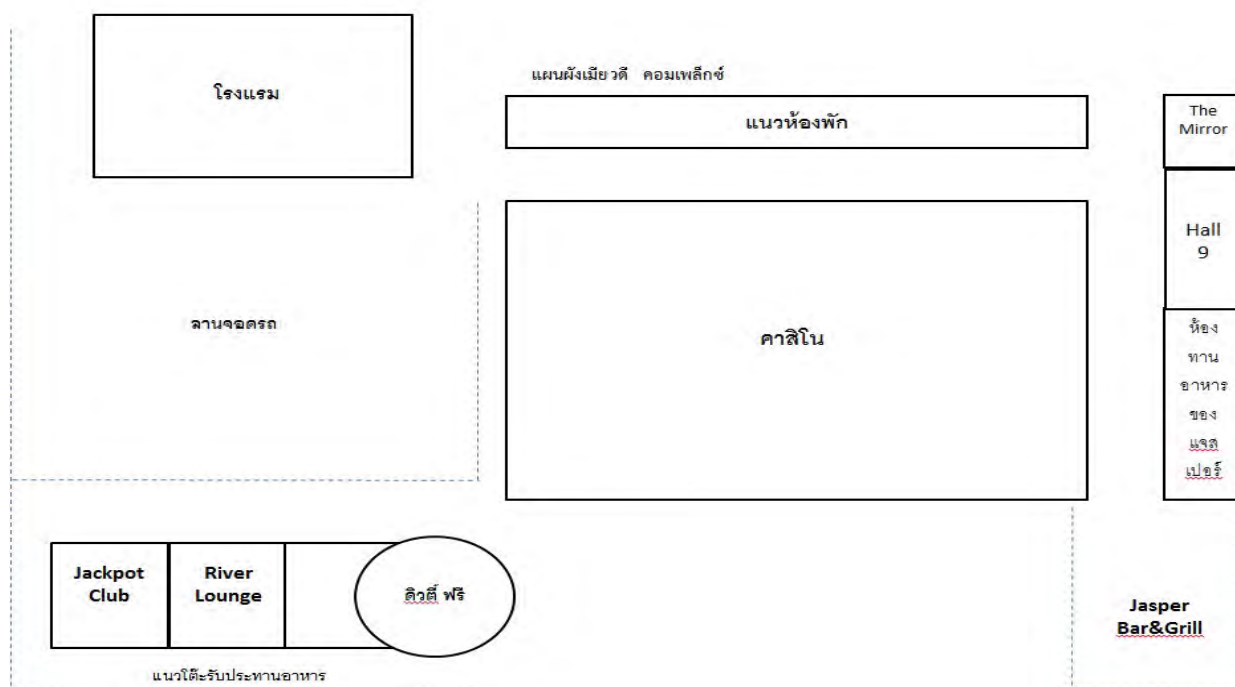

ภาพที่ 30 ภาพบริเวณด้านหน้าของเมมมวดดีคอมเพล็กซ์

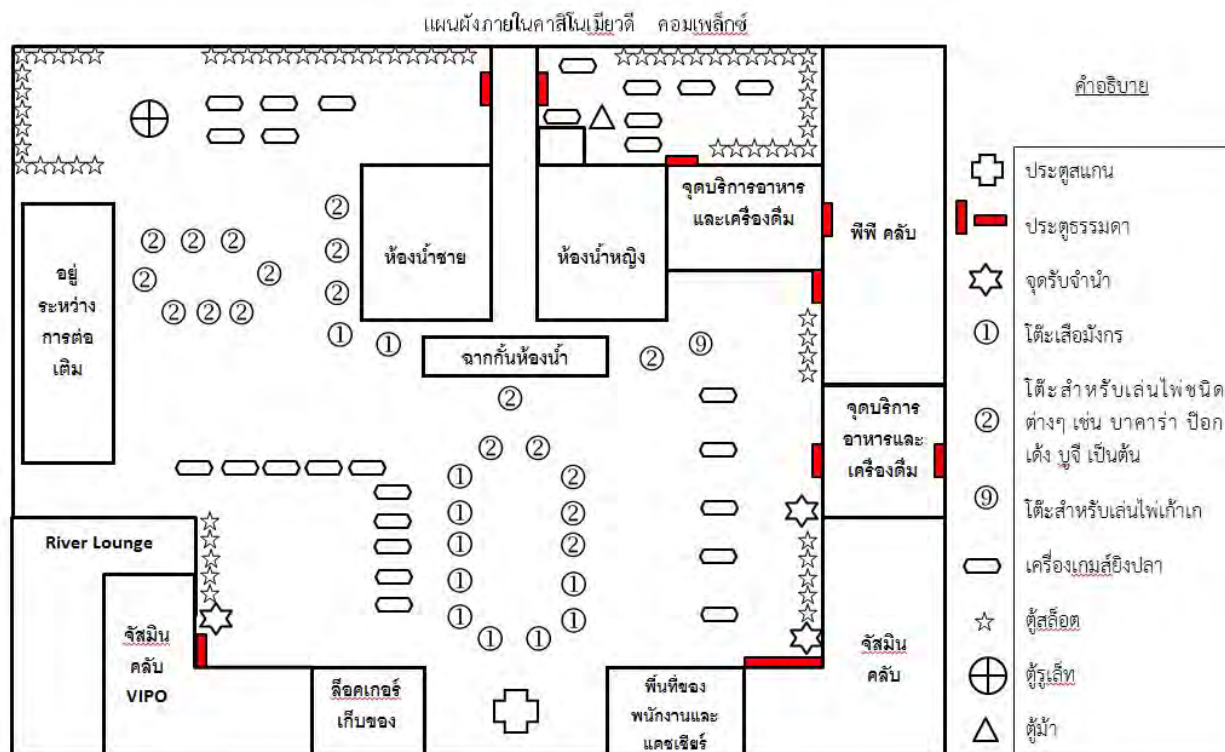
บรรยากาศภายใน เมื่อจะเข้าไปใช้บริการในพื้นที่คาสีโนถ้าเข้าทางประตูหน้าจะต้องเดินทางเครื่องสแกน โดยมีการ์ด คอยควบคุมดูแลอยู่ (แต่ถ้าเข้าทางประตูด้านหลังและด้านข้างจะไม่มีการตรวจ) ภายในคาสีโนค่อนข้างที่จะแออัดแต่กลับไม่ค่อยเหม็นกลิ่นบุหรี่มากนัก ภายในมีการแยกเป็นโซนห้อง เช่น โถงกลาง ห้องจัสมิน จัสมิน (VIP) พีพีคลับ อยู่ตามมุมต่างๆ ของห้อง บางห้องระบุว่าห้ามสูบบุหรี่ แต่ละห้องจะมีเครื่องเล่น เช่น ตู้สล็อต ตู้เกมสยิงปลา และโต๊ะเล่น เช่น เสือมังกร บาคาร่า บูลี่ ป็อกเต้ง ให้เลือกเล่นตามความสนใจ เมื่อเข้าไปภายในจะพบว่าผู้คนที่เข้ามาใช้บริการมีจำนวนมาก ทำให้ดูคึกคักทั้งสัปดาห์ โดยมีผู้มาใช้บริการเฉลี่ยประมาณ 3,000 คนในวันธรรมดาและเพิ่มมากขึ้นเป็นประมาณ 5,000 คนในช่วงวันเสาร์ อาทิตย์ แตกต่างจากบางคาสีโนที่จะคึกคักเฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์

ภาพที่ 31 ภาพการขยายพื้นที่ของบ่อนคาสิโนมายังห้องพัก

ภาพที่ 32 ภาพแผนผังเมียวดี คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 33 ภาพแผนผังภายในเมียวดีคอมเพล็กซ์

ไลออน คอมเพล็กซ์ (Lion Complex)

ไลออน คอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่ที่เมืองเมียวดี รัฐคะฉิ่น บริเวณริมแม่น้ำเมย บริเวณตรงข้ามกับหมู่ 4 บ้านวังคะเคียน ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จังหวัดตาก ไลออน คอมเพล็กซ์ แบ่งพื้นที่สำหรับให้บริการดังนี้ 1.คาสีโน 2.ดิวตี้ ฟรี 3.ห้องอาหาร 4.ห้องพัก 5.ลานเปียร์

ทางเข้า เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่อำเภอแม่สอดให้ขับรถตามเส้นทางหมายเลข 12 ผ่านโรบินสัน ผ่านท่าอากาศยานแม่สอด ผ่านสำนักงานเทศบาลท่าสายลวด จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวาเพื่อไปยังสตาร์ คอมเพล็กซ์ จากนั้นจะพบ สี่แยกไฟแดงให้เลี้ยวขวาเข้าซอยซึ่งเป็นปากทางเข้าจุดสังเกตคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพท่าสายลวดและวัดไทยวัฒนาราม ขับรถต่อไปตามเส้นทางจนถึงด้านตรงจหน้า เมื่อขับมาถึงด้านตรงจหน้าด้านตรงจหน้าให้เลี้ยวไปทางขวามือเส้นทางเดียวกับที่จะเดินทางไปยังวัดพระธาตุดอยหินก่อ ระหว่างทางจะผ่านที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด ผ่านโรงเรียนบ้านวังคะเคียนจากนั้นขับต่อไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตรจะเป็นบริเวณทางแยก

จะพบที่จอดรถของสตาร์ คอมเพล็กซ์และไลออน คอมเพล็กซ์อยู่ติดกันทางขวามือ ส่วนทางซ้ายมือจะเป็นท่าเรือ เพื่อข้ามไปยังไลออน คอมเพล็กซ์ซึ่งอยู่ติดกับท่าเรือเพื่อข้ามไปยังสตาร์คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 34 ภาพป้ายโปรโมชันของไลออน คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 35 ภาพป้ายโปรโมชันของไลออน คอมเพล็กซ์

ลานจอดรถของไลออน คอมเพล็กซ์ เป็นลานจอดรถฟรี กว้างขวางมากรองรับได้ประมาณ 300 คัน แต่เป็นพื้นดินมีการนำหินคลุกมาลงเพื่อป้องกันดินเป็นหล่ม พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีหลังคารองรับ มีเพียงแค่พื้นที่เล็กๆ ที่มีการขึ้นเสาปูนและนำแอสบลกันแดดมาคลุมแทนหลังคารองรับรถประมาณ 30 คัน มีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้า 1 – 2 คน

บรรยากาศบริเวณท่าเรือ บริเวณท่าเรือทั้งฝั่งไทยและฝั่งไลออน คอมเพล็กซ์เป็นท่าเรือธรรมดาจากถนน ปูนก็มีการวางแผนไม่เป็นทางเดินไปยังเรือ บรรยากาศการข้ามเรือค่อนข้างจะเจียบเหงา เนื่องจากสถานบันเทิง แห่งนี้มีคนมาใช้บริการน้อย นานๆ จึงจะมีการชักกรอกเพื่อรับส่งผู้โดยสารและแต่ละรอบก็จะมีผู้โดยสารน้อยมาก แต่ละรอบไม่เกิน 10 คน บางรอบมีเพียง 2 – 3 คน แต่พนักงานที่ชักกรอกเรือก็เต็มใจให้บริการ

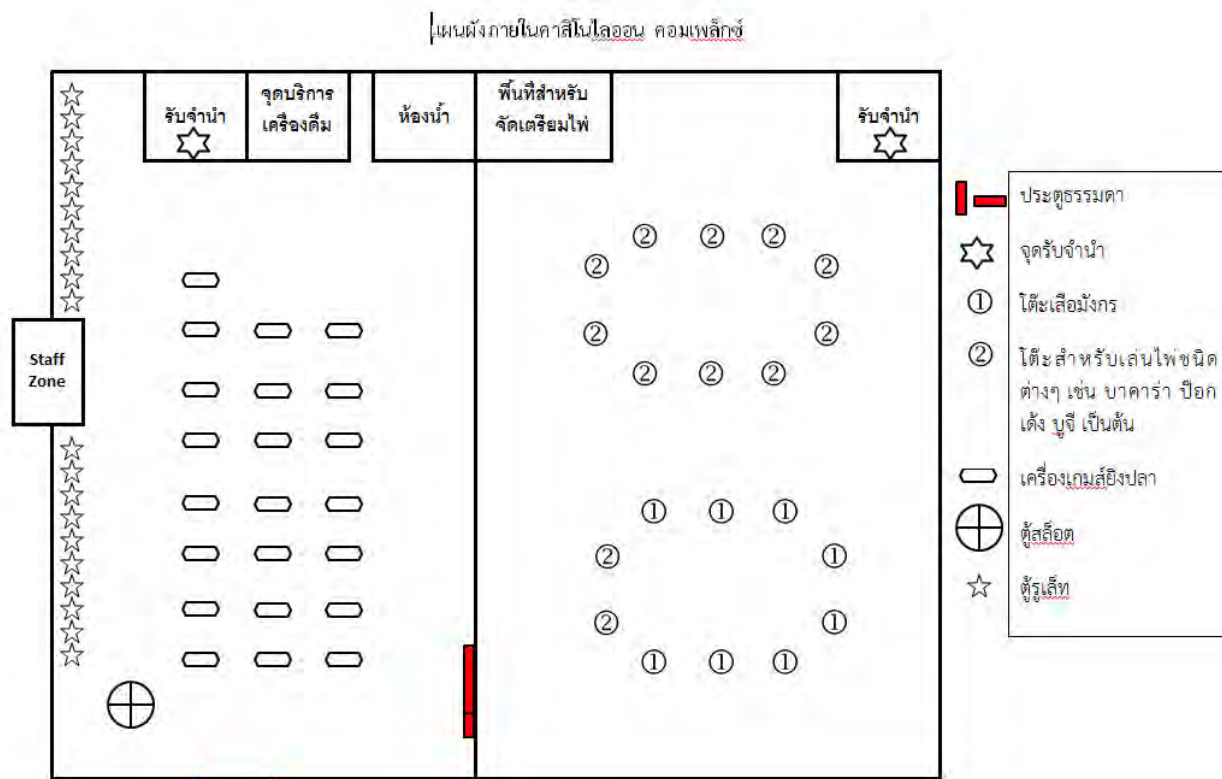

ภาพที่ 36 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือและด้านหน้าของไลออนคอมเพล็กซ์

บรรยากาศภายนอก สภาพบรรยากาศเมื่อมองจากฝั่งไทยไปนั้นจะพบว่าไลออน คอมเพล็กซ์เป็นคาสีโนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย อยู่ติดกับสตาร์ คอมเพล็กซ์แค่เพียงกำแพงกันเท่านั้น แม้ว่าไลออน คอมเพล็กซ์จะดำเนินการก่อสร้างและต่อเติมอาคารใหม่ให้มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น แต่บริเวณตลิ่งเป็นตลิ่งธรรมชาติ ไม่ได้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ มีหญ้าขึ้นตามปกติมีเศษขยะบ้างเล็กน้อย

บรรยากาศภายใน เมื่อจะเข้าไปใช้บริการในพื้นที่คาสีโน สามารถเปิดประตูเข้าไปได้โดยไม่มีเครื่องสแกน และการ์ดคอยคุมภายในแบ่งออกเป็นห้องโถงใหญ่ 2 ห้อง ห้องโถงฝั่งซ้ายเน้นเครื่องเล่น เช่น ตู้สล็อตและตู้เกมสล็อตปลา ในส่วนของโถงฝั่งขวามือจะเน้นเป็นโต๊ะสำหรับไพ่ต่างๆ เช่น เสือมังกร บาคาร่า เป็นต้น ภายในคาสีโนค่อนข้างที่จะกว้างขวางแต่มีผู้เข้าไปใช้บริการน้อย ทำให้บรรยากาศค่อนข้างโหรงเหรง หายใจค่อนข้างสะดวก เนื่องจากไม่มีกลิ่นบุหรี่ พื้นที่ต่างๆ นอกเหนือจากคาสีโน เปิดให้บริการแล้วแต่ยังมีผู้มาใช้บริการน้อยมาก ผู้คนบางตา ในห้องคาสีโนมีไม่ถึง 100 คน ทั้งที่เป็นวันเสาร์ – อาทิตย์ ในส่วนของดิวตี้ฟรี เป็นเพียงห้องเล็กๆ เน้นขายเหล้า

กับวิน ถือได้ว่ามีสินค้าน้อยมากเมื่อเทียบกับคิวตี้ฟร็อกซ์อื่น ห้องอาหารกว้างขวาง แต่มีผู้ใช้บริการน้อยมาก ถือได้ว่าเป็นสถานบันเทิงที่ค่อนข้างจะเงียบเหงา

ภาพที่ 37 ภาพแผนผังภายในไลออน คอมเพล็กซ์

สตาร์ คอมเพล็กซ์ (Star Complex)

สตาร์ คอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่ที่เมืองเมียวดี รัฐกะฉิ่น บริเวณริมแม่น้ำเมย บริเวณตรงข้ามกับ หมู่ 4 บ้านวังคะเคียน ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จังหวัดตาก สตาร์ คอมเพล็กซ์ แบ่งพื้นที่สำหรับให้บริการดังนี้ 1. คาสีโน 2.ห้องพัก พื้นที่ส่วนอื่นๆ กำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง ปรับปรุงและต่อเติม

ทางเข้า เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่อำเภอแม่สอดให้ขับรถตามเส้นทางหมายเลข 12 ผ่านโรบินสัน ผ่านท่าอากาศยานแม่สอด ผ่านสำนักงานเทศบาลท่าสายลวด จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวาเพื่อไปยังสตาร์ คอมเพล็กซ์ จากนั้นจะพบสี่แยกไฟแดงให้เลี้ยวขวาเข้าซอยซึ่งเป็นปากทางเข้าจุดสังเกตคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพท่าสายลวดและ วัดไทยวัฒนาราม ขับรถต่อไปตามเส้นทางจนถึงด่านตรวจ เมื่อขับมาถึงด่านตรวจถึงด่านตรวจให้เลี้ยวไปทางขวามือเส้นทางเดียวกับที่จะเดินทางไปยังวัดพระธาตุดอยหินก๊ว ระหว่างทางจะผ่านที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด ผ่านโรงเรียนบ้านวังตะเคียนจากนั้นขับต่อไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตรจะเป็นบริเวณทางแยก

จะพบที่จอดรถของสตาร์ คอมเพล็กซ์และไลออน คอมเพล็กซ์อยู่ติดกันทางขวามือ ส่วนทางซ้ายมือจะเป็นท่าเรือ เพื่อข้ามไปยังสตาร์ คอมเพล็กซ์ซึ่งอยู่ติดกับท่าเรือเพื่อข้ามไปยังไลออน คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 38 ภาพป้ายบอกทางก่อนถึงด้านตรวจ

ลานจอดรถของสตาร์ คอมเพล็กซ์ เป็นลานจอดรถฟรี กว้างขวางเป็นลานปูน มีหลังคาเมทัลชีท รองรับรถได้ประมาณ 100 คัน มีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้าประมาณ 2 – 3 คน

ภาพที่ 39 ภาพด้านหน้าบริเวณลานจอดรถ

บรรยากาศบริเวณท่าเรือทั้งฝั่งไทยและฝั่งสตาร์ คอมเพล็กซ์เป็นท่าเรือธรรมดาจากถนนปูนก็มีการวางแผ่นไม้เป็นทางเดินไปยังเรือ บรรยากาศการข้ามเรือค่อนข้างจะเงียบเหงา เนื่องจากสถานบันเทิงแห่งนี้มีคนมาใช้บริการน้อย นานๆ จึงจะมีการชักเรือเพื่อรับส่งผู้โดยสารและแต่ละรอบก็จะมีผู้โดยสารน้อยมากแต่ละรอบไม่เกิน 10 คน บางรอบมีเพียง 2 – 3 คน แต่พนักงานที่ชักเรือก็ตั้งใจให้บริการ

ภาพที่ 40 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

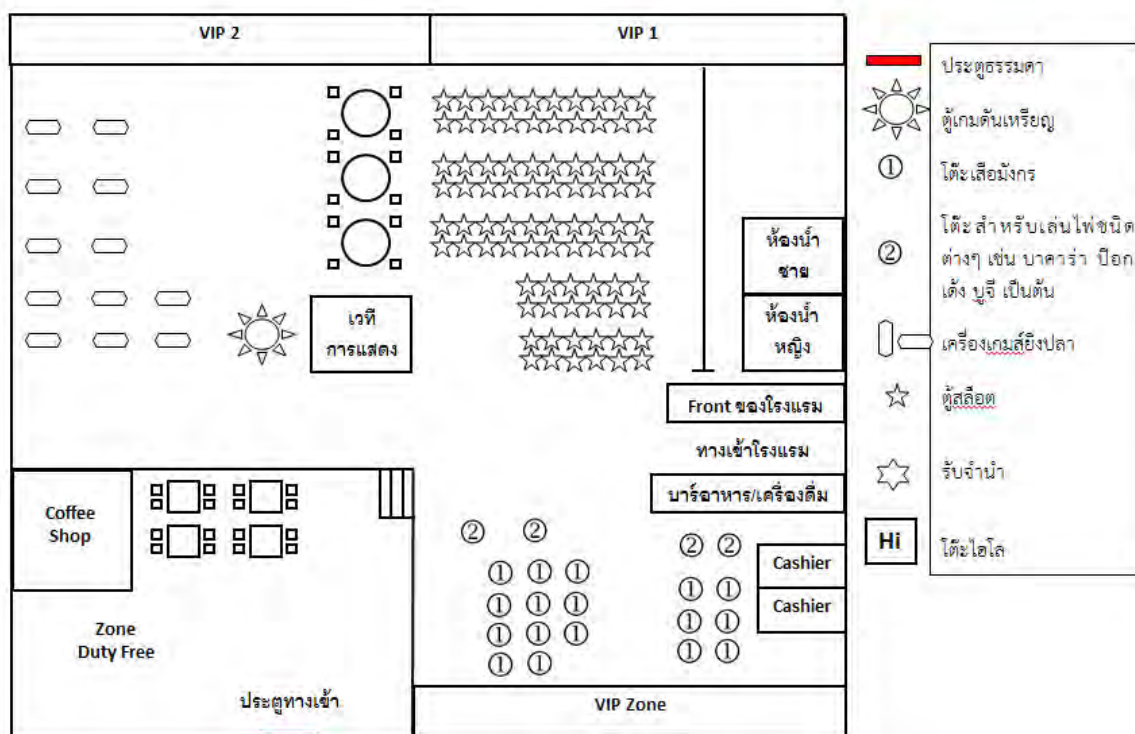
ภาพที่ 41 ภาพบริเวณท่าข้ามเรือ

บรรยากาศภายนอก สภาพบรรยากาศเมื่อมองจากฝั่งไทยไปนั้นจะพบว่าสตาร์ คอมเพล็กซ์เป็นคาสิโนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย อยู่ติดกับไลออน คอมเพล็กซ์แค่เพียงกำแพงกันเท่านั้น บริเวณตลิ่งมีหญ้าขึ้นตามปกติมีเศษขยะบ้างเล็กน้อยแต่จะสังเกตเห็นว่านอกจากตัวอาคารที่กำลังก่อสร้างเพิ่มเติมแล้วนั้นทางสตาร์ คอมเพล็กซ์ยังมีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณตลิ่งริมน้ำเพื่อให้มีความสวยงามเพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วยสตาร์ คอมเพล็กซ์เป็นสถานบันเทิงที่

เปิดให้บริการแล้วแต่กำลังต่อเติมขยายอาคารส่วนต่างๆ เช่น ห้องกระจกกว้างน่าจะใช้สำหรับเปิดวิวตู้ฟรี ห้องพักที่ได้มาตรฐานน่าจะใช้สำหรับเปิดกิจการโรงแรม ปัจจุบันให้บริการเกี่ยวกับคาสีโนเป็นหลัก ไม่สามารถมองเห็นประตูทางเข้าคาสีโนจากฝั่งไทยเนื่องจากอาคารที่กำลังก่อสร้างเพิ่มเติมบังจนมองไม่เห็น

บรรยากาศภายใน เมื่อข้ามฝั่งมายังสตาร์ คอมเพล็กซ์จะมีรถสองแถวคอยให้บริการรับนักท่องเที่ยวไปส่งยังทางเข้าคาสีโน เดินตามทางไปจะพบประตูกระจก มีการดเฝ้าอยู่บริเวณประตู 2 – 3 คน ไม่มีเครื่องสแกนภายในเป็น ห้องโถงกว้าง มีการแบ่งพื้นที่เป็นพื้นที่สำหรับบุคคลทั่วไปและมีการกั้นฉากแบ่งเพื่อเป็นห้องสำหรับลูกค้า VIP จำนวน 2 ห้อง บริเวณฝั่งซ้ายของตัวอาคารด้านที่ติดกับพื้นที่เคาท์เตอร์ขายกาแฟจะมีบันไดขึ้นชั้น 2 เป็นห้อง VIP อีกจุดหนึ่งของที่นี่ นอกจากนี้ ยังมีโซนที่มีกั้นด้วยเชือกสีแดง กลุ่มลูกค้าที่เล่นการพนันในโซนดังกล่าวจะใช้ชิพในการเล่นมากกว่าเงินสด แม้ภายในคาสีโนค่อนข้างที่จะกว้างขวางแต่มีผู้เข้าไปใช้บริการน้อย ทำให้ไม่คึกครื้นเท่าที่ควร แม้คนจะน้อยไม่มีกลิ่นบุหรี่รบกวนใจ แต่กลับมีกลิ่นสีที่ยังไม่แห้งดีคอยรบกวนโสตประสาทอยู่ตลอดเวลา กลิ่นสีและเสียงของการต่อเติมนี้เองน่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้ยังไม่มีผู้เข้ามาใช้บริการน้อยกว่าที่ควร

แผนผังภายในคาสีโนสตาร์ คอมเพล็กซ์

ภาพที่ 42 ภาพแผนผังภายในสตาร์คอมเพล็กซ์

Sun City

Sun City เป็นบ่อนคาสิโนที่เพิ่งเริ่มเปิดให้บริการเมื่อประมาณเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2560 ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเมย บริเวณตรงข้ามกับท่า 26 หมู่ 3 บ้านท่าอาจ ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จังหวัดตาก โลออน คอมเพล็กซ์ แบ่งพื้นที่สำหรับให้บริการดังนี้ 1. บ่อนคาสิโน 2. ร้านอาหาร 3. ร้านกาแฟ 4. DUTY FREE 5. โรงแรมสำหรับผู้ที่ต้องการที่จะนอนที่บ่อนคาสิโน(ราคา 1,200 บาทต่อห้อง)

ทางเข้า เมื่อเดินทางเข้าสู่พื้นที่อำเภอแม่สอดให้ขับรถตามเส้นทางหมายเลข 12 ผ่านโรบินสัน ผ่านท่าอากาศยานแม่สอด ผ่านสำนักงานเทศบาลท่าสายลวด จะมีป้ายบอกให้เลี้ยวขวาเพื่อไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ ขับต่อไปเรื่อยๆจะพบกับร้านกาแฟกาลาโต้ ก็จะพบป้ายบอกทางให้ตรงไปยัง Sun City ให้ขับตรงไปจนถึง 3 แยก ก็จะมีป้ายบอกทางไปยัง Sun City โกดังท่าที่ 26 เลี้ยวขวาเล็กน้อยก็จะเจอป้ายบอกทางท่าที่ 26 ให้เลี้ยวซ้าย ทางเข้าค่อนข้างแคบ รถไม่สามารถสวนทางกันได้ และสองข้างทางจะมีพ่อค้าแม่ค้าชาวกระเหรี่ยงมาตั้งของขายริมถนน ทำให้ทางแคบยิ่งขึ้น ขับตรงไปประมาณ 100 เมตร ก็จะเจอลานจอดรถและท่าข้ามเรือของ Sun City

ลานจอดพื้นดินธรรมดาไม่มีหลังคา ซึ่งจอดได้ประมาณ 300 คัน ไม่มีการเก็บค่าบริการจอดรถ แม้ว่าพื้นที่จะกว้างทำให้สามารถจอดรถได้อย่างสะดวกสบาย อีกทั้งยังติดกับท่าข้ามเรือไปยังบ่อนคาสิโน Sun City

ภาพที่ 43 ภาพลานจอดรถ

บรรยากาศภายนอก Sun City เป็นคาสิโนที่เรียกว่าครบวงจรเลยทีเดียว กล่าวคือ เป็นคาสิโนที่มีทั้งบ่อนคาสิโน โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านกาแฟ รวมทั้ง Duty Free เป็นสถานที่ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมยบริเวณท่าข้ามเรือ 26 มีการปรับภูมิทัศน์บริเวณข้างนอกคาสิโนที่สวยงาม แต่บริเวณด้านข้างทั้งสองฝั่ง ยังมีความสกปรกอยู่

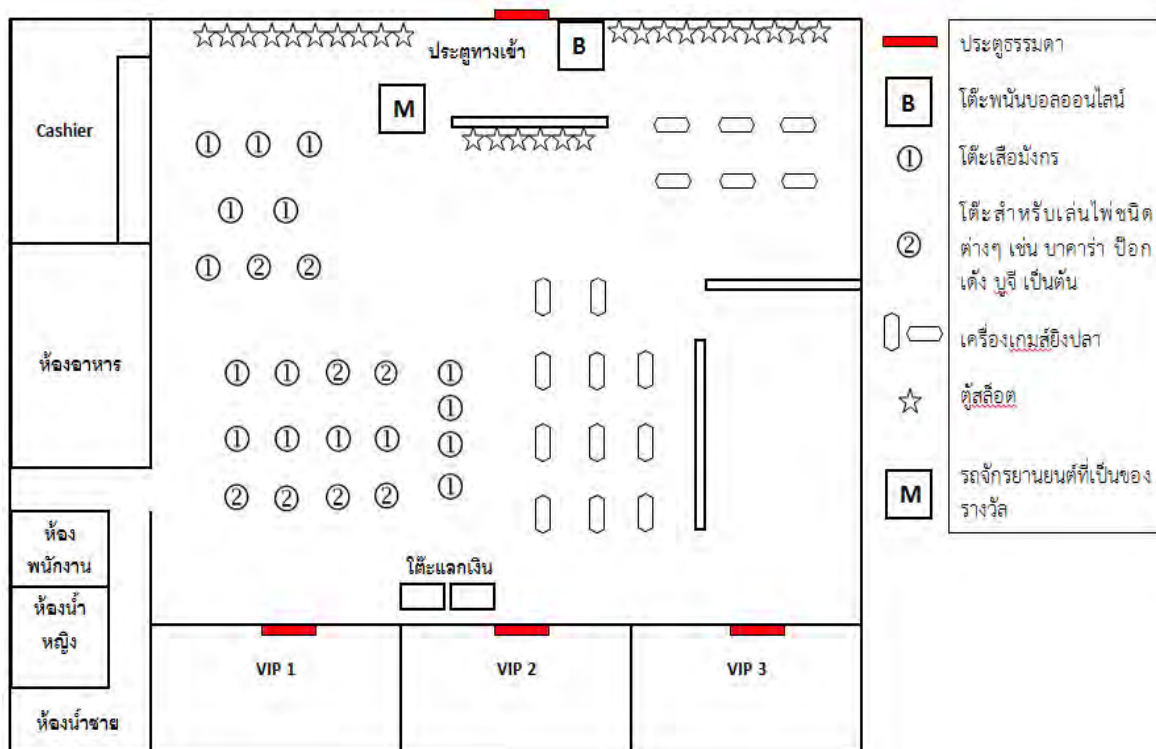
บ้างเพราะเป็นท่าเรือขนส่งสินค้า รวมทั้งเป็นท่าเรือข้ามฝากของคณงานชาวกระเหรี่ยงที่เข้ามาทำงานที่โรงงานฝังไทยใช้สำหรับข้ามไปมา ทำให้ความสวยงามจะอยู่ที่โซนของคาสีโนเท่านั้น

ภาพที่ 44 ภาพภายนอกคาสีโนชันชิตี้

บรรยากาศภายใน เมื่อจะเข้าไปใช้บริการในพื้นที่คาสีโน เมื่อเดินผ่านประตูจะมีทางแยกอยู่ 2 ทาง คือทางเข้า กับทางออก ในส่วนของทางเข้านั้นจะมีเครื่องสแกนสำหรับผู้ที่จะเข้ามาใช้บริการในคาสีโน จะมีการคัดคอยคุมอยู่บริเวณเครื่องสแกน โดยภายในจะมีเครื่องเล่นทั้งตู้สล็อต ตู้ปลาหรือยิงปลา โต๊ะเสือ-มังกร โต๊ะบาคาร่า เป็นต้น เนื่องด้วยเป็นคาสีโนที่เพิ่งเปิดใหม่ทำให้มีผู้คนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ จะเป็นลูกค้าชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการ มีการบริการลูกค้าโดยการเสริฟน้ำและอาหารอยู่ตลอดอีกทั้งยังมีการคอยแนะนำลูกค้าเกี่ยวกับเครื่องต่างๆเพื่อเชิญชวนให้เข้าไปเล่นเสียดวง แต่มีข้อเสียอย่างหนึ่งคือระบบปรับอากาศภายในยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องด้วยมีนักพนันที่สูบบุหรี่จำนวนมากทำให้กลิ่นและควันบุหรี่ตลบอบอวลอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจเสี่ยงต่อโรคต่างๆที่จะตามมาได้

แผนผังภายในคาสิโนชั้น ซิตี

ภาพที่ 45 ภาพแผนผังคาสิโนชั้น ซิตี

Jack Dragon Night

คาสีโน Jack Dragon Night เพิ่งเปิดใหม่เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2560 ตั้งอยู่ในเขตทหารฝั่งเมียวดีของ ประเทศพม่า Jack Dragon Night แบ่งพื้นที่สำหรับให้บริการดังนี้ 1. บ่อนคาสีโน 2. ร้านอาหาร 3. DUTY FREE 4. โรงแรมสำหรับผู้ที่ต้องการที่จะนอนที่บ่อนคาสีโน

ทางเข้า เมื่อเดินทางจากสนามบินแม่สอดไปทางตลาดริมเมยจะพบว่า มีป้ายบอกทางเป็นระยะ ปากทางเข้าจะอยู่ก่อนถึงตลาดริมเมยประมาณ 500 เมตร เมื่อเข้าซอยไปจะมีป้ายบอกทางเป็นระยะ ถนนภายในซอย สภาพค่อนข้างดีแต่เมื่อถึงทางลงไปท่าข้ามที่ 1 ถนนเป็นทางลาดชันและขรุขระ

ภาพที่ 46 ภาพทางเข้าไปยังลานจอดรถของคาสีโน Jack Dragon Night

ลานจอดรถเป็นลานดินโรยด้วยหิน สามารถจอดรถได้ประมาณ 60 – 80 คัน มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยให้บริการเรียกเรือข้ามฟากมาให้บริการรับ – ส่ง ที่คาสีโนแห่งนี้มีการตรวจอายุผู้มาใช้บริการ รวมถึงห้ามเด็กและเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าใช้บริการโดยเด็ดขาด

ภาพที่ 47 ภาพลานจอดรถของคาสีโน Jack Dragon Night

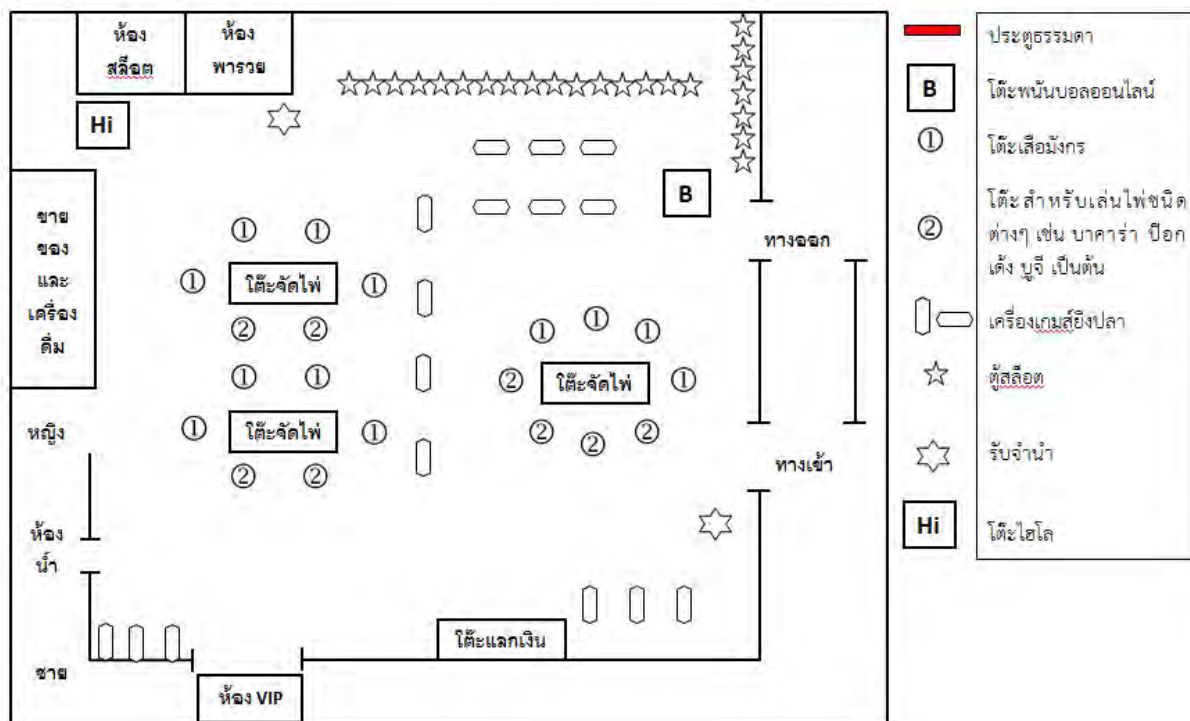
บรรยากาศภายนอก เนื่องจากเป็นบ่อนคาสีโนที่เพิ่งเปิดทำการได้เพียงไม่กี่เดือน จึงทำให้ยังอยู่ในช่วงของการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายนอก ซึ่งในโซนภายนอกนั้นก็จะมี Duty Free ร้านอาหารและเครื่องดื่มคอยให้บริการแก่นักพนันและนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 48 ภาพบรรยากาศภายนอกของคาสีโน Jack Dragon Night

บรรยากาศภายใน เมื่อจะเข้าไปใช้บริการในพื้นที่คาสีโน เมื่อเดินผ่านประตูก็จะต้องเดินผ่านเครื่องสแกนและมีการคัดกรองควบคุมอยู่ ภายในเป็นห้องโถงกว้าง มีการแบ่งเป็น Hall ให้เช่าอยู่ด้วยกัน 2 Hall ภายในก็จะมีเครื่องเล่นการพนันที่ประกอบไปด้วย เสือ-มังกร ตู้สล็อต บาคาร่า รูเล็ต ตู้ปลาหรือยิงปลา เป็นต้น

แผนผังภายในคาสิโนแจ็ค ดรากอนไนท์

ภาพที่ 49 ภาพแผนผังคาสิโน Jack Dragon Night

4.1.2.2 การบริหารบ่อนคาสีโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

บ่อนคาสีโนที่เปิดให้บริการในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดที่เป็นที่รู้จักคือ เมียวดีคอมเพล็กซ์ ไลออน คอมเพล็กซ์ สตาร์คอมเพล็กซ์ ชันซีตี้ และแจ๊คดราagoonไนท์ ซึ่งเป็นบ่อนคาสีโนที่มีรูปแบบการบริหารโดยเจ้าของคาสีโนหลายคนที่เป็นหุ้นส่วน ซึ่งบ่อนคาสีโนเป็นการรวมหุ้นระหว่างไทยและต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนในพื้นที่เมืองเมียวดี รัฐกระเหรี่ยง ประเทศพม่า ในพื้นที่ริมแม่น้ำเมย อีกทั้งยังแบ่งพื้นที่ภายในบ่อนคาสีโนให้บุคคลภายนอก บริษัทเอกชน เข้ามาเช่าพื้นที่ทำธุรกิจคาสีโนและรับผิดชอบต่อลูกค้าที่มาเช่าพื้นที่ ทำให้เป็นการกระจายความเสี่ยงที่จะต้องแบกรับเพียงฝ่ายเดียวทั้งหมด อีกทั้งยังเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามายังบ่อนคาสีโนของตนเองมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจาก ผู้ที่มาเช่าพื้นที่นั้นๆ ก็จะต้องมีการเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเล่นและใช้จ่ายเงิน เพื่อที่ต้องการผลกำไรตอบแทนกับการที่ได้ลงทุนไป และจากการศึกษาทำให้ได้ทราบถึงรูปแบบของการบริหารจัดการของบ่อนคาสีโนทั้ง 6 แห่ง มีรูปแบบการบริหารที่คล้ายคลึงกันดังนี้

1. การบริหารการส่งเสริมการตลาด

1.1 การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

1) การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยรถตู้

รูปแบบของการอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยรถตู้นั้นมีเป้าหมายหลักเพื่อให้บริการรับ – ส่งภายในตัวเมืองแม่สอดซึ่งเป็นบริการที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย จะให้บริการรับผู้ที่มาท่องเที่ยว เมียวดีคอมเพล็กซ์จากสนามบินและที่พัก จากนั้นเมื่อต้องการเดินทางกลับสนามบินหรือที่พักก็จะมีรถตู้บริการไปส่ง ซึ่งการบริการในรูปแบบดังกล่าวนี้มีลักษณะเฉพาะกล่าวคือผู้ที่ไปใช้บริการที่ เมียวดี คอมเพล็กซ์จะต้องแจ้งกับผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลลูกค้าภายในเมียวดี คอมเพล็กซ์เสียก่อน ซึ่งผู้ที่ใช้บริการรถตู้ส่วนมากมักจะเป็นลูกค้า VIP หรือลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการในส่วนของคาสีโนโดยมีอัตราการลงเดิมพันที่ค่อนข้างสูงหรืออยู่ในเงื่อนไขที่ได้ตกลงกับคาสีโน ดังคำบอกเล่าผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ว่า “ลูกค้าที่บินมาลงที่ตาก ส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าระดับ VIP ซึ่งลูกค้ากลุ่มนี้เราก็จะมีรถตู้ รถส่วนตัวไปรับและมีการเปิดห้องพักไว้ให้กับลูกค้า VIP เหล่านี้ ซึ่งทั้งหมดก็อยู่ที่เงื่อนไขในการตกลงว่ามีอะไรบ้าง” (นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ : สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2560) หรืออาจจะ เป็นลูกค้าที่ไปใช้บริการเป็นประจำจนคุ้นเคยกับผู้ดูแลจึงจะกล้าที่จะเรียกขอการบริการดังกล่าว ซึ่งถ้าเป็นนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่ไปใช้บริการทั่วไปมักจะไม่น่าจะมีบริการรถตู้รับส่งหรือไม่กล้าที่จะเรียกขอการบริการดังกล่าว

นอกจากการให้บริการรับ – ส่งภายในตัวเมืองแม่สอดแล้วนั้น ทางเมียวดี คอมเพล็กซ์ยังมีบริการติดต่อรถตู้สำหรับเดินทางไปยังจังหวัดต่างๆ ในเขตภาคเหนือตอนล่าง เช่น พิชณุโลก พิษณุโลก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ลูกค้าอีกด้วย

2) การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยรถแท็กซี่

ด้านการเดินทางมายังเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นจะมีบริการรถแท็กซี่ไปรับผู้ที่ต้องการเดินทางมายังเมียวดีคอมเพล็กซ์ถึงสนามบินและที่พัก และในการของการเดินทางกลับจากเมียวดี คอมเพล็กซ์ไปยังที่พักหรือตัวเมืองแม่สอดนั้นก็จะมีจุดบริการรถแท็กซี่ อยู่บริเวณด้านหน้าลานจอดรถที่อยู่ติดกับท่าข้ามที่ข้ามฝั่งไปยังเมียวดีคอมเพล็กซ์ โดยมีการตกลงค่าโดยสารกันเองระหว่างคนขับกับผู้โดยสาร

3) การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยเครื่องบิน

การอำนวยความสะดวกด้วยวิธีการดังกล่าวนี้ ทางเมียวดี คอมเพล็กซ์เน้นให้บริการกับลูกค้ากลุ่ม VIP เป็นหลัก โดยเมื่อลูกค้าเดินทางมาถึงสนามบินก็จะมีรถส่วนตัวไปรับถึงสนามบินเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับลูกค้ากลุ่มดังกล่าว ในส่วนของลูกค้าทั่วไปที่เดินทางมาแม่สอดโดยเครื่องบินแล้วต้องการใช้บริการรถรับ – ส่งจากสนามบินไปยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ก็สามารถเรียกขอบริการรถรับ – ส่งโดยแจ้งไปยังผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลลูกค้าที่เมียวดีคอมเพล็กซ์ได้เช่นกัน สอดคล้องกับบอกเล่าของผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า ที่เล่าว่า

“ตัวเครื่องบินฟรีสำหรับลูกค้าที่เป็น VIP ซึ่งเมื่อลูกค้ามาถึงก็จะมีรถส่วนตัวไปรับถึงสนามบินและมาส่งที่เมียวดี คอมเพล็กซ์และในส่วนของลูกค้าที่เดินทางมาโดยเครื่องบินถ้าแจ้งมาทางเรา เราก็จะมีรถตู้ไปรับที่สนามบินเช่นกัน” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.2 การจบบรรยากาศการส่งคูปองชิงโชค

การจบบรรยากาศหรือส่งคูปองชิงโชคนั้น นับได้ว่า เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ทางการตลาดที่บ่อนคาสีโนทุกแห่งนิยมนำมาใช้ในตอนเริ่มเปิดคาสีโนเพื่อดึงดูดลูกค้าและกระตุ้นการเข้ามาใช้บริการในบ่อนคาสีโน กรณีของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้น พบว่ามีกลยุทธ์ในการส่งเสริมการตลาดและกระตุ้นการเข้ามาใช้บริการมากมาย เช่นเดียวกับบ่อนคาสีโนอื่นๆ เช่น แจกทอง รถจักรยานยนต์ รวมถึงบัตรกำนัล (Gift voucher) ที่นำไปใช้ร่วมกับเงินสดในการเล่นการพนัน ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า

“ก่อนที่จะติดตลาดเราก็ได้จัดโปรโมชั่น แจกทอง แจกรถมอเตอร์ไซด์ มี Gift voucher โดยกลยุทธ์ที่ได้ผลมากที่สุดในช่วงแรก คือ Gift voucher คือ Gift voucher ละ 100 บาท เช่น เวลาคุณแหง 100 บวกกับ Gift voucher อีก 100 คุณก็จะได้ 200 เหมือนคุณลงทุนไปแค่ 100 เดียว ลูกค้าจะชอบตรงนี้ จับสลากใครเขาจะมารอ ตรงนี้ได้คือได้เลย จับต้องได้มากกว่า” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

ต่อมาภายหลังจากที่เมียวดี คอมเพล็กซ์เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปและติดตลาดแล้วนั้น โปรโมชั่นอย่าง การแจกทอง แจกรถจักรยานยนต์ก็ถูกนำมาใช้น้อยลง คงเหลือไว้เพียงการแจกบัตรกำนัล (Gift voucher) ที่ยังคงมีการนำมาใช้อย่างต่อเนื่อง แต่อาจจะไม่ได้ให้บ่อยเท่ากับตอนที่เปิดให้บริการช่วงแรกๆ โดยจากแจกบัตรกำนัล (Gift voucher) นั้นก็จะมีเงื่อนไขต่างๆ เช่น บัตรกำนัล (Gift voucher) ค่าเปิดโต๊ะในแต่ละรอบ หรือ ลงเดิมพัน ผั่งเจ้ามือ (Banker) แล้วเสียก็อาจจะได้บัตรกำนัล (Gift voucher) เป็นสิ่งปลอบใจ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของพนักงานแจกไพ่ (Dealer)

ในปัจจุบันนั้นการจัดโปรโมชั่นนอกเหนือไปจากการแจกบัตรกำนัล (Gift voucher) แล้วนั้น ยังพบว่าการจับคู่บองรางวัลหรือการจับสลากในเทศกาลสำคัญต่างๆ โดยทั้งจากคาสีโนเมียวดีคอมเพล็กซ์ และแต่ละฮอลล์ในคาสีโนที่จัดกันเองตามเทศกาล ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า

“ในช่วงเทศกาลจะมีการจับคู่บอง ซึ่งเราจัดของเราด้วย และแต่ละฮอลล์เขาก็จัดของเขาเองด้วย โดยหน้าที่ในการจับรางวัลจะเป็นหน้าที่ของฝ่ายบุคคล ซึ่งเราจะเน้นที่เทศกาลของไทย เทศกาลไทย-พม่า มั่นไกล่เคียงกันอยู่แล้วปีใหม่มั่นก็ ปีใหม่ด้วยกัน สงกรานต์มั่นก็สงกรานต์ด้วยกัน” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.3 การสร้างระบบการให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง

การเปิดตัวของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นได้รับการวางกลยุทธ์เพื่อให้เป็น Land mark ใหม่ของเมโสทที่ให้บริการแบบครบวงจรในรูปแบบที่เรียกว่า Complex ซึ่งนอกเหนือจากการให้บริการส่วนของบ่อนคาสีโนที่มีเครื่องเล่นหลากหลายทันสมัยแล้วนั้น ยังมีการให้บริการในส่วนต่างๆ อีกเช่น โรงแรมระดับ 5 ดาว ร้านอาหารที่มีเชฟจากโรงแรมชื่อดังในประเทศไทยมาทำหน้าที่ปรุงอาหาร ร้านขายสินค้าปลอดภาษี (Duty Free) ซึ่งมีสินค้าหลากหลายชนิดทั้งเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ นาฬิกา เสื้อผ้า น้ำหอม เครื่องสำอางค์ จานชาม รวมไปถึงสินค้าประเภทขนมต่างๆ โดยถือได้ว่าเป็นคาสีโนแห่งแรกในพื้นที่ชายแดนริมแม่น้ำเมยที่ให้บริการในรูปแบบครบวงจร

ดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุให้ในเวลาต่อมาคาสिनोที่สร้างขึ้นภายหลังเมียวดี คอมเพล็กซ์จึงนิยมสร้างคาสिनอในลักษณะที่คล้ายคลึงกับเมียวดี คอมเพล็กซ์คือมีการให้บริการแบบครบวงจร

นอกเหนือจากการให้บริการแบบครบวงจรเป็นเจ้าแรกแล้วนั้น เมียวดี คอมเพล็กซ์ยังเป็นสถานให้บริการแห่งแรกที่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งทางโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ต ดังเห็นได้จากข่าวการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายการตลาดของเมียวดี คอมเพล็กซ์ ซึ่งการนำเสนอผ่านสื่อในฐานะที่เป็น Landmark แห่งใหม่ของแม่สอดนี้ ไม่เพียงแต่ทำให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างอย่างรวดเร็ว แต่ยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและให้ความรู้สึกปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมายังเมียวดี คอมเพล็กซ์ซึ่งอยู่ในฝั่งพม่า เป็นเหตุให้ไม่เพียงแต่นักพนันเท่านั้นที่เข้ามาใช้บริการที่เมียวดี คอมเพล็กซ์ แต่ยังมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเลือกที่จะมาใช้บริการยังสถานที่แห่งนี้ด้วย เมื่อมีคนจำนวนมากมาใช้บริการที่ เมียวดี คอมเพล็กซ์ก็มีการบอกต่อกันทั้งรูปแบบปากต่อปากและทางสื่อออนไลน์ต่าง ยิ่งทำให้เมียวดี คอมเพล็กซ์เป็นที่รู้จักและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวจำนวนมากส่งผลเมื่อมาเดินทางมาแม่สอดนักท่องเที่ยวจะเลือกมาใช้บริการที่เมียวดี คอมเพล็กซ์ก่อนไปคาสिनอแห่งอื่นๆ (ทั่วฟ้าคมนาคมไทย : <https://www.youtube.com/watch?v=M22s6ZGwhCQ> สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2560) นอกจากนี้เมียวดีคอมเพล็กซ์ยังเน้นในเรื่องของความปลอดภัย ทำให้คนที่มาทั้งนักพนัน และนักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยทุกครั้งที่มายังเมียวคอมเพล็กซ์ ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่าด้วยความว่า

“ถ้าถามถึงความแตกต่างระหว่างคาสिनอใกล้กับของเรา การบริการคือหัวใจหลักของเรา เช่น การบริการลูกค้า ความสะอาดก็สำคัญ เราลองไปดูรอบๆ นี้แล้วเปรียบเทียบความสะอาดดู ความปลอดภัย ซึ่งความปลอดภัยเราเน้นเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเรื่องการบริการและความสะอาด ถ้าเรารู้สึกไม่ปลอดภัยเราจะอยากเที่ยวไหม เพราะฉะนั้นถ้ามันไม่ปลอดภัยก็ไม่มีใครอยากเที่ยวหรอก” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

เมื่อทำการเก็บข้อมูลในส่วนของการให้บริการด้านคาสिनอของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นทำให้ทราบว่าลักษณะที่แตกต่างกับการให้บริการด้านคาสिनอของคาสिनอที่เปิดให้บริการก่อนหน้านี้ว่า กาลึกซึ้งอย่างเห็นได้ชัดเจน กล่าวคือ การให้บริการของคาสिनอในกาเล็กซ์นั้นจะมีรูปแบบเจ้าของคนเดียว ดูแลคนเดียวทั้งหมดทั้งส่วนของการให้บริการคาสिनอ ความปลอดภัย อาหารและเครื่องดื่ม แต่ของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นจะแบ่งพื้นที่ภายในคาสिनอเป็นสื่อต่างๆ หรือที่เรียกว่า Hall โดยเปิดโอกาสให้นักลงทุนจากภายนอกสามารถเข้ามาเช่าพื้นที่ Hall ต่างๆ เพื่อดำเนินกิจการคาสिनอ โดยนักลงทุนแต่ละกลุ่มที่มาเช่าพื้นที่จะดำเนินการดูแลในส่วนของการเล่นพนันและให้บริการอาหารและเครื่องดื่มเอง แต่ในส่วนของการดูแลรักษาความปลอดภัยนั้นจะใช้บริการของทีม

การ์ดของเมียวดี คอมเพล็กซ์เพียงทีมเดียวเท่านั้นเพื่อป้องกันปัญหาการกระทบกระทั่งกันระหว่างการดของแต่ละ Hall นั้นเอง

การรับลูกค้าทุกระดับเพื่อสร้างบรรยากาศที่ครึกครื้นในบ่อนคาสิโน ก็นับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งในการให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่งของเมียวดี คอมเพล็กซ์ ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นรับลูกค้าทุกระดับ ไม่จำเป็นต้องเป็นลูกค้ารายย่อย ขาประจำ รายใหญ่ VIP ซึ่งจะแตกต่างจากที่อื่นที่จะเน้นเฉพาะเจาะจงว่า เน้นรับลูกค้าระดับไหน บางบ่อนอาจจะเน้นกลุ่ม VIP อาจจะมีลูกค้ารายย่อยแค่ประปรายเพื่อให้คาสิโนไม่เงียบเหงาเกินไปนัก ซึ่งเมื่อเทียบกับของเรานั้น การที่เราไม่เน้นระดับของลูกค้าทำให้มีคนเข้ามาใช้บริการในแต่ละวันเป็นจำนวนมากทำให้บรรยากาศครึกครื้นและไม่เงียบเหงา สิ่งนี้เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่เราใช้ในการดึงดูดคนเข้ามาใช้บริการโดยอาศัยความครึกครื้นของคน” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.4 การบริหารระบบการเล่นการพนันแบบมีได้มีเสีย

สำหรับการสร้างกลยุทธ์ในการดึงดูดใจนักเล่นพนันอีกวิธีการหนึ่งก็คือ การสร้างระบบการเล่นที่ยุติธรรมให้กับนักพนัน ทำให้รู้สึกว่าการพนันแล้วมีโอกาสได้และโอกาสเสียเท่าๆกัน ยกตัวอย่างเช่น การเล่นพนันเสือมังกร ที่สามารถเลือกแทงฝั่งใดฝั่งหนึ่ง คือ เสือหรือมังกร โอกาสในการแพ้ชนะก็จะอยู่ที่ 50 : 50 ประกอบกับการใช้อุปกรณ์การเล่นที่ได้มาตรฐานคือการนำไฟที่จะเล่นพนันใส่ในกล่องที่มีลักษณะโปร่งใสแล้วจึงให้พนักงานหยิบไพ่ทีละใบมาเพื่อเล่นการพนัน การใช้อุปกรณ์ดังกล่าวยิ่งช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักพนันว่าการพนันด้วยอุปกรณ์ดังกล่าวนี้จะมีความยุติธรรมและปลอดภัยมากเนื่องจากไฟทั้งหมดไม่ได้อยู่ในมือของพนักงานแจกไพ่ซึ่งอาจจะมีการทำไฟหรือเปลี่ยนไฟเมื่อใดก็ได้

เมื่อศึกษาในรายละเอียดของวิธีการเล่นการพนันแต่ละอย่างแล้วนั้นจะทราบได้ว่าทางคาสิโนเองนั้นก็จะมีระบบการป้องกันการเสียผลประโยชน์ไว้แล้ว กล่าวคือ การพนันแต่ละอย่างนั้นโอกาสที่ฝั่งพนักงานแจกไพ่จะเป็นผู้ชนะนั้นจะมีมากกว่าผู้เล่นเสมอ ยกตัวอย่างเช่น การเล่นพนันเสือมังกร ที่นักพนันคิดว่าโอกาสแพ้ชนะคือ 50 : 50 นั้น กรณีที่ไพ่ออกมาเป็นเลขและดอกเดียวกันหรือที่เรียกว่า Tie นั้นถ้าลูกค้าเลือกแทง Tie นั้นจะได้เงิน 30 เท่าจากเงินที่ลงไป ส่วนลูกค้าที่แทงเสือหรือมังกรแบบปกตินั้นก็จะถูกกินทั้งหมด ดังนั้นแล้วถ้าคนที่แทงเสือหรือมังกรอย่างใดอย่างหนึ่งตลอดนั้นหมายถึงในแต่ละตาที่คุณเล่นคุณมีโอกาที่จะแพ้ 2 กรณี คือ ไพ่ที่ออกมาไม่ตรงกับที่คุณเลือกกล่าวคือ คุณแทงเสือแล้วมังกรชนะ หรือ คุณแทงมังกรแล้วเสือชนะ กับอีกกรณีคือ

ออกไฟสีและดอกเดียวกันหรือที่เรียกว่า Tie ดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั่นเอง จากกรณีตัวอย่างได้แสดงให้เห็นแล้วว่า โอกาสที่เจ้าจะชนะในแต่ละตานั้นมีมากกว่าผู้เล่นเนื่องจากกฎ กติกาการเล่นที่ตั้งเอาไว้นั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามการบริหารระบบการเล่นพนันแบบนี้ได้มีเสียนี่ก็นับได้ว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเล่นพนันให้กับนักพนันเนื่องจากนักพนันเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในความยุติธรรมที่บ่อนคาสีโนนำเสนอออกมานั่นเอง

1.5 การบริหารธุรกิจบนพื้นฐานทางวัฒนธรรม

การเปิดตัวในฐานะสถานบริการครบวงจรเพื่อเป็น Land Mark แห่งใหม่ของเมืองเมียวดีและแม่สอดนั้นทำให้เมียวดี คอมเพล็กซ์ให้ความสำคัญด้านการให้บริการเป็นอย่างมาก เพื่อสร้างความรู้สึกระประทับใจให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการในทุกๆ ส่วนทั้งคาสีโน โรงแรม ร้านอาหารและร้านขายสินค้าปลอดภาษี ดังนั้นแล้วจะเห็นได้ว่าพนักงานของเมียวดี คอมเพล็กซ์จะให้บริการที่ดีทั้งลูกค้าที่เป็นนักพนันและนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นคนไทย พม่า หรือกะเหรี่ยงก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ เมียวดี คอมเพล็กซ์เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวและเล่นพนันที่เมียวดี คอมเพล็กซ์ มากขึ้น ส่งผลให้เมียวดี คอมเพล็กซ์คำนึงถึงวัฒนธรรมของลูกค้าชาวไทย จึงได้มีการอบรมพนักงานเพื่อให้สามารถให้บริการแบบไทย เพื่อมัดใจลูกค้าชาวไทยให้เกิดความประทับใจด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การต้อนรับด้วยการไหว้ การพูดจาสุภาพ ไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นต้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการคัดเลือกพนักงานที่เข้ามาทำงานกล่าวคือถ้าหากพนักงานคนใดที่พูดภาษาไทยได้ดีด้วยก็จะได้เงินค่าจ้างที่มากกว่าพูดได้แต่ภาษาพม่าเพียงอย่างเดียวเพราะพนักงานที่พูดภาษาไทยและสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวไทยได้จะนำไปสู่การสื่อสารและการบริการที่ดีด้วยนั่นเองเพราะพนักงานสามารถเข้าใจถึงความต้องการของลูกค้าและสามารถแนะนำหรือให้บริการได้อย่างถูกต้อง

1.6 การสร้างเครือข่ายคนขับรถตู้แท่นระบบ “พ่อท้าว” “แม่ท้าว”

การบริหารการส่งเสริมการตลาดด้วยระบบ “พ่อท้าว” “แม่ท้าว” นับได้ว่าเป็นความแตกต่างอย่างหนึ่งระหว่างบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดและบ่อนคาสีโนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดกล่าวคือบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เช่น กาแล็กซี่ และ วินน์ ไม่ได้เน้นการส่งเสริมการตลาดหรือขยายตลาดลูกค้าด้วยระบบ “พ่อท้าว” “แม่ท้าว” เนื่องจากลูกค้าที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักนั้นอยู่ในพื้นที่อำเภอแม่สอดของไทยและเมืองเมียวดีของพม่าอยู่แล้ว แต่บ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เช่น เมียวดี คอมเพล็กซ์นั้น มีต้องการอำนวย

ความสะดวกให้กับกลุ่มลูกค้าที่อยู่จังหวัดต่างๆ ภายในประเทศที่มีความประสงค์จะเดินทางมาเล่นการพนันเป็นประจำแต่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัวหรือไม่อยากขับรถทางไกลด้วยตนเอง จึงนำระบบ “พ่อท้วร” “แม่ท้วร” ซึ่งเป็นระบบที่พบเห็นได้ทั่วไปในบ่อนคาสีโนชายแดนเขมรและลาวมาประยุกต์ใช้

รูปแบบดังกล่าวนี้จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสพูดคุยกับคนขับรถรับผู้โดยสารรูปแบบดังกล่าว ทำให้ได้ทราบว่าเป็นการบริการสำหรับกลุ่มที่มาเล่นการพนัน โดยผู้ที่ขับรถจะรับผู้ที่จะมาเล่นการพนันจากจังหวัดต่างๆ ในเขตภาคเหนือตอนล่าง เช่น กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ เป็นต้น มาส่งที่ เมียวดี คอมเพล็กซ์ จากนั้นก็จะรอรับนักพนันเพื่อขับกลับไปส่งยังจังหวัดที่ไปรับมา ซึ่งการให้บริการรถตู้รับ – ส่งจากจังหวัดต่างๆ มายังบ่อนคาสีโนนั้นนับเป็นบริการอย่างหนึ่งของคาสีโนหลายแห่งเพื่อหาลูกค้าซึ่งเป็นนักพนันให้มาใช้บริการที่บ่อนคาสีโน โดยมีการให้ผลตอบแทนกับผู้ที่น่าักพนันมาใช้บริการที่บ่อนคาสีโน โดยทั่วไปจะรู้จักกันในชื่อระบบ พ่อท้วร แม่ท้วร ซึ่งจะพบได้ทั่วไปในบ่อนคาสีโนฝั่งชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านดังเห็นได้จากงานวิจัยของ กนกวรรณ มะโนรมย์ เรื่อง “เครือข่ายและองค์กรทางสังคมของคาสีโนข้ามแดนระหว่างไทยและกัมพูชาในพื้นที่อีสานล่างและนโยบาย” ก็ได้มีการกล่าวถึงระบบการขึ้นท้วร ที่เรียกกันว่าพ่อท้วร แม่ท้วร ไว้ว่า

“มีบริการรับ-ส่งฟรีสำหรับผู้ที่ต้องการเสี่ยงโชคในคาสีโนจากบ้านจนถึงคาสีโนที่อยู่บริเวณ
ด้านชายแดนช่องสะง่าและช่องจอม รวมถึงคาสีโนบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมี
เจ้าของท้วรที่หากเป็นหญิง เรียกว่า “แม่ท้วร” หากเป็นชาย เรียกว่า “พ่อท้วร” (กนกวรรณ มะ
โนรมย์ และวัชร ศรีคำ. (2556))

แต่ในกรณีของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นจากการพูดคุยกับผู้ขับรถตู้รับ – ส่งนักพนันรายหนึ่งทำให้ทราบว่ารูปแบบรถตู้ท้วรสำหรับรับ – ส่ง นักพนันของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นมีรูปแบบที่แตกต่างจากรถตู้ท้วรรับ – ส่งนักพนันที่คาสีโนชายแดนกัมพูชาและลาว คนขับรถตู้คนดังกล่าวได้อธิบายว่า เจ้าของเมียวดีของคอมเพล็กซ์ ไม่ชอบระบบพ่อท้วร แม่ท้วร ชอบที่จะให้คนขับรถแต่ละคนทำหน้าที่เป็นคนนำท้วรนักพนันมาลงด้วยตนเองเลย เนื่องจากระบบพ่อท้วร แม่ท้วรมักจะมีปัญหาคือเมื่อพ่อท้วร แม่ท้วรไม่พอใจคนขับก็สามารถไล่ออกและหาคนอื่นมาขับแทนได้ ซึ่งอาจจะขับรถและบริการไม่ดีเหมือนกับคนขับรถตู้คนเก่าที่โดนไล่ออกไป ทำให้บริการจัดการและดูแลได้ยาก ส่วนอีกสาเหตุหนึ่งคือระบบพ่อท้วร แม่ท้วรนั้นผลตอบแทนจากการนำนักพนันมาใช้บริการที่คาสีโนนั้นจะตกอยู่กับพ่อท้วร แม่ท้วรเป็นหลัก คนขับรถตู้อาจจะได้รับเพียงแค่ค่าแรงในการขับรถ แต่ในกรณีของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นเลือกที่จะให้คนขับทำหน้าที่เป็นพ่อท้วร แม่ท้วรเองเลยคนขับก็จะได้รับผลตอบแทนในการนำนัก

พนันมาใช้บริการโดยตรงซึ่งถือว่าเป็นแรงจูงใจที่ดีในการขับจรับ – ส่งนักพนันจากจังหวัดต่างๆ เพื่อมาใช้บริการที่เมียวดี คอมเพล็กซ์ ดังคำสัมภาษณ์ของคนขับรถตู้ทัวร์รายหนึ่งว่า

“ที่นี่ไม่มีระบบพอร์ทัวร์ แม่ทัวร์ เหมือนที่อื่น เพราะเป็นการตัดปัญหาพอร์ทัวร์ แม่ทัวร์รับเงินจากลูกทัวร์ไปแล้วไม่พาลูกทัวร์มายังคาสีโน ทำให้คาสีโนเขาเสียชื่อ ทางนี้เขาเลยรับเฉพาะคนที่มารถตู้ส่วนตัว คือคนขับเป็นคนรับมาเอง ดูแลลูกค้าเอง ทำให้รับเงินจากคาสีโนได้เยอะกว่า เห็นเขาว่ามันบริหารจัดการง่าย” (นาย อ่าง สัมภาษณ์เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2560)

แม้ว่ารูปแบบของรถตู้ทัวร์รับ – ส่ง นักพนันของเมียวดี คอมเพล็กซ์จะมีรูปแบบที่แตกต่างจากคาสีโนฝั่งกัมพูชาและลาวดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่รูปแบบของการบริการและผลตอบแทนจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือเมื่อนำนักพนันมาที่บ่อนคาสีโนคนที่พามาก็จะได้รับสติกเกอร์เพื่อติดให้กับนักพนัน แต่ละคนที่นำมาเพื่อให้เช็คเกอร์ของคาสีโนสามารถที่จะเช็คจำนวนคนว่ารถตู้คันดังกล่าวพานักพนันมาครบ ตามจำนวนขั้นต่ำที่คาสีโนกำหนดไว้หรือไม่ โดยจำนวนขั้นต่ำที่คาสีโนกำหนดไว้คือ อย่างน้อย 8 คนขึ้นไป และเมื่อทางเช็คเกอร์ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วทางคนที่พามาก็จะพานักพนันไปแลกชิปหรือถ้าคนที่พามามีทุนก็จะไปแลกชิปเอามาให้แก่นักพนันที่พามา โดยส่วนของเงินที่นำไปแล้วชิปนั้นจะมีการเก็บเป็นรายหัวหัวละ 1,000 บาท โดยชิปที่ได้รับมานั้นจะเรียกว่า “ชิปตาย” ซึ่งในรถตู้ทัวร์แต่ละคันจะมีค่าแลกชิปครั้งละประมาณ 8,000 – 10,000 บาท ตามจำนวนคนที่โดยสารมากับรถตู้ โดยชิปดังกล่าวไม่สามารถแลกเป็นเงินสดได้ต้องนำไปเล่นให้ได้เป็นเงินจริงเสียก่อน โดยทางเมียวดี คอมเพล็กซ์จะมีโต๊ะสำหรับเล่นชิปตายดังกล่าวอยู่ใน Hall กลางจำนวน 2 โต๊ะ ผู้ที่ถือชิปตายจำเป็นจะต้องนำมาเล่นใน 2 โต๊ะนี้เท่านั้น กรณีที่อยากไปเล่นโต๊ะอื่นก็สามารถเล่นได้ แต่จะต้องใช้เงินสดเท่านั้น

ภายหลังจากที่พานักพนันไปแลกชิปหรือผู้ที่นำนักพนันมานำเงินของตัวเองไปแลกชิปแล้วเอามาให้นักพนันจนครบแล้วนั้น ผู้ที่นำนักพนันมาจะต้องไปเซ็นเอกสารเพื่อรับผลตอบแทน ซึ่งได้แก่ ค่าน้ำมันรถ 2,000 บาทหรืออาจจะได้เพิ่มมากขึ้นตามเหมาะสมกับระยะทางของจังหวัดต้นทางที่ไกลออกไป และเงินตอบแทนโดยคิดเป็นรายหัวของนักพนันคนละ 150 บาท ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพนักงานรับแลกชิปที่ว่า “พวกรถตู้ทัวร์ที่เขาพานักพนันมา พอมาถึงเขาก็จะพานักพนันมาแลกชิปเพื่อไปเล่นก่อน ครั้งหนึ่ง ก็ประมาณ 8,000-10,000 บาท อยู่ที่จำนวนคนที่พามา พอแลกเสร็จแล้วคนขับรถตู้ก็จะมาเซ็นเอกสารรับเงิน ก็จะมีพวกค่าน้ำมันรถคันละ 2,000 บาท ค่าจำนวนนักพนันที่พามา ก็ตกคนละ 150 บาท” (นางสาว ปลา สัมภาษณ์เมื่อ 13 พฤศจิกายน 2560)

2. การบริหารบุคคล

การบริหารงานด้านบุคคลของเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นมีลักษณะในรูปแบบของบริษัท มีการแบ่งสายการทำงานเป็นแผนกต่างๆ แต่ละแผนกจะมีหัวหน้าแผนกคอยควบคุมดูแล พนักงานในแต่ละแผนกจะมีทั้งคนไทยและคนพม่า แต่ส่วนใหญ่จะเป็นคนพม่าที่พูดภาษาไทยได้ด้วย ในส่วนของการจัดหาพนักงานเพื่อมาทำงานในเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบคือ 1.พนักงานที่เมียวดี คอมเพล็กซ์จัดหาเองซึ่งพนักงานกลุ่มนี้มักจะทำงานในแผนกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการด้านคาสีโนโดยตรง เช่น งานโรงแรม งานบริการด้านอาหาร งานบริการด้านความสะอาด ที่ทางเมียวดี คอมเพล็กซ์สามารถที่จะอบรม สอนงานให้เองได้ 2.พนักงานที่บริษัทที่ทำงานด้านคาสีโนจัดหามาให้ ตามความต้องการของทางคาสีโนว่าต้องการพนักงานแบบไหน ซึ่งพนักงานในกลุ่มนี้นั้นเป็นกลุ่มคนมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ได้รับการอบรมและฝึกฝนสำหรับทำงานในบ่อนคาสีโนแบบมืออาชีพ จากการสังเกตพบว่าพนักงานที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้จัดการ รองผู้จัดการและพนักงานรักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่จะเป็นคนไทย

2.1 ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์

การบริหารจัดการของเมียวดี คอมเพล็กซ์จะมีผู้จัดการใหญ่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลทั้งระบบ โดยจะมีผู้จัดการในแต่ละแผนกคอยดูแลในด้านต่างๆ ขึ้นตรงกับผู้จัดการใหญ่ โดยผู้จัดการเหล่านี้จากการสังเกตจะพบว่าเป็นคนไทย ไม่ว่าจะเป็นผู้จัดการฝ่ายโรงแรมที่พักที่ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มลูกค้าที่ต้องการพักค้างคืนที่เมียวดี คอมเพล็กซ์ ทั้งเรื่องห้องพัก อาหาร เครื่องดื่มและบริการรถรับ – ส่ง ผู้จัดการฝ่ายการตลาดซึ่งทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ที่ดีของ เมียวดี คอมเพล็กซ์สู่สายของนักท่องเที่ยว รวมถึงวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการ ผู้จัดการฝ่ายอาหารและเครื่องดื่มซึ่งทำหน้าที่ในการดูแลทั้งด้านการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มฟรีสำหรับลูกค้าที่มาเล่นการพนัน รวมถึงร้านอาหารบริเวณด้านนอกคาสีโนที่มีอาหารหลากหลายในราคาที่เหมาะสมที่นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เล่นการพนันก็สามารถมาเลือกใช้บริการได้ ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล ดูแลในส่วนของพนักงาน ลูกค้า รถตู้ทัวร์และความเรียบร้อยใน Hall กลางของ เมียวดี คอมเพล็กซ์

2.2 พนักงานแจกไพ่ (Dealer)

พนักงานแจกไพ่ (Dealer) ที่เมียวดีคอมเพล็กซ์นั้นมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่บริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจคาสีโนมีอาชีพจัดหามาให้และกลุ่มที่เมียวดี คอมเพล็กซ์จัดหาเอง ไม่ได้ระบุเจาะจงว่าจะต้องเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง โดยกลุ่มที่บริษัทเอกชนที่ทำธุรกิจคาสีโนมีอาชีพจัดหาให้ นั้นจะเป็นพนักงานที่ผ่านการอบรมและฝึกฝน

จนมีความรู้ความสามารถแบบมืออาชีพพร้อมทำงานในบ่อนคาสีโน ส่วนกลุ่มที่ เมียวดี คอมเพล็กซ์จัดหามา เองนั้น ทางเมียวดี คอมเพล็กซ์จะให้พนักงานกลุ่มดังกล่าวนี้ฝึกอบรมเสียก่อน โดยจะมีการว่าจ้างทีมงานที่มี ประสบการณ์เกี่ยวกับการทำธุรกิจบ่อนคาสีโนจากประเทศฟิลิปปินส์มาสอนโดยสอนเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นจึง แปลเป็นภาษาพม่าแล้วทำการสอน อบรมและฝึกฝนให้กับพนักงานที่เป็นคนพม่าต่อไป ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า

“อย่างคนแจกไพ่ เราไม่ได้มีสเปค เอาคนที่ทำงานเป็น ชายก็ได้ หญิงก็ได้ โดยเราจะมี บริษัทจัดหามาให้ ซึ่งเขาเป็นเอกชนและทางเราจัดหาเอง แต่ก็ต้องนำไปฝึกและมีช่วงทดลองงาน ซึ่งอยู่ดีๆ จะไปแจกเลยไม่ได้ ในกรณีที่เอกชนจัดหามาให้ นั่นคือบริษัทเขาพร้อมและฟอร์มทีมของเขา มาอยู่แล้ว จึงพร้อมทำงานได้เลย” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์ เมื่อ 9 เมษายน 2560)

2.3 พนักงานดูแลลูกค้า (Junket)

เมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นมีพนักงานที่ทำหน้าที่ในการแนะนำลูกค้าที่มาเล่นการพนันที่คาสีโน โดยผู้ ที่เป็นรองผู้จัดการจะทำหน้าที่ในการพาลูกค้าไปตามโต๊ะต่างๆ แนะนำวิธีการเล่นแต่ละอย่างให้ ว่าเครื่องเล่นและ เกมต่างๆ นั้นมีวิธีการเล่นอย่างไร ในส่วนของพนักงานทั่วไปจะดูแลในส่วนของ มีการเสิร์ฟน้ำ เสิร์ฟอาหาร และจากการสังเกตพบว่าจะมีพนักงานประจำในจุดต่างๆ คอยบริการลูกค้า รวมทั้งในโต๊ะพนันต่างๆ นอกจากจะมี พนักงานแจกไพ่แล้วนั้น จะมีพนักงานอีกคนหนึ่งที่ทำหน้าที่คอยดูแลและให้บริการลูกค้า กรณีที่ลูกค้าเรียกขอ บริการต่างๆ เช่น ขอบอาหาร เครื่องดื่ม พนักงานคนดังกล่าวก็จะดูแลอำนวยความสะดวกให้

3.การบริหารความเสี่ยง

ในกระบวนการบริหารธุรกิจการพนันซึ่งเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงทั้งในแง่ของผู้เล่นและเจ้าของโต๊ะหรือ เจ้ามือ ดังนั้นในการบริหารธุรกิจบ่อนคาสีโนของเมียวดี คอมเพล็กซ์ จะพบว่ามีวิธีการควบคุมความเสี่ยง เพื่อ ป้องกันการเสียประโยชน์ ดังนี้

3.1 การควบคุมดูแลโดยใช้เทคโนโลยี

การประกอบธุรกิจของนักลงทุนในบ่อนคาสีโน กลุ่มที่มีความเสี่ยง คือ กลุ่มเจ้ามือหรือเจ้าของโต๊ะซึ่งอาจ รวมถึงนักลงทุนที่เป็นเจ้าของบ่อนด้วยจำเป็นต้องมีวิธีการในการควบคุมความเสี่ยง เพื่อป้องกันการโกงทั้งจากผู้

เล่น และ คนแจกไพ่ ในบ่อนคาสิโนส่วนใหญ่นี้จะเป็นการใช้เทคโนโลยีเข้ามาควบคุมใน 2 รูปแบบ คือรูปแบบแรก เป็นการควบคุมด้วยกล้องวงจรปิด (CCTV) ที่จะใช้ติดตามพฤติกรรมของผู้เล่นเพื่อป้องกันการโกง นอกจากนี้ยังเป็นการควบคุมคนแจกไพ่ที่อาจรู้เห็นกับผู้เล่น รูปแบบที่สองเป็นการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ควบคุมอุปกรณ์การพนันสมัยใหม่ เช่น รูเล็ต สล็อตแมชชีน การพนันบอลออนไลน์โดยมีการกำหนดสัดส่วนของรายได้จากเครื่องเล่นอย่างชัดเจน นอกจากกล้องวงจรปิดจะทำหน้าที่ในการควบคุมเพื่อป้องกันการโกงแล้วนั้น ผู้คร่ำหวอดในวงการพนันเล่าว่าในบ่อนคาสิโนแต่ละแห่งนั้นกล้องวงจรปิด (CCTV) นี้ยังมีอีกหน้าที่สำคัญนั่นก็คือช่วยในการติดตามและประเมินลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเพื่อที่จะได้ทราบว่าลูกค้ารายใดเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการเข้าไปดูแลเป็นพิเศษ ดังความว่า

“นับตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาในคาสิโน คุณจะผ่านเครื่องสแกนแบบในสนามบิน คุณจะโดนเจ้าหน้าที่ของคาสิโนจับตาดูคุณตลอด เขาจะรู้ทันทีว่าคุณคือลูกค้าใหม่หรือลูกค้าเก่าของที่นี่ คุณจะโดนสอดส่องเป็นระยะๆ จากกล้องวงจรปิด โดยที่คุณไม่รู้ตัว...คาสิโนเขาหวังจากตรงนี้ นั่นคือลูกค้าขาจร ลูกค้าหน้าใหม่ ลูกค้าที่มากับทัวร์ของคาสิโน ลูกค้า VIP ที่มาจากเอเจนซี่ ขออย่าว่าคาสิโนเขามีฝ่ายที่ดูแลเรื่องนี้...หากคุณสามารถเข้ามาอยู่ในวงวนคาสิโนจริงๆ คุณจะรู้ว่าคาสิโนเขาไม่ชอบลูกค้าผู้ตีนักหรือก ที่เขาชอบสุดๆ คือพวกค้ายา ทำงานผิดกฎหมายหรือพวกมาฟอกเงินเพราะลูกค้าประเภทนี้เล่นหนัก ใจถึง กล้าได้กล้าเสีย ถือว่าหมดแล้วเดี๋ยวก็หาเงินมาเล่นใหม่ได้ ลูกค้าประเภทนี้แหละครับที่คาสิโนชอบ ส่วนลูกค้าที่ประเภทผู้ดีมีความรู้ไม่ใช่ลูกค้าเป้าหมายของคาสิโนเขาเลยครับ” (นายประมวลสัมภาษณ์เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2560)

3.2 การควบคุมดูแลด้านบุคลากร

ใช้สำหรับการเล่นการพนันที่ดำเนินการเล่นโดยพนักงานที่เป็นบุคคล โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อเพิ่มโอกาสชนะและลดโอกาสแพ้ให้กับฝั่งเจ้ามือ

1. มีการแบ่งรอบการทำงาน of พนักงานเป็นช่วงเวลา เพื่อให้เกิดความพร้อมของสภาพร่างกายในการทำงานสูงที่สุด

2. มีกฎหมายห้ามพนักงานที่ทำหน้าที่แจกไพ่หรือเจ้ามือหรือ Dealer มิให้ละสายตาจากโต๊ะเด็ดขาด ห้ามเคลื่อนกายออกไป มือต้องอยู่บนโต๊ะเสมอ แม้ว่าท่าของตาก็จะต้องให้พนักงานที่ทำงานร่วมกันทำหน้าที่เก็บของแทน

3. ถ้าพนักงานแจกไพ่คนใดที่เล่นแพ้บ่อยๆ ก็จะมีเปลี่ยนตัวพนักงานแจกไพ่ในทันที

3.3 กลยุทธ์การเพิ่มโอกาสชนะให้กับฝั่งเจ้ามือ

1. การให้บริการเครื่องตีแมสออกฮอลล์เพื่อให้ผู้เล่นพนันเกิดความมั่นใจ ขาดสติยับยั้งนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ง่าย

2. การใช้ห้องปรับอากาศเพื่อสร้างบรรยากาศและอาศัยความล่าที่เล่นมาตลอดทั้งวันและทางบ่อนคาสีโนส่วนใหญ่หวังที่จะชนะผู้มาเล่นการพนันในช่วงกลางคืน ซึ่งผู้เล่นจะเริ่มมีอาการง่วง เหนงา หาว นอนจากเงื่อนไขเช่นนี้จึงทำให้บ่อนคาสีโนชายแดนไม่มีเวลาเปิดปิดที่แน่ชัด ผลที่ตามมาก็คือ ทำให้บ่อนคาสีโนจะต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในการยอมให้ผ่านข้ามท่าเรือเกินเวลากำหนด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันจะพบว่ามีผลกระทบด้านช่วงเวลาเปิดปิดท่าข้ามเรืออย่างจริงจัง กล่าวคือ ห้ามคนฝั่งไทยข้ามท่าข้ามเรือไปยังบ่อนคาสีโนในเวลาหลัง 20.30 น. และจะสามารถข้ามไปได้ในเวลา 05.30 น. แต่คนที่อยู่ในฝั่งคาสีโนสามารถข้ามกลับมายังฝั่งไทยได้ตลอด 24 ชั่วโมง แต่ภายในเวลาดังกล่าว 20.30-05.30 น. จะมีเจ้าหน้าที่ความมั่นคงตรวจสอบบุคคลที่ข้ามมาฝั่งไทย รวมทั้งของที่ถือว่ามาด้วย เพื่อเช็คว่ามีการลักลอบนำสินค้าผิดกฎหมายเข้าประเทศหรือไม่

4. การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง

ฝั่งพม่า

การประสานงานกับฝ่ายพม่านั้น จะเป็นการประสานงานกับกลุ่มกองกำลังในรัฐกระเหรี่ยง ที่เรียกตัวเองว่ากองกำลังป้องกันชายแดน หรือที่ชื่อย่อ “BGF” โดยมีพล.อ. ชิตตู่เป็นผู้ควบคุมกองกำลังดังกล่าว จะเห็นว่าการประสานของทางฝั่งคาสีโนกับทางฝั่งพม่านั้น ไม่ได้ประสานงานกับทางรัฐบาลโดยตรงแต่จะประสานงานผ่านทางกองกำลังที่ดูแลในพื้นที่แทน ซึ่งทางฝั่งพม่านั้นไม่ได้เข้มงวดในเรื่องของการไป-มาข้ามแดนของผู้ที่มาใช้บริการคาสีโนเมียวดี คอมเพล็กซ์ เพียงแต่ให้คนมาคอยประสานงานระหว่างคาสีโนและกลุ่มกองกำลังเท่านั้น อีกทั้งตัวพื้นที่คาสีโนเมียวดี คอมเพล็กซ์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป้อม 99 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีทหารของกองกำลังเผ่าดูแลอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว สอดคล้องกับคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า

“การประสานงานในทางฝั่งพมามีการซ้อนทับกันอยู่ระหว่างรัฐกระเหรี่ยงหรือพื้นที่ที่เราอยู่คือรัฐกระเหรี่ยง เป็นรัฐที่อยู่ในประเทศพม่า รัฐกระเหรี่ยงเป็นรัฐที่มีกองกำลังเป็นของตนเอง มีการบริหารเป็นของตนเอง โดยมีทางพล.อ. ชิตตู่ เป็นผู้นำกองกำลัง BGF ที่ดูแลเขตพื้นที่ตรงนี้อยู่ โดยเขาได้ส่งเลขาของเขามาประจำอยู่ที่นี้ เพื่อคอยประสานงานกับทางคาสีโน อำนวยความสะดวกให้ในเรื่องของความ

มันคงทางฝั่งนี้ ที่เราจะประสานมากที่สุดก็คือ รัฐกระเหรี่ยงไม่ใช่รัฐบาลกลาง ซึ่งเราส่วนมากจะทำงานกับรัฐกระเหรี่ยง ส่วนเขาจะรับงานจากเราไปประสานกับทางรัฐบาลกลางอีกทีหนึ่ง”
(สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

ฝั่งไทย

ได้มีการประสานงานกับทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงทางฝั่งไทยตลอดนับตั้งแต่มีการสร้างบ่อนคาสิโนเมียวดีคอมเพล็กซ์ แต่เนื่องด้วยการเข้าไป-มายังคาสิโนเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้น สามารถเข้าไป-มาได้สะดวก ไม่ต้องเสียเวลาทำบัตรผ่านแดนชั่วคราว ก็สามารถข้ามจากฝั่งไทยข้ามมายังบ่อนคาสิโนเมียวดี คอมเพล็กซ์ โดยสามารถข้ามได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้ในช่วงแรกนั้นไม่ได้มีการควบคุมดูแลในส่วนของการพนันที่เข้ามาเล่น จึงทำให้มีเยาวชนที่อายุไม่ถึง 20 ปี ข้ามไปเล่นการพนันยังเมียวดี คอมเพล็กซ์ ซึ่งทำให้เกิดการฟ้องร้องจากผู้ปกครองเป็นจำนวนมากในเรื่องของบุตรหลาน ติดการพนันไม่สนใจในการเรียน จึงมีการจัดประชุมเพื่อหารือระหว่างหน่วยงานฝ่ายความมั่นคงและทางบ่อนคาสิโน เพื่อกำหนดมาตรการข้อห้ามที่แน่ชัดและเป็นระเบียบดังปรากฏในข่าวการประชุมตอนหนึ่งว่า

“พ.อ.กิตติพงษ์ ชื่นใจชน ได้กล่าวในที่ประชุมว่าจะกำหนดระยะเวลาในการเข้าไปในพื้นที่ ที่มีบ่อนคาสิโน โดยจะกำหนดการเข้าไป-มาได้ ตามเวลาที่ทางการพม่า และทางการไทยได้กำหนดไว้คือ ระหว่างเวลา 05.30-20.30 น. ซึ่งจากนี้ไปหลังจากเวลา 20.30 น. จะห้ามไม่ให้คนไทยเข้าไปเล่นการพนันเด็ดขาด และก่อนหน้านี้ได้แจ้งและทำความเข้าใจกับผู้นำฝ่ายชนกลุ่มน้อยฝั่งพม่าแล้ว พร้อมกับการประชาสัมพันธ์ ไม่ให้ประชาชนเข้าไป – มาในห้วงเวลาดังกล่าว เพราะถือว่า ผิดกฎหมายคนเข้าเมือง และคนที่ไปเล่นการพนันมากคือ เยาวชนจากประเทศไทย เข้าไป -มาตลอดทั้งคืน ไร้การควบคุมดูแล ผู้ปกครองเดือดร้อนมีการร้องเรียนมาตลอด ”
(<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/727461> สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2560)

ภายหลังจากที่มีการประชุมทางฝั่งคาสิโนก็ได้มีการกำหนดข้อห้ามต่างๆ โดยมีการติดป้ายบอกชัดเจนในเรื่องของข้อห้าม รวมถึงการจำกัดอายุในการเข้าบ่อนการพนัน และได้มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในการมาดูแลความสงบเรียบร้อยในช่วงเวลา หลัง 20.30-05.30 น. ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า

“ทางเราได้มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงอยู่แล้ว โดยมีนโยบายทางฝ่ายทหารมาที่ห้ามข้าม โดยเวลา 20.30 - 05.30 น. เราก็ปฏิบัติตามด้วยดีไม่ให้คนทางฝั่งไทยข้ามมายังฝั่งนี้

แต่คนฝั่งคาสีโนสามารถข้ามกลับไปฝั่งไทยได้ตลอด โดยเราจะเห็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงมาประจำจุดทำข้ามเรือฝั่งไทย ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่มาดูแลก็มีทั้ง ทหารบก ทหารพรานก็มี และก็เจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย ที่คอยดูแลความปลอดภัยในช่วงเวลานั้น” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

5. การบริหารงานสนับสนุน (Supporting Agency)

นอกจากระบบการบริหารหลักของธุรกิจบ่อนคาสีโนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการดำเนินกิจการบ่อนยังมีบริการต่างๆ ที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับนักเล่นพนันระหว่างที่อยู่ในบ่อนคาสีโนด้วย เช่น อาหาร เครื่องดื่ม ที่พัก การปล่อยเครดิต การรับจ่านำ เป็นต้นในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก อาจแบ่งการอธิบายของลักษณะงานในแต่ละฝ่ายดังนี้

5.1 ฝ่ายบริหารธุรกิจรับจ่านำ

ฝ่ายที่ดูแลธุรกิจรับจ่านำนั้น ตัวทางคาสีโนได้มีการปล่อยให้เอกชนเข้ามารับทำในส่วนของธุรกิจจำนวน โดยแบ่งส่วนแบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ของเงินที่ได้ 70 : 30 โดยทางคาสีโนจะได้ 30 เปอร์เซ็นต์ และทางเอกชนที่เข้ามารับจ่านำนั้นได้ 70 เปอร์เซ็นต์

5.2 ฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

อาหารและเครื่องดื่มที่จัดเลี้ยงภายในบ่อนนั้นมีทั้งส่วนที่ดำเนินการโดยเมียวดี คอมเพล็กซ์เองโดยมีทั้งรูปแบบที่ให้บริการฟรีและแบบที่คิดค่าใช้จ่าย โดยแบบที่ให้บริการฟรีนั้นจะมีการกำหนดเป็นรอบตามช่วงเวลาทางเมียวดี คอมเพล็กซ์กำหนด โดยรอบที่ให้บริการฟรีนั้น จะมีบริการอาหาร น้ำเปล่า กาแฟธรรมดา (ไม่ใช่กาแฟสด) และอีกส่วนหนึ่งคือส่วนที่เอกชนที่เข้ามาเช่าพื้นที่ Hall ต่างๆ เพื่อทำธุรกิจบ่อนคาสีโนก็จะมีการจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มไว้คอยให้บริการลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการใน Hall ของตนเอง โดยวัตถุดิบต่างๆจะหาซื้อจากตลาดและร้านค้าในบริเวณตำบลท่าสายลวด หรือสามารถสั่งซื้อของจากทางเมียวดี คอมเพล็กซ์ โดยทางเมียวดี คอมเพล็กซ์จะเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบและสินค้าต่างๆที่แต่ละ Hall ต้องการมาให้

5.3 ฝ่ายบริหารที่พัก

การให้บริการที่พักของบ่อนคาสีโนถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอีกประเภทหนึ่งที่มีการดำเนินการควบคู่กับบ่อนคาสีโนทุกแห่ง ซึ่งทางเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นมีการสร้างโรงแรมที่พักระดับ 5 ดาว ไว้รองรับแขกระดับสูง หรือบรรดาแขก VIP โดยนักเล่นพนันโดยทั่วไปก็สามารถเข้าไปใช้บริการได้โดยเสียค่าบริการห้องพักเป็นรายวันในแบบธรรมดา ที่อยู่ด้านหลังติดกับคาสีโน ซึ่งห้องพักมีราคาขึ้นอยู่กับลักษณะของห้องพัก ราคาก็จะมีตั้งแต่ห้องละ 1,000-1,500 บาทขึ้นไปต่อการพัก 1 คืน หรืออีกรูปแบบหนึ่งคือหากมีการแลก Ship ตามเกณฑ์ที่บ่อนคาสีโนกำหนดหรือเล่นเดิมพันในจำนวนมากก็สามารถเข้าพักได้ฟรี เป็นต้น โดยระบบการบริหารที่พักจะมีพนักงานเป็นผู้จัดการโรงแรมเป็นผู้ควบคุมดูแล โดยมีพนักงานเป็นชาวไทยเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากงานบริการจะคนไทยจะทำได้ดีกว่า ส่วนชาวพม่าก็มีบ้างแต่มีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับพนักงานชาวไทย แต่สามารถพูดได้ 2 ภาษาคือ ไทย และพม่า เพื่อดูแลลูกค้า VIP ทางฝั่งพม่า

5.4 กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

บ่อนคาสีโนเมียวดีคอมเพล็กซ์นั้นเนื่องด้วยหุ้นส่วนส่วนใหญ่ของทางบ่อนคาสีโนเป็นนายทุนไทย ประกอบกับการที่จะลดปัญหาการกระทบกระทั่งระหว่างชาวบ้านในชุมชนบ้านท่าอาจและชุมชนใกล้เคียงทางฝั่งไทย จึงได้มีการร่วมกิจกรรมกับทางชุมชนชายแดนไทยที่ติดกับบ่อนคาสีโนและชุมชนใกล้เคียง โดยการดำเนินกิจกรรมเป็นไปในรูปแบบของการเอื้อประโยชน์ในเชิงอุปถัมภ์แก่ชุมชนบ้านท่าอาจและชุมชนใกล้เคียง ตัวอย่างเช่น

1. มีการร่วมกิจกรรมงานบุญประเพณีต่างๆของชุมชนในทุกๆ ปีที่ผ่านมา
2. การรับคนภายในชุมชนทั้งวัยรุ่นและวัยทำงาน เข้ามาทำงานในบ่อนคาสีโน
3. มีการซื้ออาหารข้าวกล่องสำหรับพนักงานที่สั่งมาจากชุมชนใกล้เคียงคาสีโน

การทำกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้ไม่เกิดการต่อต้านของชุมชนที่มีต่อคาสีโนทำให้คาสีโนเกิดภาพลักษณ์ที่ดีและการดำเนินกิจการบ่อนคาสีโนสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

อาจกล่าวสรุปได้ว่าเครือข่ายการทำธุรกิจบ่อนคาสีโน กรณีกลุ่มเครือข่ายการทำธุรกิจบ่อนคาสีโน กรณีกลุ่มเครือข่ายข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาค ย้ายฐานจากบ่อนผิดกฎหมายภายในประเทศสู่คาสีโน ถูกกฎหมายในเขตสัมปทาน

1. เป้าหมายหลักของการดำเนินธุรกิจคาสีโนของเมียวดี คอมเพล็กซ์ คือ การทำธุรกิจสถานบันเทิงครบวงจรที่เรียกว่า คอมเพล็กซ์ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของเมืองแม่สอด โดยแบ่งพื้นที่ให้บริการเป็นส่วนต่างๆ ทั้ง คาสีโน ร้านค้าดีวีดีฟรี ร้านอาหาร โรงแรมที่พัก เป็นต้น

2. เครือข่ายผู้ลงทุนในคาสีโน เป็นการรวมตัวของของกลุ่มเครือข่ายข้าราชการ นักการเมือง ท้องถิ่นระดับภูมิภาค ร่วมลงทุนในรูปแบบของการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ด้านบริการ และการท่องเที่ยว โดยเป็นการร่วมลงทุนในรูปแบบของบริษัทอย่างถูกกฎหมาย และจัดตั้งบริษัทในประเทศพม่า

3. เครือข่ายแต่ละฝ่ายมาได้อย่างไร เครือข่ายมีการแบ่งพื้นที่ให้เช่า โดยมีการแบ่งผลประโยชน์ประกอบกิจการในแต่ละเดือน ในอัตราส่วน 70: 30 โดยทางเมียวดีคอมเพล็กซ์จะได้ค่าเช่า 30 เปอร์เซ็นต์ คิดเป็นเงินประมาณ 1-2 ล้านบาทต่อเดือน ต่อ Hall

4. อำนาจในพื้นที่ ภายในเมียวดีคอมเพล็กซ์นั้นได้แบ่งพื้นที่เป็นล็อตหรือที่เรียกว่า Hall แบ่งให้นายทุนเอกชนมาเช่าพื้นที่เพื่อดำเนินกิจการคาสีโนของตนเอง โดยเจ้าของ Hall แต่ละรายนั้นมีอำนาจในการบริหารจัดการในพื้นที่ Hall ของตนเอง ทั้งเรื่องการให้บริการด้านการเล่นพนัน การให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่นักพนันที่มาเล่นพนัน แต่ในส่วนของการให้บริการด้านความปลอดภัยนั้น จะมีทีมการ์ดของทางเมียวดี คอมเพล็กซ์ดูแลภายในพื้นที่เมียวดี คอมเพล็กซ์เพียงทีมเดียวเท่านั้น เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่แต่ละ Hall มีทีมการ์ดของตนเอง กรณีที่มีปัญหาทีมการ์ดก็จะเข้าไปเคลียร์

ในส่วนของอำนาจภายนอกเมียวดี คอมเพล็กซ์นั้นจากคำบอกเล่าของผู้จัดเมียวดี คอมเพล็กซ์ทำให้ทราบได้ว่าอยู่ในการดูแลของนายพลชิตตู่ซึ่งเป็นผู้นำของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) ดังกรณีตัวอย่างที่มีนักพนันที่เป็นฝรั่งเข้าไปเล่นในคาสีโนแล้วโดนจับได้ ก็จะมีการจับกุมและนำไปขังไว้ในคุกของทางฝั่งพม่า

5. วงเงินหมุนเวียน แรกเริ่มดำเนินธุรกิจมีกำไรมากถึงวันละ 100 ล้านบาท ปัจจุบันลดลงเหลือกำไรวันละประมาณ 20 – 30 ล้านบาท

4.2 ศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

การก่อตัวของเครือข่ายบ่อนคาสีโนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า อาจกล่าวได้ว่าเริ่มเกิดขึ้นภายหลังความพยายามในการพัฒนาการลงทุนคาสีโนให้ถูกกฎหมายและสอดคล้องกับกฎหมายการลงทุน (Foreign Investment Law 2012) ที่ให้โอกาสการเกิดขึ้นของบ่อนคาสีโนในรูปของการบริการและการท่องเที่ยวในลักษณะ “คอมเพล็กซ์” ที่เป็นศูนย์บริการครบวงจร พร้อมกับการกำหนดเมืองเมียวดีขึ้นเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีในฝั่งพม่าและเขตเศรษฐกิจแม่สอดในฝั่งไทย เพราะแต่เดิมการทำบ่อนคาสีโนเป็นลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ที่มี

เป้าหมายเฉพาะภายใต้ความร่วมมือระหว่างกลุ่มนักลงทุนไทยและกองกำลังพิทักษ์ชายแดนของพม่าที่พัฒนาขึ้น เป็นบ่อนคาสีโนในพื้นที่โกดังสินค้าเดิม ไม่ใช่ลักษณะเครือข่ายเพื่อการลงทุนภายใต้กฎหมายการลงทุนของพม่า จากการสัมภาษณ์พบว่า การดำเนินธุรกิจบ่อนคาสีโนของนายปอ ซึ่งเป็นเจ้าของบ่อนคาสีโนกาแล็กซี เอนเตอร์เทนเมนต์ ได้สะท้อนให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ของตนเองกับนายพลชิตตู่ โดยอาจกล่าวได้ว่าเป็นความสัมพันธ์เชิง ปังเจก ที่มารวมตัวกันอย่างใกล้ชิด มีเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนที่จะเป็นบ่อนคาสีโน บนฐานระบบ การค้าแบบเดิมเช่น การค้าวัว การค้าพืช ผัก ผลไม้ จากฝั่งพม่าสู่ไทย และสินค้าอุปโภคบริโภคจากฝั่งไทยสู่ฝั่งพม่า โดยรูปแบบความสัมพันธ์มีฐานความคิดมาจากความเชื่อเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ผ่านประสบการณ์ต่างๆ ร่วมกัน ในขณะเดียวกันก็มีกิจกรรมต่างๆ ที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน มีพันธกิจร่วมกัน และดำเนินการเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายเดียวกัน ดังปรากฏในคำบอกเล่าที่น่าสนใจถึงรูปแบบการใช้ชีวิตการร่วมกิจกรรมกับกองกำลังพิทักษ์ ชายแดน การร่วมบริจาคเพื่อการสร้างวัด การจ่ายเช่าท่าเรือในฝั่งพม่าที่อยู่ภายใต้การดูแลของนายพลชิตตู่เป็น ลักษณะการจ่ายมากจ่ายน้อยตามรายได้ และปริมาณคนข้ามมากกว่า การจ่ายตามกฎหมายระเบียบสากล ตลอดจนการ สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มคนกระเหรี่ยงผ่านการแต่งงานกับลูกสาวผู้นำและแบ่งผลประโยชน์ในบ่อนคาสีโนให้ใน ฐานะหัวหน้างาน ดังปรากฏในคำบอกเล่าว่า

“เนื่องด้วยเรามาทำธุรกิจอยู่ทางฝั่งพมานี้ ก็ต้องมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนและผู้มี อำนาจในพื้นที่ เพื่อการอำนวยความสะดวกของธุรกิจ ซึ่งเราก็ต้องมีค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจาก ภาษีที่เราต้องจ่าย ก็จะมีค่าใช้จ่ายเล็กๆน้อยๆ ให้สำหรับคนในพื้นที่ เช่น แจกอาหาร สร้างวัด สร้างสาธารณูปโภคให้คนในพื้นที่ แล้วก็รวมไปถึง การแต่งงานกับคนในพื้นที่ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเราเป็นคนของพวกเขา และเป็นการสร้างความเป็นมิตรให้กับคนในพื้นที่ ผมเนี่ยมีเมียชาว กระเหรี่ยง 4 คน แบ่งงานให้ทำคนละหน้าที่ เช่น อาหาร บาร์ เราจำเป็นต้องใช้คนในพื้นที่เข้าไป สื่อสาร มีปัญหาอะไรเมียผมก็จะเข้าไปคุยก่อน บางครั้งก็ไม่ต้องถึงผู้ใหญ่ นายบ้านก็จัดการได้ เพราะยังไงเราก็เป็นคนบ้านนี้ มีงานสำคัญก็ต้องไปร่วมให้คนเห็นหน้าบ่อยๆ เพราะบางทีทหาร ปลายแถวก็เยอะที่ไม่รู้จักเรา ก็จะมาวุ่นวาย” (นาย ปอ สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

ในขณะที่การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายธุรกิจของบ่อนคาสีโนในยุคหลังที่อยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุน ของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีพบว่า เป็นลักษณะเครือข่ายองค์กรที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ต่างๆ ที่มีสมาชิกที่แตกต่างกัน ทั้งสถานะภาพและบทบาท แต่สามารถรวมตัวกันภายใต้เป้าหมายร่วมกันเพื่อการขอ สัมปทานการดำเนินธุรกิจภาคบริการ ภายใต้กฎหมายการลงทุน ที่มุ่งเน้นการเป็น “คอมเพล็กซ์” มากกว่าการเป็น

บ่อนคาสโน ดังนั้นจึงเกิดเครือข่ายธุรกิจครบวงจรภายใต้กฎหมายการลงทุน โดยลักษณะเครือข่ายเป็นการเชื่อมโยงสายสัมพันธ์อย่างหลวมๆ ของปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กร และสถาบันโดยที่สมาชิกในเครือข่ายเข้าร่วมทำกิจกรรมตามความเหมาะสม ภายใต้กฎเกณฑ์หรือเป้าหมายร่วมและมีการปฏิบัติอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์ และปรัชญาของตนและมีการทำงานร่วมกัน ทั้งงานเฉพาะหน้าและการประสานผลประโยชน์ที่ขยายวงกว้างออกไป โดยกลุ่มคนดังกล่าวที่รวมกันเป็นเครือข่าย บุคคลที่มีความคิด ความเชื่อเหมือนหรือต่างกันได้ แต่ทุกคนต่างมุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหลักร่วมกัน ในขณะที่เป้าหมายย่อยของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิกของเครือข่ายอาจแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ การกระทำ พันธกิจและเป้าหมาย ดังปรากฏในความบอกเล่า

“บ่อนคาสโนของเราคือธุรกิจที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเราได้รับสัมปทานจากทางรัฐบาลกลางของพม่า ในการลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสโนบริเวณริมแม่น้ำเมย ทางเราพยายามนำเสนอรูปแบบของบ่อนคาสโนในรูปแบบที่แตกต่างจากในพื้นที่ที่มีอยู่เดิม นั่นคือรูปแบบของสถานบริการที่ครบวงจร หรือที่เรียกกันว่า คอมเพล็กซ์ เพื่อที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการในพื้นที่เพื่อความครึกครื้น ไม่ได้มีแต่นักพนันเพียงอย่างเดียว และเราก็มีเครือข่ายที่มีความสามารถในด้านต่างๆ เข้ามาช่วยพัฒนา และแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ได้ๆ สิ่งสำคัญก็คือการทำให้คนรู้สึกว่ที่นี่คือแหล่งท่องเที่ยว คือจุดหมายปลายทางใหม่ ผู้ใหญ่ในจังหวัดก็มาเที่ยวได้ ประชุมสัมมนา หน่วยงานต่างๆ ก็พามาเที่ยวได้ มีความปลอดภัย ต้องให้ทุกคนรู้สึกว่าการมาบ่อนคาสโน ไม่ใช่ชนักพนัน เป็นเพียงแค่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งที่พร้อม จะกินเลี้ยง จะซื้อของ เรามีให้ครบเรื่องความบันเทิง”(สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

ดังนั้นเองอาจกล่าวได้ว่าบ่อนคาสโนชายแดนไทย-พม่า ในปัจจุบัน (2560) ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี มีลักษณะเป็นเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสโน ที่เรียกตัวเองว่า คอมเพล็กซ์ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายการลงทุน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าบ่อนคาสโนตามชายแดนไทย-พม่า เป็นเครือข่ายธุรกิจที่มุ่งเน้นผลประโยชน์และเป้าหมายร่วมกันเชิงเศรษฐกิจ

เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสโนดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นเครือข่ายธุรกิจเอกชนที่มีเป้าหมายของการสร้างเครือข่ายซึ่งกันและกันเพื่อการประสานผลประโยชน์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลตอบแทน ภายใต้ความร่วมมือในฐานะของการเป็นหุ้นส่วนต่อกัน โดยความเป็นหุ้นส่วนนั้น เป็นทั้งใน

รูปแบบของความร่วมมือในการค้าขาย การประสานผลประโยชน์ ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวกันของผู้ที่ทำธุรกิจที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน เช่น ธุรกิจคาสีโน ธุรกิจร้านขายสินค้าปลอดภาษี ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจโรงแรม เป็นต้น โดยเครือข่ายธุรกิจเหล่านี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการประสานผลประโยชน์และสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของการดำเนินงานทางธุรกิจ จุดแข็งของเครือข่ายดังกล่าวนี้คือ มีกระบวนการทำงานที่แบ่งแยกหน้าที่ชัดเจน มีความสามารถในการระดมทุนเพื่อการจัดการต่าง ๆ และมีความสามารถในการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

โดยเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนชายแดนไทย-พม่า อาจจำแนกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. □ คุณลักษณะของสมาชิกที่เป็นเครือข่ายแบบผสมผสานซึ่งสมาชิกมีความแตกต่างกันทั้งสถานภาพและบทบาทแต่ทั้งหมดมีเป้าหมายร่วมกันคือการลงทุนในธุรกิจ อันเป็นผลประโยชน์หลักที่สามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายได้ โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

(1) มีการทำงานของระบบเครือข่ายในลักษณะเป็นตาข่าย (Net) ที่โยงใยถึงกันมากกว่าการเป็นการเชื่อมต่อจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง (Link) และพร้อมที่จะปฏิบัติการ “Work” เมื่อต้องการใช้งานในเชิงระบบเพื่อเข้าสู่เป้าหมายร่วมกัน ดังเห็นได้จากความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนจากเจ้าของบ่อนคาสีโนกับนายพลชนิดตู๋ กลายเป็นกลุ่มทุนต่างๆ ที่มีฐานศักยภาพเดิม ที่มีการลงทุนภายในจังหวัด ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เข้ามารวมตัวกันเพื่อเข้าจัดการเชิงระบบ ภายใต้อำนาจ “คอมเพล็กซ์” เพื่อโยงใยความสัมพันธ์ไปสู่ระบบทุนที่เปิดโอกาสให้ทั้งในแง่กฎหมายและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

(2) รูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคลกลุ่มหรือองค์กรหลายองค์กร ที่ต่างก็มีทรัพยากรของตัวเอง มีเป้าหมาย มีวิธีการทำงาน และมีกลุ่มเป้าหมายของตัวเอง บุคคล กลุ่มหรือ องค์กร เหล่านี้ได้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลานานพอสมควรแม้อาจจะไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็จะมีการวางรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาที่สามารถติดต่อไปได้ ความน่าสนใจของกลุ่มทุนต่างๆ นำประสบการณ์ ทรัพยากรเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น ร้านขายสินค้าปลอดภาษี ส่วนใหญ่มีเครือข่ายกับ โรงงานขนาดใหญ่ที่สามารถกำหนดราคาสินค้าให้ถูกกว่าท้องตลาดได้ เข้ามารวมกับธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ซึ่งเป็นทุนในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และข้ามชาติ เช่น พบว่าโรงแรมบางส่วนเป็นนายทุนชาวพม่า ซึ่งมีเครือข่ายกับบริษัททัวร์นำเที่ยว โดยรับนักท่องเที่ยวจากย่างกุ้ง เข้ามานอนและเล่นพนันในบ่อนคาสีโน โดยมีการจูงล่อหน้าในลักษณะของนายหน้า ที่กำหนดการซื้อชิปตายมาแล้วคนละ 20,000-30,000 บาท พร้อมเข้าพักที่พักพร้อมอาหารฟรี โดยกระบวนการดังกล่าวเชื่อมโยงกับบริษัททัวร์ใน

ตัวเมืองอย่างกึ่ง ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวพม่าไม่สามารถเล่นการพนันถูกกฎหมายได้ พร้อมทั้งไม่ได้มีธุรกิจไนบรีเวณชายแดน ให้เดินทางมายังบริเวณชายแดนเพื่อการท่องเที่ยว พร้อมการเข้าเล่นในบ่อนคาสิโน (นายอา ไกด์ชาวพม่า สัมภาษณ์เมื่อ 10 ตุลาคม 2560)

(3) สายใย (Web) ของความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆแบบซับซ้อน โดยมีพลังความยึดโยง (cohesive) และการสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พร้อมความสัมพันธ์เชิงวัฒนธรรม ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กรณีดังกล่าวทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเครือข่ายของร้านอาหารท้องถิ่นที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนรู้สึกภูมิใจที่ได้รับการคัดเลือกให้มาเป็นส่วนหนึ่งในร้านอาหารในบ่อนคาสิโนประเภทคอมเพล็กซ์ การได้รับการยกย่องและเกื้อกูลในความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ตลอดจนการยอมรับลักษณะเฉพาะของธุรกิจชุมชนที่สามารถยกระดับเข้าสู่แหล่งทุนระดับชาติ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ทางอ้อมที่โยงใยและเกื้อกูลเข้ากับกลุ่มทุนท้องถิ่นอื่นๆต่อมา

2. วัตถุประสงค์ของเครือข่ายเพื่อการลงทุนและรักษาธุรกิจเดิมจากนอกระบบสู่ในระบบ โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

(1) รูปแบบการประสานงานกลุ่มของคนหรือองค์กร ที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันหรือกิจกรรมร่วมกันช่วยเหลือกันโดยการติดต่อสื่อสารอาจทำได้ทั้งการผ่านศูนย์กลางหรือแม่ข่าย และ การติดต่อโดยตรงระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีการจัดรูปแบบหรือจัดระเบียบที่ยัง คงความอิสระ โดยมีรูปแบบการ รวมตัวแบบหลวม ๆ ตามความจำเป็น หรือเป็นโครงสร้างที่มีความชัดเจน ดังเห็นได้จากการวางโครงสร้างความสัมพันธ์ของบ่อนคาสิโนประเภทคอมเพล็กซ์ที่มีโครงสร้างผ่านแม่ข่าย และ การติดต่อโดยตรงระหว่างกลุ่ม เช่น 1.กองกำลังของนายพลชิต ตูร์รับหน้าที่ดูแลภายนอกบ่อนคาสิโนและดูแลเหตุร้ายต่างๆที่เกิดจากคนนอกพื้นที่บ่อนเข้ามาก่อความวุ่นวาย โดยประสานงานกับระดับผู้จัดการเท่านั้น

2.พนักงานรักษาความปลอดภัยจะรับผิดชอบในพื้นที่ของส่วนกลางโดยอำนาจในการตัดสินใจมีอยู่ในพื้นที่ๆ กำหนดไว้เท่านั้น 3. พื้นที่เช่า(Hall) ผู้เช่ามีอำนาจเต็มในพื้นที่ของตนเองในการควบคุมดูแล ตั้งแต่การเล่น การลงโทษผู้กระทำผิดในส่วนที่ตัวเองมี ซึ่งส่วนของกองกำลังนายพลชิตตูและผู้จัดการจะไม่เข้ามาวุ่นวาย เพียงแต่จะทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ผ่านผู้จัดการบ่อนคาสิโนเท่านั้น (นาย กอ ผู้จัดการเมียวดีคอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

(2) การเชื่อมโยงร้อยรัดเอาความพยายามและการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันโดยที่แต่ละฝ่ายยังคงปฏิบัติการกิจหลัก ของตนต่อไปอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์ และปรัชญาของตนเอง การเชื่อมโยงนี้อาจ เป็นรูปของการรวมตัว กันแบบหลวมๆ

เฉพาะกิจตามความจำเป็นหรืออาจอยู่ในรูปของการจัดองค์กรที่เป็นโครงสร้างของความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน ลักษณะดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแต่ละส่วนทั้งส่วนของการร่วมหุ้น โรงแรม ร้านค้า ร้านของที่ระลึก ร้านสินค้าปลอดภาษี ตลอดจนการเช่าพื้นที่ภายในบ่อนคาสิโนต่างมีความสัมพันธ์โยงใยอยู่กับเครือข่ายเดิมของตนเอง เช่น โรงแรม สัมพันธ์กับเครือข่ายบริษัททัวร์ ร้านอาหาร ร้านสินค้าปลอดภาษีสัมพันธ์กับการจัดการสินค้าและเครือข่ายสินค้า ซึ่งแต่ละที่มีสินค้าไม่เหมือนกันตามเครือข่ายและลักษณะเฉพาะของแต่ละร้าน การผสมผสานดังกล่าวเป็นลักษณะ เครือข่ายเชิงระบบ ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่อง คอมเพล็กซ์ ทางการท่องเที่ยว บ่อนคาสิโนมีโอกาสน้อยในการเข้าไป ควบคุมกำหนด ประเภทสินค้าวิธีการจัดการร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก และโรงแรม เพราะทุกคนรับรู้ว่ทั้งหมด เป็นการรวมกันแบบหลวมๆ เพื่อเป้าหมายในการก่อรูปขององค์กรเพื่อการลงทุนเท่านั้น ดังปรากฏในคำบอกเล่า ของเจ้าของร้านค้าปลอดภาษีในบ่อนคาสิโนแอ็ค ดราگونไนท์ เล่าว่า “สินค้าของแต่ละที่ไม่เหมือนกัน ราคา ก็แตกต่างกัน อย่างของเรามีเครือข่ายสินค้าปลอดภาษีจากตลาดสิงคโปร์ ซึ่งเป็นที่ทำงานเดิม ทำให้เรา รู้แหล่งในการนำเข้าสินค้าที่แตกต่างออกไป นี่อาจจะเป็นเหตุหนึ่ง ที่มีลูกค้าจำนวนหนึ่งมาที่นี่ เพราะรู้ว่าเรามีสินค้า ที่ไม่เหมือนคนอื่น อย่างไวน์ เรามีห้องเก็บอย่างดี ใครจะมาบ่อนคาสิโนรีเปลาไม่รู้ แต่ถ้าอยากได้ไวน์ดีต้องมาที่เรา เท่านั้น ไม่มีการแนะนำต้องเที่ยวบ่อนคาสิโนข้างใน เรามี Pr ของเขาก็ทำหน้าที่ของเขาไป เขามีอะไรบ้างเราก็ไม่รู้ เราแต่ว่าเรามีอะไรดีซี ที่จะดึงดูดลูกค้าให้ข้ามฝั่งมาซื้อของเรา บางคนมาซื้อของก่อนเลยเพราะกลัวเงินหมด แล้ว ผากไว้ก่อนจะไปเล่นในบ่อนคาสิโนก็มี ซึ่งก็แล้วแต่ทางลูกค้า เราจะไม่ไปยุ่ง เจ้าของเขาเป็นผู้หญิงก็มีความสัมพันธ์ กับชาวพม่าให้ร่วมลงทุนขายสินค้าปลอดภาษี โดยแบ่งพื้นที่ให้ เราก็เลยย้ายจากโกดังที่อยู่ฝั่งไทยมาเปิดที่นี่ เป็น สาขา 2” (นายกร เจ้าของขายสินค้าปลอดภาษีแอ็คดราگونไนท์ สัมภาษณ์เมื่อ 10 ตุลาคม 2560)

3. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเขตชายแดนไทย-พม่า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อนของกลุ่มคนและ รูปแบบของรัฐทั้งสองประเทศที่แตกต่างกัน โดนไทยเป็นรัฐเดี่ยว รัฐพม่าเป็นรัฐรวม ส่งผลให้มีสภาพพื้นที่ที่มีความ ซับซ้อนดังนั้นการเกิดเครือข่ายทางธุรกิจจึงจำเป็นอย่างมากในการสร้างอำนาจในการต่อรอง โดยเฉพาะการลงทุน ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี ขณะที่พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ก็มีการกำหนดนโยบายที่แตกต่างกัน อย่างชัดเจนทั้งสองรัฐ ในเรื่องเป้าหมายการลงทุน โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

(1) ความร่วมมือและการเปิดรับของฝ่ายต่าง ๆ ที่จะมีข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งข้อกำหนดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความพยายามที่จะระดม ทรัพยากรกระบวนการความรู้และวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จจากการร่วมมือและการเปิดรับในสิ่ง ที่ใหม่นั้นเสมอ

(2) การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใด ได้ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้า หากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน อย่างเป็นระบบ โดยมีจุดหมายเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปการศึกษา โดยกลุ่มเครือข่ายนี้ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน

(3) ความร่วมมือที่เป็นไปได้ทั้งในระบบบุคคล องค์กรและสถาบันอาจมีขอบข่ายและขนาดตั้งแต่ เล็ก ๆ ภายในชุมชนไปจนถึงระดับจังหวัด ภูมิภาค ประเทศและระหว่างประเทศเป็นสายใย ของความสัมพันธ์ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม ระหว่างบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่นๆ และอีกหลายๆ คน ซึ่งเป็นการมอง ในมิติของการจัดโครงสร้างทางสังคมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของกลุ่มคนในสังคมที่มีต่อกัน

(4) ความสัมพันธ์ที่อิงอาศัย ที่เป็นไปตามกฎของการไหลเลื่อนไปมาระหว่างความไร้ระเบียบกับการจัดระเบียบ และระหว่างการแตกดับกับการเกิดขึ้นใหม่ที่พร้อม จะสานต่อกับสิ่งต่างๆ โดยมุ่งเน้นการสานต่อกับปัจเจกบุคคล กลุ่มและองค์กรเครือข่าย เพื่อเข้ามาสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ ความรู้ใหม่ หรือสังคมใหม่อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักของความไว้วางใจที่มีต่อกันในฐานะที่ทุกกระบวนการเป็นระบบเปิดที่มีการเชื่อมโยงต่อกันและเพื่อให้เกิดการกระทำตามภารกิจนั้น ๆ จนบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดการเครือข่ายบนความหลากหลายของสมาชิกทั้งความคิดอุดมการณ์ และประสบการณ์ โดยการสร้างเครือข่ายดังกล่าวมุ่งเน้นให้เกิดพลังของเครือข่ายในการรักษาผลประโยชน์ชายแดนเป็นสำคัญ โดยมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้

(1) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชุมชนที่กว้างขวาง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ยุติธรรม และกาสร้างเครือข่ายที่กว้างขวางมากกว่าในอดีต เพื่อสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และเครือข่ายหรือเพื่อรู้เท่าทันการเชื่อมโยงเครือข่ายของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ไร้พรมแดน

(2) การสร้างสัมพันธ์ภาพทางสังคมในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อยกระดับแนวคิดและกิจกรรมที่ทำร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่โดยเป็นการเชื่อมโยงสายสัมพันธ์อย่าง หลวม ๆ ของปัจเจกบุคคลกลุ่มองค์กรและสถาบันซึ่งสมาชิกในเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมตามความ เหมาะสมภายใต้กฎเกณฑ์หรือเป้าหมายร่วมและมีการปฏิบัติอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์และปรัชญาของตน รวมทั้งมีการทำงานร่วมกันทั้งในงานเฉพาะหน้าและการประสานผลประโยชน์ที่ขยายวงกว้างออกไป

(3) ชุมชนแห่งสำนึก (conscious community) ที่สมาชิกต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวมที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นอาจจะด้วยพื้นฐานของระบบคุณค่าเก่าหรือเป้าประสงค์ใหม่ของการเข้ามาทำงานร่วมกันซึ่งมีลักษณะเป็นพลวัตรที่บุคคลและกลุ่มคนต่างมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกันมีความสัมพันธ์และการตัดสินใจร่วมกันโดยมีพันธะเชื่อมโยงระบบใหญ่ บนพื้นฐานแห่งความเป็นอยู่ที่ดีร่วมกัน และมีการติดต่อสื่อสารด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลุ่มหรือ เครือข่ายมีความยั่งยืน (communication and network)

(4) การเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์กับมนุษย์แล้วขยายผลออกไปเป็นวงกว้าง เพื่อให้สังคมเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นและการเชื่อมต่อระหว่างมนุษย์นั้นจะเป็นความสัมพันธ์ กลับในเชิงบวกที่จะส่งผลให้เกิดพลังทวีคูณ (reinforcing) เกิดการขยายผลแบบก้าวกระโดด (quantum leap) เป็นพลังสร้างสรรค์ที่เปลี่ยนคุณภาพอย่างฉับพลัน (emergence) โดยเป้าหมายที่ปรารถนาในการสร้าง เครือข่าย คือ การนำ เอาจิตวิญญาณที่สร้างสรรค์ของมนุษย์มาถักทอเชื่อมโยงกันซึ่งการสร้างเครือขำนั้นสามารถพิจารณาได้จากระบบสิ่งมีชีวิตที่มีความสัมพันธ์ต่อกันดังนั้น จะต้องสร้างโอกาสในการเชื่อมโยง เครือข่ายและมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา (ลองผิด - ลองถูก) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระบบการสื่อสารจะต้องเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการสร้างเครือข่าย

รูปแบบของผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

รูปแบบของผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากสามารถแบ่งได้ 2 ระยะคือระยะที่ 1 ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดและระยะที่ 2 ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ได้แก่

ระยะที่ 1 ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

การลงทุนในธุรกิจบ่อนคาสีโนช่วงก่อนกฎหมายการลงทุนในยุคก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เกิดขึ้นจากการที่นักลงทุนฝั่งไทยที่มีสายสัมพันธ์กับผู้ที่มีอำนาจในการดูแลพื้นที่ชายแดนฝั่งเมียวดีซึ่งก็คือพันตรีชิตู และได้เข้าไปขอเช่าพื้นที่จากนายพลชิตู เพื่อทำธุรกิจบ่อนคาสีโน เน้นการ

หารายได้จากการพนันในบ่อนคาสีโนเป็นหลัก กิจกรรมอื่นๆ ที่บ่อนคาสีโน ทำขึ้นมานั้น เช่น สถานบันเทิงยามราตรี ร้านหมูกระทะ มีเป้าหมายเพื่อเป็นแรงดึงดูดให้ผู้คนเข้ามาเล่นการพนันในบ่อนมากขึ้น ส่วนมากจะมีลักษณะการดำเนินงานแบบเจ้าของรายเดียวแล้วแบ่งหน้าที่ต่างๆ ให้สมาชิกในครอบครัว หรือลูกน้องไปดูแล ซึ่งการดำเนินธุรกิจบ่อนคาสีโนในช่วงดังกล่าวนี้ถือว่ายังไม่ได้ได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลางพม่า โดยจะอธิบายเกี่ยวกับผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์ที่ทำธุรกิจบ่อนคาสีโนโดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

1. ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

1.1 นักลงทุนชาวไทยได้โอกาสเข้าไปเปิดบ่อนคาสีโนภายในพื้นที่การดูแลของ นายพล ชิตตู่ ทำให้มีกำไรจำนวนมากจากการดำเนินกิจการบ่อนคาสีโน ดังคำบอกเล่าของพ่อค้าฝั่งพม่า ที่ว่า

“ชายแดนฝั่งพม่าเป็นด่านเก็บภาษีของกะเหรี่ยง ดูแลโดยนายพลชิตตู่ เพื่อเป็นรายได้ของทหาร ชาวบ้านตามชายแดนต้องเสียภาษีวัว ภาษีไม้ ภาษีของป่า เมื่อรัฐบาลพม่าสั่งปิดด่าน แต่รัฐบาลไทยไม่ได้สั่ง ปิดด่าน การนำสินค้าออกขายก็ต้องจ่ายภาษีให้กับฝ่ายกะเหรี่ยง โดยภาษีจะจ่ายทั้งหมด 4 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 ภาษีที่แหล่งผลิต ครั้งที่ 2 จ่ายให้กับกะเหรี่ยง DKBA ครั้งที่ 3 จ่ายค่าข้ามแม่น้ำจากฝั่งพม่ามาไทย ให้นายพล ชิตตู่ ครั้งที่ 4 จ่ายค่าขึ้นฝั่งไทย ให้ศุลกากรไทย ถึงจะนำสินค้าออกมาขายได้” (นายหนุ่มสัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

ซึ่งสอดคล้องกับคำบอกเล่าของเจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ ที่ว่า

“เมื่อการค้าขายตัวมากขึ้นจากการค้าขายเครื่องใช้ไฟฟ้า ก็ทำให้เริ่มรู้จักนายทุนระดับล่างและนำไปจนรู้จักผู้มีอิทธิพลระดับนายพลฝั่งพม่า นายพลหม่องชิตตู่ ซึ่งก็คือคนกะเหรี่ยง จึงได้มีการเสนอจัดทำคาสีโนขึ้น โดยทำครั้งแรกในพื้นที่โกดังสินค้าเก่าที่เคยเป็นแหล่งขนถ่ายเครื่องใช้ไฟฟ้าและค่อๆ พัฒนาสู่การเช่าอาคารทำคาสีโนร่วมกับพม่า โดยเริ่มจากบ่อนขนาดเล็ก เอาอุปกรณ์การเล่นมาติดตั้งให้นักเล่นเข้ามาเล่น บางโต๊ะอาจมีพนักงานคอยเชียร์แขกเข้ามาด้วย คนที่มาเล่นส่วนใหญ่ในช่วงนี้เป็นคนกะเหรี่ยงที่เป็นคนงานในโกดังและบอกเล่าต่อกันไปในชุมชน ซึ่งระยะแรกยังไม่ได้มีการทำสัมปทานเป็นทางการเป็นเพียงการขออนุญาตเปิดบ่อนกับนายพลชิตตู่เท่านั้น โดยร่วมบริจาคสร้างวัดในเขตกะเหรี่ยงครั้งละ 5 แสน รวมแล้วปีพ.ศ.2557 บริจาคไป 2 ล้านบาท จนมีความสนิทสนมกับนายพลชิตตู่จึงขอสัมปทานเพื่อทำคาสีโน โดยเน้นแบบถูกๆ ตรงๆ พุดง่ายๆ เพราะไม่รู้ว่าการค้าขายไปได้ดีขนาดไหนในอนาคตและการเสียภาษี

การค้าให้กับกะเหรี่ยงก็ไม่มีมาตรฐานที่แน่นอนจะมีขอเรื่อยๆ ทั้งปี ทั้งงานประเพณี งานวัดเกิด และงานทำบุญต่างๆ ซึ่งก็ไปบ้างไม่ไปบ้างแต่ต้องบริจาคนั่นแหละ ถ้าใครรู้จักผู้มีอิทธิพลก็จะเลือกทำคาสีโนเนื่องจากเป็นช่องทางหาเงินที่ง่ายที่สุดและถูกกฎหมายสำหรับฝั่งพม่า แม้ว่าคนไทยจะไม่ได้มีสิทธิ์ขาดในพื้นที่สัมปทาน ต้องไปร่วมกับทางพม่าเรียกได้ว่าถือหุ้นลมกินหุ้นลม” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

1.2 นักลงทุนที่เข้าไปเปิดบ่อนคาสีโนได้รายได้จากนักลงทุนที่เข้ามาขอเช่าพื้นที่ภายในบ่อนคาสีโนเพื่อนำเครื่องเล่นการพนันแบบอัตโนมัติมาเปิดให้บริการภายในบ่อนคาสีโน ดังคำบอกเล่าของเจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์ เอนเตอร์เทนเมนต์ ที่ว่า

“ทางเราได้มีการเปิดโอกาสให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนในบ่อนคาสีโน โดยอยู่ในรูปแบบของการเปิดให้เช่าพื้นที่ เพื่อนำเครื่องเล่นต่างๆมาลงยังบ่อนคาสีโน เช่น เครื่องเล่นสล็อต โต๊ะบาคาร่า โดยเราได้มีการแบ่งผลประโยชน์ในอัตรา 70:30 โดยทางเราได้ 70 นักลงทุนได้ 30” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

1.3 มีการต่อยอดธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบ่อนคาสีโน คือ ธุรกิจการรับจ่านำและการขายบริการทางเพศ ดังคำบอกเล่าของเจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์ เอนเตอร์เทนเมนต์ ที่ว่า

“บ่อนคาสีโนของเรานั้นได้มีการให้บริการรับจ่านำกับผู้เข้ามาใช้บริการในกรณีที่ต้องการเงินสดเพื่อนำไปเล่นในบ่อนคาสีโน ซึ่งถ้าเป็นชาวกระเหรี่ยงจะเราจะเน้นรับจ่านำแต่ทองคำเพียงอย่างเดียว และถ้าเป็นคนไทยเราจับทั้งทองคำ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ และหากไม่มีเงินมาไถ่คืน เราก็จะการ์ดของทางเราตามไปยึดสิ่งของทางฝั่งไทยแล้วนำเข้ามาขายยังฝั่งพม่าทันที” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซ์สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

2. ผลประโยชน์ด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนกฎหมายนี้ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจนอกระบบที่มีลักษณะเป็นเจ้าของรายเดียวบริหารจัดการด้วยตนเองเพียงคนเดียว ไม่มีระบบแบบแผน ขาดเครือข่าย ขาดศักยภาพ ถูกแทรกแซงจากแหล่งทุนอื่นที่มีทุนมากกว่าได้ง่าย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่รอบด้านส่งผลให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาดได้ง่าย มีข้อจำกัดทางการเมืองคือเมื่อไม่ได้รับการรับรองทางกฎหมายจากรัฐบาลกลางพม่าส่งผลให้

จำเป็นต้องอยู่ภายใต้การปกปักรักษาของพันธมิตรตั้งแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้น การบริหารจัดการจึงเป็นไปในลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์ที่ทำธุรกิจบ่อนคาสีโนร่วมกันระหว่างเจ้าของที่เป็นนักลงทุนชาวไทยกับพันธมิตรคู่เท่านั้น จึงเป็นที่สังเกตว่านายพลซิดดูจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจและการบริหารจัดการของเจ้าของบ่อนคาสีโน

แสดงความเป็นมิตร กับใจบุญสุนทานกับคนกะเหรี่ยง เช่น เล่นเสียมากก็มีการคืนเงินให้บางส่วน มีการทำอาหารเลี้ยงที่ศาลพระวอ ดังคำบอกเล่าของเจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ ที่ว่า

“ทางบ่อนคาสีโนต้องพึ่งพาความช่วยเหลือของนายพลซิดดูในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆในพื้นที่นี้ เพราะเขาเป็นคนดูแลพื้นที่ตรงนี้อยู่ หากทำอะไรโดยไม่ผ่านเขา ก็จะทำอะไรติดขัด ซึ่งเป็นที่รู้กันดีว่าหากทำอะไรโดยผ่านนายพลซิดดู สิ่งต่างๆก็จะสะดวกสบายไม่มีปัญหาอะไรตามมา อีกทั้งเรายังได้มีการทำบุญ บริจาคสิ่งของต่างๆ ให้กับวัด และคนในพื้นที่ เช่น เราบริจาคเงินเพื่อทำอาหารเลี้ยงคนกะเหรี่ยง วันละ 5,000 บาท ทุกวันในนามของนายพลซิดดู ซึ่งมันก็ส่งผลให้คนกะเหรี่ยงเชื่อว่าเรากับนายพลซิดดูให้การคุ้มครองและดูแลอำนวยความสะดวกให้เราอยู่” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

3. ผลประโยชน์ด้านความร่วมมือและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน

การดำเนินกิจการบ่อนคาสีโนช่วงก่อนกฎหมายนี้เป็นการร่วมมือและประสานผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของบ่อนคาสีโนที่เป็นคนไทยกับพันธมิตรคู่ที่เป็นผู้มีอำนาจดูแลชายแดนฝั่งเมียวดีโดยตรง จึงมีการประสานความร่วมมือและแบ่งผลประโยชน์ซึ่งกันและกันเป็นหลัก ดังคำบอกเล่าของเจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ ที่ว่า

“ในเรื่องของผลประโยชน์นั้นเราจะประสานกับทางฝั่งเมืองเมียวดีเป็นหลัก โดยเราจะประสานกับนายพลซิดดู เพราะเป็นผู้มีอำนาจที่ดูแลพื้นที่นี้อยู่ เราต้องให้ความสำคัญกับเขาเป็นอันดับแรก เราจึงมีการแบ่งปันผลประโยชน์บางส่วนให้กับนายพลซิดดู เพื่ออำนวยความสะดวกให้เราในด้านต่างๆในพื้นที่ แต่กับฝั่งไทยนั้นเราไม่ได้มีการประสานงานความร่วมมือเท่าไรนัก เนื่องด้วยบ่อนคาสีโนของเรานั้นตั้งอยู่ทางฝั่งเมียวดี” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

4.ผลประโยชน์ด้านกฎหมาย

การดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโนแบบที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและจำเป็นต้องได้รับการปกป้องดูแลจากพันธมิตรที่เท่าเทียมส่งผลให้การดำเนินธุรกิจดังกล่าวของนักลงทุนชาวไทยต้องพบกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ มากมายโดยเฉพาะปัญหาด้านการเมืองและด้านกฎหมาย ดังคำบอกเล่าของเจ้าของบ่อนคาสิโนกาเล็กซ์ เอนเตอร์เทนเมนต์ ที่ว่า

“เนื่องด้วยบ่อนคาสิโนของเราในช่วงก่อนหน้านี้ ไม่ได้ถูกต้องตามกฎหมายเท่าไรนัก จึงทำให้ต้องพึ่งพิงอาศัยอำนาจของนายพลชิตูในการคุ้มครองและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อให้บ่อนคาสิโนของเราสามารถเปิดให้บริการโดยที่ไม่มีปัญหาใดๆ” (นาย ปอ เจ้าของบ่อนคาสิโนกาเล็กซ์สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

ระยะที่ 2 ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

การลงทุนในธุรกิจบ่อนคาสิโนช่วงก่อนกฎหมายการลงทุนในยุคก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มบุคคลที่ดำเนินธุรกิจแตกต่างกันเพื่อสร้างการดำเนินกิจการในลักษณะของสถานบริการครบวงจรหรือที่เรียกว่าคอมเพล็กซ์นั้น นับได้ว่าเป็นลักษณะของการประสานผลประโยชน์ที่ไม่เพียงแต่จะ ส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของการดำเนินการทางธุรกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างการแข่งขันให้กับเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนเพื่อสร้างอำนาจในการเจรจาต่อรองกับผู้ที่มีอำนาจดูแลภายในพื้นที่รวมถึงรัฐบาลกลางพม่า รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ทางด้านการกฎหมายในการดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโน ซึ่งจะอธิบายเกี่ยวกับผลประโยชน์ของเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนโดยแยกเป็นรายข้อ ดังนี้

1.ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

1.1 สามารถระดมทุนจากนักลงทุนหลายรายทำให้มีเม็ดเงินจำนวนมากสามารถที่จะพัฒนาศักยภาพของธุรกิจบ่อนคาสิโนให้กลายเป็นการดำเนินงานในลักษณะสถานบริการครบวงจรหรือที่เรียกว่าคอมเพล็กซ์สร้างแรงดึงดูดให้มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการมากขึ้น ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ที่ว่า

“เป็นการลงทุนของนักลงทุนไทย โดยกลุ่มข้าราชการในท้องถิ่น เห็นว่าธุรกิจคาสิโน ในลักษณะครบวงจรน่าจะนำรายได้และผลประโยชน์ที่ดี ประกอบกับช่วงเวลานี้ฝั่งพม่าอยากมี

รายได้ที่แน่นอนจากการสัมปทาน การลงทุน และการค้า เพราะเศรษฐกิจของแม่สอดและเมียวดีเฟื่องฟู เพราะลูกค้าก็มีทั้งคนไทยคนพม่าที่เป็นคนชั้นกลางและคนรวยจากการค้าชายแดน และที่สำคัญช่วงเวลานี้สถานการณ์การเมืองไทยทำให้คนอยากเล่นในประเทศต้องหลบๆซ่อนๆ ถ้าเปิดเป็นคาสิโนครบวงจรน่าจะรองรับนักเล่นในภูมิภาคนี้ได้ เนื่องจากด้านอื่นๆมีคาสิโนเต็มไปหมด แต่ฝั่งแม่สอดยังไม่มีคาสิโนที่ครบวงจรและดีที่สุด ทำให้กลุ่มนักลงทุนไทยและข้าราชการร่วมกัน และเจรจาขอเช่าที่ดินบริเวณตรงข้ามกับโกดังที่ 10 ซึ่งบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของป้อม 99 ซึ่งเป็นหนึ่งในกองกำลังของนายพลหม่องชิตตู คิดว่าน่าจะได้สัมปทานเพราะพื้นที่ใกล้กันก็ให้สัมปทานแล้ว” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.2 เกิดการดำเนินธุรกิจในลักษณะของเครือข่ายที่นักลงทุนแต่ละรายมีฐานะเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจที่มาร่วมทำธุรกิจสถานบริการครบวงจรร่วมกัน ส่งผลให้นักลงทุนแต่ละรายมีแรงจูงใจในการดำเนินธุรกิจของตนเองอย่างเต็มที่ก่อให้เกิดการให้บริการที่ดีเป็นที่พึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการของสถานบริการครบวงจร ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เมียวดีคอมเพล็กซ์มีเครือข่ายที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาให้เมียวดีคอมเพล็กซ์เป็นสถานบริการที่ครบวงจร และตอบโจทย์กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.3 เกิดการต่อยอดธุรกิจอื่นๆ ภายในบริเวณของสถานบริการครบวงจร เช่น Outlet ตลาดขายสินค้าเพื่อให้คนเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะคนพม่า ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“ทางเมียวดีคอมเพล็กซ์ เราพยายามที่จะเข้าถึงกลุ่มลูกค้าทุกเพศทุกวัยให้เข้ามายังเมียวดี คอมเพล็กซ์ ซึ่งเราไม่ได้มีเพียงบ่อนคาสิโนเพียงอย่างเดียว เรายังมี Duty Free ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงแรม อีกทั้งในอนาคตเรา还将พัฒนาต่อยอดในด้านอื่นๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า เพื่อให้คนเข้ามายังพื้นที่ของเราให้มากขึ้น” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.4 รัฐบาลกลางพม่าได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของค่าสัมปทานและภาษี ทำให้รัฐบาลมีรายได้และสามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เมียวดีคอมเพล็กซ์ของทางเรานั้นได้มีการสัมปทานจากทางรัฐบาลกลางของพม่าในระยะยาวและเสียภาษีให้กับรัฐบาลกลางในทุกปี อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้เราสามารถดำเนินธุรกิจได้โดยไม่ต้องไม่มีความกังวล จึงทำให้สามารถพัฒนาและต่อยอดธุรกิจได้อย่างราบรื่น” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

1.5 เกิดการจ้างงานคนท้องถิ่นเป็นจำนวนมากเนื่องจากในกฎหมายได้มีการระบุว่าจะต้องมีการจ้างแรงงานเป็นคนภายในประเทศร้อยละ 25 จากจำนวนแรงงานทั้งหมด ภายใน 2 ปีแรก และเพิ่มเป็นร้อยละ 50 ในปีที่ 4 และเพิ่มเป็นร้อยละ 75 ในปีที่ 6 เป็นต้นไป รวมทั้งต้องมีการฝึกฝีมือแรงงานชาวพม่าเพื่อทดแทนการใช้แรงงานต่างด้าวในกรณีการคัดเลือกคนเพื่อเข้าทำงานในตำแหน่งที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ ทำให้คนในท้องถิ่นมีรายได้ ตลอดจนได้รับการพัฒนาฝีมือและทักษะด้านต่างๆ ให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานมากขึ้น ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการ เมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เนื่องด้วยในตัวกฎหมายได้มีการระบุเอาไว้ว่าเราต้องจ้างแรงงานคนในพื้นที่ หรือคนพม่าให้เข้ามาทำงานกับเรา ทำให้พนักงานของเราส่วนใหญ่จะเป็นคนพม่า และจะมีคนไทยบ้าง ซึ่งคนไทยเราจะให้คอยดูแลในส่วนที่สำคัญๆ” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

2. ผลประโยชน์ด้านการบริหารจัดการ

2.1 เกิดการดำเนินการแบบเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสิโนที่นักลงทุนหลายรายที่ดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน เช่น ธุรกิจบ่อนคาสิโน ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายสินค้าปลอดภาษี มาดำเนินธุรกิจร่วมกันในลักษณะของการเสริมแรงซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นักลงทุนแต่ละคนสามารถที่บริหารจัดการธุรกิจของตนเองได้อย่างดี เต็มศักยภาพ ดูแลได้ทั่วถึงมากกว่าการที่นายทุนคนเดียวดูแลทุกเรื่องแบบบ่อนคาสิโนสมัยก่อนกฎหมาย ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เมียวดีคอมเพล็กซ์นั้นมีนักลงทุนหลายรายที่เข้ามาเป็นหุ้นส่วน ทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น มากกว่าการที่จะมีแต่บ่อนคาสิโนเพียงอย่างเดียว การที่เรามีหุ้นส่วนรายคนนั้น ทำให้เกิดธุรกิจอื่นๆ เพิ่มขึ้นในส่วนของเมียวดี คอมเพล็กซ์ และพัฒนาเพิ่มเติมในอนาคต เพื่อที่เราจะพัฒนาให้เมียวดีคอมเพล็กซ์ เป็นสถานบริการที่ครบวงจร” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

2.2 เกิดการบริหารจัดการแบบที่มีระบบแบบแผน มีโครงสร้างหน้าที่ แบ่งแยกหน้าที่ในการดำเนินงานส่งผลให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ เป็นไปอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแล ตรวจสอบได้ง่ายและทั่วถึง นำไปสู่การพัฒนาการให้บริการที่ดีขึ้นและ แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เรามีการแบ่งหน้าที่เหมือนกับระบบบริษัท มีผู้จัดการในแต่ละแผนกคอยควบคุม ลูกน้องที่มีตำแหน่งลดหลั่นกันลงมา ทำให้การทำงานของเรานั้นมีระบบระเบียบ และบริหารจัดการได้ง่าย ที่นี้ของเราเน้นการบริการให้กับลูกค้ามาเป็นอันดับแรกๆ เนื่องจากหากเราบริการลูกค้าได้ดี ลูกค้าก็อยากที่จะกลับมาใช้บริการเราอีกในครั้งต่อไป” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

2.3 สร้างความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมลงทุนหรือดำเนินธุรกิจต่างๆ ภายในสถานบริการครบวงจรให้กับนักลงทุนรายใหม่ๆ ที่มีความสนใจ เนื่องจากนักลงทุนมีความมั่นใจว่าสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและที่สำคัญคือสามารถบริหารจัดการด้วยตนเองโดยไม่ถูกแทรกแซงจากผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่บ่อนคาสิโนเหมือนบ่อนคาสิโนในช่วงก่อนกฎหมาย ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“ทางเมียวดีคอมเพล็กซ์ของเรานั้นคือสถานบริการที่ครบวงจร เราสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนกับเรา ว่าสถานบริการของเรานั้นมีอัตราการเติบโตของธุรกิจที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และเป็นสถานบริการที่ถูกกฎหมาย โดยนักลงทุนสามารถเข้ามาเช่าพื้นที่ในส่วนที่ทางเราได้จัดสรรไว้ให้ โดยทางเมียวดี คอมเพล็กซ์จะไม่เข้าไปแทรกแซงใดๆทั้งสิ้น ปล่อยให้บริหารจัดการกันเอง โดยเราจะคิดเปอร์เซ็นต์ของค่าเช่าเป็นส่วนแบ่งรายได้” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

3.ผลประโยชน์ด้านความร่วมมือและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน

3.1 การดำเนินธุรกิจสถานบริการครบวงจรนับได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันให้สามารถมีโอกาสมาร่วมดำเนินธุรกิจร่วมกันในลักษณะของการร่วมมือกันเพื่อเสริมแรงซึ่งกันและกัน ตลอดจนประสานผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งการประสานความร่วมมือดังกล่าว นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของสถานบริการครบวงจรให้มีความก้าวหน้าทางธุรกิจมากกว่าธุรกิจบ่อนคาสีในช่วงก่อนกฎหมายเป็นอย่างมาก ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“การดำเนินธุรกิจแบบใหม่ในลักษณะคอมเพล็กซ์ ต้องอาศัยการรวมทุนและความเชี่ยวชาญจากผู้ดำเนินกิจการหลายๆด้าน ในฐานะเราเป็นผู้เริ่มต้นในการพัฒนาที่ดิน จัดตั้งบริษัทเพื่อขอสัมปทานจากรัฐบาลพม่าได้แล้ว แต่ตามแผนที่ต้องทำโรงแรม ทำสนามกอล์ฟ ทำตลาดหรือห้างสรรพสินค้า และบ่อนคาสีโน ตลอดจนร้านอาหาร ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญผู้มีประสบการณ์เข้ามาลงทุนกัน เพื่อสร้างให้เมียวดี คอมเพล็กซ์ เป็น Land mark แห่งใหม่ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ โรงแรมจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมในการบริหารโรงแรมเข้ามาร่วมมือ เพราะมันสัมพันธ์กับ Agency ในการดึงนักท่องเที่ยวเข้ามา อาหารก็ต้องได้ผู้เชี่ยวชาญ เช่น แม่สอด มีร้านอาหารแพดั่ง ซึ่งขายแต่ตอนเช้า 8 โมงเช้าก็หมด ทำยังไงถึงจะดึงเอาเจ้าของร้านมาร่วมลงทุนเปิดร้านอาหารแพที่บ่อนคาสีโนแห่งนี้ ที่จะบอกได้ว่าที่นี่มีกาแพชื่อดังกินได้ตลอด 24 ชั่วโมง สิ่งเหล่านี้ต้องดึงผู้เชี่ยวชาญเข้ามาร่วมมือ และทำให้ที่นี่ไม่ใช่บ่อนคาสีโนแต่คือคอมเพล็กซ์ ซึ่งคนทั่วไปสามารถเข้ามาใช้บริการได้” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

4.ผลประโยชน์ด้านกฎหมาย

4.1 การดำเนินธุรกิจสถานบริการครบวงจรนั้นเป็นลักษณะของการดำเนินธุรกิจภายหลังกฎหมายส่งผลให้ผู้ดำเนินธุรกิจดังกล่าวให้ความสำคัญกับนักกฎหมายเป็นอย่างมาก และมีการจ้าง นักกฎหมายเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของทีมบริหารงานเพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจของสถานบริการครบวงจรภายหลังกฎหมายเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลางพม่า ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“ทางเมียวดี คอมเพล็กซ์จะให้ความสำคัญกับเรื่องกฎหมายเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นทางฝั่งพม่า หรือแม้กระทั่งทางฝั่งไทย ดังนั้นทางเราจึงต้องมียกกฎหมายที่รู้เรื่องกฎหมายระหว่าง 2 ประเทศ เข้ามาดูแลในเรื่องกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินธุรกิจถูกต้องตามกฎหมาย

และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ลูกค้าที่จะเข้ามาใช้บริการ” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

4.2 เมื่อการดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลางพม่าส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจสถานบริการครบวงจรสามารถโฆษณาเกี่ยวกับการลงทุนในธุรกิจสถานบริการครบวงจรตามสื่อต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ พร้อมกับการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ในฐานะของการเป็น Landmark ใหม่ของเมืองเมียวดีและเมืองแม่สอด ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เมียวดี คอมเพล็กซ์คือสถานบริการที่ถูกกฎหมาย ทำให้เราสามารถโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ และนำเสนอว่าเมียวดี คอมเพล็กซ์ ของเรานั้นคืออะไร เมียวดี คอมเพล็กซ์ของเราไม่ได้มีเพียงคาสิโนเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีสิ่งอื่นๆอีกมากเพื่อดึงดูดลูกค้าเข้ามาใช้บริการ ไม่ใช่มีแต่นักพนันเพียงอย่างเดียว” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

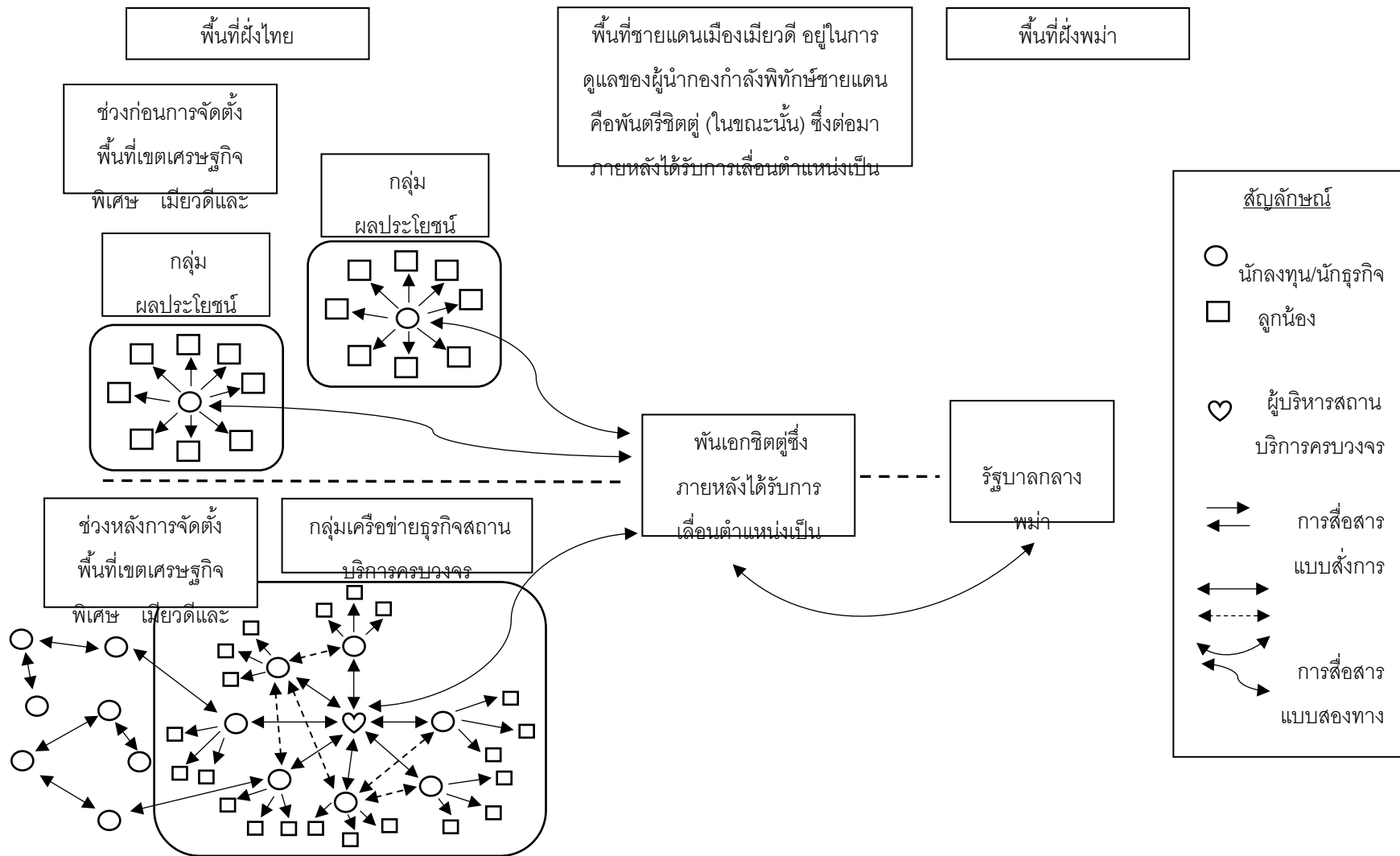
4.3 นักลงทุนที่เข้าร่วมดำเนินธุรกิจต่างๆ ในสถานบริการครบวงจรมีความเชื่อมั่นที่จะเข้ามาร่วมลงทุนเนื่องจากการดำเนินธุรกิจบ่อนคาสิโนในสถานบริการครบวงจรนั้นถูกต้องตามกฎหมายและได้รับการรับรองโดยรัฐบาลกลางพม่าจึงไม่ต้องเป็นกังวลว่าบ่อนคาสิโนจะถูกปิดหรือไม่เหมือนกับบ่อนคาสิโนที่เปิดให้บริการก่อนกฎหมาย ดังคำบอกเล่าของผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ ที่ว่า

“เนื่องด้วยเมียวดี คอมเพล็กซ์คือสถานบริการที่ได้รับสัมปทานมาจากรัฐบาลกลางของพม่าในระยะยาว ทำให้สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ที่เข้ามาลงทุนได้ว่าเราเป็นสถานบริการที่ถูกกฎหมายแน่นอน ตัดปัญหาความกังวลในด้านอื่นๆไปได้เลย” (สัมภาษณ์นาย กอ ผู้จัดการเมียวดี คอมเพล็กซ์ สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560)

โดยทั้งสองระยะมีรูปแบบเครือข่ายความสัมพันธ์ทางธุรกิจที่กลุ่มบุคคลหนึ่งมีต่อกันและกัน ซึ่งรูปแบบของความสัมพันธ์ดังกล่าวคือจุดของการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ โดยการเชื่อมโยงดังกล่าวแต่ละบุคคลจะเหมือนจุดศูนย์กลางที่มีสายสัมพันธ์กับจุดหรือบุคคลอื่นที่มีสายสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ต่อไปอีก โดยบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางอาจจะไม่รู้จักจุดเชื่อมโยงอื่นๆ เลย ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายในแต่ละ

จุด (Node) ถ้ามีการเชื่อมโยงไปยังจุดอื่นๆ (Node) ความสัมพันธ์ของจุดเหล่านี้ก็คือเครือข่าย (Network) ซึ่งทั้ง 2 ระยะ ได้ ระยะที่ 1 ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เปรียบได้กับ กลุ่มผลประโยชน์ (รูปแบบความสัมพันธ์เป็นเพียงแค่ระดับ Link : Node ต่อ Node) และระยะที่ 2 ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เปรียบได้กับ เครือข่ายธุรกิจคาสิโน (รูปแบบความสัมพันธ์มีการพัฒนาไปถึงระดับการเป็นเครือข่าย Network) ดังปรากฏในภาพที่ 53

ภาพที่ 50 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่ทำธุรกิจบ่อนคาสิโนช่วงก่อนกฎหมายและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเครือข่ายธุรกิจสถานบริการครบวงจรหรือคอมเพล็กซ์

จากภาพที่ 50 สามารถอธิบายรูปแบบความสัมพันธ์และความแตกต่างของรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนและหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอด ได้ดังนี้คือ ช่วงก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอดนักลงทุน/นักธุรกิจชาวไทย ได้เข้าไปขอเช่าพื้นที่ที่เป็นโกดังสินค้าเก่าในเขตชายแดนเมืองเมียวดีซึ่งอยู่ในการดูแลของพันเอกชิตตู่เพื่อดำเนินธุรกิจบ่อนคาสีโน โดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะของเจ้าของรายเดียว บริหารจัดการด้วยตนเอง การดำเนินกิจการนั้นอาศัยเครือข่ายและลูกน้องที่ไว้วางใจให้มาดูแลในส่วนต่างๆ ตามความถนัด รูปแบบความสัมพันธ์ภายในบ่อนคาสีโนและกิจการต่างๆ จึงเป็นลักษณะของการสั่งการเป็นหลัก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างบ่อนคาสีโนกับพันเอกชิตตู่เป็นไปในลักษณะของการสื่อสาร แบบสองทาง มีการพบปะพูดคุย นักลงทุน/นักธุรกิจชาวไทยได้รับเชิญไปงานบุญต่างๆ อยู่เป็นประจำ โดยได้นั่งอยู่ในแถวเดียวกับพันเอกชิตตู่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักลงทุน/นักธุรกิจชาวไทยที่เป็นเจ้าของบ่อนคาสีโนกับพันเอกชิตตู่ นอกจากนี้เจ้าของบ่อนดังกล่าวยังได้มีการบริจาคเงินเพื่อทำอาหารเลี้ยงชาวกะเหรี่ยงที่ศาลพระวอซึ่งเป็นศาลที่ชาวกะเหรี่ยงให้ความเคารพนับถือเป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการทำธุรกิจบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอดนั้นยังถือว่าเป็นธุรกิจที่ผิดกฎหมายส่งผลให้ธุรกิจบ่อนคาสีโนต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับรัฐบาลกลางพม่า จึงจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองดูแลโดยผู้นำกองกำลังพิทักษ์ชายแดนซึ่งก็คือพันเอกชิตตู่เป็นหลักเนื่องจากกองกำลังดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีอำนาจในการควบคุมดูแลพื้นที่ชายแดนเมืองเมียวดี

ในขณะที่ช่วงหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอดนับได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสครั้งสำคัญให้กับนักลงทุน/นักธุรกิจที่สนใจทำธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจบ่อนคาสีโนแบบถูกต้องกฎหมาย ได้รับการรับรองโดยรัฐบาลกลางพม่า ในรูปแบบของการทำสัมปทานและจ่ายภาษีให้กับรัฐ ส่งผลให้เกิดการรวมตัวกันและการระดมทุนของนักลงทุน/นักธุรกิจที่มีความรู้ความสามารถในหลายสาขา เช่น ธุรกิจคาสีโน ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายสินค้าปลอดภาษี เป็นต้น เพื่อร่วมกันดำเนินธุรกิจสถานบริการครบวงจรหรือที่เรียกว่าคอมเพล็กซ์ โดยเป็นการรวมกลุ่มในลักษณะของการประสานผลประโยชน์และดำเนินงานแบบเสริมแรงซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ธุรกิจใหม่ที่เกิดขึ้นมานี้มีความโดดเด่น มีศักยภาพเหนือกว่าบ่อนคาสีโนแบบเก่าอย่างมาก โดยรูปแบบความสัมพันธ์ภายในสถานบริการครบวงจรสามารถอธิบายได้ดังนี้คือ ในสถานบริการครบวงจรนี้จะมีผู้บริหารที่ทำหน้าที่คอยบริหารจัดการในภาพรวม ติดต่อสื่อสารกับนักลงทุน/นักธุรกิจที่ดูแลส่วนต่างๆ ด้วยการสื่อสารแบบสองทาง และติดต่อประสานความร่วมมือกับพันเอกชิตตู่ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นนายพลชิตตู่ในลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง ประสานผลประโยชน์ร่วมกัน โดยช่วง หลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอดนี้นายพลชิตตู่ นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญมากในการเป็นสื่อกลางที่คอยประสานความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

สถานบริการครบวงจร นักลงทุน/นักธุรกิจที่มาลงทุนกับรัฐบาลกลางพม่า ในขณะที่รูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในสถานบริการครบวงจรสามารถอธิบายได้ดังนี้คือ นักลงทุน/นักธุรกิจแต่ละรายที่เข้ามาเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจนั้นจะมีการติดต่อสื่อสารกับผู้บริหารสถานบริการครบวงจรแบบสองทาง ซึ่งนักลงทุน/นักธุรกิจแต่ละรายอาจจะมีความสัมพันธ์กับนักลงทุน/นักธุรกิจคนอื่นและใช้การสื่อสารแบบสองทาง ในขณะที่บางรายก็ไม่มีความสัมพันธ์กับนักลงทุน/นักธุรกิจรายอื่นๆ เลยก็ได้ ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างนักลงทุน/นักธุรกิจรายต่างๆ กับลูกน้องในธุรกิจของตนเองนั้นแม้ว่าจะเป็นรูปแบบของการสั่งการเหมือนกันกับบ่อนคาสีโนในช่วงช่วงก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอด แต่การที่นักลงทุน/นักธุรกิจแต่ละรายมีสิทธิ์ในการบริหารจัดการด้วยเองตามความรู้ความเชี่ยวชาญส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการแบบที่มีระบบแบบแผน มีโครงสร้างหน้าที่ แบ่งแยกหน้าที่ในการดำเนินงานส่งผลให้การดำเนินงานในส่วนต่างๆ เป็นไปอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแล ตรวจสอบได้ง่ายและทั่วถึง นำไปสู่การพัฒนาการให้บริการที่ดียิ่งขึ้นและ แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

4.3 ผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

1. ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

การเปิดให้บริการของบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดีของพมานั้น นับได้ว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่เกี่ยวกับการเล่นการพนันให้กับชาวบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย – พม่า นั่นก็คือ “ความแปลกใหม่และปลอดภัย” เนื่องจากการเล่นการพนันในประเทศไทยนั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ต้องเล่นกันแบบหลบซ่อน ปกติจะเล่นการพนันในพื้นที่ส่วนบุคคลหรือตามงานประเพณีเพื่อหลบเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ แต่ในกรณีของบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดีนั้นเป็นบ่อนคาสีโนตามบริเวณชายแดนมีลักษณะโครงสร้างที่เป็นระบบมีความปลอดภัย น่าเชื่อถือ มีการบริหารงานที่เป็นรูปแบบธุรกิจ มีอาคารสถานที่น่าเข้าไปใช้บริการ โดยมีทั้งส่วนที่เป็นบ่อนคาสีโน ร้านค้าดีวีดี ฟรี โรงแรม ร้านอาหาร รวมถึงการให้บริการแก่ผู้ที่มาเล่นการพนัน โดยมองผู้ที่มาเล่นการพนันคือผู้ที่มาใช้บริการหรือลูกค้า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดีเปิดให้บริการก็ย่อมมีผลกระทบตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจนคณะผู้วิจัยที่จึงจำแนกผลกระทบออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลกระทบด้านสังคม

ผลกระทบของบ่อนคาสีโนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจังหวัดตาก ต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนในด้านสังคมมีประเด็นสำคัญดังนี้

ผลกระทบด้านลบ

1.มีการข้ามฝั่งไปเล่นการพนันเป็นจำนวนมาก

จากการที่คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้านผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนนั้น ทำให้ทราบทัศนคติของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย – พม่าในเขตอำเภอแม่สอดว่าชาวบ้านมองว่าคาสีโนคือสิ่งแปลกใหม่ในชีวิตประจำวันและสามารถไปเล่นได้ด้วยความสบายใจเนื่องจากถูกกฎหมายฝั่งพม่าและให้ความรู้สึกปลอดภัยเวลาเข้าไปเล่น จึงทำให้ช่วงแรกที่คาสีโนเปิดตัวนั้นชาวบ้านจึงข้ามฝั่งไปเล่นการพนันกันอย่างครึกครื้น ดังเห็นได้จากคำบอกเล่าของนายสำราญที่ว่า “ตอนบ่อนเปิดแรกๆ คนในหมู่บ้านก็แห่ไปเล่นกัน เพราะเป็นของแปลกใหม่ ตัวคาสีโนมันก็ดูกว้างขวางดี แล้วก็ดูปลอดภัยดีนะ มีเครื่องเล่นหลายอย่างที่เราไม่เคยเห็น บริการก็ดีน่าเข้าไปเล่น แล้วพอไปเล่นก็เล่นได้แบบสบายใจ เพราะมันถูกกฎหมายฝั่งนั้นไง เวลาเล่นก็ไม่ต้องคอยระวังเหมือนเล่น ที่ฝั่งไทยเรา” (นายสำราญ : สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของชาวบ้านนาย พ. ที่เล่าว่า “โอ้ยอย่าว่าแต่คนที่อยู่ใกล้ๆ นี้เลย ตอนเปิดใหม่ๆ นะมากันทั่วสารทิศเลย อำเภอใกล้ๆ ก็มากันเยอะดูจากทะเบียนรถนะ ตาก บางทีก็ได้มีโอกาสพูดคุยชนิดหน้อยถามเค้าว่ามาจากไหนกันบ้าง บางทีก็มาจากไกลนะ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ สุพรรณ กรุงเทพมหานครก็มีอีสานก็มา แต่ส่วนมากจริงๆ ก็คนตากเรานี่แหละ น่าจะอารมณ์เห่อของใหม่...ผมเหอ โอ้ยคุณ ไม่น่าถาม ต้องเคยข้ามไปอยู่แล้ว ก็มีไปเช็คดวง เสียโชคกับเค้าบ้าง แต่ช่วงหลังมานี้ไม่ค่อยได้ไปแล้ว” (นายพา สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

2.มีนักเรียน นักศึกษาเข้าไปใช้บริการที่บ่อนคาสีโน

จากการสัมภาษณ์ครูท่านหนึ่งในอำเภอแม่ระมาดทำให้ได้ทราบว่าการเปิดบ่อนคาสีโนที่ฝั่งเมียนมานั้นส่งผลให้เกิดปัญหาที่คุ้นเคยกันอยู่แล้วก็คือมีนักเรียน นักศึกษาในอำเภอแม่สอดข้ามฝั่งไปเล่น การพนันดังความว่า “เมื่อก่อนนี้นะข้ามไปเล่นกันเยอะมาก ไม่ใช่แค่ผู้ใหญ่อย่างเรานะ ที่แต่น่าเป็นห่วงคือ นักเรียนก็ข้ามไปเล่นเยอะ อย่าว่าแต่พวกนักศึกษาเลย อย่าว่าอย่างนั้น อย่างนี้เลยนะนักเรียนมัธยมก็มีไปกันเพียบ แต่ว่าเดี๋ยวนี้ก็น่าจะเล่นได้ได้น้อยลง เพราะทางคาสีโนเขาห้าม เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีเข้าไปใช้บริการ เห็นมีป้ายเตือนอยู่ข้างหน้า แต่ก็อย่างว่าแหละข้ามไปก็ไม่เคยเห็นมีการตรวจบัตร ดูอายุ เด็กบางคนหน้าแก่ๆ สงสัยก็จะเข้าไปเล่นได้...กลัว

ว่าพอเด็กไปเล่นแล้วติด พอเสียพนันเยอะๆ มันจะมีปัญหาอื่นตามมา” (ครู บัว สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

นอกจากนี้ยังมีคำบอกเล่าของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใกล้ท่าเรือข้ามฝากว่า “บางครั้งก็เห็นเด็กวัยรุ่นข้ามฝั่งไปคาสิโนนะ แต่เราก็อะไรไม่ได้ เพราะเค้าอาจจะเข้าไปกินข้าวหรือซื้อของก็ได้ เค้าห้ามเข้าแค่นั้นตัวบ่อนตรงอื่นเขาไม่ได้ห้าม บางทีก็มาคนสองคน บางทีก็เห็นมาเป็นกลุ่มหลายคนก็มีแล้วแต่วัน” (นายเต่า สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

เมื่อทำการพูดคุยและสัมภาษณ์วัยรุ่นในอำเภอแม่สอดเกี่ยวกับการข้ามฝั่งไปยังคาสิโนที่ฝั่งเมียวดี ก็ทำให้ทราบได้ว่าการข้ามฝั่งไปคาสิโนฝั่งเมียวดีจริง โดยมีทั้งที่ข้ามไปเพื่อเล่นการพนันและไม่ได้เล่นการพนัน โดยกลุ่มที่ข้ามไปเล่นการพนันได้เล่าว่า “ผมก็เคยข้ามไปเล่นครับ ตอนมันเปิดแรกๆ เลย มันยังไม่เข้มมาก ตอนแรกผมก็ไปกับพวกคนโตนั่นแหละเค้าพาไป ตอนหลังผมรู้แล้วผมก็ไปเองได้ ... อ้อ ผมไปได้ซิดๆ พี่ ปีนี่ผมอายุเกินแล้ว การเสี่ยงโชคมันก็ได้มีเสียพี่ เราแค่ไปเล่นมัน แต่อย่าให้มันมาเล่นเราก็ออ” (นาย กบ สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560) ซึ่งสอดคล้องกับวัยรุ่นอีกคนที่เล่าว่า

“เมื่อก่อนมันจะมีบ่อนเล็กๆ แลทางไปบ่อนแจ๊คคราก่อนไนท์แต่ถึงก่อน เด็กวัยรุ่นแถวนี้ชอบข้ามไปเล่นกัน เพราะไม่มีการตรวจอะไรข้ามแม่น้ำไปก็เข้าไปเล่นได้เลย ไปเล่นหลังเลิกเรียน หรือบางวันโดดเรียนไปเล่นบ้างก็มี ตอนหลังๆ มีบ่อนกาเล็กซี่ เด็กก็แห่กันมาเล่นที่บ่อนนี้เพราะมีโปรโมชัน เช่น มีชิปตายเอาไว้อ่านคาสิโน 100 บ้าง 200 บ้าง ทำให้วัยรุ่นชอบมาเล่นที่นี้กัน...ต่อมาบ่อนก็เปิดมีหมูกระทะ มีผับ ทำให้วัยรุ่นแถวแม่สอดข้ามไปฝั่งกาเล็กซี่เยอะขึ้น จนเขามีกฎหมายห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 20 ข้ามเข้าไปเล่น ครูที่โรงเรียนก็มีประกาศห้ามเด็กนักเรียนข้ามไปเล่นพนันเด็ดขาด หลังๆก็มีคนข้ามไปเล่นน้อยลง แต่ก็มีบ้างที่แอบข้ามเข้าไปเล่น เพราะเขาห้ามแค่ฝั่งไทย แต่เขาก็ไม่ได้มีการตรวจอะไร มีแค่ป้ายห้ามเท่านั้น” (นาย เสือ สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

ในขณะที่วัยรุ่นบางคนก็เล่าเสริมว่า “เพื่อนชวนมาครับ เพื่อนมันอยู่แม่สอดนี่เลยผมอยู่อำเภอใกล้เคียง นี่แหละ ผมก็มาเที่ยวหาหมันที่บ้านเหมือนปกตินั่นแหละ แต่มันอวด บอกว่ามีที่เที่ยวใหม่จะพาไป ผมก็ตามมันไป มันก็พาผมข้ามฝั่งไปเที่ยวที่คาสิโน ก็ลองเข้าไปเล่นนิดนึงนะพี่ ไหนๆ ก็ไปถึงที่แล้ว เดี่ยวจะหาว่าไปไม่ถึง” (นาย อิน สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

ในส่วนของกลุ่มที่ข้ามไปแต่ไม่ได้เล่นการพนันได้เล่าว่า “หนูไปกับครอบครัวค่ะ พ่อกับแม่พาไปกินข้าวที่ร้านที่อยู่ติดแม่น้ำ อาหารก็อร่อยดีนะพี่ ตอนเย็นบรรยากาศก็ดีนะ แล้วหนูก็เข้าไปดูของในตู้พี่ ฟรี แต่ของน้อยไปหน่อย ส่วนมากเป็นพวกเหล้า เบียร์ หนูก็ซื้อพวกขนม ช็อคโกแลตมานิดหน่อย” (นางสาว บี สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

นอกจากนี้ยังมีวัยรุ่นอีกคนเล่าว่า “ผมเธอ เคยไปสี่พี เค้าก็ไปกันทั้งนั้นแหละ เล่นไม่เล่นก็ไปได้ เค้าดื้อรับหมดแหละ เราเป็นลูกค่านี้นา อย่างบ้านผมก็ไปกินข้าวที่นั่นบ่อย พ่อชอบไป บางทีก็พาผมกับแม่ไปด้วย บางทีนั่งกินข้าวกัน พ่อก็แอบแวบเข้าไปข้างใน (บ่อน) ส่วนผมก็แม่ก็นั่งกินข้าวรออยู่ข้างนอกนั่นแหละ” (นายดิน สัมภาษณ์เมื่อ 6 สิงหาคม 2560)

ในขณะที่บางกลุ่มก็เลือกที่จะไปซ้อปิ้งในดิวตี้ ฟรีเป็นหลัก ดังคำบอกเล่าของวัยรุ่น ส. ความว่า “พวกผมก็ไปพี แต่ว่าไม่ได้เข้าไปเล่นนะ พวกผมเน้นไปซ้อของในดิวตี้ฟรี ของอะไรอะเธอพี ก็พวกเหล้า พวกเบียร์ นั่นแหละ มีมันของแปลกๆ ใหม่ๆให้ลอง ราคาถูกว่าบ้านเรา ผมกับเพื่อนไปซ้อกันบ่อย ยิ่งช่วงก่อนเทศกาลจะไปซ้อมาตุณไว้กินกัน” (นายเสือ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนางสาวบี ที่เล่าว่า “พวกหนูก็ไปดิวตี้ ฟรี อะพี ไปดูพวก น้ำหอม บ้าง เครื่องสำอางบ้าง แต่ส่วนมากจะได้ขนมเสียเป็นส่วนใหญ่ น้ำหอม เครื่องสำอาง มันก็ไม่ค่อยจะถูกเท่าไหร่นะ ผลอๆ บางอย่าง บางตัวน่าจะแพงกว่าซ้อในอินเทอร์เน็ตซะอีก” (นางสาวบี สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2560)

3. ปัญหาการขายบริการทางเพศ

ปัญหาการขายบริการทางเพศนี้จากการลงพื้นที่พูดคุยและสัมภาษณ์ทำให้ได้ทราบว่าปัญหาดังกล่าวนี้นั้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่นักพนันผู้หญิงที่เข้าไปเล่นการพนันแล้วเสียและเมื่อไม่มีเงินชดใช้หนี้พนันประกอบกับไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบว่าตนเองติดหนี้การพนัน จึงตัดสินใจขายบริการเพื่อหาเงินมาชดใช้หนี้ดังกล่าว ดังคำบอกเล่าของการ์ดคนหนึ่งที่ว่า “อย่างบางที่เป็นนักพนันผู้หญิงมาจากภาคกลางชลบุรี มาเลย แต่มาเล่นแล้วเสีย เห็นว่าเสียเยอะเงินไม่พอใช้หนี้ แล้วเค้าก็ตกลงกับเจ้าหนี้ด้วยการมีเพศสัมพันธ์เพื่อแลกกับการยกหนี้” (นาย นอ สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560) นอกจากนี้การ์ดคนดังกล่าวยังได้เล่าเสริมอีกว่า

“ที่เล่าไปเมื่อกี้มันกรณีนักพนันนะ ส่วนที่เป็นพวกขจร เด็กวัยรุ่น พวกนักเรียน นักศึกษาเนี่ย เอาจริงๆ ก็ไม่แน่ใจว่าเป็นเพราะเสียการพนันเลยต้องขายบริการเพื่อหาเงินใช้หนี้หรือเปล่าหรือว่าเป็นกลุ่มที่ขายกันเองอยู่แล้ว เพราะอย่างที่รู้ๆ กันนั่นแหละว่าในปัจจุบันเรื่องเด็กไซด์ไลน์ ขายบริการมันแทบจะเป็นเรื่องธรรมดาในสังคมอยู่แล้วพบเห็นได้ทั่วไป ถ้าถามว่ามีไหมที่พวกวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษาขายบริการ ก็ตอบได้เลยว่ามี ส่วนหนึ่งก็อย่างที่เดาได้นั่นแหละ มาเล่นแล้วเสียแล้วอยากหาทางใช้หนี้ไวๆ พอเจ้าหนี้เสนอทางออกมาว่าขอมีเพศสัมพันธ์แล้วยกหนี้ให้ พวกลูกหนี้ก็ยอมเพราะจะได้หมดหนี้หมดสินกันไป แต่นอกเหนือจากแบบนั้น ก็มีแบบที่ว่ามาขายบริการเพื่อหาเงินเลยก็มีบ้าง บ้างก็เป็นคนที่เคยเสียตัวเพื่อล้างหนี้ที่นั่นแหละมาทำ บางทีก็เป็น

เพื่อนๆ ที่แนะนำกันมากก็มี ส่วนเงินที่ได้เอาไปไหนนั่น ก็แล้วแต่ละ บางคนก็เอาไปเล่นการพนันต่อ บางคนเอาไปซื้อของ” (นาย นอ สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

4.ปัญหายาเสพติด

ปัญหายาเสพติดนี้จากการลงพื้นที่พูดคุยและสัมภาษณ์วัยรุ่นในพื้นที่อำเภอแม่สอดที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เล่าถึงสภาพของกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่อำเภอแม่สอดที่เข้าไปในบ่อนคาสีโน โดยเล่าว่านอกจากวัยรุ่นจะเข้าไปยังที่คาสีโนเพราะต้องไปเที่ยวเรคที่เปิดให้บริการถึงเช้าแล้วนั้นยังมีอีกส่วนที่เริ่มเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน ซึ่งกลุ่มที่เข้าไปเล่นการพนันแล้วเสียพนันจนถึงขั้นเป็นหนี้จะพยายามหาเงินด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อมาใช้หนี้ วิธีการแรกๆ คือ นำทรัพย์สินที่มีเช่น โทรศัพท์ รถจักรยานยนต์ มาจำนำ แต่ส่วนมากก็จะมีเงินไปไถ่คืนโดนยึดเกือบทุกราย หลังจากไม่มีทรัพย์สินไปจำนำก็เริ่มหาเงินด้วยวิธีอื่นๆ ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือ การไปรับกัญชาจากฝั่งพม่ามาขายให้กับวัยรุ่นในอำเภอแม่สอดเพื่อหาเงินมาไถ่ทรัพย์สินที่เอาไปจำนำ โดยเป็นการทำในลักษณะผู้ค้ารายย่อยและกลุ่มแรงงานมด

ผลกระทบด้านบวก

1.มีแหล่งดึงดูดแห่งใหม่ทางการท่องเที่ยว

การเปิดให้บริการของบ่อนคาสีโนฝั่งเมียวดี ซึ่งภายหลังนิยมให้บริการแบบครบวงจรมีทั้งบ่อนคาสีโน โรงแรม ร้านอาหาร ร้านดิวตี้ ฟรี และบริการอื่นๆ นับได้ว่าเป็นการสร้างแหล่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวแบบใหม่ให้กับอำเภอแม่สอดเป็นการเพิ่มแรงดึงดูดทำให้มีการเดินทางเข้ามายังอำเภอแม่สอดมากขึ้น ดังคำบอกเล่าของนางทิพย์ แม่ค้าในตลาดริมเมยที่เล่าว่า “เมื่อก่อนแม่สอดมันก็ไม่ค่อยมีอะไรจริงๆนะ ส่วนมากที่สุดประจิมที่ริมเมย ตลาดริมเมยนั้นแหละ คนมาเที่ยวก็ต้องไปกินทุกคน แต่พอไปแล้วหลังจากนั้นก็รู้จะไปไหนแล้ว เมื่อก่อนโรบินสันก็ยังไม่ มีริมเมยเสร็จก็แทบจะไม่รู้ว่าจะไปไหนต่อแล้ว ส่วนมาก พอซื้อของที่ริมเมยเสร็จก็กลับเลย แต่พอมีคาสีโนที่ฝั่งโน้น มันก็แบบว่ามีที่ให้เที่ยวเพิ่ม มีกิจกรรมให้ทำเพิ่ม คนที่มาแม่สอดเค้าก็ดูโอเคนะ” (นาง ทิพย์ สัมภาษณ์เมื่อ 7 สิงหาคม 2560)

นอกจากนี้นายปอ ได้เล่าเสริมว่า “อย่างเมื่อก่อนเวลามีเพื่อนมาเที่ยวหา ผมก็พามาตลาดริมเมยจริงๆอย่างที่เขาวานันแหละครับ พอตอนเย็นจะพาไปทานอาหารเมื่อก่อนผมก็พาไปแต่ร้านข้าวเม่า ข้าวฟ่าง เพราะไม่รู้จะพาไปทานอาหารเย็นที่ไหน ทีนี้พอคาสีโนเปิด มันครบวงจรมีทั้งตัวคาสีโน ร้านอาหาร ดิวตี้ ฟรี ผมก็ไปลองทานอาหารดูแล้วผมก็ว่ามันเวิร์คสินะ ตอนหลังเวลาเพื่อนมาเที่ยวหาผมก็มักจะพาไปทานอาหารที่

ร้านอาหารในคาสีโนแทน เพราะกินเสร็จเพื่อนๆ ก็จะได้เข้าไปดูของในตู้ฟรีด้วย เสียงตอบรับดีนะเวลาผมพาเพื่อนไป ผมว่ามันเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่น่าสนใจมากๆ เลย” (นาย ปอ สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560)

1.2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบของบ่อนคาสีโนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจังหวัดตาก ต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนในด้านเศรษฐกิจมีประเด็นสำคัญดังนี้

ผลกระทบด้านลบ

1.การสูญเสียทรัพย์สินและปัญหาหนี้สินจากการเล่นการพนัน

จากการสัมภาษณ์นายสำราญทำให้ทราบว่าชาวบ้านที่อาศัยในชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนนั้น สูญเสียทรัพย์สินจากการข้ามฝั่งไปเล่นการพนันที่บ่อนคาสีโนเป็นจำนวนมาก ดังความว่า “เอาจริงๆเลยนะ เสียเงินเสียทองกันไปเยอะ มีส่วนน้อยที่ได้เงินกลับมา มีไม่ถึง 10 คน เวลาได้ก็ได้ไม่เยอะหรอก แต่เวลาเสียที่เสียเยอะ แล้วตอนได้ก็อยากจะได้มากกว่าเดิม ตอนเสียก็อยากจะได้เงินคืน กว่าจจะรู้ตัวก็หมดตัวกันไปหลายคน” (นาย สำราญ สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนาย สัน ซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของคาสีโนแห่งนี้ที่เล่าว่า “คนที่มาเล่นที่นี่ ส่วนใหญ่ก็เป็นคนบ้านนี้นั่นแหละ มาเล่นก็เสียกันซะเป็นส่วนใหญ่อย่างบางคนขี่รถมาเล่น แต่ขากลับต้องให้เพื่อนไปส่ง หมตรถพ่วงไปอีกคัน ไม่ใช่รถสิบล้อ รถมอเตอร์ไซด์พ่วงข้างนั่นแหละ บางคนก็หมดบ้านหลังแล้วก็ไปอาศัยอยู่กับญาติ ญาติเขาก็ไม่อยากจะให้อยู่แต่ก็พูดอะไรไม่ได้มาก เพราะเป็นญาติพี่น้องกัน” (นาย สัน สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560) และวัยรุ่นอีกคนหนึ่งได้เล่าในทิศทางที่คล้ายคลึงกันว่า “อย่างผมเล่นเอาสนุกๆ ขีพหมดก็เลิก เพื่อนบางคนเล่นไปเกิดติดลม เอารถมอเตอร์ไซด์ไปจำนำ ขากลับก็ไม่มีรถกลับต้องกลับกับเพื่อน” (วัยรุ่น ดัง สัมภาษณ์เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2560)

นอกจากนี้นางสาว ศรี ซึ่งทำงานในหน่วยงานราชการท้องถิ่นแห่งหนึ่งได้เล่าว่า “บ้านที่ขึ้นป้ายขายระหว่างทางไปท่าเรือที่จะข้ามไปคาสีโนเนี่ย หลายหลังประกาศขายเพราะเจ๊งจากการเล่นพนันนั่นแหละ บางทีก็ปิดขำวนะ แต่สุดท้ายก็มันรู้กันอยู่ดี สังคมมันเล็ก แป๊บเดียวก็รู้กันแล้ว” (นางสาว ศรี สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560)

ในขณะที่นางสาว จิน ซึ่งเป็นครูในโรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภอใกล้เคียงอำเภอแม่สอดก็ได้ เล่าว่า “อย่างครูที่โรงเรียนนี้ก็มี คนเขาก็เห็นว่าไปที่คาสีโนบ่อยๆ แต่เขาไม่พูดกัน ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวแต่จริงๆ มันก็พูดยากนะอย่างรถที่เขาขับ ช่วงนี้มีคนสังเกตเห็นว่ารถครูหายไปไหน ไม่เห็นค่อยขับมาที่โรงเรียน พอมีคนถามก็บอก

ว่าเอาไปซ่อม แต่จริงๆ ก็เสียพนันเอารถไปขายนั่นแหละ” (นางสาว จิน สัมภาษณ์เมื่อ 2560)

5 พฤศจิกายน

ผลกระทบด้านบวก

1.ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ

บ่อนคาสีโนซึ่งถือว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับชุมชนโดยรอบในช่วงแรกนั้นทำให้มีชาวบ้านเข้ามาฝั่งไปใช้บริการเป็นจำนวนมาก ต่อมาเมื่อคนในชุมชนได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน จึงทำให้ชาวบ้านในชุมชนบางส่วนได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเองเพื่อให้ตนเองเกิดรายได้มากกว่าเสียรายได้ไปกับการพนัน กล่าวคือได้มีชาวบ้านบางส่วนได้เข้าไปทำงานกับบ่อนคาสีโน ทำให้เกิดรายได้และอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ส่วนอีกบางส่วนที่มีบ้านอยู่บริเวณใกล้กับท่าข้ามเรือไปยังคาสีโนก็ได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่บ้านให้เป็นลานจอดรถ เพื่อเก็บค่าเช่ารับฝากรถสำหรับผู้ที่มาใช้บริการที่บ่อนคาสีโน และมีส่วนน้อยที่ยังคงเล่นการพนันอยู่บ้าง ดังคำบอกเล่าของนางอุ้นที่ว่า “ช่วงหลังชาวบ้านได้เปลี่ยนจากเล่นมาเป็นการสร้างรายได้แบบอื่นๆ เช่น เปิดพื้นที่บ้านเป็นที่จอดรถ เข้าไปทำงานที่คาสีโน และอื่นๆ แต่ก็ยังมีชาวบ้านเข้าไปเล่นบ้าง แต่ไม่มากเหมือนช่วงแรกที่บ่อนเปิด” (นางอุ้น สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนางทา ที่เล่าว่า “เรื่องผลกระทบมันมีมาตั้งแต่ที่เปิดเป็นโกดังแล้ว รถใหญ่วิ่งมา รถคนมาซื้อของที่โกดังเข้ามาวันๆ นึงเยอะ คนแถวนี้ก็ได้รับผลกระทบกันทั้งนั้น แล้วที่นี้พอเราเห็นว่ามีคนมาตั้งคาสีโน แล้วบ้านเราพอมีที่ พี่เห็นโอกาสพี่ก็เลยรื้อบางส่วนแล้วทำที่จอดรถ ก็ มีรายได้จากตรงนี้นี่แหละ ดีกว่ารับผลกระทบเฉยๆ” (นางทา สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

นอกจากนี้นางสาว ปิ่น ซึ่งทำงานอยู่ในบ่อนคาสีโนแห่งหนึ่งในฝั่งเมียวดีได้ถึงโอกาสในการกลับมาทำงานที่บ้านเกิดว่า “ก็ดีเหมือนกันที่มีคาสีโนมาเปิด ตอนแรกกลับมาบ้านที่แม่สอดก็หางานทำยาก ยังไม่ได้งานสักที พอดีที่รู้จักเค้าทำงานอยู่ข้างใน แล้วเค้าก็ชวน แล้วพาไปสมัคร เงินเดือนก็ดีอยู่นะ ที่สำคัญได้อยู่บ้าน ไม่ต้องไป ดิ้นรนลำบากอยู่ในกรุงเทพ” (นางสาว ปิ่น สัมภาษณ์เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนายช. ซึ่งทำงานอยู่ในคิวตี้ ฟรี ของคาสีโนแห่งหนึ่งที่เล่าว่า “เมื่อก่อนนี้ผมทำงานอยู่นนทบุรี อยู่กับเจ้ ที่นี้รู้ข่าวจากเพื่อนที่แม่สอดว่า ที่แม่สอดมีคาสีโนมาเปิด รับสมัครคนมาทำงาน ผมก็เลยกลับมาสมัครแล้วก็ได้ทำงาน เงินเดือนก็ดีกว่าตอนทำอยู่ที่นนทบุรีเสียอีก ได้กลับบ้านด้วย” (นาย ชีพ สัมภาษณ์เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2560)

แถบ

2.ธุรกิจขยายตัวเพราะมีคนมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

เมื่อมีแหล่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวแห่งใหม่เกิดขึ้นและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในแม่สอดมากขึ้นก็ส่งผลให้ธุรกิจหลายอย่างในเมืองแม่สอดมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น มีคนจากภายนอกเข้ามาจับจ่ายใช้สอย ใช้บริการภายในแม่สอดเพิ่มมากขึ้น ดังคำบอกเล่าของนาย พ.เจ้าของโรงแรมแห่งหนึ่งได้เล่าว่า “นับตั้งแต่มีคาสีโนมาเปิด ก็สังเกตว่ามีคนมาพักที่โรงแรมของพี่มากขึ้นนะ เมื่อก่อนส่วนมากจะเป็นพวกเซลส์ขายของ แต่เดี๋ยวนี้เป็นนักท่องเที่ยวกันซะเยอะ มากันเป็นรถตู้ พอได้คุยกับพวกเขาก็แนะนำให้ลองไปที่คาสีโนดูบางคนไม่เคยไปก็ชอบใจเราที่แนะนำ แต่ช่วงหลังๆ พอแนะนำให้เขาไป เขาก็จะตอบมาว่าไปมาแล้ว” (นาย พิ สัมภาษณ์เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2560)

นอกจากนี้นาง มา ได้เล่าว่า “ตั้งแต่อยู่แม่สอดมา ก็เข้าใจว่าเป็นเมืองการค้าขายแดนนะ เค้านั้นด้านการค้ามากกว่าท่องเที่ยว แม่สอดเราไกลก็ไกล เมื่อก่อนทางก็ไม่ดี มีข่าวยารถกถนนบ่อยๆ เลยไม่เด่นเรื่องท่องเที่ยว ส่วนมากก็จะเห็นพวกรถขนส่งสินค้าซะเป็นส่วนมาก เพิ่งมา 2 – 3 ปีหลังนี้แหละ พอได้ยินว่ามันมีคาสีโนอะไรเนี่ยแหละ ก็เริ่มเห็นว่ามีพวกรถเก๋งจากจังหวัดแปลกๆ เข้ามาแม่สอดเยอะ ก็แวะกินข้าวที่ร้านของพี่พอดีร้านพี่ติดถนนมั่งเค้าเลยแวะง่าย พอถามเค้าว่าจะไปริมเมยหรือ เคื่อก็บอกว่าริมเมยเค้าเคยไปแล้ว รอบนี้เค้าจะไปคาสีโน” (นางมา สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนางสาว ปลาย ที่ทำงานในร้านเหล้าแห่งหนึ่งที่เล่าว่า “ทำงานที่ร้านมาหลายปีแล้วก่อนที่จะมีคาสีโนอีก ก่อนหน้ามีคาสีโนส่วนมากคนที่มาก็จะเป็นคนแม่สอดหรือคนตากนี่แหละ แต่พอตั้งแต่มีคาสีโน ลูกค้าที่มานั่งดื่มกินในร้านก็เริ่มเป็นนักท่องเที่ยวจากจังหวัดอื่นๆ เยอะขึ้น จังหวัดไหนหรือ ก็มีมาจากหลายจังหวัดพี่ บางคนมาที่ร้านเค้าก็ไปที่คาสีโนมาก่อน สังเกตง่ายๆ ถ้าคนไหนเล่นได้มานะหน้าตาจะดูอารมณ์ดีๆ แต่ถ้าไปคาสีโนแล้วเสีย หนูว่าเค้าคงจะไม่มีอารมณ์มาั่งนะ” (นางสาว ปลาย สัมภาษณ์เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2560)

1.3 ผลกระทบด้านครอบครัว

ผลกระทบของบ่อนคาสีโนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจังหวัดตาก ต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนในด้านสังคมมีประเด็นสำคัญดังนี้

ผลกระทบด้านลบ

1.คนในครอบครัวติดการพนันนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้าง

จากการมีบ่อนคาสีโนเข้ามาในพื้นที่ของชุมชนนั้น ทำให้คนในชุมชนมองเห็นเป็นสิ่งแปลกใหม่ หลากๆครอบครัวก็เข้าไปเล่นในบ่อนการพนัน บางรายก็เล่นเพียงแค่นึก แต่บางรายก็ถลำตัวกลายเป็น

ติดการพนันจนส่งผลกระทบต่อหลายอย่างตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหานี้สินในครอบครัว ปัญหา การหย่าร้าง เป็นต้น จึงทำให้คนในชุมชนตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้ บางครอบครัวที่กลับตัวได้เร็วก็สามารถ แก่สถานการณ์ไม่ให้หนี้สินบานปลายได้ แต่บางครอบครัวก็ต้องขายที่ดินและทรัพย์สินมาใช้หนี้ และเกิดทะเลาะกันภายในครอบครัวจนถึงขั้นเลิกรากันไป จนในระยะหลังแทบจะไม่มีชาวบ้านคนไหนเข้าไปเล่นการพนันที่บ่อนคาสีโนอีกเลยและหันมาประกอบอาชีพสุจริตมากกว่าการที่จะหาเงินทางลัดจากการ เล่นการพนัน จะมีก็เพียงแค่น้อยเท่านั้นที่เข้าไปเล่นแต่ก็ไม่ได้ถึงขั้นติดการพนันจนเป็นหนี้สิน ซึ่งสะท้อนจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในพื้นที่ความว่า “มีบางครอบครัวที่เล่นการพนันจนมีปัญหาครอบครัวเลยก็มี” (นายสำราญ สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560) สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนาย ยา ชาวบ้านหมู่ 4 คนหนึ่งยังเล่าเสริมว่า “เดี๋ยวนี้บ้านเราจะไม่ค่อยมีใครเล่นนะ แทบไม่มีเลย เมื่อก่อนคนแถวนี้ไปเล่นเสียกับมากก็เป็นปัญหาครอบครัว ผัวเมียทะเลาะกัน ทำให้แถวนี้เข้าไม่ค่อยไปเล่นกัน จะมีก็แค่น้อยเท่านั้นที่ไปเล่น แต่จะเป็นมาจากที่อื่นมาเล่นกัน ขนาดผมยังไม่เคยเข้าไปเล่นเลย” (นาย ยา สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560)

นอกจากนี้นางอาย ได้เล่าเสริมว่า “การพนันจะส่งผลเสียต่อครอบครัวก็ต่อเมื่อเกิดการเสียเงินและการเป็นหนี้ ซึ่งก็มีบ้างในช่วงแรกที่ชาวบ้านเข้าไปเล่น แล้วทีนี้พอเป็นหนี้ก็ทะเลาะกันในครอบครัวจนบางคู่ก็ถึงขั้นหย่ากันก็มี แต่ในช่วงหลังเป็นต้นมาชาวบ้าน ไม่ค่อยนิยมเล่น แต่นิยมหันมาทำธุรกิจรับฝากกรรมากกว่า” (นางอาย สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560)

ผลกระทบด้านบวก

1. ลูกหลานของคนในชุมชนได้มีโอกาสในการทำงานใกล้บ้าน

การเปิดบ่อนคาสีโนที่ฝั่งเมียวตินั้นมีการรับคนเข้าทำงานทั้งคนไทย พม่า กะเหรี่ยง โดยชาวบ้านที่อยู่อาศัยในชุมชนโดยรอบคาสีโนริมชายแดนไทย – พม่า ได้เล่าว่าการที่มีบ่อนคาสีโนก็ได้เป็นเรื่องร้ายเสียหมด เพราะการมีคาสีโนนั้นทำให้เกิดการจ้างงาน ทำให้ลูกหลานของคนในชุมชนได้มีโอกาสกลับมาทำงานอยู่กับครอบครัวที่แม่สอด หรือบางคนก็ได้ทำงานที่แม่สอดไม่ต้องจากครอบครัวไปทำงานไกล ดังคำบอกเล่าของนาง สา ที่เล่าว่า “บางบ้านเขาก็บอกว่ามันดีลูกหลานเขาได้งานทำที่คาสีโนพอดี เลยไม่ต้องไปทำงานที่อื่นไกลๆ ครอบครัวยังได้อยู่ด้วยกัน เขาว่ามันก็ดีของเขานะ ไปทำงานที่อื่นค่าใช้จ่ายมันเยอะ ไหนจะค่าที่พัก ค่าเดินทาง อันนี้ใกล้ๆ นอนกันนอนบ้าน” (นาง สา สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนางพิม ที่เล่าว่า “ตอนแรกลูกชายป่าทำงานอยู่กรุงเทพฯ มันก็ไกล กลับมาบ่อยู่ไม่ได้ คิดถึงลูกแต่ก็ต้องทำใจ ตอนที่ไต่ยีนลูกบอกว่าจะกลับมาทำงานที่แม่สอด

ป้าก็ดีใจมาก ก็ถามเขาว่าทำงานที่ไหน เขาก็บอกว่าทำในคาสิโน ตอนแรกป้าก็คิดว่ามันจะเป็นงานไม่ดี แต่จริงๆ มันมีหลายส่วนหลายอย่าง ที่ไม่เกี่ยวกับการพนันก็มี แล้วลูกชายป้าเขาก็ไม่เล่นการพนันป้าก็เลยไม่ต้องเป็นห่วงเยอะ” (นาง พิม สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560)

1.4 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบของบ่อนคาสิโนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจังหวัดตาก ต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสิโนในด้านสิ่งแวดล้อมมีประเด็นสำคัญดังนี้

ผลกระทบด้านลบ

1.ปัญหาเรื่องฝุ่นควันและมลภาวะด้านเสียง

จากการที่มีบ่อนคาสิโนถูกสร้างขึ้นในพื้นที่นั้นก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เช่น ผลกระทบที่เกิดจากฝุ่นควันและมลภาวะด้านเสียง สาเหตุมาจากการที่นักพนันหรือคนที่มาัยบ่อนคาสิโนนั้น ได้ขับรถยนต์มาในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาด้านฝุ่นควันและ เสียงดังให้กับชุมชนซึ่งเมื่อก่อนมีเพียงรถบรรทุกขนส่งสินค้าที่มายังโกดังบริเวณท่าเรือเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมีนักพนันและนักท่องเที่ยวเข้ามาเยอะขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ เพราะไม่สามารถห้ามปรามผู้ที่มาท่องเที่ยวหรือนักพนันที่จะมาเล่นการพนันได้ อีกทั้งอาจจะก่อให้เกิดการเสียผลประโยชน์สำหรับ บ้านที่เป็นพื้นที่จ่อตรง ดังเห็นได้จากคำบอกเล่าของของคนที่อยู่ในชุมชนที่ว่า “ในชุมชนนั้นมีปัญหามลภาวะฝุ่นควัน เสียงดัง และมีรถเข้าออกตลอดทั้งคืน ยิ่งเป็นหน้าเทศกาลยิ่งเยอะกว่าเดิม ส่วนผลประโยชน์ในเรื่องของบ้านที่ทำเป็นที่จ่อตรงนั้นก็เป็ประโยชน์สำหรับเขาเราก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร ส่วนที่มีปัญหาคือเรื่องรถเข้าออก ทำให้เกิดเสียงดังเวลากลางคืน ไอ้ที่จอดมันไม่ดังหรอกแต่มันดังช่วงเวลาขับรถกลางคืน” (นายสำราญ สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560)

สอดคล้องกับคำบอกเล่าของนางจัน ที่เล่าว่า “พี่เป็นคนที่นี่ นี่แหละแต่เล็กมาก็เห็นเป็นแบบนี้มานานแล้ว ปัญหาเรื่องฝุ่นเนี่ย สังเกตไหมเวลาขับรถผ่านมาเขาจะปิดบ้านกันเกือบทุกบ้าน บางที่ไม่ใช่ไม่อยู่ อยู่แต่ต้องปิดไว้กันฝุ่นเข้าบ้าน เมื่อก่อนแค่รถใหญ่กับคนมาซื้อของที่โกดังมันยังแค่ช่วงกลางวันไ้ แต่พอมีคาสิโนที่นี่ขับรถเข้ามาทั้งคืน ที่นี่ก็มีเรื่องเสียงดังตอนกลางคืนเพิ่มมาอีกด้วย” นาง จัน สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560)

นอกจากจะมีปัญหามลภาวะเสียงดังที่เกิดจากรถยนต์แล้วยังมีมลภาวะทางเสียงที่เกิดจากทางฝั่งพม่า ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ที่ว่า “เมื่อก่อนเราอยู่อย่างมีความสุขเดี๋ยวนี้มีทั้งเสียงรถ เสียงเพลง จะเปิดเพลง

ดังตอนกลางคืน ประมาณ 4-5 ทุ่ม ไปจนถึง 3-4 โมง บางวันก็มีคอนเสิร์ตบ้าง ละครพม่าบ้าง” (นาง มา สัมภาษณ์ เมื่อ 12 เมษายน 2560)

2. ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย

นอกจากปัญหาเรื่องฝุ่นควันและมลภาวะด้านเสียงที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังพบว่า มีปัญหาอีกอย่างหนึ่งนั่นก็คือปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย ซึ่งสะท้อนจากคำสัมภาษณ์ของชาวบ้านในพื้นที่ที่กล่าวว่า “เรื่องขยะทางฝั่งเราไม่มีปัญหาอะไร เพราะมีเทศบาลเข้ามาเก็บตลอด แต่จะมีปัญหาทางฝั่งโน้นที่เอาขยะมาทิ้งลงแม่น้ำหมดเลย ทำให้ขยะไหลมาเกยยังฝั่งไทย” (นางมา สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560) ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของชาวบ้านอีกท่านหนึ่งที่ว่า “ขยะที่นี้เยอะแยะเลย รึมน้ำเมย เมื่อก่อนน้ำเมยสะอาดเดี๋ยวนี้ขยะเต็ม บางวันมีเผายขยะ พวกควันก็ลอยมา” (นาย กา สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560)

การเจริญเติบโตของธุรกิจบ่อนคาสิโนในพื้นที่เมืองเมียวดี บริเวณริมแม่น้ำเมยส่งผลให้มีสถานบริการที่มีบริการบ่อนคาสิโนเปิดให้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นความจริงที่ว่าเมื่อมีการเปิดสถานบริการต่างๆ คนในพื้นที่ก็ย่อมได้รับผลประโยชน์ เช่น ได้รับการว่าจ้างให้เข้าไปทำงานในตำแหน่งต่างๆ ได้ทำงานอยู่ ใกล้บ้านอยู่ใกล้ครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามภายใต้ภาพที่ดูสวยงาม หรรษาของสถานบริการต่างๆ ที่ก้าวเข้ามายังเมืองเมียวดีและหยิบยื่นโอกาสในด้านการงานให้กับคนในชุมชน การที่สถานบริการเหล่านั้นเปิดให้บริการบ่อนคาสิโนด้วยนั้น ได้ค่อยๆ ส่งผลกระทบต่อผู้คนและสังคมเมืองเมียวดีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังเห็นได้จากข่าวจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่ได้ให้ข่าวเกี่ยวกับการรวมตัวกันของชาวพม่าในเมืองเมียวดีเพื่อเดินขบวนประท้วงให้ปิดบ่อนการพนันในเมืองเมียวดี เช่น www.onbnews.com ได้ให้ข่าวว่าในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ.2561 ชาวพม่า รวมทั้งพระสงฆ์ในเมืองเมียวดี จำนวนกว่า 1,000 คน รวมตัวกันเดินขบวนประท้วงให้ปิดบ่อนการพนันทั้งหมด โดยเดินขบวนไปตามถนนสายต่างๆ พร้อมด้วยเครื่องขยายเสียงในการต่อต้านการพนันทุกรูปแบบในพื้นที่จังหวัดเมียวดี โดยขอให้สถานประกอบการที่เล่นการพนันมีทั้งในตัวเมืองเมียวดีและตามแนวชายแดน ไทย – พม่า ที่มีชาวไทยและชาวพม่าไปเล่นกันเป็นจำนวนมากและมีสถานประกอบการเล่นการพนันส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวพม่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมบ้านเมืองที่เคยสงบกลับมีโจรเต็มบ้านเต็มเมือง และมีสถานบริการค้าประเวณี บ้านเหลื่อมต่างๆ ไม่สมกับเป็นเมืองพุทธ โดยภาพรวมชาวพม่าไม่ต้องการบ่อนการพนัน โดยเฉพาะคาสิโน อย่างไรก็ตามก่อนหน้านี้แกนนำชาวพม่าได้ทำหนังสือส่งถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานด้านความมั่นคงให้ปราบปรามบ่อนการพนันในพื้นที่จังหวัดเมียวดีให้หมด เพราะประชาชนได้รับความเดือดร้อนมาก บ้านช่องถูกขโมยทรัพย์สินและมีสถานบันเทิงต่างๆ ตลอด 24 ชั่วโมง ส่งเสียงดังกระทบต่อประชาชนผู้ป่วย นักเรียน นักศึกษา ไม่ได้หลับไม่ได้นอน

การนำเสนอข่าวข้างต้นสอดคล้องกับการนำเสนอข่าวของ www.77kaoded.com และ www.tnews.co.th ที่นำเสนอข่าวว่า นายมินฮอว์ แกนนำห้องถิ่นพรรคเอ็นแอลดีสาขาจังหวัดเมียวดี ได้นำชาวบ้านกว่า 500 คนเดินประท้วงไปตามจุดต่างๆของจังหวัดเมียวดี เรียกร้องให้คนเมียวดี ลุกขึ้นต่อต้านการเข้ามายึดครองที่ดินของชาวบ้าน ตามตะเข็บชายแดนในการเอาไปสร้างเป็นอสังหาริมทรัพย์โดยเฉพาะบ่อนคาสิโนที่กำลังผุดโครงการใหญ่ๆมากกว่า 10 ของการ ส่งผลกระทบต่อชาวเมียนมา ทั้งก่ออาชญากรรม ปล้น ชิงทรัพย์ รัยวัน นายมินฮอว์ เปิดเผยว่า มีความห่วงใยต่อสิทธิของพลเมืองชาวเมียนมาที่กำลังถูกนายทุนมายึดครองพื้นที่ที่ดิน รวมไปถึงความปลอดภัยของชาวเมียนมาในพื้นที่ ต้องหวาดกลัว หวาดระแวงจากโจรผู้ร้าย ก่อเหตุปล้น จี้ชิง วิวังราษฎร์ มีการก่อเหตุจำนวนมาก หลังจากตั้งคาสิโน เนื่องจากคนติดพนันงอมแงม จึงขอเรียกร้องให้ผู้ว่าราชการเมียวดีตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย

จากการนำเสนอข่าวข้างต้นนี้นับได้ว่ามีส่วนสำคัญในการช่วยฉายให้เห็นถึงสภาพปัญหาและผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปิดให้บริการบ่อนคาสิโนในเมืองเมียวดีที่ซ่อนตัว สะสมและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

บทสรุป

ในการศึกษาเรื่องเครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

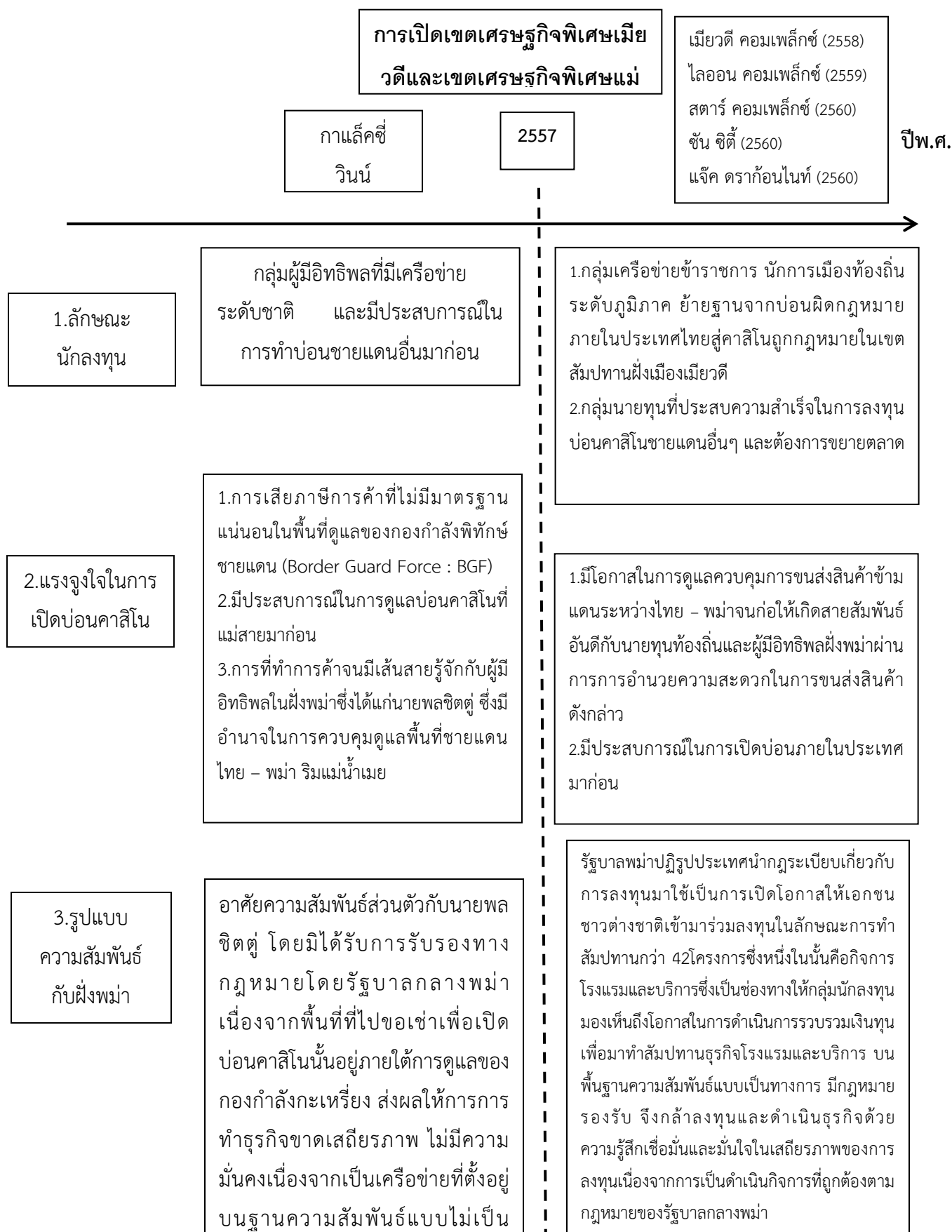
1. ศึกษาเครือข่ายธุรกิจและกระบวนการบริหารบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่าในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก
2. ศึกษาผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก
3. ศึกษาผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่มีผลต่อชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

5.1 สรุปผลการศึกษา

ในการสรุปผลการศึกษาของการวิจัยเพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะเครือข่ายบ่อนคาสีโน การบริหารบ่อนคาสีโน ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายและผลกระทบที่เกิดจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนในบริเวณชายแดนไทย – พม่า ที่มีผลต่อชุมชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก จึงทำการสรุปและอธิบายแยกเป็นรายประเด็นดังนี้

เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนจึงได้มีการสรุปรายละเอียดที่สำคัญของเครือข่ายบ่อนคาสีโนดังกล่าวข้างต้นออกมาใน 3 หัวข้อได้แก่ 1.ลักษณะนักลงทุน 2.แรงจูงในการเปิดบ่อนคาสีโนและ 3.รูปแบบความสัมพันธ์กับฝั่งพม่า โดยสามารถเปรียบเทียบเครือข่ายบ่อนคาสีโนที่เปิดให้บริการก่อนการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและบ่อนคาสีโนที่เปิดให้บริการหลังการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี ดังปรากฏในภาพที่ 51

ภาพที่ 51 แสดงรายละเอียดเครือข่ายบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า
ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจังหวัดตาก

จากภาพที่ 51 เครือข่ายบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของเครือข่ายก่อนที่จะมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด และเครือข่ายภายหลังที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด กล่าวคือ

1. ลักษณะของนักลงทุน ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด นั้นจะอยู่ในลักษณะของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีเครือข่ายระดับชาติและมีประสบการณ์ในการทำบ่อนชายแดนอื่นมาก่อน แล้วเล็งเห็นผลประโยชน์ในการทำธุรกิจในพื้นที่ที่ประกอบกับมีเครือข่ายของผู้มีอิทธิพลในพื้นที่จึงได้เข้ามาลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสีโน และในช่วงหลังจากที่มีการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด รูปแบบของนักลงทุนจะแตกต่างกันอยู่มากในส่วนของการเข้ามาลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสีโน โดยนักลงทุนที่เข้ามาจะเป็นกลุ่มเครือข่ายข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาค ย้ายฐานจากบ่อนผิดกฎหมายภายในประเทศไทยสู่คาสีโนถูกกฎหมายในเขตสัมปทานฝั่งเมืองเมียวดี ซึ่งเป็นการทำธุรกิจบ่อนคาสีโนที่ถูกกฎหมาย ไม่ต้องมากลัวว่าจะโดนปิดเหมือนในประเทศไทย ซึ่งบ่อนคาสีโนถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แตกต่างกับที่พม่าที่บ่อนคาสีโนคือธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ทำให้นักลงทุนหรือกลุ่มนายทุนที่ประสบความสำเร็จในการลงทุนบ่อนคาสีโนชายแดนอื่นๆ เล็งเห็นการเติบโตของธุรกิจบ่อนคาสีโนในพื้นที่เมียวดีจึงต้องการขยายฐานการตลาดจากที่ชายแดนอื่น เข้ามายังที่นี่เพื่อเพิ่มประมาณกลุ่มลูกค้าใหม่และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในการเล่นการพนันให้กลุ่มลูกค้าขาประจำหรือVIP

2. แรงจูงใจในการเปิดบ่อนคาสีโน ในช่วงก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด นั้นการเสียภาษีการค้าที่ไม่มีมาตรฐานแน่นอนในพื้นที่และอยู่ในการดูแลของกองกำลังพิทักษ์ชายแดน (Border Guard Force : BGF) ซึ่งจะต้องจ่ายตามที่กองกำลังพิทักษ์ชายแดนเรียกขอ โดยไม่มีจำนวนแน่ชัดในแต่ละครั้งว่าจะมากหรือน้อย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจบ่อนคาสีโนในพื้นที่ โดยผู้ที่เข้ามาลงทุนธุรกิจบ่อนคาสีโนนั้นมีประสบการณ์ในการดูแลบ่อนคาสีโนในพื้นที่อื่นมาก่อน ด้วยการเข้ามาทำการค้าจนมีเส้นสายและรู้จักกับผู้มีอิทธิพลในฝั่งพม่าซึ่งได้แก่นายพลชิดตู่ ซึ่งมีอำนาจในการควบคุมดูแลพื้นที่ชายแดนไทย – พม่า ริมแม่น้ำเมย จึงเล็งเห็นช่องทางในการทำธุรกิจประกอบกับการที่มีประสบการณ์ในการทำบ่อนคาสีโนมาแล้ว จึงได้เริ่มเปิดบ่อนคาสีโนในพื้นที่ริมแม่น้ำเมย ในส่วนของช่วงหลังที่มีการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จะเป็นการนำธุรกิจที่ผิดกฎหมายเข้ามาทำให้ถูกกฎหมาย โดยการสัมปทานจากรัฐบาลกลาง โดยในจุดนี้ทำให้นักธุรกิจและนักลงทุนที่มีโอกาสในการดูแลควบคุมการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างไทย – พม่าจนก่อให้เกิดสายสัมพันธ์อันดีกับนายทุนท้องถิ่นและผู้มีอิทธิพลฝั่งพม่าผ่านการการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าดังกล่าวประกอบกับมีประสบการณ์ในการเปิดบ่อนภายในประเทศมาก่อนและมองเห็นว่าธุรกิจบ่อนคาสีโนเป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมายและมีการเติบโตของธุรกิจและผลตอบแทนที่มากกว่างานที่ทำอยู่ จึงได้มีการเข้าขอสัมปทานลงทุนทำธุรกิจบ่อนคาสีโนริมแม่น้ำเมย

3. รูปแบบความสัมพันธ์กับฝั่งพม่า ในช่วงก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดได้อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับนายพลชิตู โดยมีได้รับการรับรองทางกฎหมายโดยรัฐบาลกลางพม่า เนื่องจากพื้นที่ที่ไปขอเช่าเพื่อเปิดบ่อนคาสิโนนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของกองกำลังกะเหรี่ยง ส่งผลให้การการทำธุรกิจขาดเสถียรภาพ ไม่มีความมั่นคงเนื่องจากเป็นเครือข่ายที่ตั้งอยู่บนฐานความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการ ไม่มีกฎหมายของรัฐบาลกลางพม่ามารองรับจึงนำมาสู่ปัญหาต่างๆ ได้โดยง่าย และในช่วงหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด รัฐบาลพม่าปฏิรูปประเทศนำกฎระเบียบเกี่ยวกับการลงทุนมาใช้เป็นการเปิดโอกาสให้เอกชนชาวต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนในลักษณะการทำสัมปทานกว่า 42 โครงการซึ่งหนึ่งในนั้นคือกิจการโรงแรมและบริการซึ่งเป็นช่องทางให้กลุ่มนักลงทุนมองเห็นถึงโอกาสในการดำเนินการรวบรวมเงินทุนเพื่อมาทำสัมปทานธุรกิจโรงแรมและบริการ บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ มีกฎหมายรองรับ จึงกล้าลงทุนและดำเนินธุรกิจด้วยความรู้สึกเชื่อมั่นและมั่นใจในเสถียรภาพของการลงทุนเนื่องจากการเป็นดำเนินกิจการที่ถูกต้องตามกฎหมายของรัฐบาลกลางพม่า

การบริหารบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก มีเป้าหมายหลักเพื่อการแสวงหาผลกำไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนจึงได้มีการสรุปรายละเอียดที่สำคัญมานำเสนอดังภาพที่52

ภาพที่ 52 แสดงรายละเอียดการบริหารบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

การเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด		
กาแล็คซี่ วินน์	พ.ศ.	เมียวดี คอมเพล็กซ์ ไลออน คอมเพล็กซ์ สตาร์ คอมเพล็กซ์ ชัน ซิตี แจ็ค ดราก้อนไนท์
ภาพลักษณ์	บ่อนคาสีโน	สถานบริการครบวงจร (คอมเพล็กซ์)
ผู้บริหาร	รายเดี่ยว	หลายราย
การดำเนินการ	มิได้รับการรับรองอย่างถูกกฎหมายโดยรัฐบาลกลางพม่า แต่ดำเนินการโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมย	เป็นดำเนินการที่ถูกต้องตามกฎหมายของรัฐบาลกลางพม่า นักกฎหมายมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมาก
1.การส่งเสริมการตลาด	เน้นดึงดูดลูกค้าภายในเมืองเมียวดีและแม่สอดเป็นหลัก โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นนักพนัน	เน้นดึงดูดลูกค้าจากทั่วประเทศทั้งกลุ่มที่เป็นนักพนันและกลุ่มที่เป็นนักท่องเที่ยว ในฐานะสถานบริการครบวงจรและนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ สร้างระบบเครือข่ายรถตู้แทน “พ่อท้าว” แม่ท้าว”
2.การบริหารบุคคล	บริหารแบบผู้มีอิทธิพลใช้ลูกน้องและเครือข่ายในการดูแลงานต่างๆ ตามความถนัด	บริหารแบบบริษัท มีการแบ่งงานเป็นแผนกต่างๆ มีหัวหน้าแผนกรับผิดชอบลูกน้องในแผนก
3.การบริหารความเสี่ยง	เทคโนโลยี บุคลากร กลยุทธ์การเพิ่มโอกาสชนะให้กับฝั่งเจ้ามือ	เทคโนโลยี บุคลากร กลยุทธ์การเพิ่มโอกาสชนะให้กับฝั่งเจ้ามือ
4.การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคง	ความสัมพันธ์กับผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมยเป็นไปด้วยดีแต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับรัฐบาลกลางพม่า ไม่ได้รับการรับรองทางกฎหมาย เมื่อเครือข่ายที่อยู่ฝั่งไทยหมดอำนาจ จึงนำมาสู่ปัญหาต่างๆ ได้ง่าย	ติดต่อประสานงานเพื่อทำสัมปทานจากรัฐบาลกลางพม่าโดยตรง ได้รับการรับรองทางกฎหมาย แต่ในการติดต่อประสานงานดังกล่าวยังติดต่อผ่านผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมย
5.การบริหารงานสนับสนุน	มีบริการอาหารและเครื่องดื่มฟรี และบริการรับจ่านำ แต่ไม่มีการบริหารที่พัก	มีการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มฟรี และบริการโรงแรม ร้านอาหารสินค้าปลอดภาษี
6.การดูแลรักษาความปลอดภัย	ไม่มีเครื่องสแกนก่อนเข้าคาสีโน ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในคาสีโนคือลูกน้องของเจ้าของบ่อน ภายในมีสิทธิ์เต็มในส่วนภายนอกอยู่ในการดูแลของกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมย	มีเครื่องสแกนก่อนเข้าคาสีโน มีทีมพนักงานรักษาความปลอดภัยมืออาชีพที่คาสีโนจ้างมาดูแลความปลอดภัยภายในคาสีโนและHallต่างๆ ที่มีเอกชนมาเช่า ส่วนภายนอกอยู่ในการดูแลของกองกำลัง BGF ที่ผู้นำเป็นคนเดียวกับผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยง

จากภาพที่ 51 แสดงรายละเอียดการบริหารบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการบริหารธุรกิจบ่อนคาสิโนในช่วงก่อนและหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด โดยได้มีการนำเสนอภาพลักษณะที่แตกต่างกัน ในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ภาพลักษณะคือ บ่อนคาสิโน ที่เน้นตัวบ่อนคาสิโนแบบชัดเจนและเป็นตัวชูโรง ส่วนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดภาพลักษณะที่พยายามนำเสนอขึ้นถูกเรียกว่า คอมเพล็กซ์ หรือ ธุรกิจแบบครบวงจร ไม่ได้นำเสนอเพียงแค่บ่อนคาสิโนเพียงอย่างเดียว แต่ยังมี Duty Free, ร้านอาหาร, ร้านเครื่องดื่ม, ร้านกาแฟ, โรงแรม เป็นต้น เพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการภายในพื้นที่ให้มีความครึกครื้น ไม่ใช่มีเพียงแต่นักพนันเท่านั้น

การดำเนินกิจการในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดมิได้รับการรับรองอย่างถูกกฎหมายโดยรัฐบาลกลางพม่า แต่ดำเนินการโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมย และในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดเป็นดำเนินการที่ต้องตามกฎหมายของรัฐบาลกลางพม่า นักกฎหมายมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมาก

ในส่วนของการบริหารบ่อนคาสิโนสามารถจำแนกออกมาได้ 5 ประเด็น ได้แก่

1. การส่งเสริมการตลาดในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจะเน้นดึงดูดลูกค้าภายในเมืองเมียวดีและแม่สอดเป็นหลัก โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นนักพนัน ในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดนั้นจะเน้นดึงดูดลูกค้าจากทั่วประเทศทั้งกลุ่มที่เป็นนักพนันและกลุ่มที่เป็นนักท่องเที่ยว ในฐานะสถานบริการครบวงจรและนำเสนอข่าวผ่านสื่อต่างๆ และมีการสร้างระบบเครือข่ายรถตู้แทน “พ่อท้าว” แม่ท้าว”

2. การบริหารบุคคลในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดเป็นการบริหารแบบผู้มีอิทธิพลใช้ลูกน้องและเครือข่ายในการดูแลงานต่างๆ ตามความถนัด ในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดรูปแบบการบริหารจะเป็นแบบบริษัท มีการแบ่งงานเป็นแผนกต่างๆ มีหัวหน้าแผนกรับผิดชอบลูกน้องในแผนก

3. การบริหารความเสี่ยงในช่วงก่อนและหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดไม่มีความแตกต่างกันเท่าไรนัก โดยมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการกระจายความเสี่ยง รวมทั้งบุคลากรที่จะมีการเปลี่ยนมือโดยตลอดสำหรับคนแจกไพ่เมื่อเห็นว่าเสียมากเกินไป ซึ่งบ่อนคาสิโนก็จะมีกลยุทธ์ต่างๆ ในการเพิ่มโอกาสชนะให้กับฝั่งเจ้ามือ เช่น ให้นักพนันเล่นได้บ่อยครั้ง จนลงจำนวนเงินเพิ่มมากขึ้น แล้วเจ้าก็กินรวบทีเดียว จากที่เจ้ามือเสีย กับกลายเป็นได้กำไร และนักพนันที่ไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจก็จะเป็นฝ่ายที่เสียเงินหมดตัว

4. การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจะเป็นความสัมพันธ์กับผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมยเป็นไปด้วยดีแต่ไม่ได้

มีความสัมพันธ์กับรัฐบาลกลางพม่า ไม่ได้ได้รับการรับรองทางกฎหมาย เมื่อเครือข่ายที่อยู่ฝั่งไทยหมดอำนาจ จึงนำมาสู่ปัญหาต่างๆ ได้ง่าย ในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดมีการติดต่อประสานงานเพื่อทำสัมปทานจากรัฐบาลกลางพม่าโดยตรง โดยได้รับการรับรองทางกฎหมาย แต่ในการติดต่อประสานงานดังกล่าวยังติดต่อผ่านผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมยเพราะเป็นคนกลางที่การติดต่อประสานงานกับทางรัฐบาลกลาง

5.การบริหารงานสนับสนุนในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดทางบ่อนคาสิโนนั้นมีบริการอาหารและเครื่องดื่มฟรี และบริการรับจ่านำ แต่ไม่มีการบริหารที่พัก ส่วนในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจะมีเพิ่มเข้ามาคือบริการโรงแรม ร้านอาหารสินค้าปลอดภาษี ร้านอาหาร และร้านกาแฟ เป็นต้น

6.การดูแลรักษาความปลอดภัยในช่วงก่อนการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดไม่มีเครื่องสแกนก่อนเข้าคาสิโน ผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในคาสิโนคือลูกน้องของเจ้าของบ่อน ภายในมีสิทธิ์เต็มๆ ส่วนภายนอกอยู่ในการดูแลของกองกำลังกะเหรี่ยงที่ดูแลพื้นที่ริมแม่น้ำเมย ในช่วงหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจะมีเครื่องสแกนก่อนเข้าคาสิโนเพื่อความปลอดภัยของผู้ที่มาเล่นพนันและป้องกันอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะมีส่วนในการโกง มีทีมพนักงานรักษาความปลอดภัยมีอาชีพที่คาสิโนจ้างมาดูแลความปลอดภัยภายในคาสิโนและHallต่างๆ ที่มีเอกชนมาเช่า ส่วนภายนอกอยู่ในการดูแลของกองกำลังBGF ที่ผู้นำเป็นคนเดียวกับผู้นำกองกำลังกะเหรี่ยง

จากเครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสิโนตามชายแดนไทย - พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตากดังกล่าวเห็นได้ว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์ของเครือข่ายใน 2 ลักษณะ คือ ก่อน การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด กลุ่มผลประโยชน์ (รูปแบบความสัมพันธ์เป็นเพียงแค่ระดับ Link : Node ต่อ Node) และหลังการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด มีกฎหมายการลงทุน (Foreign Investment Law 2012) และการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและแม่สอด เครือข่ายธุรกิจคาสิโน (รูปแบบความสัมพันธ์มีการพัฒนาไปถึงระดับการเป็นเครือข่าย Network) โดยเห็นถึงจุดเปลี่ยนที่สำคัญโดยอาจแบ่งเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของสมาชิกที่เป็นเครือข่ายแบบผสมผสานซึ่งสมาชิกมีความแตกต่างกันทั้งสถานภาพและบทบาทแต่ทั้งหมดมีเป้าหมายร่วมกันคือการลงทุนในธุรกิจ อันเป็นผลประโยชน์หลักที่สามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายได้

2. วัตถุประสงค์ของเครือข่ายเพื่อการลงทุนและรักษาธุรกิจเดิมจากนอกระบบสู่ในระบบ

3. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นเขตชายแดนไทย-พม่า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อนของกลุ่มคนและรูปแบบของรัฐทั้งสองประเทศที่แตกต่างกัน โดนไทยเป็นรัฐเดี่ยว รัฐพม่าเป็นรัฐรวม ส่งผลให้มีสภาพพื้นที่ที่มีความซับซ้อนดังนั้นการเกิดเครือข่ายทางธุรกิจจึงจำเป็นอย่างมากในการสร้างอำนาจในการต่อรอง โดยเฉพาะการลงทุน

ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี ขณะที่พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด
ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งสองรัฐ ในเรื่องเป้าหมายการลงทุน

ก็มีการกำหนดนโยบาย

4. การจัดการเครือข่ายบนความหลากหลายของสมาชิกทั้งความคิดอุดมการณ์ และประสบการณ์ โดยการ
สร้างเครือข่ายดังกล่าวมุ่งเน้นให้เกิดพลังของเครือข่ายในการรักษาผลประโยชน์ชายแดนเป็นสำคัญ

ความแตกต่างทั้ง 4 ข้อดังกล่าวส่งผลต่อรูปแบบและการกระจายผลประโยชน์ที่แตกต่างกันในแต่ละ
ประเด็น ดังปรากฏในตารางเปรียบเทียบในแต่ละด้าน ถึงผลประโยชน์ในมิติต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงเครือข่ายผลประโยชน์ธุรกิจของบ่อนคาสีโน ชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขต
เศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

เครือข่ายผลประโยชน์ธุรกิจของ บ่อนคาสีโน	ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจ พิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจ พิเศษแม่สอด	หลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจ พิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจ พิเศษแม่สอด
1. ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ	1. นักลงทุนชาวไทยเป็นเจ้าของ รายเดียว 2. มีรายได้จากการเปิดพื้นที่ให้ เช่า โดยที่นักลงทุนนำเครื่องเล่น อัตโนมัติมาติดตั้งยังพื้นที่ที่ กำหนดให้ 3. มีการต่อยอดธุรกิจที่เกี่ยวข้อง กับธุรกิจบ่อนคาสีโน คือ ธุรกิจ การรับจ่านำและการขายบริการ ทางเพศ 4. การจ่ายภาษีให้กับนายพลชิตตู่ เนื่องจากเป็นผู้ควบคุมดูแลใน	1. เป็นการระดมทุนจากนักลงทุน หลายราย 2. การดำเนินธุรกิจในลักษณะ ของเครือข่าย เพื่อสร้างสถาน บริการครบวงจร “คอมเพล็กซ์” 3. เกิดการต่อยอดธุรกิจอื่นๆ เช่น Outlet ตลาดขายสินค้าเพื่อให้ คนเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะคนพม่า 4. รัฐบาลกลางพม่าได้รับ ผลประโยชน์จากการดำเนินธุรกิจ ในรูปของค่าสัมปทานและภาษี

เครือข่ายผลประโยชน์ธุรกิจของ บ่อนคาสีโน	ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจ พิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจ พิเศษแม่สอด	หลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจ พิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจ พิเศษแม่สอด
	พื้นที่ ซึ่งมีการจ่ายภาษีที่ไม่ แน่นอน	
2.ผลประโยชน์ด้านการบริหาร จัดการ	1. เป็นธุรกิจนอกระบบที่มี ลักษณะเป็นเจ้าของรายเดียว ขาดเครือข่าย ขาดศักยภาพ ถูก แทรกแซงจากแหล่งทุนอื่นที่มีทุน มากกว่าได้ง่ายและมีข้อจำกัดทาง การเมือง	1. เป็นการดำเนินการแบบ เครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนที่นัก ลงทุนหลายรายที่ดำเนินธุรกิจที่ แตกต่างกัน เช่น ธุรกิจบ่อน คาสีโน ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจ ร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายสินค้า ปลอดภาษี 2. เกิดการบริหารจัดการแบบที่มี ระบบแบบแผน มีโครงสร้าง แบ่งแยกหน้าที่ในการดำเนินงาน อย่างชัดเจน 3. สร้างความเชื่อมั่นในการเข้า มาร่วมลงทุนหรือดำเนินธุรกิจ ต่างๆ ภายในสถานบริการครบ วงจรให้กับนักลงทุนรายใหม่ๆ ที่ มีความสนใจ

เครือข่ายผลประโยชน์ธุรกิจของบ่อนคาสีโน	ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด	หลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด
3.ผลประโยชน์ด้านความร่วมมือและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน	1. การดำเนินกิจการบ่อนคาสีโนช่วงก่อนกฎหมายนี้เป็นการร่วมมือและประสานผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของบ่อนคาสีโนที่เป็นคนไทยกับนายพลชิตตู่	1. การดำเนินธุรกิจในรูปแบบสถานบริการครบวงจรนับได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันให้สามารถมีโอกาสมาร่วมดำเนินธุรกิจร่วมกันในลักษณะของการร่วมมือกันเพื่อเสริมแรงซึ่งกันและกัน
4.ผลประโยชน์ด้านกฎหมาย	1. การดำเนินธุรกิจบ่อนคาสีโนแบบที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายจำเป็นต้องได้รับการปกป้องดูแลจากนายพลชิตตู่เท่านั้นส่งผลให้การดำเนินธุรกิจดังกล่าวของนักลงทุนชาวไทยต้องพบกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ มากมายโดยเฉพาะปัญหาด้านการเมืองและด้านกฎหมาย	1. การดำเนินธุรกิจสถานบริการครบวงจรนั้นเป็นลักษณะของการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับนักกฎหมายเป็นอย่างมาก 2. การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลางพม่า 3. นักลงทุนที่เข้ามาร่วมดำเนินธุรกิจต่างๆ ในสถานบริการครบวงจรมีความเชื่อมั่นที่จะเข้ามาร่วมลงทุน

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นถึงเครือข่ายผลประโยชน์ทางธุรกิจของบ่อนคาสีโนในช่วงก่อนและหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดที่มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ

1.ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จะเป็นธุรกิจบ่อนคาสีโนที่มีเจ้าของเพียงคนเดียว และมีการเปิดพื้นที่ให้นักลงทุนเช่า โดยการนำเครื่องเล่นอัตโนมัติเข้ามาวางในพื้นที่ของบ่อนคาสีโน มีธุรกิจรับจำนำและขายประการทางเพศเป็นธุรกิจเสริมจากบ่อนคาสีโนที่เป็นธุรกิจหลัก การจ่ายภาษีจะเป็นการจ่ายให้กับนายพลชิตตู่เพียงคนเดียวเท่านั้นเพราะเป็นผู้ที่ควบคุมดูแลในพื้นที่และคอยอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ และช่วงหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เป็นการระดมทุนจากนักลงทุนหลายรายเข้ามาร่วมลงทุนในการเปิดบ่อนคาสีโน โดยมีแนวคิดในการสร้างสถานบริการที่ครบวงจรไม่ได้มีแต่เพียงบ่อนคาสีโนเพียงอย่างเดียวเท่านั้นโดยมีการต่อยอดธุรกิจอื่นๆ เช่น outlet ซึ่งเป็นการนำสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาขายในราคาที่ถูกลง และตลาดขายสินค้าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทย ละชาวพม่าให้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งการจ่ายภาษีนั่นจะอยู่ในรูปแบบของสัมปทานกับทางรัฐบาลกลางของพม่า

2.ผลประโยชน์ด้านการบริหารจัดการก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เป็นธุรกิจนอกระบบที่มีลักษณะเป็นเจ้าของรายเดียว ทำให้ขาดเครือข่าย ขาดศักยภาพ และถูกแทรกแซงจากแหล่งทุนอื่นที่มีทุนมากกว่าได้ง่าย อีกทั้งยังมีข้อจำกัดทางการเมือง จึงต้องพึ่งพิงนายพลชิตตู่ในการดูแลและอำนวยความสะดวกทางธุรกิจในพื้นที่อยู่ตลอดเวลา และช่วงหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เป็นการดำเนินการแบบเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนที่นักลงทุนหลายรายที่ดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกัน เช่น ธุรกิจบ่อนคาสีโน ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจร้านขายสินค้าปลอดภาษี ทำให้เกิดการบริหารจัดการแบบที่มีระบบแบบแผน มีโครงสร้างแบ่งแยกหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในการเข้ามาร่วมลงทุนหรือดำเนินธุรกิจต่างๆ ภายในสถานบริการครบวงจรให้กับนักลงทุนรายใหม่ๆ ที่มีความสนใจ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ต้องตามกฎหมายที่ได้รับอนุญาตการลงทุนสัมปทานจากรัฐบาลกลางพม่า

3. ผลประโยชน์ด้านความร่วมมือและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด การดำเนินกิจการบ่อนคาสีโนช่วงก่อนกฎหมาย ทำให้เป็นการร่วมมือและประสานผลประโยชน์ระหว่างเจ้าของบ่อนคาสีโนที่เป็นคนไทยกับนายพลชิตตู่เพียงคนเดียวเท่านั้น และช่วงหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เป็นการดำเนินธุรกิจสถานบริการครบวงจร ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันให้สามารถมีโอกาสมาร่วมดำเนินธุรกิจร่วมกันในลักษณะของการร่วมมือกันเพื่อเสริมแรงซึ่งกันและกันในการลงทุนทางธุรกิจ

4.ผลประโยชน์ด้านกฎหมาย ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด การดำเนินธุรกิจบ่อน

คาสีโนแบบที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายจำเป็นต้องได้รับการปกป้องดูแลจากนายพลชิดคู่เท่านั้นส่งผลให้การดำเนินธุรกิจดังกล่าวของนักลงทุนชาวไทยต้องพบกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆ มากมายโดยเฉพาะปัญหาด้านการเมืองและด้านกฎหมาย และช่วงหลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด การดำเนินธุรกิจในรูปแบบสถานบริการครบวงจรนั้นเป็นลักษณะของการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับนักกฎหมายเป็นอย่างมาก เพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งการดำเนินธุรกิจนั้นได้รับการรับรองจากรัฐบาลกลางพม่าในการเข้าลงทุนสัมปทานในพื้นที่ และเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักลงทุนที่จะเข้าร่วมดำเนินธุรกิจต่างๆ ในสถานบริการครบวงจรแห่งนี้

ผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

การเปิดให้บริการของบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดีของพม่านั้น นับได้ว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่เกี่ยวกับการเล่นการพนันให้กับชาวบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย – พม่า นั่นก็คือ “ความแปลกใหม่และปลอดภัย” เนื่องจากการเล่นการพนันในประเทศไทยนั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ต้องเล่นกันแบบหลบซ่อน ปกติจะเล่นการพนันในพื้นที่ส่วนบุคคลหรือตามงานประเพณีเพื่อหลบเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ แต่ในกรณีของบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดีนั้นเป็นบ่อนคาสีโนตามบริเวณชายแดนมีลักษณะโครงสร้างที่เป็นระบบมีความปลอดภัยน่าเชื่อถือ มีการบริหารงานที่เป็นรูปแบบธุรกิจ มีอาคารสถานที่น่าเข้าไปใช้บริการ

โดยมีทั้งส่วนที่เป็นบ่อนคาสีโน ร้านค้าดีวีดี ฟรี โรงแรม ร้านอาหาร รวมถึงการให้บริการแก่ผู้ที่มาเล่นการพนัน โดยมองผู้ที่มาเล่นการพนันคือผู้ที่ใช้บริการหรือลูกค้า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อบ่อนคาสีโนในฝั่งเมียวดีเปิดให้บริการก็ย่อมมีผลกระทบตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อสภาพปัญหาได้อย่างชัดเจนคณะผู้วิจัยจึงจำแนกผลกระทบออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 แสดงผลกระทบอันเนื่องมาจากการเล่นพนันในบ่อนคาสีโนชายแดนไทย – พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก

ผลกระทบ	ผลกระทบด้านลบ	ผลกระทบด้านบวก
1.ผลกระทบด้านสังคม	1.มีการข้ามฝั่งไปเล่นการพนันเป็นจำนวนมาก	1.มีแหล่งดึงดูดแห่งใหม่ทางการท่องเที่ยว

ผลกระทบ	ผลกระทบด้านลบ	ผลกระทบด้านบวก
	2.มีนักเรียน นักศึกษาเข้าไปใช้บริการที่บ่อนคาสีโน 3.ปัญหาการขายบริการทางเพศ 4.ปัญหายาเสพติด	
2.ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	1.การสูญเสียทรัพย์สินและปัญหาหนี้สินจากการเล่นการพนัน	1.ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ 2.ธุรกิจขยายตัวเพราะมีคนมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3.ผลกระทบด้านครอบครัว	1.คนในครอบครัวติดการพนันนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้าง	1.ลูกหลานของคนในชุมชนได้มีโอกาสในการทำงานใกล้บ้าน
4.ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	1.ปัญหาเรื่องฝุ่นควันและมลภาวะด้านเสียง 2.ปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย	

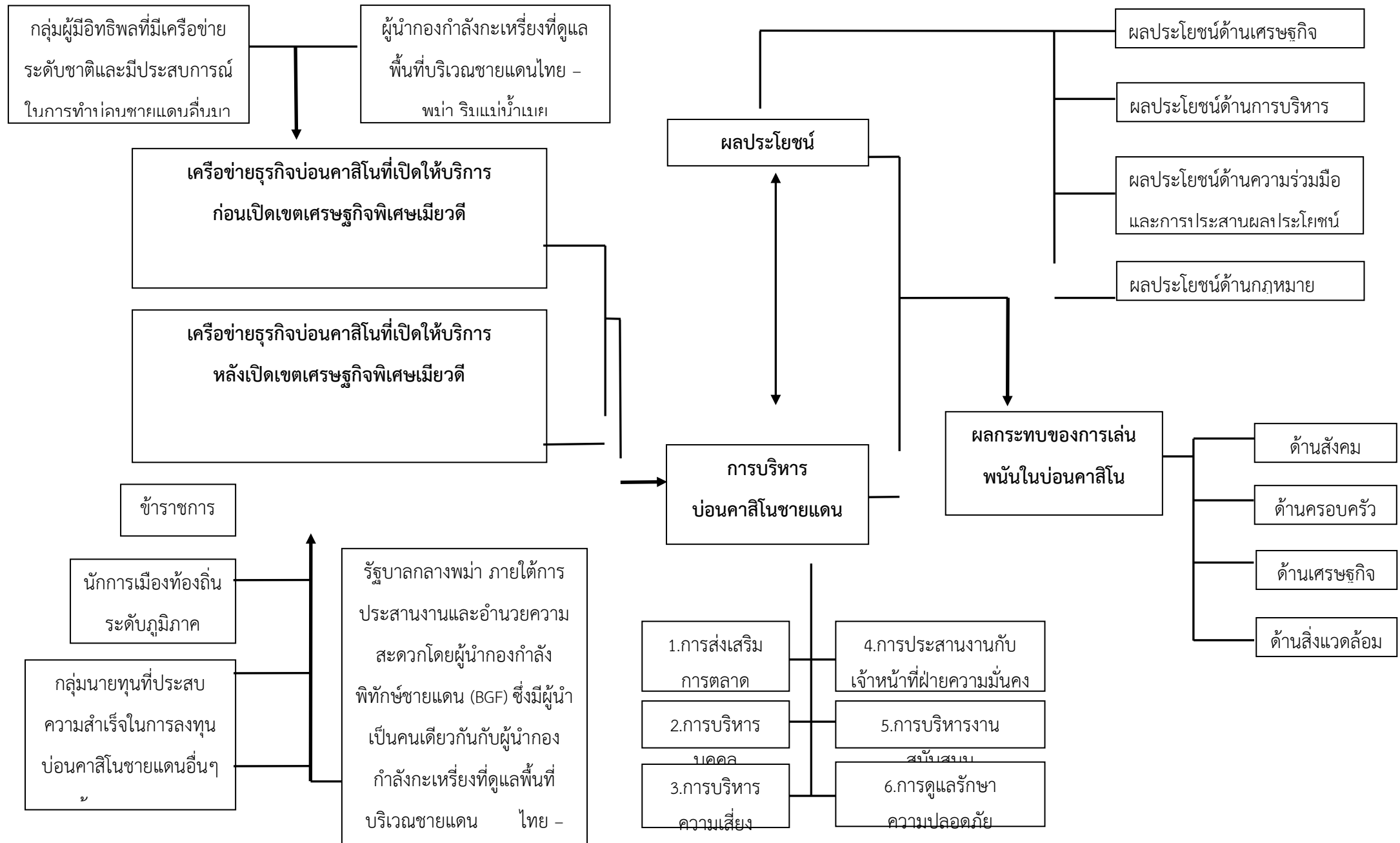
จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นผลกระทบในด้านต่างๆ อันเนื่องมาจากการเล่นพนันในบ่อนคาสีโนชายแดนไทย – พม่า ดังนี้ 1.ผลกระทบด้านสังคม โดยมีผลกระทบด้านลบ คือ มีการเข้าไปเล่นการพนันเป็นจำนวนมาก และยังมีนักเรียน นักศึกษาเข้าไปใช้บริการที่บ่อนคาสีโน ซึ่งไม่มีการตรวจบัตรและออกกฎหมายอย่างเด่นชัด รวมไปถึงปัญหาการขายบริการทางเพศและปัญหายาเสพติดที่ตามมาจากการเล่นการพนัน ส่วนผลกระทบด้านบวก คือ การมีบ่อนคาสีโนถือได้ว่าเป็นแหล่งดึงดูดแห่งใหม่ทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ 2.ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ โดยมี

ผลกระทบด้านลบ คือ เกิดการสูญเสียทรัพย์สินและปัญหาหนี้สินจากการเล่นการพนันทำให้หลายคนต้องขายบ้านขายรถ เพื่อนำมาใช้หนี้พนัน จนบางคนหมดเนื้อหมดตัวกับการพนัน เสียหน้าที่การงาน กลายเป็นคนร่อนเร่พเนจรไร้ที่อยู่เป็นหลักแหล่ง บางคนถึงขั้นเป็นขอทานเพื่อหาเศษเงินมาประทังชีวิต ส่วนผลกระทบด้านบวก คือ ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับคนในพื้นที่ให้มีงานทำและเป็นการทำงานใกล้บ้าน ไม่ต้องออกไปหางานทำยังต่างจังหวัดและการมีบ่อนคาสีโนยังส่งผลให้ธุรกิจต่างๆในพื้นที่เกิดขยายตัวเพราะมีคนมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

3.ผลกระทบด้านครอบครัว โดยมีผลกระทบด้านลบ คือ คนในครอบครัวติดการพนันจนเกิดเป็นหนี้สิน ต้องขายทุกอย่างเพื่อนำมาใช้หนี้ จึงทำให้เกิดการทะเลาะกันภายในครอบครัว จนนำไปสู่ปัญหาการหย่าร้างในที่สุด ส่วนผลกระทบด้านบวก คือ ลูกหลานของคนในชุมชนได้มีโอกาสในการทำงานใกล้บ้าน ได้ดูแลพ่อแม่อย่างใกล้ชิดและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากมายในการที่ต้องไปทำงานยังต่างจังหวัดที่มีค่าใช้จ่ายที่สูงในแต่ละวัน

4.ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีผลกระทบด้านลบเพียงอย่างเดียว คือ การมีบ่อนคาสีโนทำให้มีรถเข้าและออกในพื้นที่เป็นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาเรื่องฝุ่นควันและมลภาวะด้านเสียง และการที่มีคนเข้ามาในพื้นที่เป็นจำนวนมากยังส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย ส่งกลิ่นเน่าเหม็นให้กับชาวบ้านที่อยู่ในบริเวณบ่อนคาสีโนอีกด้วย

ภาพที่ 53 แสดงผลการศึกษาเครือข่ายธุรกิจบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดและผลกระทบของการเล่นพนันในบ่อนคาสีโน

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องเครือข่ายธุรกิจและผลกระทบของการเปิดบ่อนคาสิโนตามแนวชายแดน ไทย-พม่า : กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก พบว่ามีข้อค้นพบที่น่าสนใจดังนี้

1. การเปิดบ่อนคาสิโนชายแดนไทย – พม่า ริมแม่น้ำเมย มีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายข้าราชการ นักการเมืองท้องถิ่นระดับภูมิภาค กลุ่มนายทุน รวมถึงผู้มีอิทธิพล ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำของทางการเมือง ทั้งฝั่งไทยและพม่า ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของรัตพงษ์ สอนสุภาพ (2555) ซึ่งศึกษาศาสิโนการพนันตามแนวชายแดนพบว่า การพนันชายแดนมีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายนักธุรกิจหรือนักการเมืองโดยทั้งสองส่วนร่วมกันเป็นเจ้าของคาสิโน (อ้างอิง [http://www.komchadluek.net/detail](http://www.komchadluek.net/detail/20120824/138451)

[/20120824/138451](http://www.komchadluek.net/detail/20120824/138451)) เจ้าของคาสิโนการพนันจำนวนมากมักเป็นนักธุรกิจ นักการเมือง และผู้มีอิทธิพล ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้นำทางการเมืองทั้งฝั่งไทยและผู้นำของประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้พื้นที่ที่เปิดคาสิโนตามแนวชายแดนกับไทย มักจะเป็นพื้นที่พิเศษที่ต้องใช้อำนาจพิเศษควบคุมโดยตรงจากผู้มีอำนาจทางการเมือง แต่นอกเหนือจาก ชุดความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้นประเด็นที่น่าสนใจของการลงทุนในธุรกิจบ่อนคาสิโนในชายแดน ไทย – พม่า ริมแม่น้ำเมย นี้ยังมีอีกรูปแบบที่สำคัญนั่นก็คือบ่อนคาสิโนที่เปิดให้บริการภายหลังการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีนั้นส่งผลให้มีการนำกฎระเบียบเกี่ยวกับการค้าการลงทุนมาใช้ซึ่งเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติสามารถร่วมลงทุนกับรัฐบาลพม่าในลักษณะการสัมปทาน โดยหนึ่งในกิจการที่น่าสนใจคือกิจการโรงแรมและบริการซึ่งเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่มีความพร้อมเข้ามาลงทุนทำธุรกิจดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าลักษณะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักลงทุนที่มีความพร้อมทางด้านทุนและความรู้ทางด้านกฎหมายกับรัฐบาลกลางประเทศพม่า โดยอาศัยผู้มีอำนาจในเขตชายแดนเป็นผู้ติดต่อและอำนวยความสะดวก

2. คนไทยเดินทางจำนวนมากเดินทางข้ามไปเล่นการพนันที่คาสิโนในเมืองเมียวดีซึ่งเป็นชายแดนไทย – พม่า ริมแม่น้ำเมยเนื่องจากเป็นการเล่นการพนันแบบถูกกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาการเล่นพนันในพื้นที่พรมแดนส่วนมากพบว่า คนไทยจำนวนมากหลังไหลข้ามไปเล่นการพนันนอกประเทศที่คาสิโนพนันตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนของประเทศที่การพนันเป็นสิ่งถูกกฎหมาย (เรณู เขมาปัญญา 2555 พรรณทิพย์ จันทรพวง 2550 และกนกวรรณ มะโนรมณ์ 2546) ประชาชาติธุรกิจ (4 มีนาคม 2555) เปิดเผยว่า กลุ่มลูกค้ารายใหญ่ที่สุดของนักพนันที่ไปเล่นที่สะพานเวกัสในชายแดนลาว (2554) มีมากกว่า 1,500 คนในแต่ละวัน แต่นอกเหนือจากการที่คาสิโนชายแดนไทย – พม่า ริมแม่น้ำเมยจะเป็นสถานที่เล่นการพนันที่ถูกกฎหมายแล้วนั้นการที่สามารถข้ามไปยังคาสิโนดังกล่าวได้อย่างสะดวกเนื่องจากไม่ต้องผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง สามารถนั่งเรือข้ามได้เลยเนื่องจากเป็น

จุดผ่อนปรนตามลักษณะพื้นที่ที่เป็นท่าข้ามธรรมชาติมาตั้งแต่ดั้งเดิม ก็นับได้ว่าเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้มีคนไทยจำนวนมากทั้งที่เป็นนักพนันและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปใช้บริการในคาสิโน

3. การบริหาร / การบริการ ในส่วนของการบริหารและการบริการ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ เจ้าของบ่อนคาสิโนชายแดนไทย – พม่า ริมแม่น้ำเมยได้มีการสร้างเครือข่ายคนขับรถตู้แทนระบบ “พ่อท้าว” “แม่ท้าว” โดยมีการให้ผลตอบแทนกับคนขับรถตู้ที่นำนักพนันมาใช้บริการที่บ่อนคาสิโนโดยตรงไม่ผ่าน “พ่อท้าว” หรือ “แม่ท้าว” ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของกนกวรรณ มะโนรมย์ เรื่อง “เครือข่ายและองค์กรทางสังคมของคาสิโนข้ามแดนระหว่างไทยและกัมพูชาในพื้นที่อีสานล่างและนัยเชิงนโยบาย” ที่พบว่า มีบริการ รับ-ส่งฟรีสำหรับผู้ที่ต้องการเสี่ยงโชคในคาสิโนจากบ้านจนถึงคาสิโนที่อยู่บริเวณด่านชายแดนช่องสง่าและช่องจอม รวมถึงคาสิโนบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเจ้าของท้าวที่หากเป็นหญิง เรียกว่า “แม่ท้าว” หากเป็นชาย เรียกว่า “พ่อท้าว” โดยผู้ที่เป็น “แม่ท้าว” หรือ “พ่อท้าว” จะได้รับผลตอบแทนในการพานักพนันไปเล่นการพนันในบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบเครือข่ายรถตู้ดังกล่าวนี้มีลักษณะเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักพนันเข้าสู่บ่อนคาสิโน ซึ่งสอดคล้องกับ พันเอกธาร ธรรมสกุล (2553.) ที่ศึกษากระบวนการจูงใจนักพนันเข้าสู่บ่อนคาสิโน พบว่ามีการเอื้อประโยชน์กันระหว่างบ่อนคาสิโน บริษัทท้าวและนักพนัน คือ นักพนันได้รับผลประโยชน์คือความสะดวกสบายในการเดินทาง เสียค่าใช้จ่ายน้อย มีบ่อนคาสิโนให้เลือกเล่นหลากหลาย

4. ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนบริเวณชายแดนไทย-พม่า พบว่ามีกลุ่มเครือข่ายผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจของเครือข่ายของบ่อนคาสิโนนั้นมีด้วยกัน 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ก่อนการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด และระยะที่ 2 หลังการจัดตั้งพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดีและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ซึ่งจะพบว่าทั้ง 2 ระยะมีผลประโยชน์เชิงธุรกิจของเครือข่ายที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยในระยะที่ 1 รูปแบบของเครือข่ายผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจจะเป็นการที่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอำนาจในพื้นที่ และเป็นธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ไม่ได้รับการรับรองจากทางรัฐบาลกลางของพม่า เป็นการพึ่งพิงอำนาจของผู้ที่มีอำนาจในพื้นที่ในการเปิดธุรกิจบ่อนคาสิโน โดยมีการตกลงส่วนแบ่งต่างๆ ของธุรกิจกับผู้ที่มีอำนาจเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เพื่อธุรกิจบ่อนคาสิโนสามารถดำเนินกิจการอย่างราบรื่น โดยไม่ต้องกังวลถึงผลกระทบใดๆ ส่วนระยะที่ 2 จะมีรูปแบบที่แตกต่างจากในระยะแรก กล่าวคือ รูปแบบของเครือข่ายผลประโยชน์เชิงธุรกิจในระยะที่ 2 เป็นรูปแบบของการสัมปทานในการทำธุรกิจโดยมีการอนุมัติจาก

รัฐบาลกลางของพม่า ซึ่งถือได้ว่าเป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย เพียงแต่ว่าการดำเนินการต่าง ๆ นั้น ต้องผ่านตัวแทนที่เป็นฝ่ายประสานงานกับทางรัฐบาลกลางอีกทอดหนึ่ง กล่าวคือหากตัวแทนไม่อนุมัติการดำเนินการนั้นก็ไม่สามารถส่งไปถึงมือของรัฐบาลกลาง หรือไม่ผ่านการอนุมัติใดๆเลย ฉะนั้นหากอยากให้รัฐบาลกลางเห็นชอบใดๆ ในธุรกิจในพื้นที่ ต้องผ่านการอนุมัติจากตัวแทนเป็นอันดับแรก จึงทำให้เห็นว่าผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจนั้นจะต้องผ่านทั้งตัวแทนที่เป็นคนประสานงาน และทางรัฐบาลกลางของพม่า จึงทำให้เห็นว่าผลประโยชน์ในระยะที่ 2 จะมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทำให้ต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีเรื่องตัวบทกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องเนื่องด้วยเป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมายและอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย จึงจำเป็นต้องพึ่ง นักกฎหมายเข้ามาช่วยในส่วนนี้เพื่อให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปได้อย่างราบรื่น ตลอดจนการพัฒนาเครือข่ายได้ขยายจากแนวคิดการเชื่อมต่อจากจุดหนึ่งไปหาจุดหนึ่งไปสู่การเชื่อมต่อ ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์ในระยะที่ 2 สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยการพนันชายแดนของFelsenstein and Freeman (2001) ศึกษาเรื่อง Gambling on the Border: Casinos, Tourism Development and the Prisoners' Dilemma ระหว่างประเทศอิสราเอลและอียิปต์ เขาชี้ให้เห็นว่าการพนันชายแดนถูกสร้างขึ้นในฐานะ ที่เป็นกลยุทธ์การท่องเที่ยวชายแดน โดยเฉพาะ กรณีที่ประเทศเน้นการแข่งขันทางการค้า แม้ว่าจะส่งผลกระทบทางสังคมก็ตามซึ่งรัฐบาลต้องหาทางแก้ไข และTimothy (2000) ในบทความเรื่อง Borderlands: an unlikely tourist destination? พบว่าการพนันชายแดนสามารถกลายเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี เพราะมีการพัฒนาการคมนาคมสู่เส้นทางชายแดน และชายแดนในตัวของมันเองมีความเป็นพิเศษที่เหมือนพื้นที่อื่นที่ผู้คนอยากมาเที่ยว เพราะเสมือนกับการเดินทางไปเยือนต่างประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถชมความเป็นไปของอีกประเทศหนึ่ง ในด้านทัศนียภาพ สังคม วัฒนธรรม พร้อมๆ กับการเล่นและจับจ่ายซื้อของชายแดน การพนันชายแดนไทย-พม่า พบการเปลี่ยนแปลงรูปแบบธุรกิจเป็นคอมเพล็กซ์ เพื่อการลงทุนทางการท่องเที่ยวและบริการตลอดจนภายใต้กฎหมายการลงทุนที่รัฐได้ประโยชน์ พร้อมสามารถควบคุมรายได้ที่แน่นอน ยกกระตือรือร้นตลาดสนามทรายเป็นบ่อนถูกกฎหมายเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนรูปแบบเครือข่ายและการกระจายผลประโยชน์ที่ต่างออกไปจากเดิมที่มีรูปแบบเครือข่ายระหว่างนักลงทุนกับกองกำลังพิทักษ์ชายแดนที่ผิดกฎหมายรัฐบาลกลางพม่า เป็นนักลงทุนกับรัฐบาลกลางพม่าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายพร้อมได้การคุ้มครองจากกองกำลังพิทักษ์ชายแดนแทน การระดมทุนและการกระจายผลประโยชน์จึงมีหลายมิติ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือและการประสานผลประโยชน์ร่วมกัน ด้านกฎหมาย

5. ผลกระทบจากคาสีโนชายแดนต่อชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนในฝั่งไทย พบว่า เกิดชุมชนโดยรอบบ่อนคาสีโนในฝั่งไทยได้รับผลกระทบทั้งผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบ แต่ส่วนใหญ่เป็นผลกระทบในด้าน

ลบ โดยผลกระทบด้านลบต่อสังคมคือ มีการข้ามฝั่งไปเล่นการพนันเป็นจำนวนมาก มีนักเรียนนักศึกษาเข้าไปใช้บริการที่บ่อนคาสิโน ปัญหาการขายบริการทางเพศและปัญหายาเสพติด และผลกระทบด้านลบต่อเศรษฐกิจคือการสูญเสียทรัพย์สินและปัญหาหนี้สินจากการเล่นการพนันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตพงษ์ สอนสุภาพ (2555) พบว่าผลกระทบจากคาสิโนการพนันชายแดนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ด้านลบต่อสังคม เชื่อว่าเป็นแหล่งฟอกเงิน แหล่งหลบซ่อนของอาชญากรที่หลบหนีการจับกุม ค้ายาเสพติด และการค้าประเวณี รวมถึงงานวิจัยของพรชิตา กฤษฏาวานิช (2545) ที่ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมส่วนใหญ่เป็นด้านลบ คือ การเกิดหนี้สินขาดแคลนเงินใช้จ่าย และก่อให้เกิดภาพพจน์แง่ลบแก่ประเทศ ซึ่งแตกต่างจากงานของพรณทิพย์ จันทรพวง (2550) ศึกษาเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้เล่นการพนันตามแนวชายแดน: กรณีศึกษาคาสิโนการพนันที่ปอยเปต อ.โอโฆโรว จ.บันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา และงานของตรีศักดิ์ สุขสุม (2543) ที่นำเสนอผลกระทบทางเศรษฐกิจจากคาสิโนบ้านแหลม อำเภอบ้านโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยทั้งสองงานนี้พบว่า การเล่นการพนันชายแดนในปัจจุบันไม่ค่อยมีผลกระทบทางลบต่อผู้เล่นทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนี้เมื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับผลกระทบจากคาสิโนชายแดนต่อชุมชนโดยรอบคาสิโนในฝั่งพม่าจากข่าวในเว็บไซต์ต่างๆ ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ.2561 ทำให้ทราบว่า ชาวบ้านที่อาศัยอยู่โดยรอบบ่อนคาสิโนในเมืองเมียวดีนั้น ได้รับผลกระทบด้านลบหลายด้าน เช่น มีสถานประกอบการเล่นการพนัน หลายแห่ง มีชาวพม่าเข้าไปเล่นการพนันเป็นจำนวนมากส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวพม่าเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมบ้านเมืองที่เคยสงบกลับมีโจรเต็มบ้านเต็มเมือง บ้านช่องถูกขโมยทรัพย์สิน ต้องหวาดกลัวและหวาดระแวงจากโจรผู้ร้ายที่ก่อเหตุ ปล้น จี ซิง วังราวทรัพย์ ซึ่งมีการก่อเหตุมากขึ้นภายหลังจากการเปิดให้บริการของคาสิโนต่างๆ รวมทั้งมีสถานบริการค้าประเวณี บันเทิงต่างๆ และมีสถานบันเทิงที่เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมงส่งเสียงดังกระทบต่อประชาชนผู้ป่วย นักเรียน นักศึกษา ไม่ได้หลับไม่ได้นอน ซึ่งสอดคล้องกับ Thanyathip Sripana ในบทความเรื่อง Casinos in Border Towns in the Mekong Subregion (อ้างใน www.cseas.kyoto-u.ac.jp/edit/wp-content/uploads/.../NL6425-27.pdf) กล่าวว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงทั้งเอื้ออำนวยการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าที่ดีให้คนสามารถเดินทางข้ามประเทศโดยสะดวกโดยเฉพาะการขนส่งนักพนันข้ามชาติ แต่การพนันคือธุรกิจที่ขัดต่อการสร้างรายได้ให้กับประเทศ เช่น ลาว พม่า แล กัมพูชา โดยเฉพาะคาสิโนชายแดนของประเทศกัมพูชาที่กลายเป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในสามประเทศนี้ สามารถสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำให้กับรัฐบาลผ่านการเสียภาษีของเจ้าของธุรกิจ แต่ในอีกด้านหนึ่งพบว่า การพนันชายแดนได้สร้างผลกระทบให้เกิดความไม่มั่นคงของมนุษย์และความไม่ปลอดภัย เช่น ภาวะหนี้และการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตของคนท้องถิ่นชายแดน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรทำการศึกษาผลกระทบจากการสร้างคาสโนในฝั่งพม่าอย่างละเอียดเพิ่มเติม
 - 2.ควรศึกษาเปรียบเทียบการลงทุนด้านคาสโนโดยกลุ่มทุนจีนในประเทศลาวและพม่า เพื่อ
- ศึกษาระบบการบริหารจัดการบ่อนคาสโนแบบเงินที่ดำเนินการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ มะโนรมย์. (2546). คาสีโนชายแดน กรณีศึกษาคาสีโนในพื้นที่ชายแดนสุรินทร์. เอกสารประกอบการนำเสนองานประชุมวิชาการชาติพันธุ์ชายแดน. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- กนกวรรณ มะโนรมย์ และวัชร ศรีคำ. (2556). เครือข่ายและองค์กรทางสังคมของคาสีโนข้ามแดนระหว่างไทยและกัมพูชาในพื้นที่อีสานล่างและนัยเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณิการ์ ธรรมรัตน์. (2542). ผลกระทบของการปิดด่านชายแดนไทย-พม่า : ศึกษากรณีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จักรพันธ์ ชัดชุมแสง. (2543). ชุมชนมุสลิมในเมืองตลาดชายแดนไทย-พม่า : สัมพันธภาพระหว่างสังคม วิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ และการดำรงชาติพันธุ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิระศักดิ์ เพชรตรา. (2541). ปัญหาที่ตั้งค่ายอพยพผู้ลี้ภัยชาวกะเหรี่ยงตามแนวชายแดนไทย – พม่า ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เฉลิมศักดิ์ แหวมงาม . (2535). ปัญหาแรงงานต่างชาติ : ศึกษากรณีกะเหรี่ยงหลบหนีเข้าเมือง อำเภอแม่ ส อ ด จังหวัดตาก. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2549). วาทกรรมการพัฒนา : อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณ์ และความเป็นอื่น. กรุงเทพฯ.
- ตรีศักดิ์ สุขสภา. (2543). เรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจจากบ่อนการพนันตามแนวชายแดน:ศึกษาเฉพาะ กรณีบ่อนบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ตรีศักดิ์ สุขสภา. (2543). ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากบ่อนการพนันตามแนวชายแดน: ศึกษาเฉพาะกรณี:บ่อนบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย วินิจจะกุล. (2531). ประวัติศาสตร์การสร้างตัวตน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สถาบัน ไทยคดีศึกษา.

นรวัฒน์ ศรีเทพ. (2553). บทบาทของเจ้าหน้าที่ภาครัฐเครือข่ายภาคประชาชนและเอกชนในการป้องกัน แ ล ะ
ปราบปรามการทุจริต. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.).

บริษัท อินเทอร์เน็ตในชั้นเนต คอนซัลแทนซ์ เน็ตเวอร์ค จำกัด. (2543). โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการเขต

เศรษฐกิจชายแดน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รายงานการศึกษาดำเนินการสัมมนา เสนอต่อ

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (ม.ป.ท.).

ประชาชาติธุรกิจ 3 มีนาคม 2560.

http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1330844050&gpid=09&catid=no.

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2540). การวิเคราะห์และประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.

ปริญญา ปิ่นปัก . (2546). การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ตามมติคณะรัฐมนตรี 28

สิงหาคม 2544 : ศึกษากรณีพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .

ผาสุก พงษ์ไพจิตร, สังคีต พิริยะรังสรรค์ และนวนน้อย ตรีรัตน์. (2543). หวย ช่อง บ่อน ยาบ้า:

เศรษฐกิจนอกกฎหมายกับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย, เชียงใหม่ : ซิลค์เวิร์มบุ๊กส์.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร, สังคีต พิริยะรังสรรค์, นวนน้อย ตรีรัตน์ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2543). อุตสาหกรรมการพนัน

ไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และมาเลเซีย, เชียงใหม่ : ซิลค์เวิร์มบุ๊กส์.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2543). การพนันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ตรีวิน. (ซิลค์เวิร์มบุ๊กส์).

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2556). ปาฐกถา “การพนันรอบบ้าน-ล้อมเมือง กับการจัดระเบียบการพนัน ใน
สังคมไทย”. ในการประชุมประจำปี 2555 ของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน.

ผู้จัดการออนไลน์ 3 มีนาคม 2560.

<https://mgronline.com/specialscoop/detail /9540000011917> .

พรชิตา กฤษณาวานิช. (2545). ผลกระทบจากบ่อนการพนันตามแนววิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.ชายแดน: ศึกษาเฉพาะกรณีบ่อน เกาะกง
ประเทศกัมพูชา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย สาธารณะ มหาวิทยาลัย
บูรพา.

พรพิมล ตรีโชติ. (2541). ปัญหาชนกลุ่มน้อยตามชายแดนไทย-พม่า : ศึกษาผลกระทบที่มีต่อการค้า

ชายแดนระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรณทิพย์ จันทร์พวง. (2550). ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้เล่นการพนันตามแนวชายแดน:

กรณีศึกษาบ่อนการพนันที่ปอยเปต อ.โอโจวโรว จ.บันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา. การศึกษา อี ส ร ะ
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ไพรินทร์ มากเจริญ. (2551). ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์บริเวณชายแดน : กรณีศึกษา ชุมชนในเขต
เทศบาล อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาสกร โกไศยกานนท์. (2547). รายงานอพยพภาคอุตสาหกรรมบริเวณชายแดนไทย-พม่า กรณีศึกษา รายงาน
สัญชาติพม่าในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
(ภูมิศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยศ สันตสมบัติและคณะ. (2550). อำนาจ พื้นที่ และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ : การเมืองวัฒนธรรมของรัฐ
ชาติในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

รณรงค์ เส็งเอี่ยม. (2550). ปัญหาการค้าชายแดนของจังหวัดตาก = Border trade problems in Tak
Province. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ระดม สรรพพันธุ์. (2535). บทบาทของหอการค้าจังหวัดตากต่อการค้าชายแดนไทย-พม่า. เชียงใหม่ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รพีพรรณ จักรสาน. (2557). ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์จีนและการสร้างอัตลักษณ์ของเมืองแม่สอด
ตั้งแต่ พ.ศ.2510 ถึง พ.ศ.2554. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัตพงษ์ สอนสุภาพ. (2555). บ่อนการพนันตามแนวชายแดน : ผลกระทบและแนวทางการจัดการ, รายงาน
โครงการสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทยสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).

รินดา สุทธิพรม, ดลฤดี จันท์แก้ว, วันวิสา มากดี, ณัฐริณี โชคชัยตระกูล . (2553). การศึกษาสภาพทาง
เศรษฐกิจจากบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนการศึกษา ด้านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน อำเภอ
กาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

เรณู เขมาปัญญา. (23 เมษายน 2555). กมธ.ความมั่นคงแห่งรัฐ สว. ชี้ บ่อนการพนันบริเวณชายแดน กระทบ
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ. สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ รัฐสภา. สืบค้นเมื่อ 3
สิงหาคม 2560 จาก <http://ibcbetgroup.net/category/slot-online/>.

ศรีนคร วงศ์ใจ . (2543). ผลกระทบจากแรงงานพม่าผิดกฎหมายในประเทศไทย : กรณีศึกษาอำเภอแม่ ส อ ด
จังหวัดตาก. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

สถาบันวิจัยสังคม. (2550). ลักษณะเศรษฐกิจ สังคม และประชากร พ.ศ. 2526 อ.ท่าสองยาง อ.

แม่ระมาด อ.แม่สอด กิ่ง อ.พบพระ จ.ตาก. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทบวงมหาวิทยาลัย. (ม.ป.ป.).

สังคีต พิริยะรังสรรค์และคณะ, เศรษฐกิจการพนัน, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ร่วมด้วย ช่วยอ่าน

สังคีต พิริยะรังสรรค์และคณะ. (2546). เศรษฐกิจการพนัน : ทางเลือกเชิงนโยบาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สลาก
กินแบ่งรัฐบาล.

สุจินดา เจียมศรีพงษ์. (2550). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาความสามารถในการแข่งขัน การค้า
ชายแดนไทย-พม่า ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มสี่แยก อินโดจีน. คณะ
วิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุทธิรัตน์ ชุมวิเศษ. (2540). การลักลอบเข้าสู่ประเทศไทยของคนสัญชาติพม่า : กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัด
ตาก. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.

สุรัชย์ บุญพลับ. (2545). ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประชาชนจากบ่อนแนวชายแดน: ศึกษากรณีบ่อน
บ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสกสิทธิ คุณศรี. (2539). การประเมินความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย : ศึกษากรณี อำเภอ
แม่สอด จังหวัดตาก. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). หลักและเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อมรรัตน์ นกุล. (2545). ปัญหาการควบคุมดูแลผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบชาวกะเหรี่ยง ในพื้นที่พักพิง ชั่วคราว
จังหวัดตาก. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

Adam, Bert N. & R. A. Sydie. (2001). Sociological Theory. Thousand Oak, CA: Sage
Publications.

Alejandro Portes. (2010). Economic Sociology: A Systematic Inquiry. Princeton university press.

- Anderson, Benedict R. O'G. (1991). *Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism* (Revised and extended. ed.). London: Verso.
- BOISSEVAIJNE, REMY and J. CLYDEMITCHELLE. ditors. 1973. *Network analysis: Studies in human interaction*. The Hague: Mouton.
- Bryant & White, (1982). *Political Analysis Technique and practice*. Belmont Calif Wasworth.
- Burke, Adam. (1999). *Communications & Development : a practical guide*. London : Social Development Division Department for International Development.
- Carden, F. (2009). *Knowledge to Policy: Making the Most of Development Research*. Los Angeles: SAGE.
- Development and Prisoner's dilemma." pp.95-113, in Krakover.S and Gradus, Y.(eds). *Tourism in frontier areas*. Lexington:KY.
- Embeddness." pp 69-93. in *Readings in Economic Sociology*. edited by Nicole Woolsey Biggart. Blackwell publishers: Malden.
- Emerson, Richard. 1976. *Social Exchange Theory*. Available : <http://www.Annualreviews.org/aronline>.
- Felsenstien, D and Freemand D. 2001. "Gambling on the border: Casino Tourism.
- Granovetter, M. (1985). *Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness*. *American Journal of Sociology* . Volume 91.
- Herman, R. K. (ed.). (1967). *Gambling*. New York: Harper and Row.
- Mcmillen, Jan. (ed.). (1996). *Gambling Culture*. New York: Routledge.
- Portes Alejandro. 2010. *Economic Sociology: a thematic inquiry*. Princeton: Princeton University Press.
- Reith, Gerda. 2006. *Research on the social impacts of gambling*. Scottish Executive Social Research.
- Reuven Brenner with Gabrielle A. Brenner, *Gambling and Speculation: A Throry, a History, and a Future of Some Human Decisions*, (NY: Cambridge University press, 1990).

- Richard M. Emerson. (1976). Social Exchange Theory. Annual Review of Sociology. Vol. 2.
- Starkey, Paul. (1997). Networking for development. London, England : International Forum for Rural Transport and Development.
- Thanyathip Sripana . (2011). Casinos in Border Towns in the Mekong Subregion. Newsletter .Center for Southeast Asian Studies Kyoto University. No.64.
- Thanyathip Sripana. Casinos in Border Towns in the Mekong Sub-Region (อ้างอิงใน www.cseas.kyoto-u.ac.jp/edit/wp-content/uploads/.../NL6425-27.pdf)
- Thompson, William N. (1994). “The States Bet on Legalized Gambling.” World Book Encyclopedia: 1994 year book, Chicago: World Book, Inc.
- Thongchai Winichakul. (1994). Siam mapped: A History of the Geo-body of a Nation. Chiang Mai : Silkworm Books.
- Timothy. J Dallen. 2000. “Borderlands: An unlikely tourist destination?”. IBRU Boundary and Security Bulletin. Spring.
- Walker, Andrew. (1961). Thailand's political peasants : power in the modern rural economy. Madison, Wis. : University of Wisconsin Press
- Walker, Andrew. (2008). BORDERS IN MOTION ON THE UPPER MEKONG: SIAM AND FRANCE IN THE 1890S. Vientiane: Ecole Frangaise d'Extreme—Orient.
- Wasserman, S. and Faust, K. (1994). Social Network Analysis Methods and Applications. Cambridge University Press, Cambridge.
- Wasserman S. and Faust K. 1994. Social Network Analysis: Methods and Applications. Cambridge, Cambridge University Press.

สัมภาษณ์

นาย ปอ	เจ้าของบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่	สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560
นาย นอ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกาเล็กซี่	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นาย สัน	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกาเล็กซี่	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
นาย จา	นักพนันที่เข้ามาเล่นบ่อนคาสีโนกาเล็กซี่	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
นาย กอ	ผู้จัดการเมียวดีคอมเพล็กซ์	สัมภาษณ์เมื่อ 9 เมษายน 2560

นายประมวล	หัวหน้าประชาสัมพันธ์เมียวดีคอมเพล็กซ์	สัมภาษณ์เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2560
นายต่อม	หัวหน้าห้องอาหารเมียวดีคอมเพล็กซ์	สัมภาษณ์เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2560
นาย อ่าง	คนขับรถตู้ทัวร์บ่อนคาสิโนเมียวดีคอมเพล็กซ์	สัมภาษณ์เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2560
นาง อุ่น	เจ้าของบ้านที่เปิดบ้านเป็นที่จอดรถ	สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560
นายสำราญ	ชาวบ้านหมู่ 3 ต. ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
นายพา	ชาวบ้านหมู่ 3 ต. ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
ครู บัว	อาจารย์โรงเรียนในแม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นาย เต่า	ชาวบ้านหมู่ 3 ต. ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
นาย กบ	วัยรุ่นในพื้นที่ ต.ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นาย เสือ	วัยรุ่นในพื้นที่ อ.แม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นาย อิน	วัยรุ่นในพื้นที่ อ.แม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นางสาว ปี	วัยรุ่นในพื้นที่ อ.แม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นาย ดิน	วัยรุ่นในพื้นที่ อ.แม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 6 สิงหาคม 2560
นาย ดัง	วัยรุ่นในพื้นที่ อ.แม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2560
นาง ทิพย์	แม่ค้าในตลาดริมเมย	สัมภาษณ์เมื่อ 7 สิงหาคม 2560
นาย ปราง	พ่อค้าในตลาดริมเมย	สัมภาษณ์เมื่อ 7 สิงหาคม 2560
นาย เสือ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560
นางสาว ศรี	ข้าราชการท้องถิ่น	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นางสาว จิน	อาจารย์โรงเรียนใกล้เคียงอำเภอแม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 5 พฤศจิกายน 2560
นางอาย	ชาวบ้านหมู่ 3 ต. ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 9 กันยายน 2560
นางทา	ชาวบ้านหมู่ 3 ต. ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
นางสาว ปลา	พนักงานบ่อนคาสิโนเมียวดี คอมเพล็กซ์	สัมภาษณ์เมื่อ 13 พฤศจิกายน 2560
นาย ชีพ	พนักงานคิวตี้ฟรี	สัมภาษณ์ 6 พฤศจิกายน 2560
นาย พี	เจ้าของโรงแรมในพื้นที่	สัมภาษณ์ 7 พฤศจิกายน 2560
นางมา	ชาวบ้านในอ.แม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 26 พฤษภาคม 2560
นางสาว ปลา	พนักงานร้านเครื่องดื่ม	สัมภาษณ์เมื่อ 27 พฤษภาคม 2560
นาย ยา	ชาวบ้านหมู่ 4 ต.ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560

นางสา	ชาวบ้านหมู่ 4 ต.ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 11 เมษายน 2560
นางพิม	ชาวบ้านหมู่ 4 ต.ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560
นางจัน	ชาวบ้านหมู่ 3 ต. ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560
นางมา	ชาวบ้านหมู่ 4 ต.ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560
นายกา	ชาวบ้านหมู่ 4 ต.ท่าสายลวด	สัมภาษณ์เมื่อ 12 เมษายน 2560
นายวัน	พนักงานรักษาความปลอดภัยสตาร์ คอมเพล็กซ์	สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560
นายพาส	พนักงานรักษาความปลอดภัยชั้นซีดี	สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560
นางจาก	ชาวบ้านในพื้นที่	สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560
นางสาว ปิ่น	ชาวบ้านในพื้นที่	สัมภาษณ์เมื่อ 6 พฤศจิกายน 2560
นายบิน	พนักงานบริการลูกค้าชั้นซีดี	สัมภาษณ์ 4 พฤศจิกายน 2560
นายอ่ำ	พ่อค้าตลาดริมเมย	สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560
นายเกม	พ่อค้าฝั่งไทย	สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560
นายหนุ่ม	พ่อค้าฝั่งพม่า	สัมภาษณ์เมื่อ 10 เมษายน 2560
นายเทิดเกียรติ ชินสรนันท์	นายกเทศมนตรีเมืองแม่สอด	สัมภาษณ์เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2560
นางสาว ปลาย	พนักงานร้านเหล้า	สัมภาษณ์เมื่อ 7 พฤศจิกายน 2560
นายอา	ไกด์ชาวพม่า	สัมภาษณ์เมื่อ 10 ตุลาคม 2560
นายกร	เจ้าของขายสินค้าปลอดภาษีเจ็ดดราگونไนท์	สัมภาษณ์เมื่อ 10 ตุลาคม 2560